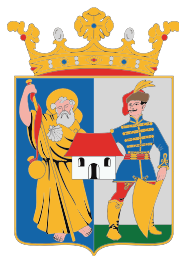

JAKABSZÁLLÁS FALUKÖNYVE

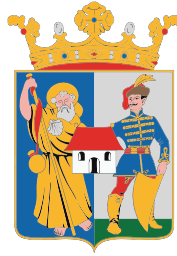
„A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon című és
TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú” projekt.

Jakabszállás Község Önkormányzata

2023.

Jakabszállás falukönyve

I M P R E S S Z U M

Szerző:

Jakabszállás Község Önkormányzata

Kiadja:

Jakabszállás Község Önkormányzata

6078 Jakabszállás, Petőfi Sándor utca 14.

Telefon: +36 (76) 382-145

Email: hivatal@jakabszallas.hu | Web: jakabszallas.hu

Projekt felelős, szerkesztő:

Csorbáné Sipos Szabó Mária,

közösségfejlesztő

Kiadvány tervezés, tördelés:

Lantos István

Közreműködött:

Szabóné Harkai Erika

Miklovicsné Faragó Rózsa

Földiné Dormány Margit

Nyomda:

Central Dabasi Nyomda Zrt.

2373 Dabas, Vasút utca 105.

Telefon: +36 (29) 567-529

Email: kereskedelem@dabasinyomda.hu | Web: dabasprint.hu

Pályázat:

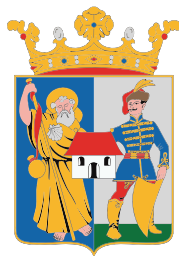
„A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon című és TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú” projekt.

Kiadás éve: 2023.

ISBN 978-615-01-7401-3

Jakabszállás falukönyve

A K Ö N Y V K I A D Á S Á T T Á M O G A T T Á K

„A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon című és
TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú” projekt.

&

Jakabszállás Község Önkormányzata

Tartalom

Előszó	1
Településünk elismerései, díjai	3
Falumegújítási különdíj 2018.....	3
Energiatudatos Önkormányzat 2019.....	3
Kerékpárosbarát település 2020.....	4
Önkormányzatok a Közművelődésért díj 2022.....	5
Jakabszállás történeti és gazdasági fejlődése	7
Jakabszállás fekvése	7
Jakabszállás eredete	8
A kunok betelepítése Magyarországra	9
A kun társadalom szervezete és kiváltságaik	10
Jakabszállás a török hódoltság korában	11
A Kiskunság eladása, a redemptió, az önállóság megszüntetése	12
Élet a jakabszállási pusztákon.....	14
Tanácsköztársaság eseményei Jakabszálláson.....	15
Az önálló község megalakulása.....	16
A község fejlődése 1924-től 1956-ig	16
Jakabszállás fejlődése 1956-tól 1984 között	19
Egyház közösségeink kialakulása, élete	23
Római Katolikus Egyház.....	23
Dr. Kocsis Imre életútja.....	29
Dr. Tóth Tamás életútja	31
Jakabszállási Jézus Szíve Római Katolikus Templom új ablakai	32
Jakabszállási Jézus Szíve Római Katolikus Templom új ajtói	34
Református Egyház	35
Oktatás, iskolák múltja és jelene	39
I. számú pusztai népiskola	39
II. számú pusztai népiskola.....	40
III. számú pusztai népiskola	41
Szent Imre Népiskola, Izsáki úti iskola	42
Szent Erzsébet Népiskola, Wolford dűlői iskola	42
Szent István Népiskola, Felsőjakabszállási iskola.....	43

Szent Gellért iskola, Hajtó úti iskola.....	45
Szent László iskola, Kiskunfélegyházi úti iskola.....	45
A Központi Iskola és alintézményeinek megalakulása	47
Iskolaigazgatók, óvodavezetők, pedagógusok	49
Jakabszállási Fészek Óvoda	52
Óvodapedagógusok, dajkák névsora	55
Pitypang Óvoda.....	56
Gaál M. Jenő életrajza	58
Palánkai István életrajza	60
Somfai György életrajza	61
Művelődés, Művelődési Ház	65
Katolikus Kultúrház - 1925	65
Megindul az építés	67
Társadalmi munkával fejezik be a kultúrházat	67
Jakabi Kultúrműhely	71
Mészáros László megemlékezése a helyi színhátság múltjáról az 50-es, 60-as években	72
A jelenkor színhátszóköre: a Jakabi Kultúrműhely	74
Hegedűs Gáborné Dr. beszámolója a Trianon 1920-2020. emlékünnepegről	74
Díszpolgáraink	79
Bertusné Kocsis Ilona nyugdíjas pedagógus	79
Fekete János nyugalmazott címzetes esperes	81
Mészáros László nyugalmazott iskolaigazgató közéleti tevékenysége	83
Konfár János alpolgármester, vállalkozó	87
Szabó Mihály nyugalmazott polgármester közéleti tevékenysége	91
Orvosok, ápolók	99
Jakabszállás község orvosai és az egészségügyi szolgálat	99
dr. Gyöngyösi Mátyás	99
Dr. Sebestyén László életútja	101
Bukovszki Sándorné ápoló	104
Dr. Csupor Éva és Dr. Csupor Dezső, orvos-gyógyszerész házaspár	107
Szalai Istvánné védőnő	110
Fogorvosi ellátás és rendelő.....	111

Állategészségügy, állatorvosok.....	112
Dr. Zakupszky János András jakabszállási állatorvos életútja	114
Írók, festők	117
Dulity Tibor képzőművész emlékháza, valamint a jakabi tanyák múltja, jelene és elképzelt jövője útján.....	117
Fekete János nyugalmazott plébános, író	135
Holécziné Tóth Zsuzsa író.....	136
Dr. Sántha György költő	144
Szabó József költő, zenész	146
Civil szervezetek.....	149
Jakabszállási Lokálpatrióták Egyesülete	149
Toborzó Alapítvány.....	151
Szüreti 2016 Alapítvány	152
Pitypang Virágai Oktatási Alapítvány.....	154
Együtt Jakabszállás Gyermekeiért Alapítvány	155
Jakabszállási Polgárőr Egyesület.....	156
Kecskemét és Vidéke Aero Club	159
Turisztikai értékek, kikapcsolódási lehetőségek, látnivalók.....	161
Wolford dűlői Községi Ház	161
Gedeon Tanya Panzió.....	162
Magyarkert	169
Jakabszállási Repülőtér (LHJK).....	171
Kiskunsági Petőfi emlékhelyeink	172
A jakabi népviselet	176
Hobbik, Gyűjtemények	179
Herczeg Hermin oldtimer motor- és gépjármű gyűjteménye	179
Koller Imre díjnyertes hobbi galambászata	183
Gasztronómia	187
Szőke Béláné rétese.....	187
Nádas vendéglő	189
Manya fánk receptje	194
Húsvéti kalács recept	195

Tej- és tojásmentes brownie	196
Káposztával töltött sós.....	197
Meggyes-csokis mignon.....	197
Mimóza szelet	199
Kiemelt rendezvények.....	201
Jakab-napi Vigasság	201
Falvak Éjszakája	202
Mezőgazdasági Szakszövetkezetek	203
A Gépállomás	203
A termelőszövetkezetek.....	204
Népfront Mezőgazdasági Szakszövetkezet	206
Csepel Művek Motorkerékpárgyár jakabszállási üzemének története	211
Posta története.....	215
A ház tervezésének története	215
Gérov házaspár története.....	216
Nemes Józsefné (Bertus Ágnes)	217
Faragó Lajosné	219
Jakabszállási kisvasút története	221
A keskenyvágányú vasút építése.....	221
Jakabszállási vasútállomás épülete.....	223
Politikai élet.....	229
Az 1919-es Tanácsköztársaság eseményei Jakabszálláson	229
Jakabszállás népének élete a Horthy rendszer idején	230
Kuláküldözés	231
1956-os események Jakabszálláson	236
Elnevezések Jakabszálláson és környékén	241
Dűlő elnevezések	241
Nagyobb vizek.....	243
Súlyos elemi károk esztendei.....	243
Sport tevékenységek és kimagasló eredmények.....	245

ifj. Bertus Lajos labdarúgó sportsikerei.....	245
Czigány Zsombor cselgáncsozó	248
Dr. Czabán László sportélete.....	251
Faragó Benjámín cselgáncsozó	252
Fekete András sportteljesítménye	253
Földi Tibor sportrepülő	259
Kun István hosszútávfutó	263
Káldi Csaba ultratávfutó sportteljesítményei	265
Szalai Ottó Ironman	268
Tánczos László sportélete	274
Tánczos Csaba sportélete és az El Camino	278
Szabó Endre természetjáró	283

ELŐSZÓ

Kedves Olvasó,

Jakabszállás a tanyák, a puszták és a vendégszerető emberek hazája!

Nagy örömmel adom át ezt a könyvet az olvasás és megismerés örömének. Kívánom, hogy Ön is olyan alázattal és várakozással ismerje meg a tartalmat, mint ahogyan azt én is tettem.

Mi Jakabszállásiak szeretjük és élvezzük a munkánkat a jövőnkért, a település jövőjéért. Ez az összeállítás rólunk, nekünk és értünk készült.

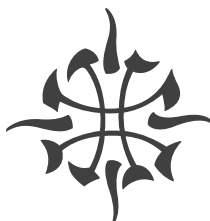
Miért? Mert imádjuk Jakabszállást, mely napról napra jobb hely!

Egyben itt köszönöm meg mindazoknak, akik a kötet létrejöttében, összeállításában segítségünkre voltak, hiszen településünknek gazdag múltja van. Kívánom, hogy a témaköröket olvasva legyenek Önök is kutatók. Ismerjük meg a gyökereinket és adjuk tovább az utókornak.

Olvassák és forgassák ezt az első részt szeretettel és egészséggel itt a Kiskunság közepén az alföldi szép nagy rónaságon.

Barátsággal:

Szabó György Róbert
polgármester

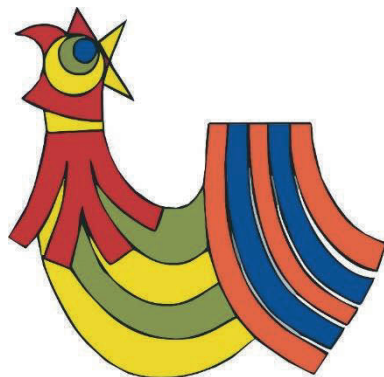

TELEPÜLÉSÜNK ELISMERÉSEI, DÍJAI

Falumegújítási különdíj 2018.

Jakabszállás Falumegújítási különdíjban részesült 2018-ban, melyet a Falvak éjszakája kulturális és településeken átívelő rendezvénysorozatért vehetett át Nagypáliban.

Energiatudatos Önkormányzat 2019.

Jakabszállás Község Önkormányzata 2019 március 6-án elnyerte a Virtuális Erőmű Program Energiatudatos Önkormányzat címet, mellyel járó kitüntetést a Parlament felsőházi termében Áder János Köztársasági Elnök Úr jelenlétében vehettük át. A díj elnyerésével szervezetünk vállalta, hogy a következő intézkedéseket hajtja végre 2020 márciusáig:

1. Szervezeti energiahatékonysági és környezetvédelmi stratégia felülvizsgálata, az energiahatékonyság és klímaadaptáció szempontrendszerének megjelenítése a szervezet stratégiai dokumentumaiban
2. Energiahatékonysági beruházásaink megvalósítása és bebankolása 2020-ban a Virtuális Erőműbe.

Kerékpárosbarát település 2020.

A kerékpáros kultúra fejlesztésében elért eredménynek megfelelően Jakabszállás Község Önkormányzata Kerékpárosbarát Település lett 2020-ban.

A kerékpározás szinte teljes egészében a közterületen tapasztalható, ezért az önkormányzatok által vezetett tervezési intézkedések a település és településeket összekötő kerékpározás alapvető előfeltétele. Ezáltal a települések jelentős erőt fektetnek a kerékpáros infrastruktúra kiépítésébe, hogy a lakosoknak egyenlő mértékben hozzáférjenek, mint biztonságos, kellemes és hasznos közlekedési lehetőséghez. Más szervezetekkel együttműködve hangsúlyosak a

népszerűsítő- és közlekedésbiztonsági oktatások, melyeknél mérlegelni kell, hogy az üzenet az eltérő korosztályokhoz is eljusson. Nem utolsó sorban a kerékpáros rendezvények és események változatos programjain egyre több ember vesz részt.

Jakabszálláson az előremutató intézkedések, kezdeményezések és tapasztalatok pozitív példaként szolgálnak.

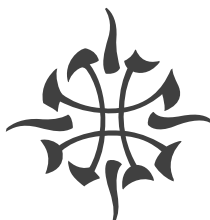

Önkormányzatok a Közművelődésért díj 2022.

Önkormányzatok a Közművelődésért díj annak a települési önkormányzatnak adományozható, amely hosszú időn keresztül példamutató tevékenységet folytat a helyi közművelődés és kultúra szervezése terén. Olyan finanszírozási és döntéshozatali gyakorlatot alakított ki, amely kiemelten támogatja a helyi kulturális értékek megőrzését, új értékek teremtését. Tevékenységében kiemelkedő szerepet játszik a helyi kulturális intézmények, közösségek munkájának elismerése, működésük segítése.

Jakabszállás község kategóriában 2022-ben érdemelte ki az Önkormányzatok a közművelődésért díjat!

JAKABSZÁLLÁS TÖRTÉNETI ÉS GAZDASÁGI FEJLŐDÉSE

---

*„Hogyha én nékem szárnyam lett volna,
Mint az galamb, elröpültem volna,
Hogyha az Isten engedte volna,
Innét én rég elfutottam volna.”*

Így kesereg Kecskeméti Vég Mihály a XVI. sz. elején, zsoldárfordítás közben, ostromozva szülővárosát, Kecskemétet és környékét, elmaradottságáért, kedvezőtlen természeti adottságaiért.

Ez a vidék valóban nem kedvez a gazdálkodásnak, ezért sokáig kietlen, vagy gyéren lakott pusztaság volt jellemző erre a tájra. Ennek ellenére mindig voltak olyanok, akik vállalták a nehezebb körülményeket, és otthont teremtettek maguknak a szikes pusztán.

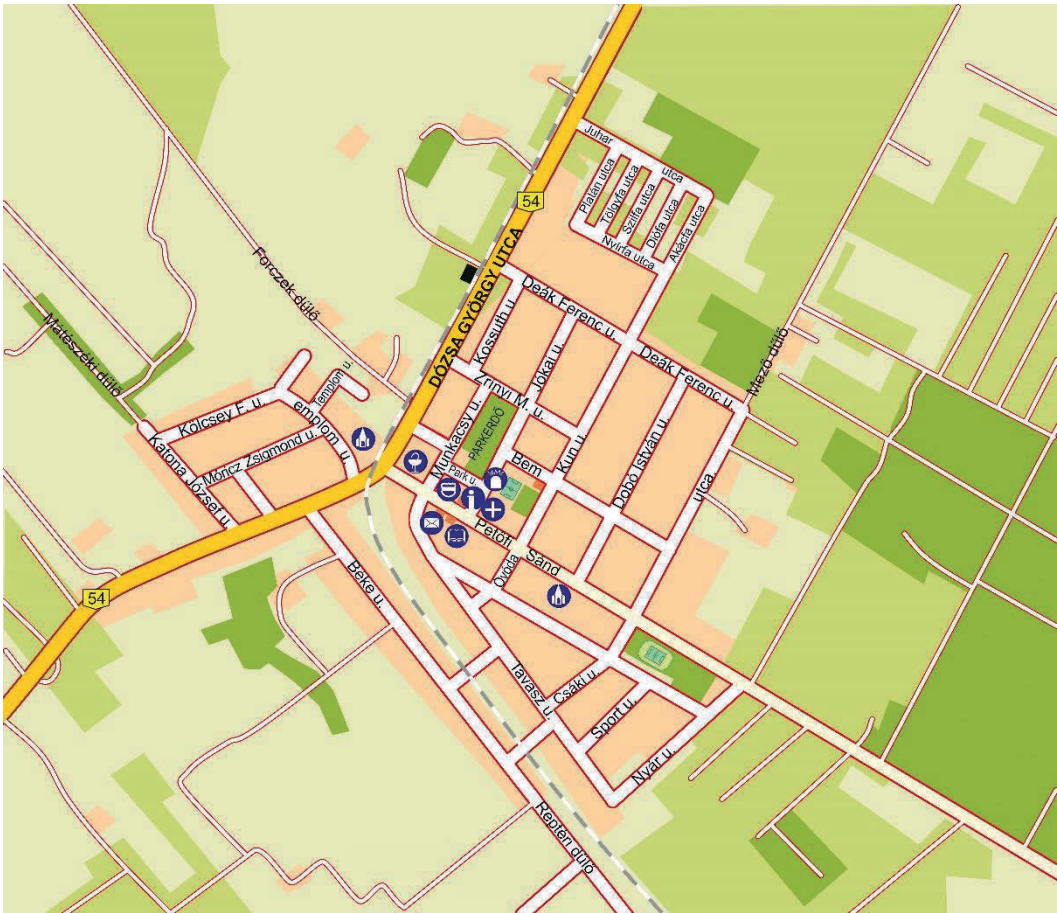
Jakabszállás lakosai is ilyen szívós pásztorok, kiskunok voltak. Kijöttek a pusztára és a rossz minőségű futóhomokon termékeny szőlő – gyümölcsöskerteket telepítettek. A vidék lakosai 1924-ben kiharcolták, hogy Kecskeméttől 18 km-re dél-nyugati irányban önálló községet alakíthassanak ki. Ez jelentős változást hozott az itteniek életében. Fellendült a mezőgazdaság, a közlekedés, a kereskedelem, kialakult az ipar. Az életszínvonal nem marad el az országos átlagtól. Jakabszállás ma 7089 ha területen fekvő, 2840 lakost számláló fejlett tanyás falu. (1980)

Jakabszállás fekvése

Bács-Kiskun megyében, a megyeszékhelytől 18 km-re délnyugati irányban fekszik. Kecskemét hol jobban, hol kevésbé határozta meg a pusztát és később a kialakult, fejlődő falu történelmét, életét.

A községet észak felől Helvécia - /Köncsőg, Matkó/, keleten Kunszállás /Fülöpjakab/, - délen Bugac, nyugaton Orgovány határolja. Jakabszállás kun település volt, ezért sok szállal kötődik a tőle 26 km-re lévő kiskun központhoz, Kiskunfélegyházához is. Az 54. sz. úton délnyugat felé haladva Bócsára, majd a 28 km-re lévő Soltvadkertre érünk. Ha nyugat felé indulunk, a legközelebbi település Orgovány, ami 11 km-re fekszik Jakabszállástól. Térképen az É.sz. 46°47' és a K.h. 19°35'-nél találjuk meg.

Jakabszállás egyike a jellegzetes kiskunsági településeknek.

Jakabszállás belterülete

Jakabszállás eredete

Amikor IV. Béla 1243-ban – másodszorra – betelepítette a kunokat, a Duna–Tisza közére, a mai Kiskunság területére hét kun törzset szállásoltak el. /Borchol, Koor, Jász, Olaas, Ilonchuk, Chertán, Örs/. Jakabszállás területét az Ilonchuk nemzetség foglalta el. (Ilonchuk jelentése: Kígyócska).

A nomád állattartásról fokozatosan áttértek a földművelésre, s már csak népviseletük különböztette meg őket. Jakabszállás kun település volt, - ezt neve is igazolja.

A kunokra jellemző volt, hogy szállásaikat a kapitányukról nevezték el.

A jakabszállási kunkapitányok nevei alapján az itt élő törzsről a következő családja rajzolható fel:

**Ilonchuk nemzetség - Buthemer család:
Buthemer – Jakab - Péter - János és Cheke Péter
Kremeen - Thetel Mihály, Péter, Ágoston - Mihály**

A kunok betelepítése Magyarországra

Jakabszállás kun település, ezért története szorosan összefügg a kunok történetével.

Peking közelében lakott egy törzsközösség, a kunoké, meg a szári ugoroké, akiket egy kelet-ázsiai népvándorlás szorított nyugatra 896-ban, hogy aztán meginduljanak a népvándorlás hagyományos útján a dzsungáriai kapun át. A XI. sz. első felében, sőt 1070-ben a törzsszövetség ura volt a sztyeppen, egészen az Aldunáig. Ekkor a kunok felveszik az iszlám vallást. A kunok félelmetes harcosok voltak, fürge könnyűlovasságukkal portyáik során be-be csaptak hazánk területére is. /Lásd: Szent László és a kun vitéz párviadala legendát/.

A kun törzsre döntő csapást mértek a tatárok, 1223-ban a Kalka folyó mellett vívott csatában. Későbbi hazai kunjaink a csata után még Moldvában laktak, s ezeknek fejedelme kért bebocsátást, a tatár elől menekülve 1238-ban IV. Béla királyunktól.

A tatároktól fenyegetett nép, a Kuthen király vezette 40 ezer főnyi népével beköltözött a következő esztendőben a Duna–Tisza, Körös–Tisza-Maros közének vízjárta laposaira vagy a homokhátakra, mert a szántókat már elfoglalták előlük a honfoglaló magyarok. Állandó volt a súrlódás a betelepültek és az őslakosok között. Ennek egyik oka az volt, hogy a már földművelő magyarok nem nézték jó szemmel a kunok legeltető, vándorló életmódját, mivel azok állataikkal sok kárt okoztak a magyarok vetéseiben. Okot adott az ellenségeskedésre az is, hogy a kunok katonai szolgálataik ellenében különböző kiváltságokat kaptak a királytól, és ezt féltékenyen nézte a magyar nemesség.

A szenvedélyek akkor szabadultak el, amikor az ország hasznát vehette volna a kun haderőknek a tatárokkal szemben. Kuthent háza-népével együtt a feldühödött magyarok lemészárolták, a megmaradt kun családok pedig kölcsönös öldöklés közepette kivonultak Magyarországról.

Második országalapítónk IV. Béla 1243-ban visszahívta a kunokat balkáni legelőikről, a tatárjárás után elpusztult országreszek benépesítésére. Geregye Pál fehérvári ispán az ország keleti felének újjáépítését kapta feladatul. 1243-ban a kunok visszatelepültek az elhagyott királyi birtokokra. A szövetség megerősítése céljából IV. Béla összeházásította fiát, későbbi V. István, egy előkelő kun nővel, Kun Erzsébettel. Ezt követően a kunok felvették a kereszténységet. A kun haderő ettől kezdve a legütőképesebb alakulata volt a magyar hadseregnek.

A kun társadalom szervezete és kiváltságaik

1279. aug. 10.-i kiváltságlevél biztosította a kunoknak a nemzetségi autonómiát, megtarthatták szokásaikat. Az 1200-as években még jelentős katonai erőt jelentettek a kun csapatok, de idővel csökkent hadizsákmányolási lehetőségük, barmaikat csak a saját földjeiket legeltethették.

E jelenséget a csordák apadása, a szegényedése, a tekintély meg a vele járó jogok csorbulása kísérte. A vagyoni fogyatkozással egyidejűen egyre homályosult a kun privilégium, mivel katonai jelentőségük is csökkent. A kunokkal kapcsolatban hiába keresnénk a rájuk jellemző „szállás” összetételű helyneveket a XIV. sz. első három évtizedéig, s ezekről azért nem tudnak okleveleink, mert az említett időig csak mozgó szállásaik voltak. A nyári legelők közös birtokok voltak, a téliek azonban egyes családokhoz – esetleg – személyekhez tartoztak. Ezekből a telelőkből alakultak ki az állandó, tehát nem sátras szállások. Az állandósult téli szállásokon tanulták meg a kunok a földművelést.

A beköltözött kun társadalom vérségi alapon tagolódott nemzetségekre, a nemzetségek nemekre és ágakra. A nemzetségeken felül kialakult a nemzetségi arisztokrácia, a dominusok (ti. előjárók, urak), a nobilis, tehát nemes kunokkal, ill. a kunok universitásaival, tehát a közkunokkal szemben. Minden szállásnak volt egy kun vezetője a kunkapitány (capitanius sen index), ezeknek a szálláskapitányoknak bíraskodási joguk volt. A fellebbviteli ügyekben az összes kun a nádori szék fennhatósága alá tartozott. A mindenkori nádor volt a kunok főkapitánya. A kunok nem fizettek adót a királynak a XIII. - XIV. sz. helyette katonáskodtak. Adóztatásuk XV. sz. elején kezdődött, mivel katonai jelentőségük csökkent.

Jakabszállás Buthemer Jakab kunkapitányról kapta a nevét, mivel akkoriban virágzó település volt az ő kapitánysága alatt.

Jakabszállás neve először egy 1343-ban kelt oklevélben szerepel. E szerint Buthemer jakabszállási kunkapitány is jelen volt Tamás vajda mellett 1330-ban egy hadjáratban. Ezért a vajda Buthemert egész családjával együtt Lajos király parancsára oltalmába vette.

Másik adat ebből az időből a jakabszállási kunokról: A két család /Buthemer és Kremeen/ között viszályt kavart a terület birtoklásának kérdése. Ezt a vitát egy 1452.szept.10-i oklevél zárja le.

E szerint: „A budai káptalan előtt Jakabszállási Péter /de genere Buthemer/ a maga, fiai, János és Cheke Péter nevében a jakabszállási kun kapitányságot /in pertinencia redis Halas-zek/ fele részben átengedi a szintén Jakabszállásán lakó Thetel Mihály, Péter és

Ágoston fia Mihálynak /de genere Theme Eremen/, mivel egy őstől származnak. Amelyik fia kihal, jogait a másik rész örökli.”

Jakabszállás a török hódoltság korában

A Duna–Tisza köze, főleg a Kiskunság különösen sokat szenvedett a török uralma alatt. A puszták elnéptelenedtek, a lakosság bemenekült a közeli mezővárosokba. A jakabszállási pusztáról a lakosok nagy része Kecskemétre menekült. A város elfoglalta az elnéptelenedett területeket, így a falu sorsa a továbbiakban szorosan kapcsolódik Kecskeméhez.

1526. aug. 26 - Mohács eleste után a törökök észak felé törtek, és szept. 19-én elfoglalták Budát. Buda bevétele után végig dúlták a Kiskunságot, 1526. szept. 26-án értek Kecskemét határához.

1552-ben, Szolnok bevétele után a Duna–Tisza köze végleg török kézre került. Ez a terület a császári magánkincstár számára volt köteles adózni. A törökök gondosan összeírták a birtokokat, az állatállományt, a lakosságot. Ennek alapján rótták ki szigorú adóterheiket. Ezekből a ránk maradt összeírási adatokból következtethetünk az akkori települések nagyságrendjére.

Például: 1559. október 2-án kelt Musztafa budai defterdár bevételeinek jegyzékében szereplő községek között Jakabszállás 6 házzal szerepel. Az 1562-1563-as évi török kincstári bérletek említik, hogy Hasszán bin Ahmed birtokolja Jakabszállást és Örkényt.

Hornyik János Kecskemét története c. munkájára támaszkodva nyomon követhetjük Kecskemétnek Jakabszálláshoz fűződő viszonyát. Innen tudjuk, hogy: 1677. évben gr. Koháry István védlevelében kilenc kun pusztát említetnek Kecskemét használatában, nevezet szerint: Páka, Félegyháza, Kisszállás, Ferenczsállása, Zomok, Jakabszállása, Matkó, Orgovány, Kerekegyháza.

Ezek a puszták 1640. körül elnéptelenedtek és 1664-től Kecskemét bérli őket. Így került Jakabszállás is az 1600-as évektől 1700-ig 35 ezüst tallérért Kecskemét fennhatósága alá. Hogy Jakabszállás Kecskemét baromjáró pusztája volt, arra bizonyíték egy 1687-ben Kecskemétnek küldött török levél:

„Mi a hatalmas császárnak Vég Eger Várának Tisza és Duna között való helyeinek és Hadainak Gondviselő Ura és Parancsolója a Tekintetes és Nagyságos Ruszin Pasa. Ti megnevezett Kecskemét városi Bírák és Polgárok, fejetek, életetek vesztese alatt parancsoljuk, se órát, se napot ne várjatok mihelyt ez parancsoló Uri levelünket látjátok, osztán mindjárt sietséggel hova hamarabb feljőjjetek Eger várába, ha Győzhetetlen Császárunknak igaz főhajtó Jobbágyai akartok lenni és a Jakabszállási és a Borbásszállási

Pusztákról, mivel adósak vadtok vele, a pénzt felhozzátok, mivel azon pusztáknak az ura most mellettünk vagyon; ezt el ne hallgassátok és siketségre ne vegyétek, mert ha ellhallgatjátok, elhiggyétek Csillag vezér urunknak panaszt teszünk és így mely az anyátok csöcsébül tejet szoptatok, az is keserűre fordul, ez dolgot pedig 500 tallér birság alatt parancsoljuk a szemeteket igen-igen felnyissátok, hogy meg ne bánjátok. Ez Uri Czimeres levelünket ismét felvárjuk. Iratott Vég Eger Várában Dies 20 Februari 1687 Idem spri supra.”

A törökök kiűzése után, már hercegségre emelt Eszterházy Pál nádor végleg saját fennhatósága alá vette a Hármaskerületet, s azokat Eszterházy Zsigmond főkapitány és Sőtér Ferenc alkapitány által kormányoztatta. Nevezett főkapitány 1690. évi július hónap 20-áról, így szól a kecskemétiakhoz:

„Ez levelem által adom értékre Kecskemét városa lakosainak, kik ez megnevezett pusztákat az elvött s mind ekkoráig Szeged városától szokták vala megárendálni és magok jószágával élni, tovább ne Szeged városától, hanem éntőlem vagy vicekapitány uramtól béreljék meg.”

Ennek következtében Sőtér Ferenc alkapitány ugyanez évben a megnevezett 16 pusztából tízet Kecskemét város közösségének, hatot pedig egyes kecskeméti gazdáknak adott haszonbérbe;

az akkori haszonbér a város levéltárában fennmaradt eredeti nyugták szerint a következőleg volt megállapítva: Jakabszállás 35 ezüst tallérért.

1701. április 29-én állítja ki a nádor nevében Sőtér Ferenc alkapitány Kecskemét város részére a bérleti szerződést 23 pusztáról. Ezek között van Jakabszállás is.

A Kiskunság eladása, a redemptió, az önállóság megszüntetése

1702-ben I. Lipót király az egész Kiskunságot 580 ezer forintért eladta a Német Lovagrendnek. Kecskemét ezentúl a Lovagrendtől bérlő pusztákat. A városokkal 1702. június 1. napján Halason kötötte meg a bérleti szerződést Marsilins Heislein Sussenheimb a Rend lovagja és meghatalmazottja, melynél fogva 1702. április 14-től 1703. április 14-ig 3300 forintért 16 pusztát ad Kecskemétnek haszonbérbe. Ekkor Jakabszállást Kecskemét 420 forintért bérlő.

1710 évben már a kun puszták használata annyira hanyatlott, s a vidék gazdálkodása oly nagyot csökkent, hogy Kecskemét Bene, Kerekegyháza, Matkó, Jakabszállás és Páka, öt kún pusztát 40 tallér, vagyis 60 Ft évi fizetés mellett veszi haszonbérbe Cseplés Jánostól, kinek a haszonbért is fizeti a fejedelem országos kincstára részére.

Az 1710-11 évi haszonbért Kecskemét 1711. január 10-én Jászberényben fizeti meg 500 forintban Ehrenfeldi Reisvegh János Kristófnak, a Német Lovagrend inspectorának öt kún pusztá után, nevezet szerint: Jakabszállás, Páka, Bene, Kerekegyháza és Orgovány.

1712-ben Kecskemét város 8 kún pusztát bérelt ki a Német Lovagrendtől, 1000 forintért, Jakabszállás ekkori haszonbére 175 forint volt. Látható, hogy a puszták értéke csökken.

1724-ben a város csak 7 pusztát bérel, úgy mint: Bene, Kerekegyháza, Jakabszállása, Galambos, Félegyháza, Matkó és Páka. Ezek évi haszonbére 1255 forint.

A Kiskunság eladása általános nemzeti felháborodást keltett, ennek hatására 1731. április 28-án kelt Károly császár és király azon oklevele, melynél fogva a Német Lovagrend által visszabocsátott Jász-kun területeket a rokkant katonák pesti Menházának 500 ezer forintért örökösen eladta.

Ezért a kecskemétiak igen megszorultak, mert a Menház kormányzatára kirendelt császári bizottság azon 14 pusztáért, amelyeket a kecskemétiak 1727 óta 1400-1500 forint évi haszonbér mellett bírtak, most már Orczy István főkapitány által kétszer annyinál is többet, vagy 3380 forint évi haszonbért követelt. Végül is 1731. május 12-én megkötötték az egyességet, miszerint: az eddig is a város által községgileg bírt 7 pusztá /Bene, Kerekegyháza, Jakabszállása, Galambos, Félegyháza, Matkó és Páka/ évi haszonbére csak 2000 forint legyen. 1743. évi Szent György naptól 1744, Szent György napig Kecskemét 4 és fél pusztát szerzett a menházi commissióból. Ezek között van Jakabszállása is.

1745-ben Mária Terézia engedélyével a kunok visszaváltják, visszavásárolják földjeiket a Menháztól. Jakabszállás $\frac{1}{4}$ -részét Fülöpszállás, $\frac{2}{4}$ -részét Szabadszállás, $\frac{1}{4}$ -részét Majsa községek váltották meg.

A települések nevei a XX. század első felében is ezt a felosztást mutatták: „Szabad-jakabszállás”, „Fülöp-jakabszállás”, „Majsa-jakabszállás” /a mai Kunszállás/.

Csatári István – Dr. Hovhannesian Eghia – Oláh György: Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét c. művében a következő adatot találtam:

„Jakabszállás: történeti sorsa Szabadszállás községhez fűzte, melynek földesurai a múlt század derekáig egyben Jakabszállás birtokosai is voltak. Jakabszállás, mely 36 km-re fekszik Szabadszállástól, tulajdonképpen baromjáró pusztája volt az anyaközségnek. A pusztát 1896-ban felosztották, ami benépesedését lényegesen meggyorsította. Jakabszállás 1924-ben vált ki Szabadszállás határaiból és alakult önálló községgé.”

Élet a jakabszállási pusztákon

Több évszázadon keresztül csak pásztorok éltek a pusztán. Az 1900-as évek elején kezdődik meg a nagy bevándorlás, mivel igen olcsón lehetett itt földet venni. Sok elszegényedett városi költözött ekkor ki a pusztára. Jakabszállásra is különböző helyekről települtek be: Szegedről, Dorozsmáról, Kiskunhalasról, Kiskunfélegyházáról, Szentesről, Csongrádról, Szabadszállásról, Kecskemétről.

Még a bevándorlás megindulása előtt a pásztorok legendáiból kiderül, hogy Rózsa Sándor és Bognár Imre is gyakran megfordultak ezen a környéken. A Halasi út mellett lévő volt cseretelep épületben ez idő tájt csárda volt, ahol a betyárok is többször megszálltak. A csárdát a pusztá béliek „Nyírott ángyi kocsmájának” emlegették. Ez a csárda Rózsa Ferencné Rozi nevű leányának tulajdona volt. Egyik legenda szerint elárulta a betyárokat a pandúroknak, és azok bosszúból levágták Rózsa Rozi haját. Így ragadt rá a „Nyírott ángyi” gúnynév.

A bevándorlás következtében megváltozott a pusztá arculata, mert a megvásárolt legelőket a telepesek felszántották, és a legeltetés mellett kialakult a szántóföldi termelés is. A korabeli pusztá közigazgatását a pusztaházból irányították. Itt szedték az adót, itt élt a pusztabíró, itt szálltak meg a pandúrok.

A pusztá kulturális élete minimális volt, a gyerekeket 1884-től vándortanítók, un. tarisznyás tanítók oktatták. Ezek házról háza járva ellátásért végezték a tanítást.

Ezen próbáltak segíteni a lakosok azzal, hogy épületet ajánlottak fel oktatás céljára azzal, hogy azt templomnak is használják. Ez az iskola az alsó részen Kun István tanyája mellett volt. A tanítás a mai ismereteink szerint 1886-tól kezdődött. Ez az iskola - 1938-ban leégett.

A pusztá gyarapodó népesedése, egyre emelkedő gyerek létszám miatt, ezen a helyzeten Szabadszállás Iskolaszéke úgy javított valamit, hogy a régi csárda mellett felépítteti az un. öreg iskolát, amely tanteremből és tanítói lakásból áll. Ebben az iskolában a tanítás 1893-as tanévben indult meg. A tanítási idő október végén, november elején kezdődött, és május elején ért véget.

A pusztán élő hívek lelki gondozására Majsai-jakabszállásról, /Kunszállásról/ járt át Lehosits Kajetán ferences rendi szerzetes. Az önálló lelkészséget 1919-ben Hanauer A. István váci megyepüspök létesítette, ekkor alakult meg a rk. egyházközség. A templomot 1942-ben kezdték építeni, a torony felépítésére már nem jutott pénz, - 1984-ben fejezik be a torony építését.

1908-ban a puszta északi részén is megindul a tanítás Windisch / dr. Bindfeld Lajos majorjában. Itt az első tanító Vörös János volt. Egy ideig ez a három iskola látja el a puszta közoktatási, közművelődési feladatait.

A puszta benépesedésével nagy gazdaságok is kialakultak. Pl. a Vezensenyi/Sikari-/Sánthamajor, és Windisch-/Bindfeld-/Beretvás-/Faragó-/Felföldi major. Ezek a gazdák az állattartás és a szántóföldi termelés mellett, először honosították meg a szőlőt a futóhomokon. Az alföldi szőlőtelepítésekre a XIX.sz. filoxéra-pusztítás ösztönözte az itteni birtokosokat.

Az I. világháborúra való felkészülés és annak kitörése megállítja a puszta fejlődését. Az I. világháborúba 300 katona vonult be, 60 hősi halált halt. 11 hadi özvegyet és 48 hadi árvát hagytak maguk után.

Tanácsköztársaság eseményei Jakabszálláson

1919. márciusában a Tanácsköztársaság megalakulásának híre Jakabszállásra is eljutott.

Böszörményi István orgoványi tanító kezdi megszervezni a pártot, s a párt megalakulása után létrejön a Direktórium. Annak elnöke Faragó Mihály, tagjai: Derdák György, Körös Béla, Kurucz János, Erdélyi Sándor és K. Tóth István. Feladatuk volt a közigazgatás intézése és a puszta biztonságának megőrzése.

A Tanácsköztársaság megtámadásakor az itteni lakosok is fegyvert fogtak. Vörös János tanító vezette őket és az ő toborzása alatt sok pusztabeli lett vöröskatona. A tanácshatalom bukása után az ellenforradalom bosszúját a puszta is megérezte. Megalakult az ellenforradalmi csapat, melynek Schmidt és Nádasdy nevű „ébredő” hadnagyok és Korom József csendőr volt a vezetője. Faragó Mihályt és Derdák Györgyöt, a volt direktórium tagjait elhurcolták.

Az 1920-as évek elején az ébredők egymással is meghasonlottak. Ördögh Antal birtokos kijelentette, hogy elítéli a garázdálkodást és a gyilkosságokat, mert ez nem fér össze a „szent eszmével”. Megfenyegette társait, ha nem hagyják abba a vérengzést, feljelenti őket a missziónál. Ezért Ördögh Antalt társai az otthonában meggyilkolták.

A mezőgazdaságra a külterjes, jórészt gabonatermesztés és a legeltető állattenyésztés volt a jellemző. Az 1920-as évek elején ismét megindul a betelepülés, és ekkor a Szegedről már korábban betelepült Wolford család meghonosítja a szamócát, gyümölcsfa-iskolát létesít és innen látja el facsetével a pusztaiakat.

A szőlő-gyümölcsstelepítési kedvet nagyban fokozta az a hír, hogy Kecskemét város keskenyvágányú vasutat szándékozik építeni Bugacig. Ez vonzotta a pénzes kecskeméti

polgárokat is, akik itt birtokot vásároltak, úttörői, példamutatói lettek a szőlő-gyümölcs kultúra megteremtésének. Az 1920-as években telepítették pl. a Baltás-féle almáskertet, és a Sántha-féle gyümölcsöst, majd Sári János megépítette a szeszfőzdét.

Az önálló község megalakulása

A további betelepülések és az akkori gazdálkodási körülmények egyre jobban követelték az önálló községgé alakulást. Az önállóvá válás kiharcolásában nagy szerepe volt Dr. Kovács Vince segédpüspöknek, aki ekkor a község első lelkipásztora volt. Munkáját nehezítette, hogy a község három pártra szakadt. Egyik párt a belterületet a mai helyén, a másik a Kiskunfélegyháza – Izsáki út és a Hajtó-út kereszteződésénél, a harmadik pedig Kovács Mihály földjén, az ún. Fábrika – domb területén akarta kijelölni. Kovács Vincének sikerült meggyőzni a közvéleményt, hogy a központot a mai helyén jelöljék ki. Fáradozása nem volt hiábavaló, amit ma már igazol, a községet átszelő vasút és a három irányból megépült műút. /Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Izsák. /Kovács Vince munkásságát a tragikus sorsú Magyar György lelkész folytatta/. Orvgyilkosság áldozata lett. / Neki köszönhető, hogy 1924. januárjában megtörtént a község különválása Szabadszállástól, amit az ottani elöljáróság így ad a jakabszállási pusztabíró /Sallai Imre/ tudtára:

Az önálló községgé alakulásra jellemző – az idők által felidézett – következő történet: ... Összehívták a lakosokat, hogy szavazással döntsék el, Jakabszállás önállóvá váljon-e, vagy sem.

A szavazást az út egyik, vagy másik oldalára állással bonyolították. Az emberek – egy kivételével – az önállósulásra szavaztak, csak Balogh Józsefnek volt más a véleménye. Ellenvéleményét így indokolta: „Ha egy csikót az álla alatt fogom kötőféken, nem tud úgy játszani, mint ha hosszú kötélre engedem.”

Az idő igazolni látszott Balogh József aggodalmát, mert eddig a pusztabeliek néhány tyúkkal, tojással stb. adóztak Szabadszállásnak, - az önálló község megalakulása után pontosan felmérték a birtokokat és ennek megfelelően új adóterheket róttak ki, ami gyakran többszöröse volt az eddigieknek. Szabadszállás mostohán fizette ki Jakabszállást, ezért mint új községnek kezdetben nagy nehézségekkel kellett megküzdenie.

A község fejlődése 1924-től 1956-ig

A Horty-rendszer alatt is nehéz körülmények voltak. Nagy volt a munkanélküliség, ezen úgy akartak segíteni, hogy a rossz homokföldről a 2-5 k. holdat osztottak személyenként. /Nagyatádi földreform. / Ahogy a gazdasági válság enyhült, megindul a II. világháborúra való felkészülés. Megalakult a Levente Egyesület, - elnöke Dotzauer József

volt. A nagycsaládos, házzal nem rendelkező szegényparasztság részére 32 ún. ONCSA házat építettek. Boncos Miklós program.

Ezeket a házakat hosszú lejáratú kölcsönrel kellett megváltani. Az 50-es évek elejéig jórészt szinte csak ezek a házak jelentették a falu belterületét, központját.

1928-ban megindul az angol kölcsönből megépített keskeny nyomtávú vasúton a forgalom.

Ez sokat enyhített a község elszigeteltségén. A meglévő iskolák a község önállósítása során a római katolikus egyház fennhatósága alá kerültek, így a kulturális életet is az egyház irányította. A gazdák keresztény szellemben való nevelése, az ifjúság szórakozásának biztosítása érdekében, az egyház közbejárására 1928-ban megépítik a Gazdakört, melynek elnöke Kovács József volt. A Gazdakörben kocsma és vegyesbolt működött. Ezen időszakban több iskola létesült: 1928-ban a Wolford-féle dűlőben, / „Szent Erzsébet;” - tanító Dotzauer Ilona/, egy másik iskola felépítéséhez Sári János és neje a 2000 öl területet adományozott, itt 1933-ban épül fel az iskola „Szent István”; - tanító Pigniczki István – ő 1957-től Palánkai néven a községi iskolák igazgatója lett. 1938-ban még két iskola „Szt. Gellért”, illetve „Szent László” épült, az előbbiben Nógrádi Sándor, az utóbbiban Gaál M. Jenő kezdett tanítani. Az 1933-ban épült Szent István iskola – ma Felsőjakabszállási. Az 1928-ban épült Szent Erzsébet iskola – ma Wolford-dűlői – már elnéptelenedett, megszűnt.

A II. világháború a község fejlődésében is megtorpanást okozott. Sokan estek áldozatul, s sokan több évet töltöttek hadi fogságban. Jakabszállást a II. Ukrán Front katonái érték el, 1944. október 30-án. A lakosság többsége 1944. okt. 26.-án elrendelt parancs szerint nyugat felé menekült a front elől. Ezen időben Zachar Mátyás rk. plébános és kb. 10 család volt a faluban. 1944. december 5-től 1945. márc. 27-ig hadikórház működött a templom épületében.

Amikor a szovjet alakulat elhagyta a községet, a közbiztonság megóvása érdekében Hódi Péter vezetésével megszervezték a karhatalmat, a Nemzetőrséget. A nemzetőrség parancsnoka Gulyás Gergely, tagjai: Kerekes József, Gáspár Imre, Galló László. A nemzetőrség felügyelete mellett alakultak meg a különböző pártok a faluban. A kommunista párt 1945. április 8-án alakult meg, Fődi János vezetésével, aki a szervező munkában nagy segítséget kapott Kiskunfélegyházáról Cseh László és Sikár János elvtársaktól. A megalakult kommunista pártnak Fődi János lett a titkára. Kezdeményezésükre alakult meg a földosztó bizottság, melynek elnöke Fődi János, tagjai: K. Tóth István, Bajári Sándor, Fazekas Mihály, Pintér Imre, Józsa Mihály és Tóth János voltak. A megalakult bizottság 1945. április 15-én kezdi meg a földosztást. Kiosztottak 1006 kh. földet, melyből 153 család részesült, 5-15 kh.-t kapott egy-egy család. A földosztás miatt a községben alakult pártok között kiéleződött a viszony. Megszervezték

a Nemzeti Bizottságot, melynek elnökévé Földi Jánost választották, tagjai a pártok küldöttei lettek. A bizottság feladata volt a demokratikus vívmányok, a kiosztott földek megvédése.

1945. április 15-én megalakult a Földművesszövetkezet. A szövetkezet megalakulásakor részvény ellenében 50 kg terményt adtak össze a belépő tagok. A terményt a ceglédi borpincéknél borra cserélték, a bort rézgálicra váltották, - s ezt eladták a község lakosainak, - ez a bevétel volt a szövetkezet forgótőkéje. Megalakulása után vegyesboltot, majd italboltot létesített szövetkezet.

1951-ben alakult meg a Községi Tanács, majd annak végrehajtó bizottsága.

A községi V.B. első elnöke Faddi Pál, titkára pedig Peregi Pál lett. A megalakult Községi Tanácsnak a közigazgatási munka mellett meg kellett szervezni és végre kellett hajtani a begyűjtési rendelkezéseket, elő kellett készíteni a mezőgazdasági szocialista átszervezését, orvosi rendelőt és orvosi lakást kellett biztosítani.

1950-ben megalakul a Gépállomás. Megalakulásakor 8 erőgépet kapott. Telephelye a Bódogh -féle földön lett kijelölve, ahonnan a működése kiterjedt a megyére, sőt esetenként a megyehatárokon túl is. A 15 kh területen megkezdődött a központ kialakítása: szerelóműhelyek, gépszínek épületek, s irodaház is készült. A géppark fokozatosan gyarapodott.

A Gépállomás első igazgatója Nagy József, az utolsó pedig Bíró Ferenc, akinek vezetése alatt a gépállomás hétszer volt élüzem.

A gépállomás megszervezésével egy időben a bugaci határrészen megalakult a Vörös Csillag mezőgazdasági termelőszövetkezet, melynek elnöke Faddi Pál volt. A megalakult szövetkezetnek nem voltak meg a nagyüzemi gazdálkodáshoz szükséges feltételei, ezért egy év működés után felsőbb szervek javaslatára felosztatják és a Bugaci Állami Gazdasághoz csatolják. A Vörös Csillag tsz felszámolása után Pinviczki Gyula szervezésével a Felföldi-féle birtokon Új Élet néven mg. termelőszövetkezet alakult, - ez a tsz is tönkremegy -, 1961-ben fölszámolják.

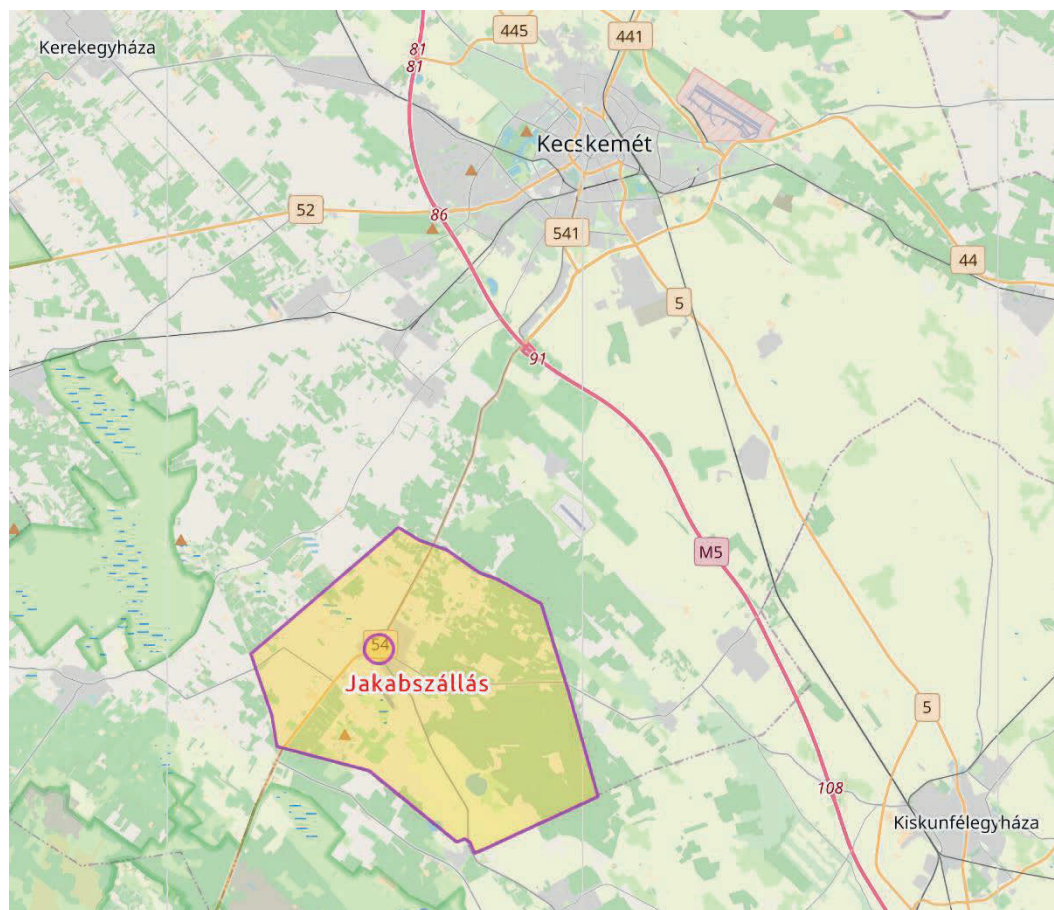
Az 1956-os forradalom a községet sem hagyja érintetlenül. A híreket és a szervező tevékenységet a teherautókon érkező forradalmárok terjesztették. Kezdték a szétosztott földeket visszakövetelni, a kommunistákat üldözni. Október 27-én a tanácsházán az iratokat elégették. A forradalmi események után az élet viszonylag gyorsan normalizálódott.

Jakabszállás fejlődése 1956-tól 1984 között

A község gazdasági életében a mezőgazdaság a meghatározó. A begyűjtési rendszer eltörlése, a szabad felvásárlás bevezetése és megszervezése növelte a termelési kedvet.

1961-ben a község lakossága 9. 112 673 Ft értékű terményt adott át a felvásárló szervezeteknek. Ebből átlagban egy háztartásra 11. 379 Ft jut.

A mezőgazdaság szocialista átszervezésére 1961-ben került sor. A helyi igényeket és adottságokat figyelembe véve a nagyüzemi termelés egyszerűbb szövetkezeti formáit alakították ki.

Jakabszállás külterülete

1961-ben a falu területén öt mezőgazdasági termelőszövetkezeti szakcsoport (TSZCS) alakult (Petőfi, Hunyadi, Őszibarack, Haladás, Népfrent). A vezetőségek látták a fejlődést gátló körülményeket, és a csoportok egyesítését javasolták. A tagság beleegyezésével

először csak két tszcs egyesült, majd 1965. tavaszán mind az öt egy szövetkezetté, a Népfront Mezőgazdasági Termelőszövetkezeti Csoport néven.

Nagy Béla elnök vezetésével fokozatosan hozzáálltak a nagyüzemi termelés feltételeinek kialakításához. Az 1969. februárjában megtartott közgyűlésen a termelőszövetkezeti csoport új alapszabály elfogadásával szakszövetkezetté alakult át, és ettől kezdve Népfront Mezőgazdasági Szakszövetkezet néven működik. Gazdálkodási eredménye szinte töretlenül felfelé ível, ez évben tizedszer nyerte el a Kiváló Szakszövetkezet címet. Tevékenysége fokozatosan bővült.

A szőlőtermelés után a borászati ágazatot is fejlesztették. A Szikrai Állami Gazdasággal együtt megvalósították a teljes bor-vertikumot; mind a közös területen termelt, mind a tagoktól felvásárolt szőlőt, palackozott bor és pezsgő formájában értékesítik. Gazdaságosan működik a fuvarozó részleg is.

Az állattenyésztés terén főleg a baromfi ágazatot fejlesztették. Tojástermelés után az utóbbi években a Kecskeméti Baromfifeldolgozó Vállalattal együttműködve broyler-csirke telepet építenek ki. Ebből jelenleg 4 ól üzemel, a teljes beruházás 6 ól elkészülte után évi 730 000 db broyler-csirkét termelnek.

A szakszövetkezet fejlődését, helyzetét tükröző adatok közül néhányat fontosnak tartok megemlíteni. Az 1983. év zárszámadási közgyűlésen elhangzottak alapján a gazdálkodás eredményei: (1000 Ft-ban) Üzemi termelési érték: 207. 426 Bruttó árbevétel: 386. 800

Állományi létszám: 459 fő, Éves munkabér: 23.065, Közös vagyon: 249.553, Nyereség: 39.653

A község életében az utóbbi két évtized jelentős változásokat hozott. A lakosok száma az 1960-as 3.018-ról 1980-ra 2.840 főre csökkent. Figyelemre méltó a születések és halálozások számarányának változása:

Lényegesen megváltozott a kül- és belterületi lakosok számaránya:

1960-ban a lakosságnak nem egészen a 12%-a élt belterületen, 1972-ben ez az arány már 30%, 1982-ben pedig a belterületen lévő lakosok száma már meghaladta a lakott tanyák számát.

A tanyák elnéptelenedése annak ellenére folytatódik, hogy a szociális körülmények lényegesen javultak az utóbbi évtizedben. A 70-es évek elejétől beindult a tanyavillamosítás, melynek következtében a tanyák többsége villannyal rendelkezik; javult a postai ellátás (postaláda rendszer); mozgóbolt járja a tanyákat stb. A fiatalok már nem települnek tanyára, - a tanyák részének fennmaradását az biztosítja, hogy a városlakók vásárolják fel – hobby célokra.

Az elnéptelenedett tanyák sorsát a következő oldalon lévő képsor mutatja.

„Áznak a tanyák. Kétszázéves nádereszről csurog a víz. A szél csak korhadt bütyköt érez a táj tapintásában is. Mire a rossz homokba pottyán, az eső megrozsdásodik. Nem fénylik itt a lét. Fagyottan szállong a szilvás lombokig.” (Hatvani Dániel: Áznak a tanyák)

A község gazdasági életében meghatározó a Népfront mg. Szakszövetkezet. Egyéb munkahelyek száma kevés; a kereskedelem, tanács, egészségügy, oktatás, posta a munkaképes lakosság számarányához viszonyítva kevés embert foglalkoztat. A szakszövetkezettel együttműködve a Csepel Motorkerékpárgyár 1968-ban létesített egy üzemegységet, - ez ma is működik, - kerékpár alkatrészeket készítenek, - egyre csökkenő létszámmal (jelenleg 40 fő dolgozik itt).

Jelentős az ingázók száma: kb 400 fő jár dolgozni, - elsősorban Kecskemét üzemeibe. A város közelsége, a közlekedés ellátottsága, a vállalatok szállítási szervezetei következtében az ingázás nem okoz sok problémát, a lakosság megszokta.

A kereskedelmi ellátás az utóbbi néhány évben fejlődött jelentősen, a lakosság igényeit lényegében kielégíti. 1981-ben korszerű ABC kisáruház épült, iparcikk-bolt, tüzelő és építőanyag telep, cukrászda, csárda, italbolt, és 4 magánkereskedő igyekszik kielégíteni a lakosság igényeit. Régi hiányt pótolva 1982. óta működik benzinkút is. A közműellátás jó szinten van. Villannyal a tanyák nagyobb része is el van látva, a belterület nagyobb részén vezetékben nyerhetik a lakosok az egészséges vizet, - bővítése 200 m³-es glóbuszal és hálózatfejlesztéssel 1984-ben megvalósul, - hiányzik viszont a csatorna-hálózat. (1980-as évek!)

Az egészségügyi ellátás is jelentős fejlődést mutat. A 60-as évek elejétől van állandó körzeti orvos a községben, - előtte Kunszállásról járt át Dr. Gyöngyösi Mátyás rendelkezésre, majd új rendelő és orvosi lakás építése tette lehetővé a körzeti orvos letelepedését. 1978-ban bővítették a rendelőt, nőgyógyászati és iskolaorvosi vizsgálatoknak adva otthont. A szakszövetkezetben üzemi fogorvos működik, de rendelési ideje korlátozott, nem látja el a község lakosságának kezelését. Jelenleg egy védőnő, egy körzeti ápolónő és egy házi szociális gondozónő támogatja a körzeti orvos munkáját.

A felszabadulás előtt a falu belterületén nem volt iskola, csak a külterületen működtek iskolák.

Az államosítás után a Katolikus Kultúrház, azaz a volt Gazdakör épületéből alakítottak ki iskolát, majd 1954-ben épült új, kéttantermes iskola. Az utóbbi évekig ezek az épületek álltak rendelkezésre, egyre nagyobb zsúfoltsággal, és a kisebb-nagyobb javítások ellenére is – egyre mostohább feltételekkel.

A demográfiai helyzet és a településszerkezet változásai következtében az iskolák helyzete is változik. Miközben a tanulók száma a 60-as évek közepétől fokozatosan csökken, a belterületen egyre több a tanulók száma, a tanyai iskolák pedig elnéptelenednek. Pl. 1960-ban 450 tanuló közül 290 még a tanyai, összevont tanulócsoporthoz járt, 1983-ban már a 330 tanuló közül csak 22 jár a tanyai iskolába, - amelyek közül már csak kettő működik.

Egyre kevésbé jellemzőek Hatvani Dániel sorai: „Táskás, új nemzedék reggel hét kilométert bandukol s olvassa kialvatlan szemmel: az égbe úrhajó hatol.” (Áznak a tanyák)

Ha lassan is, de fejlődtek a község központjában is az oktatás feltételei. 1963-tól óvoda is működik a községben (1969. óta két csoporttal), s 1982-ben nagy társadalmi összefogással új, korszerű 8 tantermes iskola épült, amit 1993-ban még 4 tanteremmel és egy tornateremmel bővítettek.

Jakabszállás, mint önálló község 60 éves. Ez a kor egy település életében is jelentős. Különösen nagynak tűnik, ha a kezdeti és a jelenlegi állapotokat hasonlítjuk össze. A fejlődés nem volt egyenletes; megtorpanások, visszaesések is voltak, - de végeredményben igen figyelemre méltó. Különösen az utóbbi két évtized hozott sok pozitív változást. A fejlődést, az előrehaladást mindig befolyásolták és befolyásolják külső, - a falutól független - körülmények, de a meghatározó az itt élő lakosság céltudatos tenni akarása, szívós munkája. A futóhomokot elsősorban nem szőlővel és gyümölcsösökkel lehet megkötni, hanem kitartással, szorgalommal. A lakosság a természeti akadályait legyőzte, képes volt a megélhetést a mostoha körülmények közt is biztosítani. A természet erőivel folytatott harcban megedződött, megerősödött. Ma már a saját érdekek képviselője mellett akar és tud a közösségért, a faluért, a társadalomért is tenni, - erre bizonyíték a település fejlődése.

Ezt ismerte el a Hazafias Népfront Országos Tanácsa 1983-ban, amikor a községnek a településfejlesztési munkáért nemzeti zászlót adományozott.

Forrás: *Mészáros Melinda: Jakabszállás történeti és gazdasági fejlődése c. szakdolgozatából -1984*

EGYHÁZ KÖZÖSSÉGEINK KIALAKULÁSA, ÉLETE

Római Katolikus Egyház

1895-ben az egyházi adó, iskolai adó és tandíj fizetését kimutató jegyzéken 148 családfőt tüntetett fel, eszerint ennyi római katolikus vallású család élt a puszta a felparcellázás előtt.

A szabadszállási közbirtokosság baromjárásainak 1896. évi kiosztása után újabb családok települtek a pusztára és a népesség az 1890. évi 1091 főről 1910-ig 1740 lélekszámra nőtt.

A szabadszállási redemptusok jómódú leszármazottai kevésbé tartottak igényt a nagyobbrészt gyenge minőségű, lebecsült jakabi homokra, olcsó áron túladtak legelőjárandóságukon, így folytatódott a környék túlnépesedett mezővárosainak és községeinek határából a feltörekvő és saját gazdaságot alapítani igyekvő, zömmel katolikus családok beáramlása...

Az első kápolna az iskolával együtt egy nádas épületben volt a Bogárczó-tó mellett. Végénél egy kőkereszt állott, amely sérült, de helyre állított állapotban ma is áll.

Az itt berendezett és Kisboldogasszony tiszteletére szentelt kápolnát lassan a hívek maguk szerelték fel.

Ekkor készült a nagyobb harang, amelynek felirata: SZABADSZÁLLÁSI JAKAB RÓM. KAT. HIVEK. ÖNTÖTTE WALSER FERENC BUDAPESTEN 1881. 1197.SZ.

A harang magassága 38 cm, átmérője 48 cm, súlya 56 kg. Alul és felül levélkoszorú díszíti. A felirattal átelemben Keresztelő Szent János domborművé képe látható.

A kis harang ismeretlen időből származik. (A családtagok állítása szerint később vásárolta Felföldi Sándor.)

Magassága 23 cm, átmérője 30 cm, súlya 17 kg. Fölül barokk dísz, négy oldalán a dísz között Magyarország címere, alul levéldísz, közte nyolc oldalon a Magyar Szent Korona képe látható. Az iskola felépítése utáni időkben az izsáki missziós körzetet ellátó Lehosith Kajetán ferences atya évente 8-8 napra jött Szabadjakabszállásra, hogy lelkigyakorlatot, missziót tartson és kiszolgáltassa a szentségeket.

1914. május 5-én Majsajakabszálláson meghalt Lehosith Kajetán az Alföld nagy misszionáriusa.

A missziós körzet ferences szerzetesei képtelenek voltak ellátni a puszták növekvő népességének hitéletével kapcsolatos feladatokat. 1908-tól 1917-ig Molnár Gergely orgoványi református lelkész tartott a szabadjakabszállási katolikusoknak egyházi szertartásokat: ő keresztelt, esketett, temetett, vezette az anyakönyveket. A váci egyházmegyei hatóság Szabadjakabszállást elcsatolta az izsáki plébániától és 1917. január 1-től Orgoványon káplánságot szervezett.

1914-1916-ig Kovács Vincze, a későbbi püspök és apostoli kormányzó lett a körzet missziós lelkésze. Akkor elvitték az első világháborúba.

1919. július 1-én Szabadjakabszállásra helyezte Kovács Vince későbbi váci apostoli kormányzót, azzal a feladattal, hogy szervezze meg az egyházközségeket. A pap a Bogárzótó melletti iskolakápolna közelében egy parasztházban lakott. 1919. július 6-án kezdte vezetni az itteni Kereszteltek Anyakönyvét.

1920. jan. 9. Kovács Vince róm. kat. lelkész kérelme.

„Tekintetes Képviselőtestület! Szabadszállási Jakabszállás pusztája lakossága a puszták területén a Kecskemét - Félegyházi utak találkozásánál magánbirtokon egy róm. kath. ideiglenes templomot és lelkészlakot épít; a templomot később iskolává akarjuk alakítani.

Kérjük a Tek. Képviselőtestületet, hogy a puszta községi agyagbányájából e célra mintegy 60.000 vályog kiépítését engedélyezze.” (Szabadszállási Jakabszállás 1920. jan. 9. Kovács Vince róm. kat. lelkész)

1920 áprilisában elfogadták az egyházközség alapszabályzatát, megalakult az egyháztanács Kovács Vince elnökletével és Derdák György kántortanító jegyzősége mellett.

Kocsis Mihály elnök, Kun István pénztárnok, Zs. Kovács Gergely, Dubecz Pál, Farkas Ferenc, Rojcsik János, Lugasi Imre, Orbán Lajos, Kocsis Sándor, Berente Gábor, Zs. Kovács Mihály, Bakos János, Nagy Béla, Farkas Antal, Felföldi Sándor egyháztanács gondnok, Nagy Imre, Földi Péter, Áron János, Eördögh Antal, Hegedűs Gábor. Ellenőrök: Áron János, Nagy Béla.

Póttagok: Csósz János, Lugasi János, Kis Imre, Jéga Szabó Gáspár, Jusztin István.

A jegyzőkönyv április 18-i keltezésű:

*„Az egyháztanácsot, és az egyházközségi alapszabályzatot, Hanauer István püspök június 18-án keltezett, 2128/1920. számú leiratával jóváhagyta. Ez a püspöki irat még a következő utasítást is tartalmazza. -
"Tisztelendőséged szóbeli jelentését, tekintve a templom és lelkészlaknak a közeljövőben való felépítését, tudomásul veszem és felhívom Tisztelendőségedet, hogy a templom helyére vonatkozólag a Kecskemét – Izsák – Félegyháza utak találkozási pontja közelében felajánlott telket az egyház nevére igyekezzenek minél hamarabb telekkönyveztetni, s az ajándékozási szerződést is terjessze fel e célból. Ugyanekkor tegyen jelentést a templom és lelkészlak építési ügyének állásáról.”*

Derdák György feljegyzése „1920. augusztus hónapban tartott nép és egyháztanács gyűlésen. Első sorozatban előadva a titkos szavazás. Felföldi Sándor kijelentése folytán nép és egyháztanács hirdették. Felföldi Sándor a békesség

okáért kijelentette, hogy ő bele egyezik abba, hogy az új templom bárhol épüljön fel. Ő, amit ajánlott megadja. ... hanem a nép barátságosan válassza a helyet a műút mellett, hogy a nép igenis megnyugodjék az új templom építésén. Kovács Vince tisztelendő úr kijelentette, hogy 396 szavazó szavazata műút sarokra szól, ott annak a helye.

1920. október 14-én takarékbetéti könyv nyitása.

Jakabszállás lelkipásztorainak legfőbb törekvése mindig az volt, hogy a puszta, illetve később a községben templomot építsenek. Erre a célra már Kovács Vince 1920. október 14-én takarékbetéti könyvet nyitott a „Szabadjakabszállás róm. kat. templom építési alap részére.” Ebben 1921. aug. 5-ig 20.512 korona gyűlt össze. Ebből akkor 16.000 koronát kivettek az ideiglenes kápolna és lelkészlakás építési kiadásaira.

Kovács Vince után Magyar György szódi káplán 1920. december 6-i dátummal lett Szabadjakabszállásra helyezve, s 1921. január 6-án, vízkereszt ünnepén már itt keresztelt.

1921-ben Kovács Ferenc kőkeresztet állíttatott a lelkészlakással átelemben.

1921 végén fölszentelhetők és használatba vették az ideiglenes kápolna és lelkészlakatot.

1922 január 31-én Beretvás István és felesége két oltárpárnát és egy szép kézimunkázott terítőt, oltárterítőt ajándékozott az új kápolnának.

1923-ban Szabadjakabszállást a Kiskunfélegyházi Szent István plébániához csatolták.

1924-ben Szabadjakabszállás önálló község lett.

1925. november 5-én kelt, 166510/925. számú B.M. rendelet szerint a község neve Jakabszállás lett.

1926. május 29-én délután tragikus merénylet történt, amely nemcsak Jakabszállás népét rendítette meg, de az egész egyházmegyét is megrendítette. Szombati nap volt. A május litánia délután 3 órakor kezdődött a kápolnában- az eseményeket Szedacsek Mihály fülöpjakabi lelkész így írta le az ottani Historia Domusban. 1926 május 29-én d.u.3 óra után gaz elvetemültséggel végrahajtott gyilkosságnak volt színhelye a szomszédos Jakabszállás községnek (ezelőtt Szabadjakabszálláspusztá) kis temploma. Az áldozat Magyar György jakabszállási missziós lelkész.

1926. július 1-én, Jézus legszentebb Vérének ünnepén fél 12 órakor Toldy Jenő Kiskunfélegyházi esperes, apátplébános, Szedlacsek Mihály fülöpjakabi, Gampel Béla majsajakabi és Ócsay György, az új jakabszállási lelkész végezte a kiengesztelési szertartást, utána az új lelkész mutatta be az első szentmisét. Ócsay György azzal a feladattal lett Jakabszállásra helyezve, hogy a lelkek nyugtalanságát lecsillapítsa.

1934. novemberében a megyés főpásztor Vitéz Négyessy Kálmánt helyezte Jakabszállásra lelkésznek. Nem talált összetartó népet és egyháztanácsot, ezért egyetértésre és összetartásra buzdította azt a hat egyháztanácstagot, aki az ismételten összehívott közgyűlésre 1934 november 17-én összejött. (A következők voltak: Srádi György, Pallos József, Áron János, Zs. Kovács Gergely, ifj. Krisztián Imre és Lugosi Imre.)

1936. szeptember 6-i gyűlésén az egyháztanács-iskolaszék az egyháztanácsot templomépítő bizottsággá nyilvánította.

1937. január 24-i közgyűlésen a lelkész bejelenti, hogy a templom építéséhez szükséges engedély megszerzése ügyében az országgyűlési képviselővel együtt a minisztériumban és a megyénél. A gyűjtési engedély megadása három vármegye területére a márciustól november hónapig tartó időre egész biztos.

1937. május 9-i a jakabszállási egyháztanács gyűlései közül minden bizonnyal ez volt az egyik felfontosabb, mert azon fogadták el az új templom építésének a tervét.

1938-ban az új templom építése megkezdődött. A Molnár István által készített tervrajzok azonban a háború alatt elvesztek, később pótoltuk azokat. A kőművesmunkákat Burián János kunszentmiklósi kivitelező készítette. Neki az itteni (peres)iratok szerint 26899 pengő 81 fillért fizettek. Az új templom falai 1938 őszére elkészültek. A munka azonban ekkor megakadt. Négyessy Kálmán hiába buzdította a népeket adományozásra, pedig a nyári időben gyakran a falak között tartották a szentmiséket, kivált a nagyobb ünnepeken. Sőt, esketést is végeztek a falak között.

1942. márciusában a püspök Négyessy Kálmánt Szankra helyezte adminisztrátornak.

1942-ben Négyessy Kálmán után Zachar Mátyás került Jakabszállásra.

1942. április 18-án az egyházközség képviselőtestülete átérezve a jó Isten iránti kötelességét és a jakabszállási hívekkel szembeni felelősségét, elhatározta félbe maradt templom tovább építését. Elhatározta, hogy az egyházközség minden tagja a templomépítési alapra katasztrális holdanként 2 pengőt fizessen. A képviselő testület ezen határozata a felsőbb hatóság 29-45/1942, sz. jóváhagyásával jogerőre emelkedett. Ennek alapján a templom építési bizottsága fizetési meghagyásokat bocsájtott ki, azoktól,

akik késlekednek ezen kötelezettségüknek eleget tenni, a tőke és a kamat végrehajtás útján fog behajtani.

Már négy éve állnak a templom falai. A mostoha időjárás rongálja azokat. A jakabszállási híveknek fáj a lelke, ha rá gondolnak. Ezért készséggel áldoznak. Domokos Ferenc építész úr szakszerű tanácsai szerint vitéz P. Kovács János és Magonyi András ácsmesterekkel elkészítettük a templomtető fa kivonatát, melynek alapján a tetőanyagot megvettük. Az anyag megvétele azok tették lehetővé, akik már eddig lelkiismeretesen befizették adományaikat a templomépítési alapra. Ablakokra, ajtókra és bepucolásokra még hiányzik a pénz.

1944. októberének első napja mégis rendkívüli ünnepe volt Jakabszállás katolikus népének. A nyugtalanság és rettegés idejében elismerést és bátorítást nyújtott, hogy Pétery József megyés püspök fölszentelte a jakabszállási katolikus hívek templomát Jézus Szentséges Szíve tiszteletére. Az újonnan felszentelt templomban a püspök a bérálás szentségét is kiszolgáltatta.

Forrás: *Fekete János: A jakabszállási plébánia története 1944-ig*

Dr. Kocsis Imre életútja

Jakabszállás szülötte, aki a papi hívatást választotta

1957. augusztus 1-én születtem Jakabszálláson. Az általános iskola befejezése után a Kecskeméti Piarista Gimnáziumban végeztem középiskolai tanulmányaimat. Az érettségit (1975) és a kétéves katonai szolgálatot követően Budapesten és Rómában teológiai tanulmányokat folytattam, amelyek során teológiai és biblikus végzettségre tettem szert. 1983-ban szenteltek pappá, majd több éven át kápláni szolgálatot teljesítettem a Kecskeméti Főplébánián.

Abban az időben Kecskemét és környéke még a Váci Egyházmegyéhez tartozott. 1986-ban teológiai doktorátust szereztem. 1989-től kezdve az egyházi felsőoktatásban töltöttem és töltök be oktatói tevékenységet. 1989-től 2008-ig az Egri Hittudományi Főiskolán, 2007-től 2012-ig pedig a váci Apor Vilmos Katolikus Főiskolán biblikus nyelveket és szentírástudományt tanítottam. Hallgatóim között egyaránt voltak papnövendékek és hitoktatásra készülő világi krisztushívek, de olyanok is szép számmal akadtak, akik „egyszerűen” érdeklődtek a teológia iránt, mert el akarták mélyíteni hitüket. Az oktatói teendőik ellátása mellett több mint 10 éven át (1999-2000) a Váci Papnevelő Intézet vezetése is feladatomból volt, s így a jövőd papok lelkipásztori képzésében is részt vettem. 1997-ben habilitáltam (ami az egyetemi oktatói tevékenységre való alkalmasság elismerését jelenti), s ettől az évtől kezdve vendégelőadóként kurzusokat tartottam a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán. 2012-től ugyanezen Hittudományi Karon az Újszövetségi Szentírástudomány tanszék vezetője, s egyben egyetemi tanár vagyok.

Miként a fentiekben leírtakból jól látható, a teológia szakterületén belül a szentírástudomány kutatója és oktatója vagyok. Magától értetődő, hogy a szentírástudomány a Biblia tanulmányozására összpontosít: a szent könyvek tartalmát, irodalmi jellegzetességeit és keletkezési körülményeit vizsgálja annak érdekében, hogy a könyvekben rejlő vallásos üzenetet feltárja. Elsősorban azt az üzenetet keressük, amelyet a szerző a maga idejében az olvasói számára közölni szándékozott, de nyilvánvalóan a szöveg aktuális, a mi helyzetünkre vonatkozó mondanivalóját is igyekszünk megragadni. A magam részéről főleg az Újszövetségre összpontosítottam, s azon belül Szent Pál apostol leveleivel, Lukács evangéliumával és a Máté evangéliumában található Hegyi Beszéddel foglalkoztam. Munkálkodásom eredményeképp 10 könyv és kb. 200 cikk, illetve tanulmány jelent meg. Emellett aktívan részt vettem a Biblia magyar nyelvre történő fordításának munkájában. Alapító tagja vagyok a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulatnak, sőt tavaly óta az elnöki tisztséget is betöltöm. 2016-ban a Szent István Tudományos Akadémia a tagjai közé választott. Éppúgy tagja lehettem a Budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Teológiai Bizottságának, amelynek feladata a 2021-ben megrendezett katolikus világtalálkozó teológiai előkészítése volt egy több nyelvre lefordított dokumentum kidolgozásával és egyéb tudományos kiadványokkal. Szoros kapcsolatban állok a Pápai Biblikus Intézettel és a német nyelvű biblikusokat összefogó társulattal. Teológiai tevékenységem elismeréseképpen 2016-ban Stephanus-díjban részesültem, 2022-ben pedig a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetést vehettem át. Megemlíthető még, hogy 2012-ben a Váci Székeskáptalan (a megyéspüspök tanácsadó testülete) a vezetőjévé (nagyprépostnak) választott. 2021-ben pedig Ferenc pápa az „Irgalmasság misszionáriusává” nevezett ki. Ez a gyóntatás területén jelent különleges felhatalmazást.

Gyerekkoromban és a tanulmányaim során még igen szoros volt a Jakabszállással való kapcsolatom, hiszen ott nevelkedtem és ott jártam általános iskolába, s a tanidei szüneteket is nagyrészt szüleim lakásán töltöttem. Pappá szentelésem után viszont már lazábbá vált a kapcsolat, de sohasem szűnt meg. Mind a mai napig folyamatosan látogatom a bátyámat, s a plébániával is rendszeresen érintkezem. Nagy szeretettel gondolok Fekete János atyára, akit még gimnazistaként ismertem meg. János atya megértően és segítőkészen kísérte a papságra való felkészülésemet, később pedig rendszeresen invitált a búcsúkra és egyéb rendezvényekre. Örülök, hogy Szécsényi Attila személyében fiatal és lelkes lelkipásztor van a jakabszállási egyházközségnek. Isten bőséges áldása kísérje további munkáját. Külön köszönöm, hogy az évek során a polgármesterek (Szabó Mihály és Szabó György Róbert) részéről is nagy nyitottságot és jóindulatot tapasztalhattam, s a Népfőiskola keretében több előadást is tarthattam. Jó egészséget és sok sikert kívánok a jelenlegi Önkormányzat tagjainak, s persze minden jakabszállási honfitársamnak. Szabadjon jókívánságomat egy bibliai idézettel is megerősíteni: „Ajándékozzon meg az Úr vidám szívvel minket, adjon békességet napjainkban, örök időkön át” (Sirák 50,23).

2022. július 18.

Forrás: *Dr. Kocsis Imre, 2022.*

Dr. Tóth Tamás életútja

Jakabszállás szülötte, aki a papi hivatást választotta

1976. február 18-án születtem Kecskeméten. Édesanyám, Hirsch Katalin Erika fischerbócsai, édesapám, Tóth István pedig Jakabszállásról származik. Az apai nagyszülők (Cs. Tóth Menyhért és Polyák Rozália) Matkó-Alsón laktak, a dűlőút jakabi oldalán. Én magam életem első két évét töltöttem Jakabszálláson: a főutcán laktunk albérletben, nem messze a református templomtól, onnan költöztünk be Kecskemétre. Sokat jártunk vissza autóval, busszal és természetesen a kisvonattal a nagyszülőkhöz. Sok kisgyerekkori nyári csínytevésnek volt tanúja a jakabi homok. Az általános iskolát Kecskeméten, a középiskolát Szegeden végeztem. 1995-ben jelentkeztem a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye papnövendékei közé, tanulmányaimat Veszprémben, Szegeden és Rómában végeztem. 2002-ben, pappá szentelésemet követően Jakabszálláson is

mutathattam be újmisémet: megható volt, hogy ekkor még mindig Fekete János atya volt a plébános, aki annakidején megkeresztelt a jakabi templomban.

Káplán voltam Kiskunfélegyházán (2004–2007), közben doktorátust szereztem Rómában egyháztörténelemből (2006), majd titkár lettem az apostoli nuncius (pápai nagykövet) mellett Budapesten (2007–2011). A Pápai Magyar Intézet rektora voltam Rómában (2011–2018), majd 2018-tól a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára vagyok ismét Budapesten. Központi szolgálatom mellett a kecskeméti Szentcsalád Plébánián is működök mint kisegítő lelkész.

Egyháztörténész, egyetemi magántanár, főiskolai tanár, a Szent István Tudományos Akadémia rendes tagja, több

magyar, valamint idegen nyelvű könyv és tanulmány szerzője vagyok. 2012-ben a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével, 2020-ban a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével, 2013-ban pápai káplán, 2021-ben Szentlélekről nevezett bátmonostori apáti címmel tüntettek ki.

Forrás: *Dr. Tóth Tamás, 2022.*

Jakabszállási Jézus Szíve Római Katolikus Templom új ablakai

Új ablakokat kapott a Jakabszállási Jézus Szíve Római Katolikus Templom. A csere a hívők adományából valósulhatott meg. A festett üvegablakok közül kettő már korábban elkészült.

Mária Szíve: ez az egyik új ólomüveg ablak a jakabszállási katolikus templomban. Vele szemben pedig Jézus Szíve, mindkettő a település lakóinak, Farkas Alajos és Farkas

Alajosnének köszönhetően készülhetett el. „A férj a Jézus Szíve, a feleség a Mária Szíve ablakot készíttette. Sajnos betegség miatt meg sem érte az asszony az ablaknak az elkészítését, viszont elindítottak egy olyan lelkes mozgalmat, hogy utána egy héten belül a belső ablakok elkészíttetésére minden ablakra akadt jelentkező, akik vállalták, hogy elkészíttetik” – Fekete János plébános visszaemlékezése.

Fekete János 1972-től 2016-ig szolgált Jakabszálláson. Jól ismeri a helyi híveket, úgy véli, mindig fontos volt számukra, hogy a templomukat rendben tartsák. Éppen ezért sejtette, hogy ilyen lelkesedést vált ki a település lakóiból a kezdeményezés.

Az elsők között ajánlotta fel segítségét a település új vezetője, Szabó Róbert György polgármester, aki az első polgármesteri fizetését adományozta a templom javára 2014-ben.

„Jakabszállás egy dolgozó nép, itt elég nagy az összefogás, bármiről is legyen szó, akár egyház, akár rendezvény, így nagyon örülök, hogy a Farkas család elindította ezt a kezdeményezést, és ehhez mi magunk is besegíthetünk és segítjük a település katolikus közösségét” – nyilatkozta Szabó György Róbert, Jakabszállás polgármestere.

A nyílászárók már több mint hetvenévesek, megérették a cserére. Az új, duplarétegű ablakok szépek lettek. 2020. tavaszán a templom belső felújítása alkalmával az ablakok szigetelése is megvalósult.

A festett üvegeken többek között az alábbiakat láthatjuk: Az utolsó vacsora; Jézus az Oltáriszentséggel; Jézus Szíve; Szűz Mária Szíve; Feltámadt Jézus; A Szent Család; Szent György; Jézus megkeresztelkedése; Szentlélek; Szent László; Jézus születése; Szent Jakab apostol; Szent Cecília; Szent Margit; Körablak kereszt ábrázolással; Szentháromság; Magyarok Nagyasszonya; Szent István; Szent József; Jézus a gyermekekkel. Az új, mívés ólomüveg ablakok tervezője és kivitelezője Gál Márta aranykoszorús mester.

Jakabszállási Jézus Szíve Római Katolikus Templom új ajtó

2016. évben Jakabszállás Község Önkormányzata képviselő-testületi tagjai közül – Bukovszki Sándorné, Konfár János, Kovács Bálint, Szabó Mihály és Tánczos László önkormányzati képviselők – tiszteletdíjuk felajánlásával kicseréltették a templom főbejárati ajtót, a sekrestye bejárati ajtót és a toronyfeljáró külső ajtaját.

2020. évben a templombelső felújítása alkalmával a templom főbejárati ajtó belső ajtó, a gyóntatóhelyiség, a kórusfeljáró, ajtó ki lettek cserélve, a sekrestye ajtó felújításra került.

Református Egyház

Szabadszállás községi, református fenntartású iskolát építtetett Jakabszálláson 1893-ban, a régi csárda és pusztaház közelében. Ez az iskola volt hosszú ideig a pusztai református lakóinak az istentiszteleti alkalmainak helyszíne. Elég nehéz volt a később katolikus fenntartású iskolában közös alkalmakat tartani. Erről szólnak a korabeli visszaemlékezések. Lásd: lentebb...

Előbb egy 1895-ös jegyzőkönyv részlet:

Szabadjakabszállási református lelkészjavadalmazás illetménye, 1895.

Felvetetett Szabadszálláson 1895. évi szept. hó 7-ik napján a szabadjakabszállási ev.ref. vallású lakosok által az orgoványi ref. lelkészjavadalmazásához tartozó évi illetmény megállapítása.

Mely alkalommal alulírott esperes megbízottak támaszkodva Baksay Sándor esperes úr írásbeli megbízására a Szabad Jakabszállás pusztáról megjelent református vallású híveket az iránti nyilatkozatra bírták fel, hogy az Orgoványon választandó rendes lelkész évi fizetéséhez évenként mely átalány összeggel lennének hajlandók hozzájárulni?

Aláíráások: *Sallai Imre, Sallai Bálint, Cziriák József, Kocsis Zsigmond, Szabó Imre, Dormány Mihály*

Forrás: *Ráday Levéltár, Budapest Solti Református Egyházmegye Jkv. 1895.*

Orgovány – Jakabszállás Református Társegyházközségként működünk. A szabadjakabszállási református egyházi és egyházközségi szolgálatokat a kezdetektől fogva az orgoványi lelkészek végzik.

Lelkészeink:

- Szőke Gábor tiszteletes 1850 körül
- Földváry László 1870 - 1878 lelkész-tanító orgoványi szolgálati ideje
- Gyarmathy Károly 1879-1895 lelkész - tanító
- Molnár Gergely szolgálati ideje 1896 - 1936
- Dr. Bodonhelyi József 1938 - 1939 szolgálati ideje
- Balogh György 1939-1948 szolgálati ideje
- Csapó András 1949 -1972 szolgálati ideje
- Szathmáry Ákos 1972-1988 orgoványi szolgálati ideje
- Magyarne Balogh Erzsébet 1989-2002 orgoványi szolgálati ideje
- Prózsza István 2002 - jelenleg is szolgálatban

Gondnokaink: *Sallai Bálint, F. Szabó József, Cseh László, Berki Sándor, Berki Sándorné, Gál Sándor.*

Az imaház története

Csapó András nagytiszteletű úr emlékezése szerint: „Az imaház építését Bárány Gábor, Cseh László, Berki Sándor református egyháztagok, valamint Kecskemétről az itt szolgálatot teljesítő Ulakcsai Antal lelkész már az 1950-es évektől egyre inkább szorgalmazták. Ennek nyomán a református imaház 1966-68 között épült. Az imaház 1968. őszén készült el és ez év decemberében tartották meg az első ünnepi hálaadó Istentiszteletet.”

Forrás: *Csapó András lelképásztor visszaemlékezése*

„Dr. Balogh László esperes úr hangsúlyozta a kis jakabszállási fiókegyháznak példáját, amely éppen ezen a napon vette hálaadással, ünnepélyesen használatba az Imaházát.” (1968.dec.15.)

Forrás: *Orgovány – Jakabszállás Református Egyházközség Presbiteri gyűlés jegyzőkönyve*

Berki Sándorné Marika néni egyházgondnok visszaemlékezése nyomán:

„Jakabszállásra jártunk Istentiszteletre, mely korábban a Somfai tanító úr iskolájánál volt megtartva, (a mai benzinkút mögötti épület. Fűtés nem volt, arról nekünk kellett gondoskodni. Ez időben, az 1940-50-es években Cseh László volt a gondnok. Az egyház

ládáját az Istentiszteleti alkalmakra mindenkor a gondnok szállította, benne az úrasztali terítők, az úrvacsorai edények, es egyéb fontosabb kellékek...”

Az egyház ládája, piros bársony takaróval a Sallai család ajándékeként a századfordulón került a gyülekezet tulajdonába. Fa keretes ráma, bársonytakaróval szépen letakarva, alatta az úrvacsorai jegyek.

Sallai Bálint egykori jakabszállási pusztabírónak, a szabadszállási felmenőkkel rendelkező Sallai családnak, a gyakran jótékonykodó Sallai Zsófiának az ajándéka volt ez a gyönyörű bársonyterítő. Készült: 1900.

Forrás: *Cseh Lászlóné Darányi Judit visszaemlékezése*

Az egyháznak földje is volt, az Állami Gazdaság almáskertje területén. Az államosítás után, a Községi Tanács adta „cserébe” ezt a mostani telket. Az építkezéshez szükséges vályogot a cigányok verték ki az Ördög gyepen. A Balogh családok, Cseh családok, Viskovics Gábor és családja, lovaskocsikkal szállították az építkezés helyszínére a vályogot, a terméskövet, a nyárfát. 1965 nyarán lett az alap letéve, izsáki kőművesek által, melyhez a segédmunkákat a gyülekezet adta. Bárány Gábor, valamint leányai, Peregı Gyuláné, Patonai Gáborné, Szabó Jánosné és azoknak a családjai sokat szorgoskodtak a templomépítés során. Párom is, családunk is, a gyülekezet is sokat segítkezett. 1966 májusában kezdődött a falazás, s már ebben az esztendőben tető alá került az épület.

1968. decemberében volt az új imaház átadása, hálaadó ünnepsége, dr Balogh László esperes úr közreműködésével. A párom, Berki Sándor lett a gondnok.

A református templom harangja 1913-tól hirdeti Isten dicsőségét, hívogatja a híveket, köszönti az érkezőket, búcsúztatja a hazatérőket.

A református templom harangjának felirata:

ÖNTÖTTE EGRY FERENCZ KISGEJŐCZÖN A SZABADJAKABSZÁLLÁSI
REFORMÁTUS EGYHÁZ RÉSZÉRE ISTEN DICSŐSÉGÉRE ÖNTÖTTE

SZEKÉR SÁNDOR EMLÉKÉRE

VOLT HITVESE SZÉL ELEKNÉ DÉKÁNY TERÉZIA

AZ 1913. ESZTENDŐBEN

Forrás: *Gál Sándor gondnok fényképei alapján*

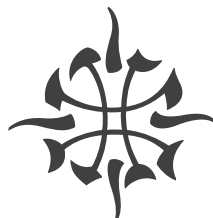
Jakabszálláshoz kötődő nevezetes családok emlékét hirdeti ezen harangfelirat.

A jakabszállási református templom

A református imaház 2000-ben Magyarne Balogh Erzsébet lelkipásztor családja szervezésében, és a gyülekezet hozzájárulásával imaházból templommá alakított. Harangtoronnyal, gyülekezeti teremmel és kisebb lelkészlakással bővült az épület.

Később nyílászárócseré, hőszigetelés és újravakolás, szép előtér készült, úrasztala és oltár megújult, belső felújítás és fűtéskorszerűsítés. Folyamatosan újulunk testiekben, lelkiükben, anyagiükben.

Soli Deo Gloria! Egyedül Istené a Dicsőség!

OKTATÁS, ISKOLÁK MÚLTJA ÉS JELENE

Jakabszállás oktatásának története

A tanyasi iskolák jelentőségét Dr. Dubecz Sándor, 1994-es tanulmányában írja le legtalálóbban: „A tanyasiak sajnálják az iskolák megszüntetését. A tanítók itt szó szoros értelmében a „népet tanítók” voltak. Lehet ennél szebb hivatás? A gyermekek mellett az apát is, a generációkat ugyanaz a tanító oktatta.” A néptanítók ősei - ahogy a szerző édesapja mesélte - a múlt század (a XIX. századra utal) 70-es, 80-as éveiben a 'tarisznyás tanítók' voltak, akik a városból téli időben megjelentek a tanyákon, és a szomszédok gyermekeit összegyűjtve egy tanyán, 1-2 télen át megtanították az írás, olvasás, számtan rejtelmére. (...) A nép megbecsülte tanítóját. A tanítás nem csak az elméleti tudást adta meg a tanulóknak, hanem az életre is nevelte őket. Ezek a tanítók teremtették meg az iskoláztatás alapjait.

Forrás: *Dr. Dubecz Sándor: Jakabszállás, Egy Bács - Kiskun megyei falu tegnap és ma. Lakitelek, 1994.*

Előzmények: Szabadszállási-Jakabszállás pusztai iskolái I-II-III.

A pusztai kulturális élete a múlt század vége felé indul meg. Ebben az időben, az 1880-as évekig vándortanítók, úgynevezett tarisznyás tanítók oktatták a gyermekeket. Ezek házról házra járva ellátásért végezték munkájukat. Ezen próbáltak segíteni a lakosok azzal, hogy Kovács János és neje Patkós Erzsébet telket ajánlottak fel iskolaépítés céljára. Az önerőből, közösségi összefogással megépített iskola egyszerű nádtetős L-alakú épület volt. Ennek a hosszabbik szárnya tanteremként, a rövidebbik kápolnaként szolgált. A kápolna előtti kereszt felirata szerint 1881-ben készült a Szabadszállási –Jakabi hívek adományaiból.

I. számú pusztai népiskola

A legelső okirat szerint a tanítás 1886 őszén kezdődött meg. Az iskola első hivatalos tanítója Török János volt. A kápolnához Majsajakabszállásról, a mai Kunszállásról járt át Lehosits Kajetán ferencesrendi szerzetes missziós hitküldér, évente kétszer ünnepi időkből egy-egy hétre a hívek lelki gondozására. A korabeli tanítók a tanítás mellett a kántori teendőket is ellátták.

Ez az iskola az alsó részen, a Bogárzón túl, Kun István tanyája mellett volt. A legelső iskolánk tűz martaléka lett, kémény-öngyulladás következtében 1938-ban leégett. Emlékét az előtte felállított kereszt őrzi.

Ezen iskola tanítói voltak:

- Török János 1886-1890
- Kellner Illés 1890 – 1898
- Földesi György 1892-1896
- Hévízi József 1898-1900
- Derdák György 1900-1923
- Somfai György 1923-1924
- Villi Pál 1924-1926
- Rácz Károly 1926-1929
- Gaál M. Jenő 1929-1938

II. számú pusztai népiskola

1893-ban épített meg Szabadszállás iskolaszéke (a benzinkút mögötti) a jelenleg is meglévő ún. öreg iskolát, mint községi iskolát, akkori nevén az Izsáki úti iskolát. Az iskola nádfödeles, deszka mennyezetes, mint a korabeli iskolák. Egy tanterme és tanítói lakása van.

Ebben az iskolában 1893/94. tanévben kezdődött a tanítás. Első tanítója Balázs Sámuel 1893-1895, majd őt követi F. Szabó József, kecskeméti származású, református kántortanító, aki 1896-1924 között itt tanít. Rokonsága (F. Szabó György) ma is él Jakabszálláson. A tanítás akkoriban a gazdasági munkákhoz igazodva csak október végén, november elején kezdődött és május 1-én már be is végződött. A tanulók száma 70-75 volt.

A község önállósulása után 1924-ben F. Szabó Józsefet nyugdíjazzák, s az addig községi iskolát katolikus iskolává minősítik át. Ekkor Somfai /Srádi György katolikus kántortanító vette át az iskolát, aki az államosításig 1948-ig, majd még utána a nyugdíjazásáig is itt tanított.

Ezen iskola tanítói voltak:

- Balázs Sámuel 1893-1896
- F. Szabó József 1896-1924
- Somfai (Srádi) György 1924-1948

III. számú pusztai népiskola

A századforduló után a pusztta felosztása révén, a község lakóinak száma állandóan szaporodott. A környékből sokan vásároltak itt földet, mert nagyon olcsón lehetett vásárolni. Csongrád, Szentés, Szeged, Kecskemét, Félegyháza, Majsza, Szentlászló, Orgovány, Izsák adta a betelepülők zömét. többnyire 2-5 hold földet vásároltak. Szükségessé vált egy új iskola megnyitása Jakabszállás keleti részén is. Iskolát nem tudtak építeni, ezért kibérelték az ott gazdálkodó Windisch János / későbbiekben az új tulajdonos dr. Bindfeld Lajos majorjának egy részletét. Egy szobát tanteremnek használtak. Itt kapott helyet a tanító is, szoba, konyhás lakásban. A tanítás 1908. októberében kezdődött. Az első tanító Vörös János volt. Tanítványainak száma 84 volt, az ismétlősökkel együtt 102.

Ezen iskola tanítói voltak:

- Vörös János 1908-1919
- Rimóczi Teréz 1919-1920
- F. Szabó József ifj. 1920-1924
- Dotzauer Ilona 1924-1928

Ez a három iskola látta el az I. világháború előtt és alatt az ifjúság oktatását. Ebben az időben már elég sűrűn lakott volt a pusztta. Szabadjakabszállás 1924-től önálló községgé szerveződött.

Az iskolakötelesek nagy száma miatt, ez az három iskola is kevésnek bizonyult.

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története*

Készült: *A Hazafias Népfrent Járási Bizottságának Pályázatára 1965-ben*

Átdolgozta és kiegészítette: *Szabóné Harkai Erika*

A korabeli iskoláztatás jellegét jól szemléltetik Gaál Károly szavai: Az iskola „demokratikus intézmény” volt. Az iskoláskorú gyerekek nem jártak be rendszeresen. Ha otthon munka volt, a szülők nem engedték el őket. Ez rendkívül gyakori volt abban az időben, nagyon sok családban. Ráadásul télen voltak olyan gyerekek, akik 10 km-t gyalogoltak az iskoláig, majd délután ugyanennyit vissza.

Iskoláink a két világháború között

Szent Imre Népiskola, Izsáki úti iskola

Mint már jeleztük, Szabadszállás iskolaszéke építette a benzinkút mögötti úgynevezett öreg iskolát.

F. Szabó József kecskeméti származású, református kántortanítót 1924-ben nyugdíjaztak. Ekkortól az iskolát a katolikus egyház működteti. Somfai /Srádi György római katolikus kántortanító foglalta el az állást, s több mint negyedszázad évet tanított ebben az iskolában. Ő volt az iskola tanítója 1963-ig.

Az első-második osztályosok még egy ideig ide jártak, Aczél Józsefné tanítónővel, majd ők is bekerültek a központba. 1969-ben szűnt meg a tanítás ebben a még meglévő legrégebb iskolánkban.

Szent Erzsébet Népiskola, Wolford dűlői iskola

A község lakóinak száma állandóan szaporodott. Jakabszállás délkeleti részén nem tudtak iskolát építeni, ezért a Windisch-majorban /Bindfeld-majorban kapott bérelt helyet az iskola. Egy szobát tanteremnek használtak. Itt lakott a tanító is. A tanítás 1908. októberében kezdődött és 1928-ig tanítottak. Ekkortájt az új tulajdonos Beretvás Istvánné nem engedte át a helyiségeket az iskola céljára, ezért új megoldást kellett keresni.

A Klebelsberg program keretén belül iskola építésébe kezdtek a Wolford-dűlőn. 1929-ben 30 000 pengő költséggel, állami támogatással Jakabszálláson újabb iskolát adtak át. Az előzőleg Windisch-majorban tanító Dotzauer /Dombai Ilona (később Renner Béláné) lett a Wolford-dűlői iskola legelső tanítója, több mint 20 évig tanított itt. Egész életének munkássága Jakabszálláson folyt le. 1959-ben nyugállományba vonult. 1975-ben szűnik meg a tanítás ebben az iskolában.

Ezen iskola tanítói voltak:

- Renner Béláné Dotzauer/Dombai Ilona 1928-1963
- Horák Béláné Leitner Valéria 1950-1951
- Kováts Irén 1953-1955

- Tóth Gézáne 1955-1956
- Virág József 1960-1971
- Szalai István 1960-1970
- Szerdahelyi Andor 1969-1971
- Szerdahelyi Andorné 1969-1971
- Berenténé Nagy Katalin 1971-1972

Szent István Népiskola, Felsőjakabszállási iskola

A felsőjakabszállási részről korábban 6-7 kilométernyi távolságról jártak a gyermekek a hozzájuk legközelebbi, de messzi távol eső ún. izsáki úti községi iskolába. Szükségessé vált az újabb IV. iskola megépítése, melyet szintén Klebelsberg Kunó iskolaépítési programja tett lehetővé. Az építkezést akadályozta az a körülmény is, hogy nem rendelkeztek megfelelő telekkel. Sári János és neje Ördög Katalin felajánlottak 2.000 öltelket az iskola számára. Így épült fel az iskola a felsőjakabszállási vasúti megállóval szemben. Az iskola építésével Főző Béla kiskunfélegyházi építésztt bízták meg. Az épület 1932. szeptember havában készült el. Az iskola felszerelése még húzódott, mert a padok csak 1933. szeptemberében érkeztek meg.

1933. december 18-án foglalta el állását Pigniczki /Palánkai István pálmonostorai származású tanító. 1934-ben katonai szolgálatra vonult be, ekkor Rigó Sándor helyettesíti. Évek során a felsőjakabszállási iskola is szűknek bizonyult. 1957-ben három tanerősre fejlődött. Egy tanulócsoport ideiglenesen a Seitz-féle tanyában volt elhelyezve. 1959-ben egy tantermet és egy tanítói lakást építettek mellé. Így három tanulócsoport tanulhat jó körülmények között.

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története, HNF 1965.*

Ezen iskola tanítói voltak:

Palánkai István 1933-1956, Rigó Sándor 1934-35, Hacker Lenke 1943-44, Somfai Klára 1944-45, Palánkai Istvánné Somfai Ilona 1953-60, Száraz Erzsébet 1957-59, Mészáros László 1957-59, Mészáros Lászlóné Száraz Erzsébet 1960-69, Szűcs Imre 1959-70, Szűcs Imréné Márki Ibolya 1959-70, Tánczos Éva 1968-69, Marton Gyuláné Kis Mária 1970-72, Virág József 1969-72, Szerdahelyi Andorné Fodor Emma 1972- 1992

A felsőjakabszállási iskola utolsó tanítója Szerdahelyi Andorné. Nyugdíjba vonulása után 1992-ben az iskola végleg bezárja kapuit.

Szent Gellért iskola, Hajtó úti iskola

A község az 1930-as évek közepén újabb iskola építésére kapott államsegélyt, amit visszautasított a lakosság szegénységére hivatkozva. Ezért a faluban közgyűlést hivatott össze Szabó Dezső kiskunfélegyházi főszolgabíró 1936. jan. 4-én. Próbálkozása nem járt sikerrel, mert a közgyűlés nem szavazta meg az iskola építését. Végül Toldy Jenő apát, kerületi esperes buzdítására járultak hozzá az államsegély elfogadásához, s az új iskola építéséhez. 1938-ban az új iskola, a Szent Gellért iskola felépül az ún. Hajtó úton. Első tanítója Nógrádi Sándor, őt Besenyi Helga és Felföldi Margit Valéria követte az államosításig. 1984-ben Ternyik Lajos nyugdíjba vonulása után az iskola bezárja kapuit.

Ezen iskola tanítói voltak:

- Nógrádi Sándor 1938-1944
- Besenyi Helga 1946-1949
- Felföldi Margit Valéria 1946-1949
- Hajnal Irma 1950-1951
- Gál Pál 1949-1954
- Bácsalmási Irén 1951-1956
- Fodor Jánosné Domokos Mária 1955-1956
- Juhász Rózsa 1965-1966
- Ternyik Lajos 1956-1984
- Ternyik Lajosné Agócs Margit 1956-1984

Szent László iskola, Kiskunfélegyházi úti iskola

1938 évnek a tavaszán a Bogárczó-tó melletti, 1881-ben épült már rozoga, életveszélyessé vált nádas iskola leégett, ahol Derdák György utóda, Gaál M. Jenő volt a tanító. A tüzeset után olyan híresztelések keltek szárnyra, hogy az iskolát rossz állapota miatt felgyújtották, s mivel biztosítva volt, lehetőség nyílt egy új iskola építésére. ... (A szakértői vizsgálat szerint, a tüzet a kéményközeli mestergerenda beizzása okozta.) A biztosításból, az eladott telek árából, a Vallás és Közoktatási Minisztérium 24.000 pengő hozzájárulásából új iskola épülhetett. A tanítást a tüzeset után Bagány Károly kovácműhelyében folytatták, amit tanteremnek béreltek ki.

1938 őszére elkészült az új, Szent László iskola a Félégyházi úton. Gyakran Gaál-iskolának nevezik mert, szinte mindvégig Gaál Jenő tanított az iskolában a későbbiekben feleségével együtt. Az iskola épülete egy tanteremből, 2 szobából, 1 konyhából, 1 előszobából, 1 éléskamrából, istállóból, sertésólból, s két kamrából állt.

1988-ban Gaál Jenőné, Margitka néni halála után a Gaál iskolában megszűnt a tanítás.

Ezen iskola tanítói voltak:

- Gaál M. Jenő 1938-1969
- Gaál M. Jenőné Oláh Margit 1949-1988
- Száraz Erzsébet 1956-1957
- A Határ-úti iskolában: Dr. Magony Ottóné Somkúti Gizella 1952-1977

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története*

Készült: *A Hazafias Népfront Járási Bizottságának Pályázatára 1965-ben*

Átdolgozta és kiegészítette: *Szabóné Harkai Erika*

Az 1940-es évek elejére már öt iskolában tanítottak Jakabszálláson. A nagy távolságok indokolták az iskolák működtetését. A tanítók mindannyian rendelkeztek pedagógus oklevéllel, és a mindennapos iskola mellett egy kivétellel az ismétlő osztályokban is tanítottak. Iskolai könyvtár, valamint napközi otthon ebben az időben Jakabszálláson nincs. Viszont működik a levente mozgalom, Somfai /Srádi György vezetésével. Az 1940-es évek elején a háborús viszonyok már az oktatásban is éreztették hatásukat. Az 1944/45-ös években az iskolák több-kevesebb szünettel működtek.

1948-ban az általános iskolákat államosították, így a jakabszállási katolikus iskolák is állami iskolák lettek. Az 1947/48-as tanév anyakönyveit az osztály-tanító mellett az iskolaszék elnökeként még Zachar Mátyás lelkész írta alá. A következő évtől az igazgató volt az iskola irányítója.

Megváltoztak az iskolák nevei is:

- A Szent Erzsébet iskola lett a Wolford-dűlői iskola,
- a Szent László iskola új neve Kiskunfélegyházi-úti iskola,
- a Szent István iskola a Felsőjakabszállási iskola,
- a Szent Gellért iskola pedig a Hajtó-úti iskola lett,
- a Szent Imre iskola az Izsáki-úti iskola, ami tagiskolaként a Központi iskolához tartozott.

Az iskola első igazgatója Gaál M. Jenő, a volt Szent László iskola tanítója lett.

A Központi Iskola és alintézményeinek megalakulása

1948-ban a régi Katolikus Kultúrház / Gazdakör átalakításával a Petőfi Sándor utcán iskola, az ún. Központi Iskola kezdte meg működését a község belterületén. Az itteni három tanterem kialakítása és a berendezések nagy része társadalmi munkában készült.

1951-ben az Ady Endre úton két-tantermes iskola épült, ez a központi iskola része lett. Ekkor kezdődött a felső tagozat szakrendszerű oktatása.

1956. október 23-a után Gaál Jenőt leváltották, az iskola igazgatója Palánkai István lett.

1958 januárjában egy új iskolát alakítottak ki Fülöpjakab határában a Nagy János-féle tanyában. Ide 1 - 4. osztályig összevont osztályba jártak a gyerekek. Dr. Magony Ottóné tanította őket. Ezzel egy időben a többi iskola két-tanulócsoporthoz vált: a Hajtó úti iskolában Ternyik Lajos és Ternyik Lajosné, a kiskunfélegyházi úti iskolában Gaál M. Jenő és Gaál M. Jenőné, a Wolford dűlői iskolában Virág József és Szalai István tanított.

1960-ban a villanyt bevezették a Központi iskolába. A külterületi iskolák villamosítása csak az 1970-es években történt meg. A község belterülete az 1960-as évektől egyre jobban benépesült, elkerülhetetlen volt a Központi iskola fejlesztése. A két tantermes iskola részt három tantermessé, a három tantermeset négy tantermessé alakították át. Az 1960-as években nemcsak a tanteremhiány, a nevelőhiány is gondot okozott. Ebben az időben kezdődött a képesítés nélküli pedagógusok tömeges alkalmazásának időszaka. Ez az 1990-es évek elejéig kísérte az oktatást. Mivel tanteremből még mindig nem volt elég Jakabszálláson, a helyi MSZMP igen rossz állapotú épületét kapta meg az iskola, ami szomszédos volt a Központi iskolával. A Palánkai-féle tanulmányban leírtak alapján a felnőttképzésben is nagy érdemeket ért el a falu az 50-es, 60-as években. 1948-ban 17 analfabéta kapott osztályzatot az esti iskolában. 61-ben már 20-an kaptak osztályzatot a 7. osztály tananyagából, és 65-ben 32 felnőtt végezte el a 8. osztályt. A Hazafias Népfront mezőgazdasági tanfolyamokat is szervezett a szőlő- és szamócatermeléssel kapcsolatosan, amiket szakemberek tartottak. A tanulmány írásakor, 1965-ben a tanulók száma 475 gyermek volt és 21 tanító foglalkozott velük.

Palánkai István 1933-1967-ig tanított Jakabszálláson, 1956-1967 között igazgatói megbízatásban. Palánkai István hosszantartó súlyos betegség után hunyt el, 1967-ben. 1967-től Mészáros László lett az iskola igazgatója.

1981-től működik az iskolában a napközi. A hat tanyasi iskola még működött, elsősorban az alsó tagozatosok tanításával.

1982-ben megtörtént a hét-tantermes korszerű új iskola átadása, ahová az előbb csak a felsős osztályok jártak. Az épület 10 millió Ft-ba került, s bár hivatalosan 4 tantermes, az úttörőszoba, napközi terem, műhely, előadó is tanterem méretű helyiségek, így több osztály elhelyezését tette lehetővé. Az első években szaktantermi rendszerű oktatás történt, később ezt a vándorlás megszüntetése miatt az osztálytermes megoldás váltotta fel. Az eddigieknél kényelmesebb, tágasabb körülményeket biztosított az új iskola. Megszűnt a délutáni tanítás. Az épületbe került a községi könyvtár, mind a közművelődési, mind az iskolai feladatokat ellátva. Az iskola udvara 2 kat. holdon terül el. Az udvar egy részét parkosították, kialakítottak egy nagy udvart, fákkal, foci- és kézilabdapályával, ezzel bővítve a testnevelés-oktatás lehetőségeit.

Az 1990-es évek első felében vette kezdetét egy országos tornaterem-építési akció. A tornateremmel nem rendelkező iskolák az építési költség 40 %-át kitevő állami támogatásra pályázhattak. A község önkormányzatának pályázatát elfogadták. A minisztérium a tanteremépítést nem támogatta, ennek ellenére 1992-ben megkezdődött a tornaterem építése mellett négy új osztályterem építése is. A pályázat útján nyert pénz, az önkormányzat pénzügyi, szervezési, valamint a lakosság társadalmi munkája révén másfél év alatt elkészült a beruházás; 50 millió Ft költséggel készült el a tornaterem szertárral, öltözőkkel, kondicionáló teremmel, valamint még négy tanterem. 1993. szept. 18-án az új iskolarészt és a tornatermet dr. Istvánffy Csaba, a Testnevelési Egyetem rektora adta át. A testnevelési órákat így már nem a művelődési otthonban, hanem egy 30 x 18 m-es, galériás, tágas öltözőkkel, szertárral felszerelt tornatornateremben lehet tartani.

Zeneiskolánk 1996-ban alakult és nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy iskolai, községi programjaink, rendezvényeink igen színvonalasakká váltak.

1998-ban Mészáros László nyugdíjba vonult, az iskola igazgatója Dolog Ernő lett.

2000-ben egy terem átalakítás után az étkező is a Kun utcába került, így az étkezés és a napközis foglalkozások is az ún. Új iskolába kerültek.

2023. nyarán ünnepelte az új iskola fennállásának 40. évfordulóját. Ünnepségek keretében az iskola falán elhelyezésre került egy emléktábla, mely Szabó Mihály nyugalmazott polgármesternek állít tiszteletet. Vezetése és irányítása alatt épült 1979 és 1982 között közösségi összefogással.

Forrás: *Petőfi Népe, Palánkai tanulmány, jakabszallasamk.shp.hu*

Iskolaigazgatók, óvodavezetők, pedagógusok

Iskolaigazgatók: (Központi Iskola megalakulásának idejétől napjainkig)

- Gaál M. Jenő (1948-1956)
- Palánkai István (1956-1967)
- Mészáros László (1967-1998)
- Dolog Ernő (1998-)

Óvodavezetők

- Dr. Zakupszky Jánosné (1969-1988)
- Ország Béláné (1988-)

Tanítók, tanárok

Török János 1886-1890	Gál Pál 1949 - 1954
Kellner Illés 1890 – 1898	Bodor Tivadarné
Földesi György 1892-1896	(Bácsalmási Irén) 1951-1956
Balázs Sámuel 1893-1895	Nagy Béláné
F. Szabó József 1896-1924	(Laczi Edit) 1951-1972
Derdák György 1905-1923	Pozsár Julianna 1951-1953
Vörös János 1914-1919	Palánkai Istvánné
Rimóczi Teréz 1919-1920	(Somfai (Srádi) Ilona) 1952-1969
F. Szabó József ifj. 1920-1924	Dr. Magony Ottóné
Somfai (Srádi) György 1923-1948	(Somkúti Gizella) 1952-1977
Villi Pál 1924-1926	Cserepkai János 1952-1958
Rácz Károly 1226-1929	Cserepkai Jánosné
Gaál M. Jenő 1929-1969	(Somfai Aranka) 1952-1958
Renner Béláné (Dombai Ilona) 1929-1963	Hatvani Ferencné 1953-1954
Köttig Gizella 193-1932	Kovács Irén 1953-1954
Palánkai (Pigniczki) István 1933-1967	Ádám Jenőné 1953-1954
Rigó Sándor 1934-1936	Lénárd Mária 1953-1957
Nógrádi Sándor 1938-1946	Dobos Sarolta 1953-1957
Turai Géza 1939-1940	Nagy Lajosné 1954-1955
Juhász Tibor 1940-1942	Aczél Józsefné
Tápay Illés 1942-1949	(Bera Teréz) 1954-1993
Somfai Klára 1945-1953	Korb Tiborné
Besenyi Helga 1946-1949	(Farkas Ilona) 1954-1955
Felföldi Ilona 1946-1947	Rausch Tamásné
Felföldi Margit Valéria 1947-1948	(Marosi Irén) 1955-1958; 1963-1971
Selmeczi Klára 1950-1951	Tóth József 1955-1961
Hajnal Irma 1950-1951	Hazafi Józsefné 1955-1956
Horák Jenőné 1950-1951	Újvári Éva 1955-1956
Tóth Ilona Rózsa 1950-1951	Abonyi Nándor 1955-1956
Matos András 1951-1952	Fodor Jánosné
Stafira Mária 1951-1952	(Domokos Mária) 1955-1956
Fazekas Tiborc 1951-1952	Tombácz Lajosné
Gaál Jenőné	(Magyar Rozália) 1956-1993
(Oláh Margit) 1949-1988	Ternyik Lajos 1956-1986
	Ternyik Lajosné (Agócs Margit) 1956-1991
Vass Rozália 1956-1960	J.Szabó Ferencné
Mészáros Lászlóné	(Nagy Éva Rózsa) 1969-1973

(Szárász Erzsébet) 1956-tól	Szabó Zsuzsanna 1969-1972
Mészáros László 1957-től	Marton Gyuláné
Hévizi Rozália 1957-1959	(Kis Mária) 1970-1975
Kereső Margit 1957-1959	Kurucz Mária 1971-1972
Kuk Sára 1958-1959	Madla Emma 1971-1971
Móczár Albert 1958-1963	Halász Ferencné
Benkő István 1958-1959	(Tormási Éva) 1971-1972
Benkő Istvánné	Zöldi Ferencné
(Burai Ilona) 1958-1959	(Horváth Mária) 1970-1985
Dankó Géza 1958-1963	Berenténé Nagy Katalin 1971-től
Dankó Gézáné	Rausch Éva 1971-től
(Lakatos Julianna) 1958-1963	Támássy Lászlóné
Szabó Tamás 1958-1963	(Kovács Katalin) 1971-1972
Szűcs Imre 1958-1969	Karáth Zsuzsanna 1971-1973.
Szalai István 1960-tól	Úri Kiss Imre 1971-1975; 1983-1988
Ferenczi Klára 1960-1960	Gyenes Lászlóné
Virág József 1960-1992	(Brachna Margit) 1972-1984
Sápiné Kerekes Katalin 1966-ig; 1989-től	Lovász Györgyné
Bense Vera 1963.-1965.	(Horváth Mária) 1972-1975
Rausch Tamás 1963.-1971.	Szipli Tamásné
Molnár Miklósné	(Hegedűs Etelka) 1972-1974
(Mócza Mária) 1964-1968	Szipli Tamás 1972-1973
Miháلكovics Katalin 1964-1964	Szalai Ottilia 1973-1979
Kiss Péter Pál 1964-1965	Deák Lajos 1973-1983
Juhász Rózsa 1965-től	Puskás Mariann 1974-től
Holló Béláné	Buzogány Tünde 1975-1976
(Palánkai Márta) 1965-1970; 1992-től	Faragó Pálné
Bóna Lajosné	(Búzás Margit) 1978-1980
(Málnafi Erzsébet) 1967-1969	Bankovics Attiláné
Tánczos Éva 1967-1968	(Pócs Magdolna) 1978.-1980
Szerdahelyi Andor 1969-1971	Csaplárné Molnár Zsuzsanna 1979-1989
Szerdahelyi Andorné (Fodor Emma) 1979-1992	Pethesné Molnár Rózsa 1980-tól
Bertusné Kocsis Ilona 1981-től	Kállai Szilvia 1997-2001
Mongyi Gabriella 1981-1982; 1986-1987	Törökné Valkai Erzsébet 1998-től
Kocsis Rita 1983-1984	Tóthné Szalai Enikő 1998-2002
Sinkóné Almási Marta 1984-től	Mészáros Melinda 1998-től
Bicskei István 1984-től	Koncsek Zita 1998-2012
Tóth Andrea 1984-1986	Kócsó Krisztina 1999-től
Szabóné Harkai Erika 1985-től	Makányné Átrok Anikó 1999-től

Katzné Almási Zsuzsanna 1985-1993	Atrach Andrea 2000-től
Lédeczi Tiborné	Mónus Éva 2002-2007
(Csecsetka Judit) 1986-tól	Szűcs Béláné 2001-2003
Bitó László 198-1989	Papp Gábor 2001-2003
Dorka Viktória 1987-1989	Varga Kovács Anna 2003-tól
Veszeliné Révész Magdolna 1987-től	Koncsek Ferenc 2003-2006
Simkó Jánosné	Bende Anita 2005-től
(Kuna Ilona) 1987-1988	Dr. Zsoldosné Lukács Erzsébet 2006-től
Dobrovszkaja Szvetlana 198-1989	Szöllősi Szilvia 2006-2007
Dolog Ernő 1987-től	Ficsórné Kardos Barbara 2007-2008; 2014-től
Dologné Kovács Izabella 1989-től	Popovicsné Gyurkó Terézia 1996-2010
Tóthné Muráncsik Mónika 1989-től	Dubecz Katalin 1996-97
Pál Andrea 1990-1991	Horváth Márta 1997-98; 2001-2007
Tóth Renáta 1990-1991	Galuska László 2007-2009
Mészárosné Fekete Zita 1990-től	Szókéné Végh Dóra 2007-től
Szabó Márta 1990-1994	Vörös Kerekes Vanda 2008-től
Forczek Mónika 1992-től	Kőrösi Éva 2009-től
Zakariás Jolán 1992-től	Bartusné Szabó Mónika 2011-től
Janicsák Lászlóné	Borosné Kerekes Livia 2012-től
(Pityi Mária) 1992-1994	Vakulya Etelka 2012-től
Szóráth Emese 1993-tól	Szabó Mónika 2013-tól
Fügedi Henriett 1993-1999	Tarjányi Szilvia 2014-től
Tóth Zita 1994-1996	Borzák Nikolett 2014-től
Kerényiné Piros Gabriella 1995-től	

2022-ben 40 éves az Új iskola.

Jakabszállási Fészek Óvoda

A XX. században egész Magyarországon alapvető társadalmi változások következtek be, ilyen volt például a nők munkába állása. Folyamatosan váltak a családok kétkeresőssé, így szükség lett gyermeknevelési intézményekre. Jakabszálláson is hasonló volt a helyzet, még akkor is, ha csak kisebb mértékben volt jelen ez az igény. Ennek eredményeképpen 1964-ben megnyitották az első óvodát a községben. Az akkori Tanácsházán (most Polgármesteri Hivatal) rendeztek be két szobát és helyezték el a gyerekeket egy, vegyes

csoportban. Az első években a szülők még nem tartották fontosnak, hogy beírassák a gyermekeket, az óvónők sokat küzdöttek, hogy legyen gyerek, működhessen az óvoda.

Bene Sándorné emlékezete szerint 1969-ben indult meg a nevelő tevékenység az új óvodában, a jelenlegi helyén. Az átköltözéskor még félkész volt az óvoda, az udvar sehogy sem állt. Először csak egy csoportszobát rendeztek be egy-két bútorral, játékkal, diavetítővel, majd, amikor látták, hogy egyre több gyermeket hoznak a szülők, másik két csoportot is indítottak. Ekkor kezdtek el a gyerekek homogén csoportokba járni, mert itt már megvolt ennek a lehetősége. A 70-es években rendezték az óvoda udvarát is. 1973-ban történetek még komolyabb átépítések. Társadalmi munkával a község lakosai fát ültettek, játszóteret alakítottak ki az udvaron, és 1986-tól a harmadik csoportszobában is megkezdődhetett a nevelői munka.

1982-től az Általános Művelődési Központ, továbbiakban ÁMK tagintézményeként működött, majd 2007-től a Jakabszállás- Fülöpjakab ÁMK alá tartozott hivatalosan. 2013 júniusában visszakerült a Jakabszállási ÁMK-hoz - akkor már a 2012-ben épült bölcsődével együtt -, közös irányításba.

Az óvodavezető Zakupszky Jánosné volt 1969-1988-ig. Ót Ország Béláné követte, aki a mai napig vezeti az óvodát.

Az Óvoda jelene

A 2013 óta érvényben lévő Pedagógiai Programban leírtak alapján az óvoda a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program adaptációja képezi az óvoda nevelési programját, kiegészítve a Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének irányelvével. A TÁMOP pályázatának keretében pedig az óvoda implementálta a kompetenciaalapú óvodai programcsomagot.

Az óvodában 6 óvodapedagógus, 3 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 óvodavezető, 1 óvodatitkár, és 6 konyhai dolgozó munkálkodik a gyermekek testi- lelki- szellemi nevelése érdekében.

Az óvoda rendelkezik egy sószobával is, amit 2009 novemberének végén avattak fel. A helység egy kis gyermekcsoport befogadására alkalmas, így bent mesélni szoktak, rajzolni, vagy légzőgyakorlatokat végezni. A beruházás nagy részét pályázati pénzekből finanszírozták. 2013-ban pedig egy nagyobb korszerűsítést hajtottak végre az óvodán, sor került tető- és nyílászárók cseréjére, fűtéskorszerűsítésre és festésre is, ugyancsak pályázati pénzekből és támogatásokból.

A 2014/2015-ös nevelési évben 27 kiscsoportost, 24 középsőt, és 28 nagycsoportost, fogadott be az óvoda, így összesen 79 gyermek jár ide.

Szabó Zsuzsanna óvónővel készített interjúm során elhangzott, hogy az óvoda nagy hangsúlyt fektet a gyermekek helyi identitástudatának fejlesztésére. Rendszeresen mennek kirándulni tanyákra, hogy ott tapasztalatot szerezhessenek az állatokról,

növényekről, de mivel ez egy falusi óvoda, a gyermekek otthon is találkozhatnak a legtöbb állattal. Jártak már például szőlőszüreten, készítettek mustot. Részt vettek birkanyírásón, sajt készítésben. Amíg járt a „kisvonat” (Kecskeméti Gazdasági Vasút, 2009-ben szüntették meg) a gyerekek elmehettek kirándulni akár Bugacra is. A jakabszállási repülőtérrel felszálló gépek nézegetése is vonzó számukra, kirándulások alkalmával a mezőn ebédelés közben nézegetik a felettük elszálló repülőket.

Az óvoda udvarán pár éve épült egy kemence, amelyben minden tavasszal pogácsát, kenyeret sütnék. Ebben az évben is a nyílt napon kint a kemencében sütötték meg a pogácsát, amit az egyik csoportszobában gyúrtak meg a gyerekek

A Jakabszállási Óvodából több pedagógus kapott kitüntetést kiemelkedő munkájukért:

- Bene Sándorné Marika néni, akit a korai évekről kérdeztem, 1984-ben Miniszteri Kitüntetést kapott dajkaként végzett munkája elismeréseként.
- Szabó Zsuzsanna pedig Magyar Érdemrend Középkereszt polgári tagozat kitüntetést kapott 2013. augusztusában.
- Tánczos Lászlóné 2009 Magyar Érdemrend Középkereszt kitüntetést kapott.

Óvodapedagógusok, dajkák névsora

Bartl Lászlóné	Krisztián Józsefné (dajka)
Bene Sándorné (dajka)	Lovász Lászlóné (dajka)
Berenténé Nagy Katalin	Lukács Lászlóné
Bódog Erzsébet	Mácsai Ildikó
Csáki Ildikó	Maróti Erika Ágnes
Csík Erika	Péli Tünde
dr. Szabóné Bakonyi Judit	Róber Nóra
Fodor Mária	Róna Éva
Fodorné Ambrus Teréz	Sári Tiborné
Gudricza Józsefné (dajka)	Sípos Mária
Györgyi Jánosné (dajka)	Somoskői Judit
Jakab Kriszta	Szabó Györgyné
Kis Istvánné (dajka)	Szabó Imréné (dajka)
Kis Tünde	Szabó Józsefné
Kissné Nemes Ágnes	Szabó Lászlóné (dajka)
Kocsis Ildikó (dajka)	Szabó Mihályné
Koncsik Éva	Szabó Zsuzsanna
Kósa Zsuzsanna	Szász Csabáné (dajka)
Kozma Báborka	Szimkó Éva
Tánczos Lászlóné	Tóthné Medgyesi Erika (dajka)

Tarjányiné Fazekas Tünde (dajka-ped.
assz.)
Timofalvi Lászlóné
Tóth Mihályné (dajka)

Törtelli Jánosné (dajka)
Vágszélei Zoltán
Vincze Anikó
Vincze Józsefné (dajka)

Pitypang Óvoda

Jakabszállás másik óvodája a Pitypang Óvoda, egy magánóvoda, amit Andrási- Csáki Ildikó működtet saját háza földszintjén.

Az óvoda megnyitása előtt az óvodavezető az önkormányzati óvodában dolgozott évekig, majd 3 gyermeke születése után a GYES-ek ideje alatt gyermekekre vigyázott saját lakásán. Elmondása szerint ekkor merült fel az igény néhány szülőben, hogy ők szívesebben választanának gyermeküknek egy családi hangulatú óvodát

Helyszínt keresve először a plébánia területén gondolkoztak, ott volt is egy szabad, óvodának éppen megfelelő helység, valamint a templomkert lehetett volna az óvoda udvara. Fekete János, a falu plébánosa támogatta is a felvetést, de Kecskeméten a helynök úr nem járult hozzá, anyagi okokra hivatkozva.

Így, mivel igény lett volna rá több szülőtől, Ildikó elvállalta, hogy saját háza földszintjét felajánlva, mint egyéni vállalkozó indítja el az óvodát. Családjával pedig felköltöztek az emeletre.

2000 szeptemberében indult meg a nevelői munka az óvodában, 2 óvónővel, egy dajkával és 22 gyermekkel, majdnem a maximum gyermeklétszámmal, hiszen az alapító okiratban 25 fő szerepelt, mint legnagyobb létszám. A szülőknek szimpatikus volt ez a családi, kicsi, átlátható intézmény. Leggyakrabban olyan családok jelentkeztek, akik kisebb-nagyobb mértékben hátrányos helyzetűek voltak (egyszülős, többgyermekes család, betegséggel, egyéb problémával küzdő gyerekek).

A Pedagógiai Programjában megjelenik a Tevékenységközpontú óvodai nevelési program, a Nevelés a művészetek eszközeivel és a Néphagyományőrző óvodai nevelési program. Nagy hangsúlyt fektetnek a népi zenére, játéokra, tánokra, mesére, költészetre, így többségében magyar műveket mutatnak be a kicsiknek.

Az első tíz évben a Pedagógiai Programjaiban megjelent a Sajátos nevelési igényűeket befogadó irányelv, azonban az utóbbi években nem volt ilyen gyermek, így kivették a Programból, most újra tervezik beépíteni.

2004-ben az óvoda nem működhetett tovább, mint egyéni vállalkozás, ezért létrehoztak egy alapítványt, aminek a neve Pitypang Virága Oktatási Alapítvány lett. Azóta az óvodát ez a szervezet tartja fent.

A csoport továbbra is 20-25 fős létszámmal működik, de mivel vegyes életkorú volt kezdettől fogva, felmerült az igény arra, hogy a 3 évesnél fiatalabb testvéreknek is legyen helye. Ennek eredményeként 2013-ban megalakult a Százszorszép Családi Napközi, ami az óvoda tetőtérében került kialakításra. 20 hetestől 3 éves korig lehet ide hozni a kisgyermeket, akikre egy gondozónő figyel. 7 gyermekkel indítottak, most minden nap 5 gyermeket gondoznak. Ehhez hozzátartozik, hogy 2010-ben az óvoda bővült kecskeméti tagintézménnyel. Két családi napközit nyitottak a városban 5-5 fővel és két gondozónővel. Ezeknek ugyanúgy az alapítvány a fenntartója.

Az óvoda keretein belül az érdeklődő gyerekek részt vehetnek különböző külön foglalkozásokon. A vezetőnek néptánc-oktatói végzettsége van, így lehet néptáncolni, a balett foglalkozásokat egy tanárnő tartja az általános iskolából, egy szülő pedig angolt tanít a gyerekeknek. A testi fejlettség tekintetében a korukhoz képest lassabban fejlődő gyermekeknek lehetőségük van TSMT tornát végezni (ez utóbbira a falu más óvodásai is jönnek). Utazó logopédus foglalkozik az iskolába készülő gyermekek nyelvi képzésével hetente egyszer. A nagyobbakat 2 hetet úszásoktatásra is elviszik. Az évente megrendezésre kerülő Pitypang Bál bevételének felét az úszásoktatásra fordítják, így a szülőknek kevesebbet kell fizetniük, a másik feléből leggyakrabban mozgásfejlesztő játékokat vásárolnak.

A falu közösségi életében is részt vettek, valamint részt vesznek az ovisok. Az elmúlt években a katolikus plébánossal és a református lelkésszel összefogva többször is betlehemeztek és pünkösödtek az óvodások. Idősek otthonába is ellátogattak, ilyenkor „tésztagyúrós délelőttöt” szervezve a kicsik és a nagyok együtt tölthették az időt.

Forrás: *Andrási-Csáki Ildikó intézményvezető*

Gaál M. Jenő életrajza

Gaál M. (Mihály) Jenő tanító, iskolaigazgató Kiskunfélegyházán született (1909.10.06-1977.06.20.) Szülei: Gaál Mihály, Rigó Erzsébet. Első házasságából született Gaál Gabriella (1939), második házasságából Gaál Jenő (1958). Felesége Gaál M. Jenőné Oláh Margit Ilona tanítónő (1928.05.20- 1988.04.10.)

Tanulmányait - négy elemi, négy polgári, öt osztályos tanítóképző – Kiskunfélegyházán végezte. Tanítói oklevelét 1929. 06. 21-én kapta meg.

A jakabszállási rk. Szent László népiskolában kezdett tanítani. Ez volt Jakabszállás legrégebbi iskolája a Bogárczó-tó partján, mely 1884-óta állt fenn. „Öreg, egészségtelen épület, távol vasútállomástól, és a kövesúttól. Hat osztályt (113 tanuló) és három ismétlő osztályt (43-50 tanuló) tanítottam, de örültem, hogy magamat el tudtam tartani és segíthettem szüleimet és négy testvéremet” – írta egyik önéletrajzában.

Igazgatóvá 1938. jan. 15-én nevezték ki. Körzetébe öt iskola – hét épületben elhelyezve – és 16 nevelő tartozott. Minden iskola egyszeri bejárása 25 km-es utat tett ki, mindenféle időjárási körülmények között. 1938 tavaszán leégett a

Gaál M. Jenőné Oláh Margit, Gaál M. Jenő

Bogárczó-tói iskola, ugyanezen az őszön felépült az új rk. Szent László iskola, a félegyházi úton. Az iskola neve gyakran Gaál iskola néven szerepelt, mivel kezdetektől fogva mindvégig Gaál M. Jenőék tanítottak ebben az iskolában.

A II. világháború vége felé a rk. Szent László iskolában a németek hadikórházat rendeztek be, majd a szovjetek vették használatba, a tanteremben pl. lovakat tartottak, az iskolát boldog-boldogtalan fosztogatta.

„Természetbeni lakásomba érve csak a falakat és a tetőt találtam, ajtók és ablakok nélkül. Bútoraimat, felszerelésem, ruháimat az utolsó szegig elvitték. Másfél évig a legközelebbi iskolában tanítottam, amíg rendbe hoztuk az iskolát.”

Az államosítás után újból igazgatói megbízást kapott. Így a Központi iskolában is tanítania kellett, ami mindennapos 7-14 km-es út, ehhez jött még a többi külterületi iskola látogatása, megfelelő jármű nélkül.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc alatt – felkérésre – tagja lett a helyi nemzetőrségnek, hogy az ő tekintélyét is latba vetve megőrizzék a rendet, a nyugalmat, az alapvető törvényességet a faluban. Ezt azzal honorálták, hogy megfosztották igazgatói posztjától, sőt egy ideig nem is taníthatott. A szolgálati lakásban felesége jogán maradván az iskola területén sikeres gazdálkodásba kezdett.

Tanítói jogosultságát visszakapva az alsó tagozat összevont 1-4 osztályát tanította mindenki meglegedésére nyugdíjazásáig. Pedagógus szolgálati idő Jakabszálláson 1929. 10. 23-1970. 08. 31-ig. Miniszteri dicséret: 1972. 10. 20.

Forrás: Gaál M. Jenő írása

Palánkai István életrajza

Palánkai István (született: Pigniczki István) 1912. augusztus 11-én született Csengelén. Szülei: Pigniczki István és Jakab Mária. Nős, felesége Somfai Ilona. Gyermekai: Palánkai Tibor (1938), Palánkai Márta (1943).

Pigniczki István, aki Palánkai István édesapja: Pigninczki István 1881-ben Kisteleken született, Pigniczki Ferenc és Seiber Anna fia a 101. gy.ezredből 1915. május 15-én eltűnt. Holttá nyilvánítása: 11330 – 1927 Budapesti Közlöny. 1928.04.25.

Palánkai István 1933-1967-ig tanított Jakabszálláson. 1956-1967-ig iskolaigazgatói megbízatásban.

Az 1933 végére fölépült a Felsőjakabi iskola rk. Szent-István iskola néven. Az iskola legelső tanítója Palánkai (Pigniczki) István. A Palánkai család egészen 1960-ig lakott és tanított ezen a helyen, hiszen a tanító úr házasságkötése után már itt élt feleségével, Somfai Ilonkával. Gyermekeik itt születtek.

Palánkai István iskolaigazgató 1965-ben a Hazafias Népfront Járási Bizottságának pályázatára megírta Jakabszállás történetét 36 oldalon. Írása sok fontos és értékes adatot közöl Jakabszállás történetéről, főleg a mezőgazdaság szocialista átszervezéséről. Akik Jakabszállás ekkori története után érdeklődnek, azoknak célszerű olvasmány lenne ez az összeállítás. Ebben az időben történt 1948 után az iskolák államosítása. Addig ugyanis az összes jakabszállási iskola katolikus egyházi iskola volt. Az államosítási jegyzőkönyv 1949. december 19-én kelt. Ez az irattárban megmaradt, és a következőket tartalmazza: A nehéz időkből külön gondot jelentett a hitoktatás ellátása. A tanyai iskolák szintén külön gondot jelentettek, de Bársony Terézia és Szalai Mária is kapott hitoktatói megbízást több éven keresztül a Kecskeméti Járási Tanács Oktatási Osztályától. Szerencsére a pedagógusok és az iskola vezetősége is jóindulatot tanúsított ebben a kérdésben. Így az iskolai hitoktatás mindvégig megmaradt.

1956-tól a jakabszállási iskolák igazgatója Palánkai István lett, aki 1933. december 18-tól tanított Jakabszálláson. Palánkai István tragikus hirtelenséggel elhunyt 1967-ben, ettől fogva Mészáros László lett az iskola igazgatója.

Forrás: *Fekete János: Adatok a Jakabszállási Római Katolikus Plébánia történetéhez 1945-2016*

Somfai György életrajza

Somfai György (1887 -1979), felesége Láng Ilona (1894 -1957). (Srádi) Somfai György 1924-ben települt át az elcsatolt Erdélyből, Nagykaroly környékéről. Az áttelepülő család három gyermekkel érkezett, (Ilona 1914, Aranka 1919, Tibor 1921). A kis Klárka már Jakabszálláson született 1924. november 24-én. A Tanító úr előbb a pusztai iskolában kezdett, de hamarosan kinevezték a Községi Népiskola kántortanítójává. Az alábbi írás és fényképek a korabeli állapotokat mutatják, ahol Somfai György és családja elkezdte tanítói tevékenységét.

Az 1880-as évek elején állítottak egy monumentális keresztet a Szabadszállásról indult és a Kecskemét környéki pusztán (Jakabszállás előszállásán, alapító tanyabokránál) letelepült földművesek. Az Isten jel mellett volt az első falusi iskolájuk, kápolnájuk. Tudták ezek az emberek, hogy a kietlen pusztaságban másra nem számíthatnak csupán az Úrra! Arra a mindenható, szerető, segítő mindent betöltő Transzcendenciára, akiről a néptanítók, a jószülék- és szülők valamint a miséző papjaik szóltak. Fontos volt tehát az munka, hogy a homokvilágban, a buckák és vízállások szomszédságában - megéljenek. Viszont az érdem kereső áldozatról sem feledkeztek meg. Furcsa módon a szervezett faluépítés okán, Jakabszállás később messzire települt a „születő-pusztától”. Főutak találkozásához, a kisvasút megállójához. Tudják azonban a mai lokálpatrióták – szerencséjük van mert a 38 éve ott szolgáló katolikus papjuk, Fekete János atya kutatásai nyomán tudhatják - hogy múlt nélkül nincs jelen s még inkább nincs jövő. Ezért is fogott össze - a Porta Egyesület Szent Ilona Keresztköre ösztönzésére – Szabó Mihály polgármester és Fekete János plébános, hogy az elfelejtett ős Jakabszállás keresztjét: megmentik. Természetesen már az első szóra sokan ígértek támogatást ehhez a nemes munkához, hamarosan ünnepélyes keretek között kezdik meg a helyreállítást. Az elképzelések szerint 2010-ben, a település búcsúnapján szentelik majd föl az Istenjelet, egy pusztai zarándoklattal egybekötve. A monumentumon emléket állítanak majd Jakabszállás első pedagógusainak is. A régi iskola és kápolna az 1930-as évek elején. (1938-ban leégett.) A kereszt mögött volt a kápolna bejárata.

A gyarapodó család itt az iskolában kapott szolgálati lakást. (A benzinkút mögötti épület.) A Somfai gyermekek folytatták a családi tradíciót, Somfai Ilona, később férje Palánkai

István, Somfai Aranka, férje Cserepkai János és a legkisebb Somfai lány, Klárka is a jakabszállási pedagógusok sorát gyarapította.

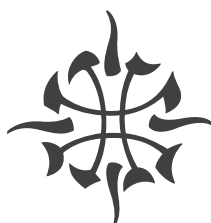
A Somfai család egyidős Jakabszállás történetével, az önálló községgé alakulásával. A község 1924. május elsején kezdte meg működését. Schrádi György a nagyapa, már itt vette fel a Somfai nevet.

A Láng család nagykárolyi. Ott is tanító volt a nagyapa. Felszólították, tegye le a román nyelvvizsgát. Erre nem volt hajlandó, ezért települtek át. 1924-ben jöttek át. Nagy szeretettel fogadták őket. Kint kezdtek, a kőkereszt melletti ún. Kun iskolánál. F. Szabó József nyugdíjazása után megüresedett a halasi úti iskola, akkor kerültek át ide. A család sok generáción keresztül Jakabszállás történetéhez kapcsolódik.

„Somfai iskola” története: (benzinkút mögötti meglévő épület)

Az iskolát Szabadszállás község építtette (1884-ben) 1893-ban! Szabadjakabszállás község hozzájárulásával. Az iskola Szabadszállás tulajdona volt, amit használatba adott a református egyházközösségnek. Az iskola első tanítója F. Szabó József református kántortanító volt, akit 1924-ben nyugdíjaztak. Ekkortól az iskolát a katolikus egyház működteti. Somfai (Srádi) György római katolikus kántortanító foglalta el az állást, és közel negyven évig tanított ebben az iskolában.

Forrás: 2009. szeptember 17. 21:24 | Rövid link: http://wojtyla.hu/s_!news/i_51/i_6059, A jakabszállási római katolikus plébánia története 1944-ig c. kötet, Jakabszállási Hírlevél 2012. SZHE

MŰVELŐDÉS, MŰVELŐDÉSI HÁZ

Jakabszállás népe korábban is gondot fordított a kultúra, a művelődés lehetőségeinek a megteremtésére.

A faluközpont egyik első épülete volt: az egykori katolikus kultúrház, gazdakör, vendéglő és vegyesbolt. Épült 1925-ben. 1948 után Központi Iskolaként működött. A későbbiekben lebontásra került. A közel százesztendősi épület egyidős volt a falu kialakulásával, annak térbeli és szellemi középpontjaként funkcionált. Építészetileg arányos, korabeli tetszetős épület volt.

Katolikus Kultúrház - 1925

Egyik legújabb községe vármegyénknek Jakabszállás, mely körülbelül 12.600 holdas területen fekszik. A lakosok sok-sok kilométernyi távolságra egymástól, de a közérdek iránti nemes szeretet érzése mintha e nagy távolságokat megszüntetné s mintha az egymástól messze lakó polgárokat nemcsak közelebb hozná egymáshoz, hanem valósággal egy békességben, megértésben és boldogságban élő nagy családdá egyesítené.

A község buzgó lelkipásztora: Magyar György plébános, minden gazdagságát: szívének és lelkének minden nemes érzését és tartalmát igaz szeretettel osztotta meg híveivel s a község vezetőitől támogatva, oly ritka szép eredményt ért el máris, amilyenhez hasonlót sem találunk Nagyalföldünkön. A kis kápolna, a plébánia s legújabbban a Kultúrház létesülése beszédesen hirdetik, hogy mit kell tennie a község vezetőségének s mit tehet ott, ahol hivatala nem rideg kötelességteljesítést, hanem valóságos komoly és mélyen átértett hivatást jelent.

E hivatásteljesítés nagyszerű eredménye lett az a kultúrház, melynek e napokban volt a felavató ünnepélye, melyen a Központi Népművelési Bizottságot Nikelszky Zoltán központi népművelési titkár képviselte. Részt vett az ünnepélyen a falu apraja-nagyja s a megjelentek között volt a Katolikus Népszövetség képviselője, továbbá a kecskeméti kir. tanfelügyelő, a felügyelő igazgató, Kerekes kormánytanácsos és számosan a tantestület tagjai közül.

Megható volt látni azt a nagy szeretetet és odaadást, melyet a lakosság vezetői és legújabb alkotásuk: a Kultúrház iránt tanúsított. Az ő munkájuk, az ő verejtékük, az ő példás anyagi áldozatkészségük tette lehetővé a Kultúrház felépítését, melyben a népművelési tevékenység egyszer s mindenkorra megfelelő otthonra talál, ahová a Gazdakör és Ifjúsági Egyesület tagjai hazajárnak és a Szövetkezet is elhelyezést nyer.

A felavató ünnepségen a megjelentek szívből jövő őszinte, szeretetteljes szavakat intéztek a hallgatóságához. Többen meghatóan szép előadásokat is tartottak s a közönség az általa hozott áldozatban örömetelve és lelkileg épülve távozott a késő esti órákig elnyúló ünnepélyről.

Forrás: *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja, 1925 (23. évf. 1-54. szám) 1925-12-10 / 51. sz.*

A szép napokat megélt Katolikus Kultúrház, leánykori nevén Gazdakör a II. világháború utáni szűkös és szükség szorította években átalakításra került. A faluban ekkor még iskola nem lévén, Központi Iskolaként működött tovább: 1948-1982 között. Majd hamarosan eladásra, lebontásra került.

Jakabszállás főutcája az 1960-as években, jobbról a Központi Iskola, a korábbi Gazdakör épülete

Az ötvenes években a szomszédos épületben lévő Atkári kocsmát, Atkári-házat privatizálták és szűkösen bár, de ez lett a korabeli kultúra fellegvára, mozik, bálak, kisebb összejövetelek helyszíne:

A jakabszállási dolgozók nagyon megszerették a filmet, mely most már középük is elviszi a kultúra, a szórakozás termékeny alapját. Az előadások idejére mindig zsúfolásig megtelik a község kis mozi helyisége parasztkendős nénikékkal, fiatalokkal, idősökkel. Mindannyian élvezettel nézték végig például a Déryné című remekbe készült jeleneteit, de... és itt jön a neheze, amit még nem tudtak az egyszerű és szerény jakabszállásiak

megoldani. Eezért javasolják a MOKÉP-nak, hogy minél előbb legyen segítségünkre, ha másként nem, hát azzal, hogy a filmek mellé még egy forgatókönyvet is küldjön a jakabszállásiaknak, melyben benne van a filmnek szövege is. Ez annál is fontosabb, mert Jakabszállásra került filmek csak félig-meddig mondhatók azoknak, mivel a jórésze „szótlan” hangnélküli kopott film...

Forrás: *Bács-Kiskun megyei Népiújság, 1954. március 20. száma, 1954. március (9. évfolyam, 51-76. szám) 1954-03-20 / 67. szám*

Baj van a moziban Jakabszálláson is a községi tanács ez év elején több 1000 Ft-os mozigépet vásárolt a dolgozók javaslataira kérelmére a járási MOKÉP segítségével február elején meg is történt az első filmvetítés a jakabszállásiak szeretnek moziba járni hiszen kulturális fejlődésüknek egyik alapja ez minden előadásán 170-200 mozi kedvelő jelenik meg sokszor azonban szórakozás helyett bosszankodnak panaszzolják hogy a film többször szakad és gyakran hang nélkül pereg ugyanis február óta alig volt eset mikor nem történt üzemzavar vetítés közben a mokép kirendeltsége állandóan javítja a gépet de hasztalan gyakran előfordul mint az egyik szombat este hogy húsz perccel a vetítés kezdete után félbeszakadt a film vége lett az előadásnak nem tudták megjavítani a hibát ezért a mindezért a község távoleső részéről gyakran távol maradnak a dolgozók mondván 20 perces mozi előadásra nem érdemes hat kilométert gyalogolni.

Forrás: *Bács-Kiskun megyei Népiújság, 1953. szeptember 6.*

Megindul az építés

Teljes ütemben megindult a jakabszállási kultúrház építése. A község lakói az augusztus 20-át már az új kultúrházban szeretnék megünnepelni, s ezért állandóan 6-6 munkás dolgozik a kultúrház építésén. Néhány nap óta a gépállomás egyik vontatója is a segítségükre sietett, hogy az építkezéshez való anyagok helyszínre való szállítását meggyorsítsa.

Forrás: *Petőfi Népe, 1957. június (2. évfolyam, 126-151. szám) 1957-06-28 / 149. szám*

Társadalmi munkával fejezik be a kultúrházat

Új kultúrház épül Jakabszálláson. Száznolcvanezer forintba került eddig a több mint 450 főt befogadó művelődési ház. A legutóbbi tanácsülésen úgy határoztak a falu képviselői, hogy az építést és csinosítást társadalmi munkával fejezik be. E héten már akadtak is vállalkozók, öt-hat lovasfogat segít a homok- hordásban. A melegebb napokkal megkezdik az épület vakolását is.

Forrás: *Petőfi Népe*, 1958. március (3. évfolyam, 51-76. szám) 1958-03-01 / 51. szám

Nagy esemény volt községünkben a kultúrház felépítése. A község összefogásának volt nagy tanúságtétele. A község minden tagja magáénak érezte és társadalmi munkával hozzájárult. 1957-ben kezdték el az építést. Galló István tanácselnök és Peregi Pál V.B. titkár voltak lelkes kezdeményezői. Mozgósították az egész lakosságot és 1958. augusztus 20-án nagy ünnepélyességgel avatták fel. Jelen volt a megyei, járási tanács és Párt képviselője.

A színjátszók Renner Béláné vezetésével előadták Csiky Gergely: A nagymama c. színművét. A kultúrházban a KISZ fiatalokból alakított táncsoport sok kedves percet okozott Jakabszállás népének. A táncsoport többször sikeresen szerepelt járási bemutatásokon is. Vezetője: Farkas Pál volt.

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története, HNF, 1965., Petőfi Népe*, 1958. augusztus (3. évfolyam, 180-205. szám) 1958-08-22 / 197. szám

Művelődési Ház, Jakabszállás, cca. 1960., A kocsmá bejáratánál muzsikálgat Satya cigány, Itt volt még ezen az oldalon a legrégebbi trafik, Kb. a mostani dohánybolt előtt, Forrás: Élet a régi Jakabszálláson FB oldal

A település nagyon rossz állapotban lévő kultúrházát fel kellett újítani, amihez 1957-ben hozzá is láttak. Helyette egy 450 ülőhelyes épületet álmodtak meg. A fiatalok már régóta álmodoztak arról, hogy tudásukat és tehetségüket gyümölcsöztessék. A KISZ 12 tagú

művészeti csoportja máris megkezdte próbáit s Farkas Pál tehetséges tanítójuként foglalkozott a csoporttal és amikor a Művelődési Otthont átadják eredeti rendeltetésének, már azon a felejthetetlen estén is nívós műsorukkal kívánják szórakoztatni a közönséget. Ősszel szervezik meg a felnőttek színjátszó csoportját. A pedagógusok készségesen segítenek ebben a munkában. Nyáron azért nem tudják ezt megoldani, mert a tanítók és tanárok nagy része vidéki és ilyenkor nem tudnak részt venni a kulturális élet előkészítésében. Az akkori tanítók, iskolások és lakosokból alakult a színjátszó csoport. Előadásuk címe Móricz Zsigmond regénye alapján Légy jó mind halálig, nem maradt fent róla szöveggönyv.

Méltán nevezhetünk fényesnek egy olyan időszakot, melynek során a lakosokból álló társulat színpadra állít legalább egy, nem ritkán két teljes estés színművet. Fényképek bizonyítékai alapján látszik, hogy mindig tett házas előadásokkal szórakoztatták a közönséget. Két év után ez a csoport feloszlott. Helyette lett Farkas Pál vezette néptáncscsoport, akik 1968-ban területi 3. helyezést értek el. Ekkor a kommunisták lelkes támogatói és egyben szervezői is a kultúra meghonosításának. Farkas Pál fiatal ember, aki a KISZ táncscsoportjának a vezetője, szívügyének tekinti azt, hogy jó művészeti munka folyjék a településen.

*Művelődési Ház - Jakabszállás, 1965.,
Forrás: Élet a régi Jakabszálláson FB oldal*

Hosszú időn keresztül nem igazán volt aktív kulturális élet a településünkön, ez köszönhető a művelődési ház állagának folyamatos romlásának, majd 2019-ben adódott egy lehetőség, így pályázat útján fel tudták újítani és korszerűsíteni a teljes épületet. Ez Szabó György Róbert polgármester úrnak és a képviselő testületnek köszönhető.

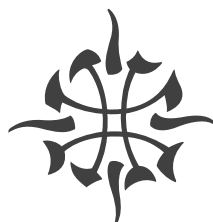
A település közösségi életének, kulturális eseményeinek fontos helyszíne. Megannyi családi és társadalmi ünnepek, mozik, bálak, koncertek, nótaestek kedves emlékét őrizzük általa.

Műkedvelő előadások, táncscsoportok, körök, klubok, kiscsoportos foglalkozások napjainkig megtartó, hagyományteremtő rendezvényekre szeretettel várja az érdeklődőket.

A 2019-ben felújított Sántha György Művelődési Ház.

Forrás: Szabóné Harkai Erika írása nyomán

JAKABI KULTÚRMŰHELY

1953-54-ben a jakabszállási dolgozók nagyon megszerették a filmet, mely most már közjük is elviszi a kultúra és a szórakozás termékeny alapját. Az előadások idejére mindig zsúfolásig megtelik a község mozihelysége a parasztkendős néikkel, fiatalokkal idősekkel. Mindannyian élvezettel nézték végig például a Déryné remekbe készült jeleneteit. Javasolják a MOKÉP-nak, hogy minél előbb legyen segítségükre, ha másképp nem, hát azzal, hogy a filmek mellé még egy forgató- könyvet is küldjön a Jakabszállásiaknak, melyben benne van a filmek szövege is, mivel a településre került filmek jó része csak „szótlan” hangnélküli kopott film. A település nagyon rossz állapotban lévő kultúrházát fel kellett újítani, amihez 1957-ben hozzá is láttak helyette egy 460 ülőhelyes épületet álmodtak meg.

A fiatalok már régóta álmodoztak arról, hogy tudásukat és tehetségüket gyümölcsöztessék. A KISZ 12 tagú művészeti csoportja máris megkezdte próbáit s Farkas Pál tehetséges tanítójukként foglalkozott a csoporttal és amikor a Művelődési Otthont átadják eredeti rendeltetésének, már azon a felejthetetlen estén is nívós műsorukkal kívánják szórakoztatni a közönséget. Ősszel szervezik meg a felnőttek színjátszó csoportját. A pedagógusok készségesen segítenek ebben a munkában. Nyáron azért nem tudják ezt megoldani, mert a tanítók és tanárok nagy része vidéki és ilyenkor nem tudnak részt venni a kulturális élet előkészítésében.

Az akkori tanítók, iskolások és lakosokból alakult a színjátszó csoport. Előadásuk címe Móricz Zsigmond regénye alapján Légy jó mind halálig, nem maradt fent róla szöveggönyv. Méltán nevezhetünk fényesnek egy olyan időszakot, melynek során a lakosokból álló társulat színpadra állít legalább egy, nem ritkán két teljes estés színművet. Fényképek bizonyítékai alapján látszik, hogy mindig tett házas előadásokkal szórakoztatták a közönséget.

Két év után ez a csoport feloszlott. Helyette lett Farkas Pál vezette néptáncscsoport, akik 1968-ban területi 3. helyezést értek el. Ekkor a kommunisták lelkes támogatói is egyben szervezői is a kultúra meghonosításának. Farkas Pál fiatal ember, aki a KISZ táncscsoportjának a vezetője, szívügyének tekinti azt, hogy jó művészeti munka folyjék a településen.

Forrás: *Bácskiskunmegyei Népiújság, 1954. augusztus (9. évfolyam, 181-205. szám)1954-08-06 / 185. szám; Petőfi Népe, 1957. július (2. évfolyam, 152-177. szám)1957-07-31 / 177. szám; Petőfi Népe, 1958. augusztus (3. évfolyam, 180-205. szám)1958-08-22 / 197. szám*

Mészáros László megemlékezése a helyi színházas múltjáról az 50-es, 60-as években

Mostanában néha bizonyos nosztalgiával emlékszem az 50-60 évvel ezelőtti körülményekre, az akkori hétköznapokra és ünnepekre. Bár a feltételek mostohák voltak, maradtak szép emlékek.

Jakabszállás község belterülete az 1960-as évektől indult fejlődésnek. Úgy emlékszem, 1960-ban kapcsolták rá az országos elektromos hálózata, (előtte a Gépállomás biztosított néhány épületnek áramot) és ennek is köszönhetően egyre több lakás épült. (Előtte a 40 ONCSA-házon kívül csak néhány épület volt a belterületen.)

Mivel pl. televízió a családoknál általában még nem volt, (1960-ban a pártházban már volt készülék, 1965-ben az iskola is kapott), több volt a szabadidő. Ezt kitöltendő alakultak amatőr művészeti csoportok: rendszeres bálók mellett népitánc, színházi előadás stb. is volt.

Az amatőr előadások közönségsikert arattak, a közönség megtöltötte a kultúrházat.

Az egyik előadás - amiben én is részt vettem - a Móricz Zsigmond regénye alapján készült Légy jó mindhalálig darab volt. Az előadás megszervezésében a Dankó házaspár volt a kezdeményező, és a kivitelezésben is a vezető erő. (1957-1963. között tanítottak itt, Dankó Géza volt az igazgató-helyettes.)

Az előadás előkészítésében, lebonyolításában valamilyen formában az iskola minden dolgozója részt vett. A szereplők természetesen önként vállalták a felkészülést, a szerepek betanulását, a próbákat és a díszletek készítését is. Hetekig készültek - a jórészt papírra festett - díszletek, néhány jelmezt, kellékeket a kecskeméti színházról is kaptunk kölcsön. (Dankó Géza édesapja a színház zenekarában volt első hegedűs - koncertmester - s a kapcsolat révén kaptunk támogatást.)

A szereplők többsége az iskola dolgozói közül kerültek ki (Palánkai István igazgató és több pedagógus is vállalt szerepet), de mások is bekapcsolódtak (pl. Kurucz István, Györgyi Jánosné, Aczél József) természetesen a tanulók is. A főszereplő Túri Kiss Tibor - nem biztos, hogy jól emlékszem a nevére, - arra azonban igen, hogy nagyon tehetségesen és sikeresen szerepelt. Úgy emlékszem, kétszer adtuk elő, mindkét esetben telt házzal.

Úgy gondolom ma is, hogy ezek az amatőr rendezvények, előadások élményt jelentettek a nézőknek, a közönségnek is, - de elsősorban az azokban közreműködő szereplőknek.

A sikeres rendezvényekhez sok feltétel kell, de legfontosabb, hogy legyen jó szervező, - ez régen is feltétel volt, s ez most is sikerre vezethet. Példa erre Orgovány, Gellért Imréné Etelka és Virág József tevékenysége és eredményeik.

Forrás: *Mészáros László, 2020. augusztus 3.*

A jelenkor színjátszóköre: a Jakabi Kultúrműhely

Őz, a nagy varázsló színdarab a Nemzeti Színházban a VIII. Pajtaszínházi Szemle rendezvénysorozat keretében, a Jakabi Kultúrműhely előadásában, 2023. január 28.

Hosszú időn keresztül nem igazán volt aktív kulturális élet a településünkön, ez köszönhető a művelődési ház állagának folyamatos romlásának, majd ellehetetlenülésének, 2019-ben adódott egy lehetőség így pályázat útján feltudták újírtani és korszerűsíteni a teljes épületet, ez Szabó György Róbert polgármester úrnak és a képviselő testületnek köszönhető.

Igényként jelentkezett, hogy jó lenne, ha a múlt emlékeit felelevenítve újra létre jönne egy amatőr színjátszó csoport. Mészáros László volt igazgató úr visszaemlékezésében is utal arra, milyen meghatározó élmény volt a közreműködő szereplőknek a felkészülés és az előadások a nézőknek a közönségnek.

Szabó György polgármester úrral megbeszéltük, hogy a felújítást követő átadó ünnepségen készüljünk mi magunk egy darabbal.

Ehhez felkérte Gellértné Etelkát, hogy legyen a segítségünkre. Etelka elhozta nekünk Asszonyok dicsérete: Szendrey Júlia című darabját. Csorbáné Sipos Szabó Mária (Manyi) vállalta a csoport vezetői teendőket. Önkéntes közösség szervezőink bevonásával fel is áll a csapat, akik vállalták a szerepet.

Hegedűs Gáborné Dr. beszámolója a Trianon 1920-2020. emlékünnepről

A Jakabi Kultúrműhely az év eleji megalakulását követően nehézségekkel találta magát szembe. Az első előadásunk egy irodalmi est lett volna mellyel a március 15-i forradalom

és szabadságharc megünneplésére készültünk. A koronavírus járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzet azonban nem tette lehetővé a közönség részére történő előadást. Csoportunk azonban nem adta fel, hogy közönség elé álljon. Közeledett a Trianoni békediktátum 100. évfordulója. Csorbáné Manyika egyik nap bejelentette, hogy kapott egy kész szöveggönyt Löfflerné Tarr Ágnes-től, ha van kedvünk előadhatjuk az emlékünnepségen. Manyika vezetésével elkezdtek a próbákat, az érvényes egészségügyi védekezési szabályok betartása mellett. Próbáról próbára egyre inkább beleéltük magunkat a kapott szöveg, idézet mondanivalójába. A csoporttagok kutatást végeztek, hogy minél inkább megértsék a korban lejátszódó folyamatokat és azok emberi hatásait. A prózai előadást zenei betétekkel tettük színesebbé. A Trianoni döntés egy évszázados távolságból is nagyon mélyen érintett meg mindannyiunkat.

A nyilvános ünnepség megtartása előtt két héttel videófelvétel készült a műsorról. Ennek során minden szereplő külön-külön adta elő a saját szövegét úgy, hogy közönség nem volt jelen. A végén pedig egy meghatározó közös jelenet következett. A nagy Magyarország térképe elé mindannyian egy főhajtás kíséretében letettünk egy-egy szál virágot. Ezt a videófelvételt a jövő számára készítettük, mivel bekerült a Rákóczi Szövetség által indított "Magyar vagyok 2020" elnevezésű virtuális időkapuszulába, melyet csak húsz év múlva lehet kinyitni.

Nagyon jó volt a kész anyagot utóbb megnézni, hisz a mondanivalója és a szépsége így kerekedett ki igazán. Azonban ez még mindig nem a néző és hallgatóközönség előtti debütálás volt.

Elérkezett a nagy nap 2020. június 4. amikor a templomkertben, gyönyörűen ápoltságban környezetben előadhattuk az emlékműsort.

Felemelő élményt jelentett számomra az, hogy részese lehettem a műsornak és az előadás során a hallgatóság reakcióját is láthattam. Nem egy személynek csaltunk könnyeket a szemébe. Amikor a végén a kultúrműhely minden szereplőjének tapsal köszönte meg a közönség az előadást, azt éreztem, hogy érdemes volt időt és energiát fordítani erre a nemes célra.

A folytatáshoz nem vártunk sokáig Ludas Matyi népi színjátékát (Dargay Attila azonos című rajzfilmjének felhasználásával színpadra írta Kéri Ferenc) vittük színpadra.

Ezek a próbák is nagy erővel folytak, csodálatos társaság, csodálatos emberekkel, hatalmas nagy kitartással a munkahelyi kötelességek és családok mellett. 17 fős csapatunk mára már 27 főre bővült. Csatlakoztak hozzánk a gyerekeink, illetve a településünk iskolás korú gyermekei is közöttünk vannak.

Köszönjük szépen önkénteseinknek és a Jakabi Kultúrműhely tagjainak, külön köszönjük Gellértné Etelkának és Gellért Emőkének odaadó áldozatos önkéntes munkáját.

Ezután a Ludas Matyi című mese játékkerült színpadra. Ekkor egy kicsit engedett a kovidjárvány a fogságából, tudunk rendszeresen próbálni, de szigorúan betartva az előírt szabályokat. Csoportunk helyi lakosok, magas beosztású emberek, vezető óvónők, pedagógusok és családok, akik együtt játszanak. Még mindig a családkról szólunk, bár most már a színjátszáshoz kapcsolódva, a szereplők névsorát olvasónak hamar feltűnik, hogy milyen gyakran találkozik egy családhoz tartozó nevekkel. Nem véletlen hisz a színházkedvelő feleség hívta magával a férjét, vagy fordítva. És ha már mindketten odajárnak, akkor szinte biztos volt, hogy idővel majd a gyermekek is követik őket. Ugyanígy testvérpárok is találkozhatunk. Ehelyütt tényleg csak kiragadott példaként: Kovács házaspár és fiúk, Lóránd, Schmidt Csaba és Csorba Adrienn alkotta pár és gyermekeik Schmidt Fruzsina és Mészáros Gergő, Kárász testvérek: Róbert és Dominik, Kiss István és gyermekei Iván és Léda, Szentkúti testvérek: Boglárka és Eszter.

Ludas Matyi előadás a Jakabi Kultúrműhely előadásában a Sántha György Művelődési Házban, 2021. szept. 19.

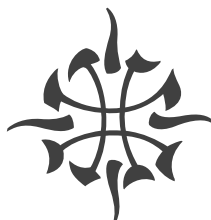
A jót könnyű megszokni, tartja a mondás, településünk lakó pedig hamar megszokták és megszerették a nívós előadásokat. Ez köszönhető Gellért Imréné Etelkának a fantasztikus emberszeretetéért, a ráérzéséért, hatalmas tudásáért a rendezői feladat által viseltet végtelen alázatáért. Horváthné Gellért Emőke Anna szövegkönyveiért, a szereplőkre írt darabokért, és a csoport iránt tanúsított alázatáért. Többszöri megállással a járvány miatt, de eljutottunk a Ludas Matyi előadás bemutatójáig. Nagy siker lett. Ezt követte a

Mindszenty szobor avatóra készült Mindszenty életét bemutató darabunk, ahol a legfiatalabb szereplőnk 13 éves és a legidősebb 83 éves volt. Újra elővettük az Asszonyok dicsérete Szendrey Julia darabot, de ez már egy sokkal magasabb színvonalú, településeken átívelő musical lett. Az eredetileg 12 fős szereplők helyett 24 főre bővült a kultúrműhely. Előadásunkat, Orgoványon és Jakabszálláson mutattuk be, mindkét helyen teljes teltház előtt. A csoport tagjai nemcsak a próbák és előadások alkalmával tartottak össze, bevett szokás, hogy egy egy bemutató után együtt marad a társulat főztek maguknak, és egy kellemes fehér asztal mellett eltöltött estével vezették le a felgyülemlett feszültséget. Az elmúlt évben autóbuzsos kirándulásunk is volt elmentünk a budapesti Fiumei úti Sirkertbe Petőfi sírjához, vagy éppen stílszerűen a Bajor Gizi Emlékmúzeumba. Haza fele tartva megálltunk a Nemzeti Színház szoborparkjánál.

Ezt követte az Óz, a nagy varázsló vagy veled is megtörténhet előadásunk., melynek szövegkönyvét Horváthné Gellért Emőke Anna írta és a darabot Gellért Imréné Etelka rendezte. Olvasópróbáinkat kezdtük amikor Csorbáné Sipos Szabó Mária felkérést kapott a Bács-Kiskun Vármegyei NMI igazgatónőjétől Kun Zsófiától, hogy vállaljuk el a VIII. Pajta Színháziszemlén való szereplést a Nemzeti Színházban Budapesten. Amikor a csoporttal közölte a hírt egyöntetű igen szavazattal vállaltuk a megmérettetést.

2023. január 28-án Budapestre, de előtte már három telt házas előadáson túl Jakabszálláson, indultunk el a „világot jelentő deszkára” Csoportunk létszáma ekkora 35 fő lett szereplőink között ott volt a 12 fő az óvodáskorú kis pitypangok és a 23 fős csoport. A színjátszás iránti alázattal, odaadással szerepeltek, nagy sikert aratva. Nagyon sok helyre kapunk meghívást, ezeknek próbálunk eleget tenni. Eljutottunk oda ahová csak nagyon kevés amatőr színjátszó csoport tud eljutni a Budapesti Nemzeti Színházba.

Forrás: *Csorbáné Sipos Mária, Hegedűs Gáborné dr., Mészáros László beszámoló*

DÍSZPOLGÁRAINK

Bertusné Kocsis Ilona nyugdíjas pedagógus

Dél-Magyarországon, Kunbaján születtem, majd Plattertelepre költöztünk. Az első, második osztályt és a harmadik első felévéét Ágasegyházán végeztem el, majd Jakabszállásra költöztünk. Itt fejeztem be a 8. osztályt.

Már általános iskolában pedagógus szerettem volna lenni. Középiskolát ennek megfelelően kerestem. Kecskeméten a Katona József Gimnáziumban érettségiztem. A továbbtanulásnál a történelem szakot választottam. A pályaválasztási tanácsadáson javasolták, hogy a népművelést társítsam mellé, mivel a mérés eredményei szerint ehhez van tehetségem. A javaslatot elfogadtam, nem bántam meg. Egerbe a Ho Si Minh Tanárképző Főiskolára népművelés-történelem szakra vettem fel. Kollégista voltam, ahol igyekeztem részt venni az ott folyó mozgalmas életben (programok szervezésével).

A megyével tanulmányi ösztöndíjszerződést kötöttem, melynek értelmében, ha végeztem Jakabszállásra megyek vissza dolgozni.

A főiskolán bekapcsolódtam az egri gyermekvédelem munkájába.

A diploma megszerzése után a Jakabszállási Általános Iskolába kerültem. A községi művelődési ház, könyvtár vezetésével bíztak meg, valamint az iskolában történelmet tanítottam. Nagy lelkesedéssel kezdtem el a munkámat. Szokatlan helyzet volt, hogy volt tanáraimmal dolgozhattam együtt. Nagyon sokat segítettek.

Nagyon kedveltem a nyári táborokat.

Felépült az új iskola, ahol nagy lelkesedéssel kezdtünk el dolgozni.

A művelődési ház programjain keresztül sok kézműves napközis foglalkozást szerveztem a Megyei Művelődési Központ közreműködésével. A gyerekek nagyon élvezték. (Járt az iskolánkban a Kaláka együttes is.)

A pedagógushiány miatt ebben az időszakban a saját tárgy mellett kellett más tárgyakat is tanítani. Nekem magyart, testnevelést, technikát és orosz nyelvet (mivel bontották nyelvből az osztályokat) is, valamint matematikát negyedikben. Nem kis kihívás volt. A szakfelügyelet sokat segített.

Osztályt is kaptam negyedikben. Hatodikig voltam az osztályfőnökük mivel szülési szabadságra mentem. Nagyon szerettem őket. A mai napig tartom a kapcsolatot néhányukkal.

Hét évig voltam otthon a 3 gyerekemmel. Jó volt, de hiányzott a munkám már. Első évben csak fél állásba mentem vissza, mint napközis nevelőt tudtak foglalkoztatni. A népművelést már a régi erősséggel nem tudtam vállalni a három gyermek miatt.

Az iskolánkban működött egy speciális osztály, a tanárnőjük elment, kellett helyette nevelő. Egy másik kolleganómmal elvállaltuk a tanításukat. Engem már régebb óta foglalkoztatott ez a feladat. Végül ott ragadtam a speciális csoportnál. Igyekeztem képezni magam. Figyeltem a továbbképzéseket, és ami a munkámmal kapcsolatos volt elvégeztem. 2002-ben jelentkeztem az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Karára tanulásban akadályozottak szakára. 2005-ben diplomáztam. Nagyon hasznos időszak volt. Nagyon sokat tanultunk egymástól is. Megerősítést kaptam munkám jelentőségéről, valamint erőt adott a további tevékenységemhez. Először szegregáltan (elkülönítve), majd részleges integrációban (készségtárgyakból a normál osztályokban voltak) oktattuk a sajátos nevelési igényű gyerekeket. Végül a teljes integrációt vezettük be nagy örömmel.

Közben elvállaltam a gyermekvédelmi feladatokat is, mivel a csoportomban lévő gyerekek zöme problémás körülmények között élt. Szoros kapcsolatba kerültem a községi gyámügyessel, jól tudtunk együttműködni. Megismerkedtem a falu cigány családjaival, életkörülményeikkel, szokásaikkal.

Igyekeztem részt venni a pályázatokban, a község életében, programjaiban. Nagyon szerettem a munkámat, de elérkezett a pihenés időszaka. Most a gyerekeimnek igyekszem segíteni.

Forrás: Bertusné Kocsis Ilona beszámolója

Fekete János nyugalmazott címzetes esperes

1936. július 6-án, Kiskunfélegyházán született, a szomszédos településen, Fülöpjakabon a Kürtösi László féle tanyán nevelkedett, ahol a szülei bérlők voltak.

Szülei: Fekete János, Vakulya Julianna.
Testvére: Juhász Istvánné Fekete Irén.

A Kecskeméti Piarista Gimnáziumban érettségizett 1954-ben.

Innen a Szegedi Hittudományi Főiskolára ment, ahol teológiát tanult és 1959-ben végzett. Vácott 1959. június 21-én szentelték pappá.

Első szentmiséjét 1959. június 28-án mutatta be Fülöpjakabon. Papi hivatását Kiskunfélegyházán kezdte 1959-ben kisegítő lelkészként.

1959-1961-ig Nyárlőrincen hitoktató volt.

1961-1968-ig Rákóczi falván káplán, 1968-1969-ig Felsőgödön káplán, majd másfél évre Pesterzsébetre helyezték helyettesítő papnak. 1969-1972 között Csépan plébániai kormányzó, 1972-2016-ig Jakabszálláson plébános (1993-tól nyugdíjas plébános).

Fekete János Jakabszállás közeletébe 1972. július 30-tól kapcsolódott be, amikor Cséparól településünkre helyezték.

2016. július 31-ig, azaz 44 éven keresztül hűségesen látta el a jakabszállási hívek szolgálatát. A hatvan év lelkipásztori szolgálatáért a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét vehette át 2019-ben.

2019. évben Jakabszállás Község Önkormányzata „Jakabszállás Díszpolgára” kitüntető címben részesítette.

Szolgálatára alatt megvalósította településünk régi nagy vágyát, hogy a II. világháború veszélye miatt meg nem épített templomtorony 1984-ben megépülhetett.

Nagy gondot fordított a felnőtt lakosság tájékoztatására, a gyermekek oktatására. E célt szolgálja a Jakabszállásról és a Római Katolikus Plébánia életéről szóló két könyve is. Komoly helytörténeti munkákat végzett, melynek legnagyobb eredménye ezen két kötet megjelentetése. Művei:

- A Jakabszállási Római Katolikus Plébánia története 1944-ig (2016)
- Adatok a Jakabszállási Római Katolikus Plébánia történetéhez 1945-2016 (2019)

Egyházi, egyháztörténeti relikviái, éremgyűjteménye, néprajzi vonatkozású tárgyai, edényei, porcelánjai páratlan értékes gyűjteményt képviselt. „Amatőr” fényképészként profi módon sokat fotózott, előhívott, gyűjtött és reprodukálta a korabeli régi fényképeket.

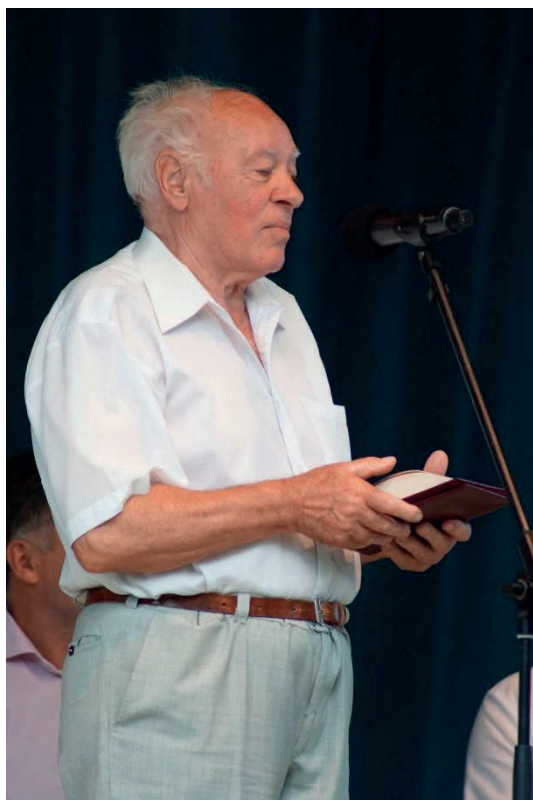
Barkácsoló tehetségét gyönyörű famunkákban, faragásokban jelenítette meg.

Csendes, halk szavú, elmélyült, alázatos, szolgálatkész, egyszerű nép gyermekének mindig megmaradt. Szenvedélyesen szerette és kutatta a régi dolgokat, imádta a történelmet.

Forrás: *Jakabszállási Hírlevél*

Mészáros László nyugalmazott iskolaigazgató közéleti tevékenysége

Mészáros László 1938. február 10-én született Jakabszálláson.

Szülei Mészáros László és Pesti Ilona. Helyben a Hajtó úti iskolában végezte az általános iskolai tanulmányait összevont tanyasi iskolában. Érettségi vizsgát a Kiskunfélegyházi Állami Tanítóképzőben tett 1957-ben. 1958-ban Baján tett képesítő vizsgát és szerzett tanítói oklevelet.

1961-ben kötött házasságot Száraz Erzsébettel, aki szintén tanítóként dolgozott.

Két felnőtt gyermeke van Melinda (1963), Róbert (1968) született

1963-ban a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola biológia – mezőgazdasági ismeretek - technika

szakon tanári oklevelet szerzett.

1957-től 1998-ig dolgozott a Jakabszállási Általános Iskolában, mely időszak alatt 1967-1998 között az iskola igazgatója volt. Munkáját gyakorló tanítójelöltként kezdte Jakabszálláson, majd tanító lett, kis idő elteltével tanárként, igazgatóhelyettesként, iskolaigazgatóként, 1982-től Általános Művelődési Központ Igazgatóként folytatta. Iskolaigazgatói munkássága idején 1982-ben épült fel az új központi iskola épülete, majd az 1990-es évek elején a tornacsarnok épületével bővült az intézmény. Nyugdíjazását követően 1998. és 2008. között részfoglalkozásban biológia és informatika tantárgyakat tanított tovább. 2012-ig aktívan részt vett a közéletében is; tanácsstag, VB-tag, majd önkormányzati képviselő volt.

2006-ban a Környezetvédelmi és Vízügyi Miniszter Mészáros László nyugalmazott ÁMK igazgató részére a természeti értékek megőrzése érdekében végzett munkája elismeréseként Miniszteri Elismerő oklevelet adományozott. 2007-ben a Magyar Köztársaság Oktatási és Kulturális minisztere Mészáros László részére Arany Katedra Emlékplakett kitüntetést adományozott, valamint az Általános Művelődési Központ

fennállásának 25. évfordulója alkalmából elismerésben részesült. 2018. évben Jakabszállás Község Önkormányzata „Jakabszállás Díszpolgára” kitüntető címben részesítette.

Tanítói, tanári és intézményvezetői munkáját a tanítványok, a szülők, a szakfelügyelők és a szaktanácsadók egyaránt nagyra értékelték. Tanítványai és a szülők szakmai felkészültsége, gyermekszeretete, közvetlensége és a köz iránti elkötelezettsége miatt szeretik és tisztelik. A jakabszállási települési értéktárba történő felvételt az 50 év egyhelyben töltött pedagógiai, intézményvezetői, közeleti tevékenységének elismeréseként javaslom. Több mint 30 év igazgatói tevékenységével, több mint negyven év tanácstagsági, illetve képviselői munkásságával a település fejlődését szolgálta. Tiszteletre méltó, csendes alázattal végezte munkáját mindenkor. Helytállása mindenben, minden körülmények között megmutatkozott. Kitartó volt munkájában. Gyakorlatias volt, a barkácsolástól a bútorkészítésig, igazi ezermesterként szinte mindenhez értett. Példamutató családi élete, legendás türelme, és szorgalma. Derűs szemlélete, egyszerűsége, természetessége, nyitottsága és elfogadó egyénisége mindenki számára közkedveltté tette. Családját ma már jakabszállási pedagógus-dinasztiaként tarthatjuk számon, hiszen felesége, majd lánya, menyé és unokája is a jakabszállási pedagógusok sorában. Gazdagítva ezzel községünk oktatási, kulturális és közösségi életét is. Szülei és nagyszülei egyszerű jakabszállási emberek voltak, általuk a sokak által ismert, közsímt és megbecsült Mészáros és Pesti család leszármazottjai, ma is köztünk élnek.

„Mindig a gyerekek érdekeit néztem”, Interjú Mészáros Lászlóval, Jakabszállás díszpolgárával

Egy kisgyerek, amikor először belép az iskola kapuján, tele van várakozással és izgatottsággal. Az iskolás évek alatt szülei mellett tanítói jelenthetik számára a biztonságot, és teremtenek nyugodt, szeretetteljes légkört, ahol jól érzi magát, és ahol az ismereteket magába szippanthatja. Felnőtté válva is mindig szívesen emlékezik vissza a 8 általános iskolai év élményeire, és azokra a pedagógusokra, akik figyeltek rá, segítették őt, példát és utat mutattak számára. De a jó érzés átélése kölcsönös, mivel a pedagógusnak is felemelő érzést jelent, ha mosolygós, tanulni vágyó nebulókat taníthat nap mint nap. A gyermekek lelkesedése és lendülete erőt ad a folytatáshoz. Így véli Mészáros László, az egykori iskolaigazgató is, aki azt is hozzáteszi, hogy a legnagyobb öröm számára, amikor régi tanítványai köszönnek neki az utcán, és nem fordulnak el tőle. De miért is tennék, hiszen évtizedeken át dolgozott az iskoláért és a gyermekekért, a faluban mindenki ismeri, tiszteli őt. Áldozatos munkája elismeréseként Laci bácsit minap Jakabszállás díszpolgárává választották.

Amikor a nem mindennapi elismerésről kérdezem, szerényen kezd bele mondandójába, hogy mit jelent számára a kitüntető cím.

Váratlanul ért, egyik kitüntetés és oklevél átvételekor sem lepődtem meg ennyire. Nagy megtiszteltetés számomra a díszpolgári cím, és hálás vagyok a képviselő testületnek. A kitüntetések, elismerések nem mindig a teljesítménynek szólnak, hanem inkább a szerencsének. Mindig tisztességgel próbáltam ellátni a feladatomat, de ilyen emberből rengeteg van, és mégsem kap mindenki kitüntetést. Ezért kivételezettnek érzem magam. Örülök, ha úgy látják, hogy megérdemlem az elismerést. Sokan gratuláltak is, ami nagyon jólesett.

De hogy is alakult Laci bácsi pedagógusi pályája? Arról az időkről is mesélt, amikor a katedra mellett az iskola igazgatói posztot is elvállalta.

Itt születtem Jakabszálláson, először tanyasi iskolába jártam 1953-ig. Aztán amikor a tanítóképzőt elvégeztem Kiskunfélegyházán, friss diplomásként két évig szintén tanyasi iskolában dolgoztam, majd ide kerültem szülőfalum iskolájába. Közben Szegeden elvégeztem a Juhász Gyula Tanárképző főiskolát biológia-mezőgazdasági ismeretek - technika szakon. 1957-től itt tanítottam egészen 1998-ig, ebből 31 éven keresztül igazgatóként tevékenykedtem. 1998-tól 10 éven keresztül óraadóként még tanítottam, de 70 évesen úgy döntöttem, végleg visszavonulok.

Évtizedeken keresztül végzett kiemelkedő, példamutató munkáját iskolaigazgatóként, sok kihívással és megoldandó feladatokkal teltek ezek az évek.

1963-tól 1967-ig igazgatóhelyettes voltam, majd az akkori igazgatónk meghalt, és engem bíztak meg az iskola vezetésével. Egészen nyugdíjazásomig töltöttem be ezt a felelősségteljes posztot. A legnagyobb eredményünk, melyre rendkívül büszke vagyok az volt, amikor felépült az új iskolánk, mert amikor ide kerültem, addig szükségmegoldásként két épületben folyt a tanítás, az egyik helyszín a régi kocsmá épülete volt, azt is alakítottuk, bővítettük, de 1982-ben felépült az új iskola épülete, és átköltöztünk. Ugyan még az alsó tagozat a régi épületben maradt, de ezt követően is folyamatosan bővítettünk, felújítottunk. A 90-es évek elején készült el a tornaterem. Nagy kihívásnak nem nevezhető, de nagy változást jelentett, hogy sokan beköltöztek a faluba, ezért a tanyák elnéptelenedett, megszűntek a tanyasi iskolák, ezzel párhuzamosan emelkedett a tanulói létszám az iskolánkban.

Mi volt a hitvallása, vagy az a vezérelv, ami alapján dolgozott?

Mindig a gyerekek érdekeit néztem. A szülőkkel is tulajdonképpen jól megértettük egymást, nem volt komoly konfliktusunk. Akadtak olyan családok, melyek gyermekei kerültek az iskolát, mert nem vették komolyan a tankötelezettséget, annak idején a

hatóságok se törődtek ezzel. Egészen addig, amíg a Községi Tanács kimondta, hogy segínyt azok a családok kaphatnak, melyek iskolába járatják gyermeküket. Attól kezdve természetessé vált, hogy minden gyerek iskolás lett. Összességében kevesebb volt a konfliktus a családokkal, mint manapság, más volt a korszellem. Nemrégiben volt egy 50 éves osztálytalálkozó, amikor régi diákjainkkal beszélgethettünk. Sokukat 14 évesen láttam utoljára, és persze sokat változtak. A volt tanítványaim közül sokan lettek orvosok, mérnökök, de van akadémikus is közöttük. Több jó képességű diákot taníthattam, ami nagy örömet jelentett számomra. Barátságosak velem a volt diákjaim, amikor találkozunk, mindig köszönnek, a legnagyobb sikernek tartom, hogy még mindig megismernek.

Laci bácsi 80 éves kora ellenére fitten és energikusan áll neki nap mint nap otthoni feladatainak. Hogyan tartja kondícióban magát?

A feleségem gyengélkedik, ezért kénytelen is vagyok tartani a jó kondíciót. Muszáj helytállni, mondtam is egyszer a családnak, hogy nekem jót is tesz, hogy oda kell figyelnem a feleségemre és magamra is. A betegségek sajnos engem sem kerültek el, 1995-ben volt egy infarktusom, 2004-ben egy rák műtétem, majd 2014-ben egy szívműtétet hajtottak végre rajtam. Ezekbe már rég belehalt volna sok ember, de én túléltem. Ha ezek a betegségek harminc évvel ezelőtt történtek volna, akkor már régen nem élnék, mert akkor még nem volt ilyen fejlett az orvostudomány. 4 évvel a szívműtét után úgy érzem, erősebb lettem, mint voltam. Sokkal jobb a közérzetem, és vannak tennivalók, melyek hajtanak előre, tehát jó kondícióban kell lennem. A reumás betegségem ellenére járóképes vagyok, és ezt élvezem. Mindig voltak céljaim, de hosszú távúak már nincsenek. Mostanság kis célokat tűzök ki magam elé, például, hogy érjük meg a karácsonyt, utána esetleg a húsvétot is. Az egyik unokánk tervezi az esküvőjét, lehet, hogy jövő nyáron meg is üljük. A négy unokám közül egyelőre csak egy tervezi a családalapítást.

A stafétát ki veszi át Laci bácsitól?

Pedagógusként dolgozott a feleségem is, így nem véletlen, hogy a családukban többen is ezt a pályát választották. Az egyik unokám jelenleg a tanítóképzőbe jár, a lányom is tanít, akárcsak a menyem. El kell, hogy mondjam, hogy nagyon szerettem tanítani, de más feladatokat is vállaltam időszakosan. Ugyanis a falu életében mindig is próbáltam tevékenyen részt venni, évekig tagja voltam a képviselő testületnek, a 60-as években egy éven keresztül kultúr igazgatóként is dolgoztam. De csak szükségmegoldásként, mert nem volt akkor éppen más, aki betöltse ezt a pozíciót. Összességében nagyon hálás vagyok a jakabszállási szülőknek, mert amennyit én adtam, annyit kaptam vissza tőlük, és volt tanítványaimnak is, mert sok szeretetet adtak nekem. Tehát minden vonatkozásban elégedett vagyok.

Forrás: *Jakabszállási Hírlevél*

Konfár János alpolgármester, vállalkozó

(1954-2018)

Emike néni mesél:

Idilli tanyasi környezet, terebélyes, árnyékos fák, hatalmas pipacsos rét. Itt fogad bennünket Konfár Jánosné Emike aki férjéről mesél.

Szülei mezőgazdasággal foglalkoztak.

János Jakabszálláson született a jelenlegi Táncczos féle tanyán, egy húga van, Julianna.

Majd Matkóra költöztek János 3 éves korában és tovább folytatták a szőlő és gyümölcsstermesztést, amiből eltartották a családot.

Általános iskoláit Matkón végezte, innen Kiskunfélegyházára került és mezőgazdasági szakmunkásképzőben járt, hentesnek tanult. Tanulmányainak végeztével Orgoványon egy kis vágóhidon

dolgozott, ahol később üzemvezető beosztásba került.

1976-ban ismerkedett meg velem Téli Emmával, 1977-ben házasodtunk össze. Még ebben az évben megszületett Zsolt, majd 1979-ben Andrea és 1990-ben János gyermekeink.

1990-es években építettük a saját kis vágóhidunkat és a húsboltot, majd 1996-ban a nagy vágóhidat, 1999-ben a szarvasmarhatartó telepünket.

1990. óta végzett közéleti tevékenységet. 1990-1994 között az Ügyrendi Bizottság tagja volt.

1994-től 2014-ig megszakítás nélkül alpolgármesteri tevékenységet látott el.

Aktívan részt vett a közösség életében Sokat tett a településért. A Jakabszállási Lovas sportegyesület elnöke volt. 2008-tól évente „C „kategóriás és amatőr fogathajtóversenyeket szervezett a településnek, ennek mindig a pünkösdi hétvége volt a napja.

E nagy rendezvényben résztvevő segítőinek és azok családjainak családinapot szervezett minden év szeptember hónapban, ahol 80-100 főt látott vendégül.

2001. április 27-én tagja lett a Toborzó alapítványnak. Jakabszállás és környéke népi hagyományainak felelevenítése és őrzése, az itt felnövekvő nemzedékek összetartása céljából rendezvények (néptánc, népdal, népművészet, népi mesterségek, lovas hagyományok, népdalkörök) megszervezése, tárgyi és anyagi feltételeinek biztosítása volt a kitűzött feladat. A Szüreti felvonulás felelevenítésének és egésznapos rendezvényének egyik aktív szervezője és lebonyolítója volt.

Az általános iskolában nagyon jól működő foci csapatot több, mint egy évtizeden keresztül segítette és támogatta a „Húsos Kupa” megszervezésével.

2008-tól egy évtizeden át minden évben nevéhez kötődik a Jakabszállási Lovas bál létrehozása.

A közösségi rendezvényeket nem csak résztvevőként, hanem támogatóként és szervezőként is segítette.

Vállalkozási tapasztalatát, jó probléma megoldó képességét sikeresen kamatoztatta az önkormányzati ügyek megoldásában Alpolgármesteri tisztsége idején a polgármesterrel együtt a beruházások előkészítésében és lebonyolításában aktív szerepet vállalt. Munkáját több évtizeden keresztül kizárólag társadalmi munkában végezte. Tiszteletdíját kizárólag a falu javára fordította. Közel 20 éves kiemelkedő közéleti tevékenysége elismeréseként megkapta a

Magyar Köztársasági Bronz Érdemkeresztet.

Polgárőr Érdemkereszt Ezüst fokozatát

Nemzetközi Szent György Lovagrend tagja 2003 óta

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési miniszter által adományozott Aranykoszorús Gazda-díjat

Jakabszállás Községért Emlékéremet.

A képviselő testület 2018. május 28-i ülésén Jakabszállás Díszpolgára kitüntető címet adományozta részére, melyet már sajnos nem vehetett át.

2018 június 12-én belefáradt a betegséggel szembeni küzdelembe és eltávozott közölünk.

Szabó Mihály nyugalmazott polgármester közéleti tevékenysége

Szabó Mihály 1949. október 29-én született Jakabszálláson. Szülei: Szabó Mihály, Viskovics Gizella. Nős, felesége: Péli Julianna nyugalmazott iskolatitkár. Két felnőtt gyermeke van: Roland (1976), Andor (1979).

Általános iskolai tanulmányait Jakabszálláson végezte, az alsó tagozatot a „Somfai” iskolában, a felső tagozatot a Központi Iskolában. 1968-ban Kiskunfélegyházán tanult tovább a Mezőgazdasági Technikumban. Tanulmányai befejezését követően a Bócsai Petőfi Mg. TSZ-ben kapott középvezetői állást, melyet 1974. december 31-ig töltött be. A termelésirányításban végzett munkája jó alapot jelentett neki az elkövetkezendő évtizedekre. 1969-1971 sorkatonai szolgálatot teljesített Szolnokon és

Kecskeméten. Kiváló katonaként őrmesteri rendfokozattal szerelt le. A honvédség érdekében végzett több évtizedes munkája elismeréseként tartalékos századosi rendfokozattal rendelkezik. 1975-1976 között a Bócsa Községi Tanácsnál közművelődési előadóként és könyvtárosként dolgozott.

Szabó Mihály Jakabszállás községébe 1977. január 1-től kapcsolódott be mint tanácselnök. Azon kevés polgármesterek közé tartozik, aki minden választáskor elnyerte a lakosság bizalmát. 1990-ben tanácselnökből polgármesterré választotta a helyi közösség. E tisztségét 2014. évben történő nyugdíjba vonulásáig élethivatásának tekintette. A napi huszonnégy óra odafigyelést igénylő hivatása mellett számos társadalmi tisztséget is betöltött, illetve jelenleg is betölt.

Szabó Mihály nyugalmazott polgármester 2014 óta önkormányzati képviselő, az Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke, és pénzügybizottság tagja. A kilencvenes években a megyei közgyűlés tagja, és 1990-1995 között Bács-Kiskun Megyét képviselte a Magyar Olimpiai Bizottságban.

Jelenleg társadalmi munkában a Jakabszállás Községi Sportegyesület elnöke, az MLSZ Bács-Kiskun Megyei Igazgatóság társadalmi elnöke, a Jakabszállás Polgárőr Egyesület titkára, a Mathiász János Hegyközség kecskeméti választmányának tagja, a Tisza-Kunsági Vízgazdálkodási Társulás intéző bizottságának tagja. Területi Agrárbizottsági tag. Nagy gondot fordít a felnőtt lakosság tájékoztatására, oktatására. E célt szolgálja a népfőiskolai előadások szervezése 1993. óta. Ezen előadások keretében egészségügyi, mezőgazdasági, irodalmi, történelmi, és vallási ismeretek megszerzésére van lehetőség. A népfőiskola sikeres működéséhez nagymértékben hozzájárul a Lakiteleki Népfőiskola.

Szabó Mihály a több mint négy évtizedes közéleti munkája során jó kapcsolatot alakított ki a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat vezetőivel, Kecskemét Megyei Jogú Város vezetésével, a Hadkiegészítő Parancsnokság vezetőivel, és minden önkormányzattal kapcsolatban álló szervezettel.

Szabó Mihály több évtizedes munkája meghatározó volt a község fejlődésében. A nyugalmazott polgármester pályafutása alatt voltak nehézségek és sikerek egyaránt. Vezetése alatt számos beruházás valósult meg a községben. Kiemelhetjük az általános iskola építését és bővítését, ravatalozó, tornaterem, templomtorony építését, benzinkút kialakítását, telefonhálózat kiépítését és bővítését, tanyai villanyhálózat kialakítását, közvilágítás, vízhálózat bővítését, gázvezeték bevezetését, bölcsőde építését, szennyvízhálózat kiépítését. Mindezek mellett elősegítette a repülőtér kialakítását is.

Szintén a nevéhez fűződik, hogy 2000-ben a milleneumi rendezvénysorozat keretében – hasonlóan más településekhez – Jakabszállásnak is lett címere. A címerrel kapcsolatos egyeztető munkálatokban Szabó Mihály polgármester és Konfár János alpolgármester jelentős szerepet vállalt.

Szabó Mihály munkája elismeréseként számos kitüntetésben részesült az évtizedek alatt, a legrangosabb elismerése a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje. Ugyanakkor sosem feledkezett meg más személyek munkájának elismeréséről sem.

A nyugalmazott polgármester közel 50 évhez közeledő közéleti tevékenységét röviden így lehetett összefoglalni. Vallja: biztosan tévedett ő is, de szándékosan sohasem.

Munkájának elismeréseként számos magas szintű elismerésben részesült:

- Jakabszállás Község Díszpolgára (2019. július 27.)
- Kiváló Ismeretterjesztésért emléklakett (2017. november 17.)
- Bács-Kiskun Megyéért Díj (2016. október 23.)
- Eszterházy Miksa Díj (2015. május 6.)
- Polgárőr Érdemkereszt Ezüst fokozata (2014.)
- Bács-Kiskun Megye Közgyűlés Elnökének elismerő oklevele

- Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje – polgári tagozata (2012)
- Honvédelemért kitüntető cím első osztálya (2012.)
- Önkormányzati Miniszteri Elismerés (2010. március 15.)
- A Földművelési és Vidékfejlesztési Miniszter elismerő oklevele (2010.)
- Aranygyűrű emléktárgy adományozása (2010. Hivatalos Értesítő 31. szám), (2010. március 15. Lampert Mónika)
- Bács-Kiskun Megye Sport díja (2008. október 23.)
- Pro Familiis Díj (2008. október 23.)
- Honvédelemért Kitüntető Cím másodosztály (2007. május 21.)
- A Földművelési és Vidékfejlesztési Miniszter elismerő oklevele (2006.)
- Polgárőr Érdemkereszt arany fokozat (2006.)
- Magyar Köztársaság Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Wlassics Gyula Díj (2005. augusztus 20.)
- A „Köz Szolgálatáért” Érdemjel Ezüst fokozata (2004. augusztus 20.)
- Magyar Köztársaság Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztere által adományozott elismerő oklevél (2003. augusztus 20.)
- Bács-Kiskun megye Labdarúgásáért díj (2003) (ez megy a helyére)
- Bács-Kiskun Megye Közszolgálatáért díj (1999. február 27.)
- Művelődés Szolgálatáért Díja (1999.)
- Honvédelemért Emlékérem (1998.)
- Magyar Sportért Miniszterelnöki kitüntetés (1998.)
- Honvédelemért kitüntető cím első osztálya (1998.)
- Magyar Köztársasági Érdemkereszt Ezüst Fokozata (1997.)
- Aranykoszorús Gazda Kitüntetés a földrendezések terén végzett munkája elismerésül (1996. augusztus 20.)
- Jakabszállás Községért Kitüntető Cím (1989.)
- Bács-Kiskun megye Labdarúgásáért díj (2003) törölni
- Kiváló munkáért kitüntető jelvény adományozása (1982)
- Haza Szolgálatáért Bronz fokozata (1981)

„Soha nem felejttem el, honnan jöttem és hová jutottam”

Interjú Szabó Mihállyal, Jakabszállás díszpolgárával

Amikor beléptem a sportpálya öltözőjébe, rögtön megmutatta az új defibrillátort, amit egy sikeres pályázat segítségével nyert a falunak. Elmesélte, hogy már el is végzett egy tanfolyamot, hogy ha ne adj’ isten baj lenne, segíteni tudjon. Ez a lelkesedés és tettrekészség mindig is az éltetőerőt jelentette számára, akkor is, amikor tanácselnökként, később polgármesterként tevékenykedett vagy épp, amikor újabbnál újabb képzésekkel bővítette tudását. Szabó Mihályt, akit mindenki tisztel és becsül a faluban, önzetlen munkája elismeréseként Jakabszállás díszpolgára címmel tüntették ki.

Ha valaki arra vállalkozna, hogy Szabó Mihály eddigi életpályáját összefoglalja, egy kisregény terjedelmét is meghaladná az, az élmény mennyiség, melyet a 70 éves köztisztviselő álló úriember eddig átélt. Külön fejezetet kapna, amikor 27 évesen tanácselnök lett 1977-ben, valamint azok az országos és megyei rangú díjak felsorolása is hosszú lenne, melyekkel munkásságát értékelték a csaknem négy évtized alatt, amíg a falut vezette.

1949-ben a III. körzetben született, ami meghatározó volt a karrierje szempontjából, minden ténykedésében, gondolatában, terveiben szerepet játszott és játszik a mai napig az a rendszerszemlélet, melyet a szülői házból vitt magával élete útján.

Ha könyvet írnának róla, vajon milyen élményeket és örömteli pillanatokot emelne ki? A vele készült interjúban erre a kérdésre kerestük közösen a választ.

Bizonyára nagy befolyással volt életére az a tény, hogy tanyán nevelkedett.

Való igaz, a tanyasi családi gazdálkodást a mai napig végezzük hivatásunk mellett. De, ami a legnagyobb értéke volt a tanyai neveltetésemnek, hogy annak idején rendszerességre neveltek. Gyerekként már 6 évesen tudtuk, hogy például vasárnap délután milyen munkafolyamatokat kell végezni a tanyán. Ez a rendszeresség végig kísérte az életemet. Talán többek között ezért volt bennem mindig is az a törekvés, hogy a tanyasi iskolákat életben tartsuk, amíg csak lehet. Ezekben az iskolákban kb. 80-100 tanyasi gyerek szívta magába a tudást a 70-es években, és olyan műveltséget szereztek, ami megfelelő alapot jelentett a további életük során. Pl. a tanyasi iskolákból került ki Dr. Palánkai Tibor közgazdász, aki a közgazdasági egyetem rektora is volt, Mészáros László, nyugalmazott iskolaigazgató, valamint Dr. Kocsis Imre, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanszékvezető tanára.

A rendszeresség a napirendünkben is megmutatkozott, tudtuk, hogy nekünk be kell hajtani az állatokat, vagy éppen ki kell engedni őket. Öröm volt ebben a közegben élni. Ugyanakkor az életem másik fontos mozgatórugója az állandó tudásszomj. Világéltében képeztem magam, és jó érzést jelent ma is, ha tovább tudom adni a tudásomat.

A csokorra való élményből melyeket emelne ki?

Gyerekként élmény volt, amikor megérkezett a cséplőgép, na meg a szüret és a disznóvágás is nagy boldogságot okozott annak idején, mert azok az események az ünnepet jelentették. Az is öröm volt, amikor polgármesterségem ideje alatt, egyszer azért kért segítyt valaki, hogy kapát vegyen magának, hogy kapálni mehessen. Én azért voltam 43 éven keresztül tanácselnök, majd polgármester, és vagyok még mindig a Megyei Labdarúgó Szövetség elnöke, mert az emberek értékelték a tetteimet. Minden embernek

van értéke, csak meg kell találni azt a módot, hogy hogyan lehet vele bánni, hogy kell tőle kérdezni. Ez sokat számított.

Az élmények persze nem mindig pozitívak. Egy rossz kormányzati döntés miatt a tanyasi iskolákat felszámolták, miközben a központi iskolákat nem készítették fel a tanyasi gyerekek fogadására. Sem a tárgyi, sem a személyi feltételek nem voltak meg. A tanárokat képesítés nélkül alkalmazták, bár lelkes pedagógusok voltak. A Worford-dűlői iskola viszont megmaradt. Benne működött egy alkotótábor, ezt én nagyon patronáltam, amiért „A művelődés szolgálatáért díjat” is megkaptam. Az akkori képviselőkkel, Tánzos Lászlóval, Konfár Jánossal és Bukovszki Sándornéval együtt pályáztunk 5 millió forintra, amit elbuktunk. Én nagy bátran azt mondtam a testületnek, hagyják jóvá, hogy 50 millióra beadjam a pályázatot újra, amivel végül nyertünk 50 millió forintot. Azóta is működik a tábor, a polgármester és az új vezetés működteti, persze kell korszerűsíteni, de működik. Tehát ez az egyik élményem, hogy az 5 milliós pályázatot kidobták, az 50 milliót befogadták. Így a létesítmény közművére tudtuk a pénzt fordítani.

A másik élményem a templomtorony építéséhez kapcsolódik. Ugyanis annak idején nem volt a templomnak tornya, megyei tanács engedéllyel végül 1984-ben egy hónap alatt sikerült megépíteni. A benzinkút építése is a sikertörténetek közé tartozik, szintén a 80-as években. Akkor nem lehetett külterületen benzinkutat építeni. Erre azt találtam ki, hogy építsük meg a benzinkutat 300-500 méterrel odébb, a kukoricatáblától úgyse látják az ellenőrök. Gyakorlatilag már akkor is megvolt bennem a paraszti virtus, hogy egy ötlettel áthidaltam a problémát.

Mire a legbüszkébb?

Talán, amire a legbüszkébb vagyok az, az összefogás. Egy alkalommal, lehet, hogy kiszúrásból, de december 27. és 31. között adták a gyárok az építési anyagot az iskolaépítéshez. Az otthoni munkát és az ünnepi előkészületeket otthagya, 25-30 ember pakolta az árut. Ezzel járultak hozzá, hogy a 8 tantermes iskolából 9 tantermes lett. Ez az összefogás példaértékű volt, és úgy gondolom, most ez hiányzik.

Élmény még, hogy Jakabszállásra a gázt be tudtuk vezetni, Konfár János alpolgármester volt a segítőm 20 éven át, méltó társam a testülettel együtt. 20 000 Ft-ba került családonként a hozzájárulás, abból még 3000 Ft-ot vissza tudtunk fizetni. Jakabszállás gesztorságával Bugac és Orgovány is kapott vezetékes gázt. A villanyhálózat kiépítése a tanyákon szintén nagy öröm volt, különösen jelentette a kihívást, hogy meggyőzzük az embereket arról, hogy erre szükség van. Ehhez ki kellett menni hozzájuk, melyben a Népfront Szakszövetség vezetősége segített, esetenként adott támogatást. A Worford-dűlőn és egyéb helyeken létfontosságúnak bizonyult az áram bevezetése.

De kiemelhetem azt is, hogy amikor Jakabszállásra kerültem 1977-ben, akkor még csak 3 telefon volt, amit felbővítettünk először 80-ra, majd 100-ra stb. Nélkülözhetetlen volt a vízhálózat is, ami szintén összefogás eredményeként jött létre. Orosz katonai gépekkel ástunk árkot, besegítettek az orosz katonák is a füvesítésébe az iskolánál, kaptak érte ételt, az volt a fizetség. Mi is törődünk az idősebb korosztállyal, minden évben megrendezzük az idősek napját.

Hogyan mutatkozott meg az életében a tudásvágy?

Leginkább úgy, hogy a szakmai tanfolyamokra én is beültem, ezeknek is nagy jelentősége volt. Amikor megszűntek a szövetkezetek, az agrárértelmiségiekre nagy szükség mutatkozott, ők adták át tudásukat azoknak a néniknek és bácsiknak, akik éveket dolgoztak le a szövetkezetben, utána hazamentek, a tanyákon éltek, és próbáltak termelni. De nem volt szervezett tanácsadás. Az ötletünk végül hasznosnak bizonyult. Óriási segítséget jelentett a termelőknek.

A „Háztájit az asztalra” program többek között az én ötletem is volt, és még ma is működik. Az, hogy legyen számítógépes tanfolyam, az hasznos. De emellett a népfőiskolánknak is óriási szerepe van a mai napig az ismeretek bővítésében, átadásában. Ezáltal a település lakói tájékozottabbak lesznek, és véleményt cserélhetnek egymással. Büszke vagyok rá, hogy 27 évvel ezelőtt meghonosítottam a Jakabszállási Népfőiskolát, és a mai napig szervezem a programokat, felkérem az előadókat. Mindezt társadalmi munkában végzem, és az a legnagyobb sikerélmény, ha láthatom az elégedett arcokat egy-egy előadás után.

További élményem a repülőtér kialakítása, amire először nem kaptunk engedélyt. De almatárolóra igen, így annak indult, majd szépen módosítottuk a terveket, és pár éven belül repülőtér lett belőle. Tudom, hogy sokan nem örülnek neki a zajhatás miatt, de turisztikai szempontból és munkahely teremtés céljából igen is szükség van rá.

Jól látom, hogy az ön számára nincs veszett ügy, és a kreatív megoldásokkal minden megoldható?

A jó célokat ma is, holnap is mindenféleképpen tovább fogom vinni. Nyílt leszek a jövőben is, és a megvalósításra törekszem. Önkormányzati képviselő vagyok, és jelenleg is viszem a népfőiskola és helyi sportegyesület ügyeit is. A polgárőrségben is szerepet vállalok, ahol legutóbb pályázattal nyertünk egy autót. A polgárőrségnek sikerült megnyerni Pomozi Sándor Attilát, aki az egyesület elnöke, és eredményesen összefogja a csapatot, Polgárőr Egyesület tagjai társadalmi munkában végzik munkájukat.

Az aktív évek után nem számított arra, hogy nyugdíjba vonulásával megszűnik ez a kapcsolatrendszere?

Amikor elmentem nyugdíjba, sokan mondták, hogy majd meglátod, nem lesz olyan nagy baráti köröd, mint korábban. Úgy alakult, hogy lett, ráadásul még nagyobb, és olyanok is csatlakoztak hozzám, akik segítettek. Viszont, akik elmentek, nem baj, hogy kiesetek a látókörömből, az érdekbarátsággra nincs szükségem.

Szerencsére két fontos dolog adott biztos hátteret számomra. Az egyik a család volt mindig is. A másik, hogy a közéleti tevékenységekhez szerencse is kellett, és ez valahogy sokszor összejött. Ha én nem vagyok megyei közgyűlési tag, akkor nem biztos, hogy új tornaterem épül. Látták mindenütt, hogy én akarom, kitartok, és ez már fél sikert jelentett. Az én szakmámban nem elegendő egy nagy ajtó, hanem sok kis ajtó kell, mert én mindegyiken bemegyek. A lényeg, hogy értelmes célokkal lehet bemenni. Még egy fontos dolog: a kapcsolatrendszert szükséges ápolni, és kölcsönös bizalmon kell, hogy alapuljon. Pl. nekem kiváló a kapcsolat a Lakiteleki Népfőiskolával, az MLSZ Bács-Kiskun Megyei Igazgatóságával, az OPSZ Megyei Igazgatóságával, a TIT megyei szervezetével, a Nemzeti Művelődési Intézettel, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával, valamint azokkal a cégekkel, vállalatokkal, amelyek TAO pénzt utaltak át a Községi Sportegyesületnek a működési feltételek javítására és eszközbeszerzésre. De jó a kapcsolat a lakosokkal, akikkel több évtizeden keresztül együtt dolgoztam és a mai napig kölcsönösen megbecsüljük egymást.

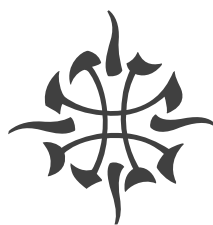
Mi a hitvallása?

Annyi, hogy mindegy, az ember hány éves, ha nem képezi magát, ha nem elég tájékozott, vagy éppen nem dolgozza fel a külhoni értéktárat, amit én nagy lelkesedéssel végzek, Dunaszerdahelytől Bácskáiig, akkor nem marad felszínen. Mindig megvolt bennem a tanulni akarás. Egy bizonyítási vágy készítetett arra, hogy amilyen ismeretet csak lehet, azt elsajátítsak. A mai napig megvan bennem ez az érzés, és soha nem adom fel.

Mindenki azt hiszi, hogy a polgármesterség mekkora öröm, dicsőség, és hogy csak végig libegek a rokonsággal a falun... Az út, ami egyébként Jakabszálláson 93 %-ban kövezett - mindig rögös, és az új utakon is van hiba, amit sokan elfelejtenek. Azt kell megtanulni, hogy amit akarok, azt véghez kell vinnem. De ez nagy felelősség is. Egyik feladat hozza és vonzza a másikat. Én rájöttem, hogy a nyáron nagyobb lehetőség van sok dolog elintézésére, most is dolgozom, nem pihenek. A jó isten adott nekem erőt ahhoz, hogy ilyen ambícióval rendelkezek, úgy, hogy néha pofont is kapok, de az is kell a fejlődéshez.

Soha nem felejttem el, honnan jöttem és hová jutottam, apró lépetekkel lehet csak előre haladni, és minden embernek köszönni és megköszönni.

Forrás: *Jakabszállási Hírlevél (2019), Szabó Mihály visszaemlékezése alapján*

ORVOSOK, ÁPOLÓK

Jakabszállás község orvosai és az egészségügyi szolgálat

Jakabszállás községgé alakulásától, 1924-től kezdve tekintsük át a szétszórta tanyavilágban egészségügyi szolgálatot teljesítő orvosok, bábák, szülésznők, védőnők névsorát, ahol tudjuk rövid életrajzát.

1925-ben Dr. Kószeghy Béla orgoványi első megbízott körorvos látja el a Jakabszállásiakat, heti kettő napon.

1927-ben Őt váltják Budapesti kórháztól irányított körorvosok, akik 3 hónaponként cserélődnek.

1938-ban Kiskunmajsán és Jakabszálláson egy községi körorvosi állás került kialakításra az orvosi teendőket Dr. Sándor Ferenc Kiskunmajsáról történő átjárással látja el.

1941. évben nyerte el kinevezését a község első orvosa Dr. Gyöngyösi Mátyás, akit jakabszállási körorvossá kinevezik.

dr. Gyöngyösi Mátyás

(sz. 1905. Majsajakabszállás — an. Csontos Rozália), 1932-ben szerezte meg a diplomát. Már látta, amikor az utolsó évet végezte: az elhelyezkedés kilátástalan. A magánpraxis úgyszintén ... Esetleg díjtalan egyetemi gyakornok lehet. Állás nélküli diplomások ezrei az utcán, mélyponton a gazdasági válság, reménytelenség meg minden.

Valakitől hallotta, hogy Perzsiában európai orvosokat keresnek. Fiatalokat, vállalkozó szelleműeket. Elkezdte tanulni a titokzatos keleti nyelvet. Diplomáján még meg sem száradt a pecsét, amikor megnősült és másodmagával útnak indult... Oklevelét a perzsa hatóságok nem ismerték el, ennek ellenére rábízták egy kórházi laboratórium vezetését. Az elismerés egy évig váratott magára...

Ekkor már jól beszélte a nyelvet. Később egy kikötőépítkezésnél kapott orvosi állást.

A kikötő 1940-re elkészült, s az orvos munkájában is féléves szünet következett, a következő kikötő építésének megkezdéséig. Elhatározta, hogy ezidőre hazalátogat, feleségével és a kint született három gyerekekkel együtt. De akkor már fortyogott a háborús világ, az átutazó vízumokat is csak ügyel-bajjal tudták megszerezni.

Nagyon vágytunk haza, nem is annyira magunk, hanem a kint született gyerekek miatt.

De ha akkor tudjuk, hogy az ország háborúba keveredik, nagy dilemma elé kerültünk volna. Itthon rekedtek Így hát Gyöngyösi doktor pályáját újrakezdte – immár a jakab- és a kunszállási tanyavilágban. Anyagilag is újra meg kellett alapozni az életüket, hiszen néhány használati eszközön és két szőnyegen kívül mást nem hozhattak haza. Házi vízvezetékét először ő készítetett Jakabszálláson. Megszokta, hogy a komfortnak e mindennapos eszközét a keleti ország legszegényebb hajlékában sem nélkülözik.

Itteni kezdeményezésével viszont kiváltotta a tanyasi emberek csodálkozását...

Hamarosan beleélte magát a tanyasi orvos szerepébe. Biciklivel járta a végtelen dűlőutakat.

Volt ugyan egy rozoga gépkocsija is, de csak a legsürgősebb esetekben vette igénybe, többre nem futotta a havonta kiutalt 15 liter benzinből. De a súlyosabb betegeket inkább lovaskocsival hozták el a rendelőig. Teltek az évek és a gyerekek is felnőttek. Lett belőlük energetikus, mérnök tanár, műszakirajzoló. Megbecsült pálya mindegyik. S miért éppen orvosnak mentek volna, amikor tapasztalták: apjuk állandóan, szinte éjjelnappal a betegekhez ló-t fut? Annak idején jobban megtanultak perzsául, mint magyarul. De elfelejtették. Amikor azonban Gyöngyösi doktor feleségével perzsa nyelven társalog előttünk, a beszéd értelmét felfogják.

Magas, szikár férfi a doktor. Arcának ráncai között szelíd jóságot sugárzó tekintet, mely az olyan ember sajátja, aki még, a haragosát sem tudná megbántani egyetlen rossz szóval sem. Igaz, dr. Gyöngyösinek nem, hogy haragosai, de még irigyei sincsenek. Csak ezért maradt volna itt, a tanyavilágban? Nyolc éves előáztsiai gyakorlat után? Mehettem volna bacilusvadásznak, nem is egyszer. Mert azt is tudtam, hogy tudományos előrehaladásra itt nem lesz mód. Aztán hívtak, hogy legyek orvoshivatalnok. De gyerek korom óta úgy él bennem, hogy orvos az, aki beteget gyógyít. És én csak orvos akartam lenni. Aztán amikor meghonosodtak az antibiotikumok, könnyebbé vált a gyógyítás is.

Megkérdem mégis, nem érzi-e úgy, hogy esetleg elszalasztott valami nagy lehetőséget. Lehet, hogy többet is dolgozhattam volna hangzik a válasz. Bár megtettem, ami tőlem tellett. A falusi orvosnak azt a nemes hagyományos típusát képviseli, aki nemcsak a testi,

de a lelki bajokkal is bíbelődik, akihez legalább annyira bizalmasok az emberek, mint a paphoz, aki egyszemélyben népművelő és agitátor is...

1956 őszétől Dr. Gyöngyösi Mátyás után Dr. Elek József volt a jakabszállási körorvos. Néhány év után azonban Szegvárra távozott. Azóta árván maradt az orvosi rendelő. Kecskemétről jártak ki a hét napján orvosok. Ezek közül leghosszabb időt töltött el Dr. Fülöp Zoltán orvos. Ekkor úgy oldották meg az orvosi ellátás kérdését, hogy a Budapesti Orvostovábbképző Intézetből 3 hónapos váltásokkal érkeznek a Tanársegédek. Orosz származású orvosunk is volt. Olyan kedves, hogy elbűvölte egész Jakabszállás népét és környékét. Mindenki a legnagyobb szeretettel beszél róla. Dr. Zakar Ludmilla Ivanovóban született a Szovjetunióban.

Rajta kívül Lehoczki Dezső, Bodnár Ottó, Kozma László, Bán Gábor, Krausz Margit teljesített három – három hónapos szolgálatot.

1963-tól Müller Gábor érkezik új orvosként. Orvosírnoka Nagy Sándorné Pesti Ilona, helyetteseként Faragó Béláné Pesti Éva. 1966-ban új orvosi rendelő épül és ez év szeptember 01-én állandó körzeti orvos érkezik

Dr. Sebestyén László. Orvosírnoka Nagy Sándorné Pesti Ilona, majd Pereg Tiborné Tóth Mária, akik együtt segítették a doktor úr munkáját. Nagy Sándorné korai halála után Gyarmati Istvánné Eszti keült a helyére.

Forrás: *Jakabszállás települési értéktára*

Dr. Sebestyén László életútja

1937. november 9-én született Dömsödön. Édesapja asztalos, édesanyja koszorúkészítő volt. Hárman voltak testvérek, ő volt a legidősebb, két húga született. Általános iskoláit Dömsödön végezte el kitűnő eredménnyel. Gimnáziumba Ráckevére járt, ahol szintén kitűnő tanulmánnyal végzett.

Az orvosi egyetemet Szegeden végezte el kiváló eredménnyel. Az egyetem elvégzése után oktatói marasztalták, hogy maradjon ott és végezzen kutatói munkát. Ezt nem vállalta, mivel már gyerekkorától kezdve „Tanyasi Orvos” akart lenni. A szakmai gyakorlatát Budapesten a MÁV Kórházban töltötte.

Ez idő alatt találkozott feleségével Budapesten. Sajat barátaikkal történt sétálás közben futottak össze és ismerkedtek meg. 1962. augusztus 25-én összeházasodtak. Nászútra Balatonfüredre mentek.

Az orvosi diplomáját 1963. november 22-én vette át.

Bács-Kiskun megyében képzelte el a jövőjét körzeti orvosként. Jakabszálláson szeretett volna elhelyezkedni, de abban az időben más töltötte be a pozíciót, aki éppen külföldre költözés előtt állt. Nyárlőrincen volt üresedés, emiatt ideiglenesen oda költözött. Ott három évig volt a falu körzeti orvosa. Ez idő alatt besorozták katonának, ezért másfél évig a

kecskeméti repülőtéren katoniorvosként dolgozott. Miután Jakabszállás előző orvosa külföldre költözött, 1966. október 1-től ő lett a falu új pályakezdő körzeti orvosa, ahol hivatását egészen haláláig betöltötte.

Sajnos a munkája során rendelés közben több alkalommal kapott szívinfarktust, többször volt, amikor őt, az orvost a mentő vitte el a rendelésről. Vírus járványok idején – amikor azt ő is elkapta - többször kénytelen volt betegen is rendelni, mert nem volt, aki pótolja. Ezek következtében már gyengébben dolgozott a szíve. Szeretett szolgálati lakásának udvarán a szőlőlugas alatt ülve egy szőlőfürt szemeztetése közben a szíve azt üzenté, hogy elfáradt és 66 év után végleg megállt.

Élete 2004. augusztus 23-án otthonában ért véget.

Két gyermeke született, Zsolt (1967-) és Ákos (1969-2013). Idősebb fiától három unokája született, Bella (1991), Gabriella (1995) és Olivér (1997), akiket imádott, büszke volt rájuk.

Szabadidejében nagyon szeretett vadászni és horgászni.

Pályafutása során a kiterjedt tanyavilág embert próbáló feladatot jelentett számára. Közel 3000 ember gyógyítója volt egyedül sokáig, amíg nem jött a másik körzetbe segítség.

Éjt nappallá téve dolgozott. A „Kérem a következőt!” persze csak a hivatalos rendelésre vonatkozott. Voltak olyan napok, amikor egy-egy délelőtt vagy délután 60-an, 70-en, járványok idején sokszor több mint 100-an is megfordultak nála a rendelőjében.

A település Patikájának megnyitása előtt a kézi gyógyszertárát évtizedekig működtette felesége segítségével, hogy ezzel is a betegek helyzetét könnyítse, és mielőbbi gyógyulásukat segítse elő.

Már a községbe kerülésétől kezdve aktívan bekapcsolódott a helyi közéletbe.

Tanácsstag lett, majd 1990-től képviselővé választotta a lakosság. Az Egészségügyi Bizottság Elnökeként és a Rehabilitációs Bizottság Elnökeként is a helyi lakosság helyzetének javításán munkálkodott.

Neki köszönhetjük az 1969-1970-es évektől az egészséges ivóvízhálózat kiépítését.

Munkájában, közéleti szereplésében mindig a jobbítani akarás, az egyenes, határozott megnyilvánulás jellemezte. Sokat tett azért, hogy a környezetünk minél tisztább, rendezettebb, egészségesebb legyen. Közel négy évtizedes orvosi pályafutása során a község egyik markáns személyiségévé vált, aki feladatát nagy áldozathozattal és emberszeretettel végezte. Nyugdíjas körzeti főorvosként is dolgozott még, a halála előtt pár hónappal is a betegek gyógyításáért élt.

Munkáját, gyógyító tevékenységét Miniszteri szinten is elismerték, 1979-ben Kiváló Munkáért kitüntetést kapott, 2002-ben pedig Pro Sanitate Emlékérmét adományozott részére az Egészségügyi Miniszter.

Élete legnagyobb elismerését halála után 18 évvel kapta, 2022-ben Jakabszálláson róla nevezték el az új Egészségügyi Központot.

Jakabszállás, 2022. július 11.

Forrás: *Dr. Sebestyén Lászlóné és családja*

Bukovszki Sándorné ápoló

21 éven keresztül dolgozott körzeti ápolónőként Bukovszki Sándorné a Doktor úr mellett

Bukovszki Sándorné 1954. október 10-én Miskolcon (Diósgyőrben) születtem, Szurmai Katalin Márta néven. Szüleim: Szurmai Zoltánné (Juhász Gizella) és Szurmai Zoltán.

Anyukám gépkönyvelőként dolgozott Miskolc III. ker. Tanácson. 2014-ben 83 éves korában elhunyt. Apukám villanyszerelő volt Diósgyőrben a Márta Bányán majd karbantartó volt a Borsodi Szénbányászati Trösztnél. Anyukám halála után velünk élt Jakabszálláson 2016-ig 87 éves korában ő is itt hagyott minket.

Egy fiú testvérem született 1953.június 19-én Szurmai Zoltán. Ő vegyészként végzett Debrecenben a Kossuth Lajos

Tudományegyetemen, ahol kutató vegyészként dolgozott nyugdíjazásáig. Sajnos 2021-ben betegség miatt elhunyt.

Én 1954-1982-ig Miskolcon Diósgyőrben éltem. Általános iskolában is ide jártam a Táncsics Mihály Általános Iskolába." Egészségügyi pályám 1966-ban, mint" ifjú

egészségőr kezdődött". Majd a középiskolát Miskolcon a 2.sz Ipari Szakközép Iskola Egészségügyi tagozaton végeztem 1969-1973-ig. Csecsemő és gyermekgondozónői és általános asszisztensi szakon érettségiztem. Miskolcon a Komplex Bölcsődében dolgoztam 9 évig. Ott szakszervezeti bizalmi, majd bölcsőde vezetőhelyettes voltam.

1982. július 10 én házasságot kötöttem Bukovszki Sándorral így azóta jelenleg is Jakabszálláson lakunk. Férjem Bukovszki Sándor 1953. március 8-án született Jakabszálláson. Itt járt általános iskolába majd esztergályosként végzett Kecskeméten. Sokáig a szakmába dolgozott, majd Jakabszálláson mezőőr lett innen ment nyugdíjba.

Két fiú gyermekünk született. Bukovszki Sándor 1983. június 4-én. Óvodába és általános iskolába is Jakabszálláson járt, majd Kecskeméten tanult szállítmányozási technikusként. 2013-ban megházasodott, felesége Bukovszkiné Kürtösi Beáta. 3 gyermekük született. Így lett 3 unokánk 1 fiú Sanyika, két lány Bettike és Bogika.

Bukovszki Zoltán 1991. szeptember 7-én született Jakabszálláson járt óvodába és általános iskolába. Kecskeméten kereskedelmi szakközépben érettségizett. Nagy bánatunkra Őt 2014. november 1-én autóbalesten elveszítettük!

Jakabszállásra költözésemkor először Kecskeméten a Megyei Kórház Újszülött Osztályán dolgoztam. Sebestyén doktor úr agitálására 1983. január 1-én Jakabszálláson körzeti ápolónő lettem. 1990. júliusig egyedül voltam ápolónő akkor is kb.2700 fő lakott Jakabszálláson, sokan tanyákon. Mivel vegyes körzetben dolgoztam így szinte minden családdal volt kapcsolat. Dr Sebestyén Lászlóval kézi gyógyszerterápiát is működtettünk 1990-ben másik körzet is alakult és lett gyógyszerterápiánk is. Így megosztott a munka. Sebestyén doktor halála után sok helyettes orvossal dolgoztam együtt. A legtöbb időt Dr Csupor Éva doktornővel. Egy rövid ideig Dr Mócza Csilla volt a házi orvos, de külföldre ment, megint helyettesítések voltak. Nagy részt vállalt ismételten Dr Csupor Éva doktornő. Helyettesítettek még Dr Károlyi Zoltán, Dr Dull István is. Lett újabb házi orvosunk Dr Kovács Nóra, aki pár év szülési szabadság után nem jött vissza. Megint Dr Csupor Éva doktornő volt, aki bevállalta a két körzet. Egy orvos két ápolónő nem volt könnyű dolgunk. Majd 2 év után ismét lett házi orvosunk Dr Ágó Zsuzsanna, akivel 2018 decemberig nyugdíjba vonulásomig dolgoztam. Nem volt könnyű sok orvossal együtt dolgozni, de azt hiszem mindenkitől volt mit tanulnom. A körzetünket a legtöbbet segítő Csupor Éva doktornőnek szeretnék köszönetet mondani, hogy mindig számíthattam rá!

Jakabszállásra költözésem után jó kapcsolatban kerültem az akkori tanácselnökkel Szabó Mihállal. Hamar beszervezett tanácsstagnak is, így 1985 től együtt dolgoztunk a községünkért. 1990-től Önkormányzati képviselő lettem azóta minden testületnek tagja voltam 2022 januárig amikor úgy éreztem, hogy amit megtehettem a közösségért megtettem. Önkormányzati képviselőként több ciklusban voltam a Szociális és Egészségügyi Bizottság elnöke. Szeretném megköszönni mindenkinek, aki segítette a

munkámat. Éveken keresztül voltam a helyi általános iskola iskolaszék elnöke. Jó kapcsolatba voltam Mészáros László igazgató úrral és utódjával Dolog Ernő igazgató úrral és azt hiszem a tanári kar tagjaival is. Nekik is köszönöm az együttműködésüket.

Több alkalommal kaptam elismerést a szakmai és társadalmi munkámért.

- 1981 ben Kiváló Munkáért kitüntetést kaptam Dr Schultheisz Emil egészségügyi minisztertől.
- 1994 emléklap Göncz Árpád köztársasági elnöktől.
- 1998 emléklap Szabó Mihály polgármester úrtól.
- 1999 Jakabszállás Községért az Önkormányzattól.
- 2005 Pro Sanitate ápolónői munkám magasrangú elismerése Dr Rácz Jenő Egészségügyi Minisztertől.
- 2008 A Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt a Köztársasági Elnöki Hivatalától.

Azt hiszem még szeretnék pár szót a férjemmel közösen végzett munkánkról. Sajnos pontosan a kezdő évszámra nem emlékszem, de már 2000 előttől szervezzük a Wolford dűlőbe járt iskolások találkozóját. Most Wolford dűlői Közösségi Ház-ként üzemel. Itt járt általános iskolába a férjem, összevont osztályok voltak. Ezért iskola találkozó, mert mindegy ki hány éves mindenkit szeretettel fogadunk és a hozzátartozókat is. Sajnos sokan az idén is elhunytak Egyre kevesebben vagyunk, de remélem az idén is sikeres lesz. Szeretném megköszönni Szabó György Róbert polgármesternek, hogy mindig biztosítja számunkra a helyet.

Jakabszállás 2022. július 8.

Forrás: Bukovszki Sándorné beszámolója

1990-re a magas beteg létszám miatt ki kellett alakítani egy másik orvosi körzetet, ahová orvos -gyógyszerész házaspárt kerestek. E pályázatra érkezett dr. Csupor Éva orvos és férje dr. Csupor Dezső gyógyszerész.

Dr. Csupor Éva és Dr. Csupor Dezső, orvos-gyógyszerész házaspár

Dr. Csupor Éva: Marosvásárhelyen születtem 1954-ben, tanulmányaimat is itt végeztem, 1973-ban érettségiztem és 1980-ban végeztem a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Általános Orvostudományi, majd Gyermekgyógyászati Karán. Tanulmányaimat magyar nyelven folytattam, kivéve a klinikai gyakorlatokat, ami román nyelven történt. A diploma megszerzése után 3 évig gyakornok voltam az egyetemi klinika osztályain, majd körzeti gyermekorvos voltam Csíkszentmártonban, Székelyudvarhelyen, Zetelakán és Felsőboldogfalván.

Dr. Csupor Dezső: Szentgericén (Marosvásárhelytől 17 km-re lévő Nyárád menti község) születtem 1954-ben. Az általános iskolát a szülőfalumban, a gimnáziumot és az egyetemet Marosvásárhelyen végeztem. 1973-ban érettségiztem és 1979-ben diplomáztam a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán. Mindvégig magyarul tanultam, kivéve az egyetemi oktatás gyakorlati részét, ami román nyelven folyt. A diploma megszerzése után 3 évig a Marosvásárhelyi Megyei Klinika Központi Laboratóriumában dolgoztam vegyesként. 1983 és 1990 között a csíkszentmártoni és a székelyudvarhelyi gyógyszertárak vezető gyógyszerésze voltam.

Közös életutunk az egyetemi évekkal kezdődött, 1977-ben házasságot kötöttünk.1979-ben született fiunk, Dezső,1984-ben lányunk, Éva.

1990-ben, majdnem 4 évi várankozás után áttelepültünk az anyaországba, gyermekeink akkor 11 és 6 évesek voltak. Áttelepülésünket a gyermekeink jobb jövője és a kisebbségi lét örökös hátrányai indokolták.

Jakabszállásra azért esett a választásunk, mert az akkor épülő gyógyszertárba gyógyszerészt kerestek, és a pályázatot gyógyszerész-orvos házaspárra írták ki, mivel a második orvosi körzetbe orvosra volt szükség. A feltételnek megfeleltünk és nekünk is megtetszett a falu, így a diplomáink honosítása után mindketten megkaptuk az állást, amit 1990 augusztusától be is töltöttünk. Áttelepülésünk után mindketten szakvizsgáztunk a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen.

Az akkori jogszabályok szerint új gyógyszertár létesítésének feltétele volt a minimum ötezres lakosságszám, aminek Jakabszállás nem felelt meg. Az akkori tanácselnök (későbbi polgármester) Szabó Mihály elszántságának és kitartásának, valamint a Megyei Gyógyszertári Központ igazgatója, Dr. Nagymarosi Károly támogatásának köszönhetően létesült a falu első gyógyszertára egy átalakított szolgálati lakásban.

Gyermekeink a Jakabszállási Általános Iskolába, majd mindketten a Kecskeméti Református Gimnáziumba jártak, mindvégig és mindketten kitűnő tanulmányi eredménnyel. Érettségi után Dezső fiunk gyógyszerésznek, Éva lányunk pszichológusnak tanult a Szegedi Tudományegyetemen. Mindketten Szegedet választották állandó lakhelyül, amiben nagy szerepe volt az egyetemnek: fiunk egyetemi oktató-kutatóként, lányunk klinikai szakpszichológusként dolgozik és oktat az egyetemen.

1994-től a patikaprivatizációt követően férjem személyi jogos gyógyszerészként az Jakabszállási Önkormányzat tulajdonában lévő épületben üzemeltette a gyógyszertárat. 2001-ben egy korszerűbb gyógyszertárat építettünk, és a Hársfa Gyógyszertár a Petőfi Sándor utca 6 szám alá települt át. 2019 decemberében már nyugdíjasként értékesítette a gyógyszertárat, ami azóta is folyamatosan működik Dr. Szigeti Edit gyógyszerésznő vezetésével.

1990-től 1993-ig a Jakabszállási Önkormányzat alkalmazottjaként, majd 1993-tól 2018-ig – nyugdíjba vonulásomig – vállalkozó háziorkosként, területi ellátási kötelezettséggel láttam el a vegyes háziorkosi feladatokat. Emellett mindvégig iskola- és ifjúsági orvosi ellátást is végeztem.

Pályafutásom alatt végig részt vettem az ügyeleti rendszerben, ami azt jelentette, hogy a nap 24 órájában, a rendelési időn túl biztosítanom kellett a sürgősségi ellátást a falu egész területén, valamint emellett havonta egyszer a kecskeméti Megyei Kórház

Gyermekügyeletén, később a kistérségi ügyeleti rendszerben is részt kellett vennem. A 24 órás készenléti ügyeleti forma az ország Európai Unió taggá válása után szűnt meg.

Elismeréseink:

Férjemnek, Dr Csupor Dezsőnek 2012-ben a Pro Homine Nobile Pharmaciae emlékérmét adományozta a Magyar Gyógyszerészi Kamara Országos elnöksége, a magyar gyógyszerészetért végzett kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként.

1997-ben nekem adományozták a „Jakabszállás Községért” emlékérmét a településen kifejtett tevékenységem elismeréséül. Itt jegyzem meg, hogy 1994 és 1998 között a Jakabszállás község önkormányzatának tagja, képviselője voltam.

Orvosi tevékenységemet több szakmai díjjal ismerték el:

- Pro Sanitate emlékérem (1999)
- Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt (2004)
- Semmelweis-díj (2014)

Röviden így foglaltam össze szakmai – és kicsit magánéleti – utunkat, aminek nagyobb részét Jakabszálláson töltöttünk el, és jelenleg nyugdíjasként is itt élünk, öt nagyszerű unokánk boldog nagyszüleiként.

A szülőföldhöz való kötődésünk sose szakadt meg, mert az ember szíve mélyén örökké oda való, ahol született!

Jakabszállás, 2022. június 25.

Forrás: *Dr. Csupor Éva beszámolója*

Dr Csupor Éva orvos munkáját körzeti ápolónőként Kocsis Józsefné Megyesi Sarolta segítette 1990. augusztus 21-től 2017. november 30-ig.

Dr Sebestyén László 2004.-ben bekövetkezett halála után sokáig nem akadt házi orvos, aki tartósan be tudta volna tölteni az állást. Változás a z I. számú körzetben Dr. Ágó Zsuzsanna házi orvos (2015. március 1.) és Szabóné Varga Beáta szakápoló (2018. április 9.) a II. számú körzetben Dr. Czákó Szilvia házi orvos (2018.) és Nagy Gabriella ápoló (2019. június 10.) településünkre kerülésével történt.

1950-ben megalakult az Egészségügyi Minisztérium és így egységes irányítás alá került a gyógyítás. 1951-től minden körzeti orvos mellé egy védőnő került. Az első védőnő Péntek Anna volt. 1954 táján jött Jakabszállásra és 1959-ben ment el. Azóta nincs védőnő. A szülészeti teendőket hosszú időn át Petnyánszki Jánosné látta el. Majd Virág Istvánné szülésznő végzi a szülésnői teendőket ellátását. 1960-as és 1970-es években a védőnők

feladata a védőoltások, orvosi vizsgálatok előkészítése megszervezése, vizsgálatokon való közreműködés, valamint a dokumentáció vezetése. Friss diplomásként 1962.04.01-én Szalai Istvánné érkezik. 1973-tól a védőnői szolgálat feladatai felvilágosító, egészségnevelő előadások megtartásával bővültek. Szakmai tevékenységét elsősorban önállóan látja el, de rendszeresen kapcsolatot tart az egészségügyi, gyermekjóléti és szociális ellátórendszer szakembereivel. Hívatásuk legszilárdabb alapköve a bizalmi tőke, sok helyen szinte családtagként fogadják a védőnőt.

Szalai Istvánné védőnő

1962-ben végeztem Szegeden, utána Jakabszállásra kerültem, mint körzeti védőnő. Első újszülöttem Csorbáné Sipos Szabó Mária volt. A védőnői munka mellett, több éven keresztül egészségügyi hetet szerveztem a felnőtt lakosság részére.

Kezdetben 65-70 baba született a külterületen, a belterületen senki. Ezek ellátásához a legnagyobb nehézséget a közlekedés okozta, mivel a községben nagyon kevés motor volt. A másik nehézséget az okozta, hogy sem orvosi rendelő, sem egészségház nem volt. Az orvosi ellátás három hónapos ciklusváltással történt Budapestről.

Az Általános Iskola hatodik osztályában elsősegélynyújtás tanfolyamot tartottam, a tanulókkal járási és megyei versenyeken is részt vettünk, ahol első és második helyezést értünk el, és az iskola emléklapot kapott erről.

Nyolcadik osztályban csecsemőápolási tanfolyamot szerveztem, ahonnan szintén eljutottunk a járási, megyei versenyekre, ahol szintén jó helyezéssel bizonyítottunk.

Egyszer Baján rendezett megyei versenyen második helyezést értünk el.

30 évig (1975-2005) voltam tanító védőnő, összesen 37 hallgató sajátította el a falusi védőnő munkáját.

2005 december 31-vel kértem nyugdíjazásomat.

Jakabszállás, 2022. június 30.

Forrás: Szalai Istvánné és családja

Szalai Istvánné nyugdíjba vonulása után Kocsis Krisztina (2005. augusztus 1. – 2010. október 15.) folytatta a megkezdett munkát. De munkahely váltás miatt elkerült Jakabszállásról. Helyettesítő védőnők látják el a feladatott, és gyakornokként a jakabszállási P. Szabó Anna.

2011. február 23-a óta vállalkozóként Vandlikné Ficsór Renáta a településünk védőnője.

Fogorvosi ellátás és rendelő

Fogorvosaink előbb Kecskemétről jártak ki, ügyeletként 1-2 napon.

1960-as évektől az első fogászati rendelést SZTK alapján dr. Szamosvári Kornél végzi, valamint sürgősségi ellátásban a háziorvos fogat is húzhat.

A Népfront Szakszövetkezetenél üzemi fogorvos működik heti 1-2 napon dr. Dénes Bertalan látja el a települést.

1998. október 31-én átadták az új fogorvosi rendelőt és szolgálati lakást. Eleinte dr. Forgó Gyula fogorvos Helvéciáról járt át hozzánk.

2001-től dr. Czabán László és családja költözött ide. Czabán László doktor úr máig szolgálatban van.

Állategészségügy, állatorvosok

Az állategészségügy az ember számára fontos állatok egészségével, az állati eredetű termékek kifogástalan minőségével kapcsolatos megelőző, ellenőrző és gyógyító intézkedések, valamint ezt a célt szolgáló intézményrendszer összessége. Az állatok az állatállomány gazdasági és közegészségügyi jelentősége miatt már az ókortól kezdve rendeletekkel szabályozták az állategészségüggyel kapcsolatos tevékenységeket. Magyarországon Szent László törvénykönyve is tartalmazott erre vonatkozó intézkedéseket.

Forrás: *Magyarország a XX. Században / Állategészségügy, mek.oszk.hu*

1930 években vitéz Kiss Ernő bugaci állatorvos látja el az állatorvosi teendőket. Az ő itt töltött idejéről további fellelhető forrás nincs.

Forrás: *Magyarország a XX. században/Állategészségügy, /mek.oszk.hu*

1957. tavaszán Varga László pályakezdő állatorvos kerül településünkre.

„Varga Lászlónak hívják az állatorvost. Az idén februárban kapott diplomán még meg sem száradt a tinta, máris kinevezték Jakabszállásra, ebbe a 14 000 holdas határu községbe, megtetézve körzetét a 4–5000 holdas Kis-Bugaccal. Hogyan dolgozik, milyen tapasztalatokkal gazdagodik, miféle nehézségekkel vívódik ez a fiatal szakember, akinek alig hűlt ki a helye az egyetem padjában s aki most teszi az első lépéseket szép, de nehéz és felelősségteljes pályáján? Mosolyogva beszél napjairól. Kecskemétről vonattal jár Jakabszállásra. Van ugyan egy kilenc esztendősz rozoga motorja, de ha egy hetet megy, ugyanannyit áll. Reméli, hogy talán hamarosan kap hivatalos áron új gépet. Mert jelenleg a közel 20 ezer holdas körzetet gyalog, jobbik esetben kerékpárral járja. Aki ismeri a jakabi és bugaci feneketlen homokot, tudja, hogy mit jelent ez. De legjobban tudja az a

káromkodó gazda, akinek a jószága nemegyszer azért pusztul el, mert az állatorvos nem tud ideiben megérkezni.

Varga László s a többi állatorvos szolgálatának döntő része a járványvédelem. Nemrég fejeződött be a haszonállatok tavaszi vizsgálata, most a sertésoltásokon a sor; ők végzik a szarvas- marhák tuberkulinozását, rájuk hárul a baromfioltás stb. S ezenkívül a szokásos esetek, a gyógyítás, ellések levezetése. Naponta 40–60 házat látogat le a munkanapló tanulsága szerint. Ime egy átlagos nap programja:

Reggel hirdetésszövegezés a sertésoltásra. Telefonhívás Köncsögről: három sertés elpusztult ismeretlen bajban. Átkarikázik, boncol, utána megvizsgál kilenc beteg állatot. Mire visszaér Jakabszállásra, többen is várják: négy gazda vemhességi vizsgálatra vezette a tehenét, ketten adásvételhez kérnek szakvéleményt... Aztán bekapja a magával hozott hideg ebédet, ismét kerékpárra ül s estig a határt járja. Lóhalálában érkezik az állomásra s sokszor a már mozgó vonatra ugrik fel. De gyakran éjszakába nyúlik a munka s akkor valamelyik tanyán szundít pár órát.

Kecskeméten este, — ha nem túlságosan fáradt, — elmegy a vendéglőbe megvacsorázni, hogy legalább naponta egyszer meleg ételt egyék. Aztán 250 forintos havi bérű bútorozott szobájában összegezi a napi munkát; körmöl a szigorúan megkövetelt nyilvántartásokon. S utána még levelet ír Bajára, fiatal feleségét biztatgatva, hogy talán hamarosan lesz lakás s akkor együtt lehetnek.

S ezzel el is jutottunk Varga László legsúlyosabb gondjához, a lakáshoz. Mert az nincs. Egyéves házas. 1300 forintos fizetéséből két konyhát tart, albérleti szobát fizet, drága vendéglői kosztot eszik. Pedig — s ezt a jakabszállási tanács vezetői is tanúsítják, — könnyen meg lehetne oldani a lakáskérdést. Csupán a traktorosok kétszobás pihenőjét kellene áthelyezni a gépállomásra a falu közepéből s a jelenlegi pihenőt egy-kettőre átalakítaná a tanács állatorvosi lakásnak. Pénze van rá. A gépállomás hajlandó is az áthelyezésre, viszont pénzt nem kap rá. S Varga Lászlónak nemcsak a lakás, a rendes családi élet miatt lenne szüksége erre az épületre, hanem munkája miatt is. A súlyos gyógyszerterápiát, a többkilós műszereket naponta cipeli Kecskemétről és vissza, mert rendelő híján nincs hol elhelyeznie.

Varga László tárgyilagosan, derűsen, nem panaszképpen mondta el ezeket a dolgokat. Nem követelőzik, reméli, hogy előbb-utóbb megoldódnak problémái. Munkáját nagyon szereti s őt is megszerették már a jakabszállási gazdák, hiszen lelkiismeretesen dolgozik. S éppen ezért segíteniük kell az illetékeseknek, hogy jogos igényei — elsősorban a lakás — mielőbb' teljesüljenek. A jó állatorvos a: falu egyik legfontosabb embere.: Kezén milliós érték fordul meg] a jószágállomány képében”.

Forrás: *Petőfi Népe, 1957 (2. évfolyam), Petőfi Népe, 1957. április (2. évfolyam, 77-99. szám)1957-04-17 / 89. szám*

1959-ben Dr. Zakupszky János került a településünkre az állatorvosi teendők ellátására és élete végéig itt maradt.

Dr. Zakupszky János András jakabszállási állatorvos életútja

1931. november 12-én született Mélykúton.

Édesapja Zakupszky Gyula (1897), édesanyja Kiss Margit (1911) Édesapja oldaláról volt egy bátyja Zakupszky Gyula, édesanyja oldaláról volt egy öccse Dr. Kovács Lóránt. Császártöltésről jöttek Mélykútra, ezért édesapját Császár Janinak hívták. Mélykúton volt óvoda és négy elemi is ide járt, a nővérek tanították. Szabadkán járt gimnáziumba mikor visszacsatolták, aztán két évet Kalocsán, majd két évet Baján a VI. Béla gimnáziumban, itt érettségizett. Utána Budapesten a Közgazdasági egyetemre ment itt fél évet járt, majd átjelentkezett az Állatorvosi egyetemre, mert sok volt a marxizmus, leninizmus. Sikerült, behívták és felvették. Az egyetemen 1957-ben végzett. Az állatorvosi elhivatottságát nevelőapjának Kovács Lórántnak, aki

szintén állatorvos volt köszönheti, 14 éves kora óta mindent meg kellett csinálnia mellette a gyakorlatot itt szerezte meg. Pályafutása során több kitüntetésben is részesült. 1957-1959-ig a megyei állatorvos mellett volt gyakornok, helyettesítéseket kellett csinálnia. Jakabszállásra úgy kerül, hogy gyakornokként tudta itt szabadult fel egy hely, megtetszett neki, mert szinte az ország közepe és kijött parlagi állatorvosnak, 1959-ben, akkor Jakabszállás-Kisbugac volt a körzete, majd később Orgovány egy része is. A sorsával

mindig is nagyon meg volt elégedve, hívták járási orvosnak is, de a szabadságát nem adta. Jakabszálláshoz, a vadászathoz és az állatorvosi hívatáshoz élete végéig hű maradt, 2022. január 3. napján került be a kórházba.

2021. decemberében még rendszeresen járt ki vadászni, etetni és az állatorvosi feladatokat is ellátta. Kórházba kerülése napján nagy szélvihar volt és megkérdeztem, hogy miért ezt a porfészket választotta? Élete legjobb döntése volt, mert ilyen szabadsága, élete sehol máshol a világon nem lehetett volna, mint ami itt volt neki. 2022. február 4 napján a szíve felmondta a szolgálatot!

1954 szeptemberében Schaffer Máriával házasságot kötött ebből a házasságból két gyermeke született, Dr. Zakupszky Endre (1956) és Dr. Zakupszky Zoltán (1959). Endre fiától egy unokája, Zakupszky Endre, Zoltán fiától két unokája Dr. Zakupszky Nóra és Zakupszky Máté született. Második házasságát 1972 november 30. napján, Bugacon Komáromi Gabriellával kötötte, ebből a házasságból egy gyermeke született Dr. Zakupszky János (1975). János fiától két unokája Zakupszky Zétény János és Zakupszky Lili született, fiait és unokáit imádta, büszke volt rájuk.

Szabadidejében nagyon szeretett vadászni és amíg tudott focizni. Imádott focizni. Blágónak hívták, csatárposzton játszott, többször is volt gólkirály. A tanyán kialakított egy füves, kivilágított kispályát és több mint 10 éven keresztül minden pénteken foci volt, időjárástól függetlenül, hóban, fagyban is, meccsek után vacsora. Szeretett tenni a közösségért!

1996-ban alapító tagként létrehozta a Jakabszállási Magor Vadásztársaságot, 2005-ben pedig a Jakabkörnyéki Vadásztársaságot, melyeknek az elnökhelyettese volt a legelső naptól haláláig. Jó vadász volt, szerette a vadat nemcsak elejteni, hanem gondozni is! Terítékre hozás után mindig sajnálta a vadat! A vadászatnak köszönhetően egyetlen úrhajósunk Farkas Bertalan is, úgy járt hozzánk, a tanyára vadászni, mintha haza jött volna.

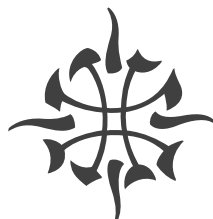
Pályafutása során a kiterjedt tanyavilágot imádta, minden tanyát, embert ismert, éjjel-nappal dolgozott, szabadságon szinte sosem volt, vadászni ment el csak egy-két napra. Már a községbe kerülésétől kezdve aktívan bekapcsolódott a helyi közéletbe. 1990-től képviselővé választotta a lakosság. Munkájában, közéleti tevékenységében mindig is szem előtt tartotta a közösség érdekeit és azt is képviselte. A közösségért, csapatért, vadásztársaságért mindig is önfeláldozóan küzdött! Orvosi tevékenysége során az emberek érdekeit tartotta szem előtt, rászorultság esetén munkájáért nem fogadott el fizetséget vagy munkadíjat!

Jakabszállás, 2022. július 27.

Forrás: *ifj. Dr. Zakupszky János*

1983-as évben a Népfront Mg. Szakszövetkezet beindította broiler telepét, ahol Dr. Záhonyi Zsuzsanna volt a telepvezető és egyben az üzemi állatorvosi feladatokat is ellátta.

2000. évben kettő körzet került kialakításra és Dr. Bogdán Antal állatorvos került ide Zakupszky doktor mellé.

ÍRÓK, FESTŐK

Dulity Tibor képzőművész emlékháza, valamint a jakabi tanyak múltja, jelene és elképzelt jövője útján

Jakabszállási utunk Bácsalmás településről indult. Tibor ott született, családomat a háború vetette oda. Először egy iskolai rendezvényen hívtam táncolni, aztán sokkal később folytattuk. Tibor a Kecskeméti Szakszervezeti Központban a megyei képzőművészeti rendezvényekig jutott. Én Budapesten az Országos Művelődési Intézetig, ott megyei intézmények amatőr művészeti mozgalmak, képzések tartoztak hozzám, mellettem indult el a népfőiskolai mozgalom, kistelepülések fejlesztése.

Megegyei képzőművészeti vezetőkkel összehívott találkozón egy magas férfi Bács-Kiskun megyéből tegeződve fordult hozzám: Mi nem ismerjük egymást Bácsalmásról? Így folytattuk Dulity Tiborral kb. 30-35 év elteltével.

Tibor Kecskeméten élt, én Budapesten vártam, hogy elérjem a nyugdíj időt és visszavonuljak. A nagyváros zaja, rohama és több hetes országjárások után határozottan a vidék, de nem városainak élete, hanem a kistelepüléseké, és a természetének hangjai érdekelték. Tibort a természet képei, költészete izgatta. Úgy fogalmaz: „A fontos számomra mindig az indító élmény volt, ez adta a problémakört, a tartalmat, s ahhoz, kerestem a megfelelő kifejezőmódot, a formát. Amihez azonban hűséges maradtam, az egyszerű falusi emberek és életek világa s az alföldi táj.”

A Kecskemétre vezető 54-es út egyik tanyájában élt közös szobrász barátunk, Kerekes Feri, ő hívta fel figyelmünket egy újsághirdetésre. Jakabszálláson lévő tanya tulajdonosa keresett vevőt. Megtekintettük a Rác tanyát.

Egy, még álló, de pusztulásnak indult épületet találtunk, itt-ott leomló palatetővel, vert agyag padlózat, de 40-50 cm vastag agyagtégglából rakott a fala, a környéken hagyományosnak tűnő, félig nyitott előtérrel. Mellette egy már összeomlott építmény romjai (későbbi információink szerint ebben lakott-dolgozott a környék cipésze).

Ez volt a Rác tanya. A köztől két irányból is kb. 2-2 kilométeres földút vezetett ide, az elején néhány egymáshoz közeli tanyával, aztán erdő, rét s az egyik irányból a termelőszövetkezet által ültetett szép nyárfasor. A tanyához közel is volt még négy másik tanya. Az egyikből már mostanra kiköltöztek, aztán új tulajdonosa lebontatta, a többi még

áll. Nagyon megnyerő volt a környék, izgalmas lehetőség az épület. Lehet-e hozzá kivitelezőt találni?

Érdeklődtünk az önkormányzatnál a Polgármester és Kökény Rózsa javasolta, keressük meg Bence bácsit. Szűcs Bence akkor még főállásban az önkormányzat fűtésrendszerével foglalkozott. Fantasztikusan értett minden falusi építkezési munkához. Elvállalt minket, én meg a vásárlásokat fizettem az életem során összegyűjtött pénzecskéből, Tibor is itt-ott hoztátett.

A szerződés hivatalos okmányokkal 1991. január 3-án kötött, fiam, Breyer Zoltán és neje, Sziklavári Beáta, valamint Németh Imréné (szül. Rácz Irén) és Gáspár Istvánné (szül. Peregő Rozália) között. Azóta két hivatalos papír született még. Az egyik kérésünkre a

tulajdonosok és a Mezőgazdasági Szakszövetkezet között, ami nem növelte a tanya területét, csak formáját rendezte egy bekeríthető, egységes területté 1991 áprilisában.

A másik: fiam, Breyer Zoltán halála után. Miután lánya pici gyerekkora óta először vegyes időbeosztással, később nyári szünetekben részese volt a tanyai életnek, kérte a tulajdonjogot, ebbe beleegyeztem, így 2009. november 12. óta hivatalosan övé a tanya. Megjegyzem, a tanya villanyárama is már az ő költségére készült és eladni, mássá változtatni a jelenlegi Dulity tanyát nem akarja, csak munka melletti szabadidejében itt szeretne lenni.

Izgalmassá vált a friss nyugdíjasok élete: kell kert – ha kicsi is – néhány virág, teremjen itt néhány zöldség. Ősszel gyümölcsfákat telepítettünk az egyik területre. A szövetkezettől ide került részen magasra nőttek a gazok, levágtatni, aztán oda fenyőket, orgonákat, májuszfát, gesztenyét, tölgyet...stb. ültetni. Ahol élni szeretnénk. A ház belső borítója most beton, mert az eredeti föld kipusztítaná a ráültetendő padlókat, hát, vastag szőnyeg tegye kényelmessé. Volt ennél is nagyobb baj: a szerszámoknak, mezőgazdasági tevékenységeknek nem volt helyük, de ennél is nagyobb gond, hogy hová helyezzük ürülékeinket. Hát, igen: Bence bácsi! Építeni kell. Jött egy kinti WC és két kicsi kamra.

Bence építi, Tibor készíti fából a nyílászárókat. Vendégek jönnek, enni kell, nem elég a kicsi gázrezsó kávéja, teája. Akkor egy nyitott lángú nagy égetőhely, akasztható főzőedényekkel. Rokonok, barátok: betont építenek a ház köré, kerítést a terület köré, mert különben bejönnek a lovak a szomszédból. Aztán Tibor fát épít, formál, alakít Sike Jóskaival, fölállítják a kaput, az étkező asztalt, padokat.

Közben mozog az ecset, a ceruza, készül egy-egy kiállítás anyaga.

Alig két vagy hároméves unokák nyári melegben kinti nagy lavórban, kicsi kádban lubickolnak, pokrócon napoznak, enni kell nekik is, a vendégeknek is.

Festeni is kell, mert a természet, a rokontanyák világa átölel minket. Nem lehet folyton Kecskemétre járni fürdeni. Kint 200 literes vizes hordókban gyűlik a víz, de a víz földes és rozsdás, mocskos. Új kutat kell fúratni, érkezik a mester részben más faluból, részben Jakabról Sallai Pista. A víz fürdeni már jó, enyhén vasas, de inni, főzni csak a falu központi vize jó nálunk. Sok tanyában van iható víz. Itt valahogy a föld csikja úgy rendeződött, hogy nem lehet.

1993 új út kezdete. Előző év végén Zala megye megkereste Tibort, hogy képzőművészeti táboruk szakmai vezetését vállalja el. Őt izgatta a dolog, szerette volna. Én elleneztem, hogy kéthetes időszakra elhagyjuk a tanyát. A megoldás egyszerű. Szervezzünk mi tábort itt Jakabon. Az önkormányzat tudta biztosítani a Wolford-dűlő úti iskolát és az ebédet hozatni az óvodából. Mi tudtunk még hozzáadni intézményeket, egyéneket, anyagi, természeti támogatásért és az Országos Képző és Iparművészeti Egyesület segített a szervezésben. Ez még nem a mai átépített, modernizált iskolai intézmény volt. Akinek sátra volt, azzal érkezett, általában férfiak, házastársak. A többi nő, akik a régi épület emeletes ágyain helyezték el magukat. Wc és fürdőszoba kint az udvaron, másik épületben. Jól elvöltünk, tanulták szeretni a tájat, benézegettek Wolfordékhöz munkát és állatokat nézni. Keresték az utakat, fákat, régi épületeket. Egy-egy napot nálunk is eltöltöttek, ízelve a kép mellett az ilyen életet és persze a túrógombócot vagy a palacsintát. Mi az iskolától kb. 3 km-re laktunk, késő este hazamentünk, mert Tibor esténként vetített is régi képzőművészek technikáját ismertetve, tanítva.

Az alkotók mindegyike egy-egy képet hagyott Jakabon, ezek most is az önkormányzat vagy az iskola falain láthatók. Emlék olyan is, ami még nem a múlt, hanem a jelen, pl.: a jakabszállási templom, vagy a fantasztikus nemzetközi hírű naiv művész, Gombkötőné Tóth Ilona költemény- képei a régi falusi, tanyai ember életéről.

A változás mindig változást hoz a tanya életében Bence bácsi, gyere vissza. Látod, a szomszéd régi kerti kemencéjét? Nálunk is kéne olyan, mellette egy régi sparhelttel. Jó? - Igen, csak keressetek a faluban megfelelő fém alkatrészeket a vályogtartóhoz. Ha lassan is, de találtunk, és Bence bácsi odavarázsolta.

Balogh Erzsébet: Jakabszállási templom

Dr. Gombkötőné Tóth Ilona: Gyertek haza ludaim

Még egy boldog varázslat történt. Nehéz volt télen a tanyán maradni s csak egy-egy nagy fürdőt venni Kecskeméten. A folyadéktól éjjelente is meg kell szabadulni - kimenni hideg van. Tibor többször kint rekedt, mert ha leesett a hó, már nem tudtunk városba vonulni, s a szobába mentett növényeknek is kell egy folyamatos pici meleg. Így történt, hogy az épületet ki kellett toldani három fallal, hogy elférjen egy wc és egy fürdőszoba, na jó akkor már hozzáfér egy amerikai konyhás szobácska is.

Innen lépcső vezethet föl az emeleti padlárészbe, de modern idők szárnyán ne a halmozódó szemetet tegyük oda föl, hanem vendégágyakat és a régi padlás helyét alakítsuk át festő-műhellyé. Itt már télen is dolgozni lehet. Megbeszéltük, Tibor megtervezte, megvettük az új faanyagokat, a mennyezetet szakemberek feltették, festőbarátunk, Sáska Tibor munkahelyén legyártotta a lépcső faanyagát és formáját, ideszállítottuk. Vettünk anyagot a tetőszigeteléshez, kicsit használt, de még életképes tetőcserepeket is, a mennyezet kialakításához deszkákat. Ezeket már a szoba kövezetével együtt Tibor tette föl. Pontos, kiváló szállítónk volt a településről Tóth József. Itt találtunk egy falépítő szakembert is, aki éppen anyósáéknál tartózkodott Jakabon és Bakró építész Fülöpknél és sok jó építőmunkást, a tanyasorról Kovács Bélát.

Közben mindezek előtt, alatt és később zajlott a művészeti élet is. Nem csak a tanfolyamok résztvevői látogattak erre, hanem más időpontokban más művészek is. Információt vagy meghívást keresők az ország minden részéből. Menyünkkel Rátkai Zsuzsával (Félegyházán élő képzőművész) beszélgetve felmerült a gyerektábor terve. Egy-egy hétre gyerekeket táboroztattunk Félegyházáról, Jakabról, jöttek rokonok is. Jakabszállásról csak 2-3 főt sikerült elcsábítanunk. Ők bizony mezőgazdasági munkálatokkal voltak elfoglalva. Budapesti menyünk, Beáta saját osztályát vonultatta tanyaismerkedésre hozzánk.

Közben új terv született. Nyáron meleg van, sok ember, gyerek nem fér el az egy zuhanyzó alatt. Így jött létre egy kis betonmedence 140-160 cm közötti mélységgel. Felnőttek, gyerekek élvezték. Tibor halála után sajnos át kellett alakítani díszhalak uszodájává, mert egyedül én már nem tudtam a vízcserét, tisztogatást megoldani.

A táborok aktív működése mellett a legnagyobb kincs a padlástérben kialakított képzőművész műhely lett. Oda tudtuk csoportosítani Tibor alkotásait és néhány éven keresztül jól tudta használni aktív munkára is. Bálványos Huba Munkácsy-díjas képzőművész ott tudta válogatni a legtekintélyesebb anyagokat, amelyek állandó kiállításra kerültek Kiskunfélegyházán és amelyekből válogatták (Tiborral együtt beszélgetve) a teljes életmű állandó kiállításának anyagát a bácsalmási Dulity-emplékházba.

Az építések mellett szólni kell még a fákról. Imádtuk őket, azok is az alföldi táj hozzátartozói. Körülöttünk szeretettel nőttek- ki tudja honnan és miért- az akácok és bodzák és nyilván már telepítési okból a dupla fehér orgonák. Nevezetességünk a dőlt törzsű korai cseresznyénk, amelynek törzsét egy régi szomszéd (Bertus Pál) régi tehene vagy bikája sértette halálra, de azóta is él, festőien szép dőlésszögben. Néhány régi jó gyümölcsfa föladata az életet: sárgabarack, meggy. Új gyümölcsöst is telepítettünk, sajnos mára már kevés sikerrel. Egyedül már nem megyek ki, hogy a fagyos hajnalokon egy kis tűzgyújtással megmelegítsem levegőjüket, védve őket a mostanában egyre gyakoribb hajnali fagyoktól. Ám az orgonák, fenyők és diók bírják (legfeljebb a termés fagy el).

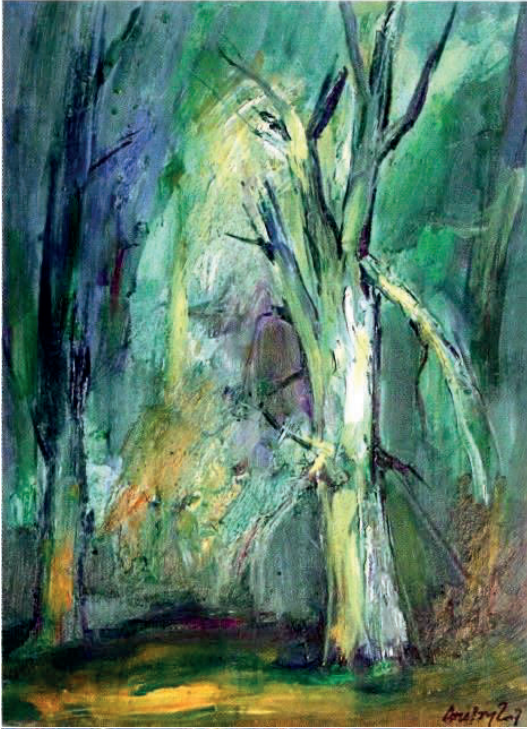
A fák nem csak tanyánk körül fontosak. Aki ezen a területen lakik vagy természetszeretettel erre jár, különös élményeket nyerhet. Gyerekekkel, felnőttekkel gyakran töltöttünk időnket utakon és erdőkben, felfedezve az üzeneteket.

Öreg fák

E két képről legjobb Bálványos Huba művészi gondolataiból idézem: „Az öregedés, az elmúlás gondolata előbb-utóbb mindnyájunkba befészkel magát. A természet oly sokkoló gyakorisággal állítja eléink a látványt, hogy ezzel- mondhatnánk a festőktől függetlenül- gondoskodott már arról, hogy öreg, kiszáradt, vagy éppen kiszáradóban lévő fa látványának képéhez társuljon, kötődjön bennünk a gondolat, hogy..... a fák is élnek s halnak, mint az ember, s elég nagyok ahhoz, hogy agóniájukban ne maradhassanak észrevétlenek.... Tibornak a képek tanulsága szerint a határ egy fájában volt találkozása

az elmúlással, az ugyancsak élemedett társai közül őt ragadta el elsőnek a vég... A festő kegyetlen keménységgel festette meg elszáradt tagjait, mintha az elmúlás ellen tiltakozna, oly dühös vállmozdulatokkal lendíti az ecsetjét.”

Balra: *Haldokló c. festmény*

Árva akácfasorok- néhol- csak a földterület tulajdonának határát jelezték, máshol azt a helyet, ahol régebben a tulajdonos tanyája állt. Így maradt emlékként egyelőre még a volt Oláh tanya is, tőlünk vagy 1 kilométerre. Két régi lakóját még ismertük.

Sáska Tibor: Oláh tanya emlékére

Sok helyen azonban már az elmúlt 30 évben senki sem lakott, csak kis kupacban rekedt akácok, fenyők, diók, s egy pici agyagosan emelkedő dombféle jelzi, hogy itt régen még éltek.

Tóth László: Sírkert

Ide művelgetni nem járnak már, inkább erdőtelepítők, ha összegyűlik ehhez megfelelő méretű föld. Így történnek néha csendes tragédiák is. Már néhány évvel korábban eltűnt egy gyönyörű fa (sajnos fajtájának nevét elfelejtettem, mert én is öregszem!) ilyen óriást az egész határban nem láttunk máshol: korát nem mutatta csak magas volt, ágai magasan több felé hajoltak, törzse átöleléséhez három ember kellett. Gyönyörködni jártunk hozzá, ő volt mindig hosszú sétautunk vége. Aki vagy akik erdőt telepítettek arra, azoknak nem számított. Eltűnt, mint a régi tanyák, pedig maradhatott volna út melletti gyönyörűségnek, pici pihenőhelynek, arra sétálók kedvéért.

Tibor és az erre járó művészek szerették a fákat és a sétautakat, a tanyák látványvilágát és sajnálták a pusztulókat. Nézzük csak a Madácsi tanyát! És ahogy évről-évre romosabb lett. Elment a gazdája, hiányzik belőle az ember. Tibor képén a tanya oldalára árnyékot vető fa nincs is a képen. Lehet, hogy nem is a lomb árnyéka az, amit látunk a falra vetődni. Két ajtó közé mintha egy férfifej vetődne és az ajtón túl a család többi tagja ül körben: egy nő és gyermekek. Valamikor így élhettek itt, csak akkor még tető fedte a házat, s tán még a földre és szétdűlő tetőre vetődő délutáni fények sem voltak ennyire fájón rozsdavörösek.

Az ember elment, magára hagyva az ezen a vidéken évszázadok óta otthont adó vályogfalú tanyákat.

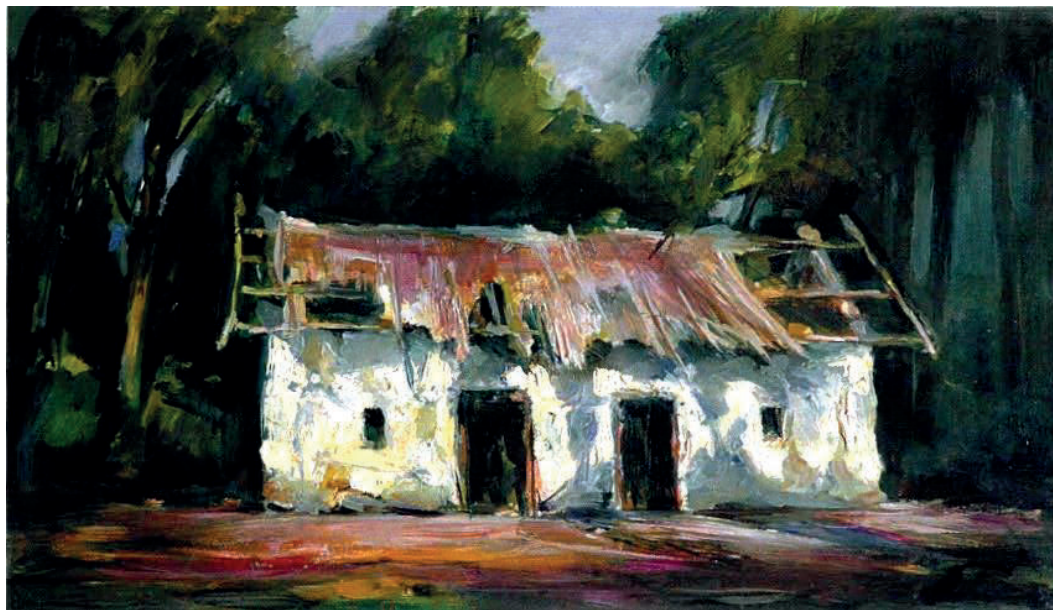

A tanyák sorsát már jeleztem. Ezen, a természet által uralt vidéken jogosnak tarthatjuk lassú eltűnésüket. Innen is épült Jakabszállás nagyfalu. Élete sokkal színvonalasabb, mint a tanyáknál volt. Nem kell kilométereket gyalogolni, hogy a gyerekek iskolába jussanak, a felnőttek közértbe vagy munkahelyre. A faluból egy jól közlekedő busz kb. fél óra alatt bevisz a megyeszékhelyre, Kecskemétre. A gyakran agyagos, homokos talaj nehezíti a gazdálkodást is. Az erdők szépen növekednek és jó munkájuk adódik a vadászoknak is, ha túlnő egy állomány. Ám a régi tanyai területen maradók már mindennel sokat szenvednek, főleg, ha nem szolgálja őket még egy egyszerű autó sem és ahol nem vezet el a villanyvezeték a házig.

A jobb sorsú tanyalakók gyorsabban kiköltöztek innen, a nehezebb sorsúak tovább maradtak. Így tudtuk megismerni Kovács János bácsit. János bácsi négy gyermekét egyedül nevelte (felesége elhagyta). Már öreg volt, amikor itt tábort szerveztünk. Kérésünkre eljött hozzánk, leült és mesélt az alkotásait festegetőknek. Miről? Milyen volt az emberek és a katonák sorsa az első és második világháború alatt. Arról már csak másoktól tudunk, hogy szegényemberként egy időben a sparheltjét két téglá közt egy fém darab, alatta a parázs alkotta, ahol pirult a száraz kenyér. Nagyon finom és puha morzsájú lett. Egy távolabbi településen kellett füvet vágnia, ahol magasabbra nőtt az itteninél. Az első sor nagyon lassan sikerült, aztán enni kaptak és János bácsi lett gyorsaságban az első

a következő sorban. Összegyűjtött pénzecskéjét egy ház melletti kazalba rejtette. Mikor vásárolni ment volna, nem találta. A közértben dolgozó emlékezett rá, kitől kapta a furcsa színű pénzt. Tibor festményei között megtalálható János bácsi arcképe.

Halála előtt családjának egy tagja gondozta. A család ma is őrzi a gazda és az áram nélküli tanyát- üresen.

Madácsi tanya

A Madácsi tanyát már lebontották, emlékét Tibor képei őrzik. Minden évben figyelem azokat a változásokat, amerre régi ismerőseimhez, barátaimhoz elgurul az autóm. Tőlem kb. 1 kilométerre vezető út derékszögébe csatlakozón már csak egy romot találok, minden más emlék (4-5 rom) „elvonult”. Máshol néhány gazda hősiezen a „forgalom” és a betörők ellen is faerdővel dacolva őrzi családjá emlékeit. Nálunk tanyamániás unokám pár évvel ezelőtt mikor családi ellátásra szorultam és elvittek, védelemül egy riasztórendszert telepített be. Lámpa mozgó vörös fénye jelzi, hogy több riasztó üvöltéssel fog jelezni a tulajdonos megbízottjánál, hogy baj van, cselekedjen. Egyelőre nem volt próbálkozás.

Tanyák leginkább a főúthoz kapcsolódva maradtak a teleülés Félegyházához vezető betonútja mellett, sőt itt újak is kezdtek telepedni. Legtöbb esetben más munka jelenti a bevételt, de a tanya melletti földet használják. Jellemző lehet holland szomszédnőm példája is. Tőlünk 1 kilométerre a főúthoz közeledve áll a tanyája, ami tulajdonképpen eredetileg Fábián Imre, nagynak számító gazdálkodó tanyája, aki sok földdel is rendelkezett. A tanyát szépre alakította 1957-ben, mert nem akart vajúrként dolgozni tovább. Mi még ismertük őt, de addigra féllábbal nem sok mindenre volt képes. Halála után felesége, Judit, lányához, Irénkéhez költözött át az út túlsó oldalára. Én még akkor

is szinte napi látogatója voltam, mert vele költözött a mi mélyhűtőnk is, nem lévén még áramunk. A házat egy vadász vette bérebe néhány éven keresztül, aztán érkezett egy holland nő, egymaga (azaz védő kutyákkal) aki még tanul magyarul. Számítógéppel világszerte, de főleg Hollandia felé dolgozik. Barátságos, ha kell segít, pl. macskát etetni, ha elmegyek néhány napra. Kaptam tőle zöldségeket is pl. padlizsánt, tököt, amit magának termelt. Ha van zöldség, ha nincs mára már maga tartja rendben a földjét fákkal, fűvel bajlódva. Vele szemben áll Révész Lajos és Oláh Éva tanyája, akik leginkább betegség miatt más faluba települtek. Ott is egy holland vásárolt. Miután csak nyáron használták néhány hétre üdülési célokkal, mindig sikerült valakinek betörni

és elvinni minden vihetőt. A végén eladták Yvonnak, az ideköltözött hollandnak, aki imádja ezt a tájat. Így látogatóit nem saját épületében kell fogadnia, hanem itt. Ezért gyönyörűen és hűen renovált, fűvet, fát nyíratott és nyírt maga is. (Csak sajnos egyelőre a látogatókat vitte el a Covid.) Lámpákkal igyekszik jelezni, hogy tanyája felügyelet alatt áll.

Izgalmasak erre a telek is. A betonút túloldalára jár a mai napig szánkózni az ifjúság a „Rozmár dombra”, gyakran még a faluból is néhányan. A mi kicsinyeink inkább hőembert építettek.

Errefelé minden tanya alakulásáról, életéről külön novellát vagy regényt lehetne írni. Persze nem biztos, hogy vidámat. A mi félig halott fűzfánkról egyszer azt hallottam, hogy oda akasztotta magát egy ember. Az utóbbi években is jöttek hírek arról, hogy ezen a vidéken az élők inkább választják haláluk pontos idejét, mint a teljesen fölöslegesnek ítélt beteg várakozást.

Én a vidék pontos történelmét nem ismerem. Kutatók foglalkoztak már teljes földrajzával? Miért ilyen a víz itt és másmilyen 2-300 méterrel odébb? És a talajon miért, honnan, hogyan jönnek pl. az agyagcsíkok, foltok stb. stb. Milyen harcok történtek erre? Tibor is használja az ellesett vagy élő vagy gondolt történelmet, pl., hogy tanyánk itt áll a Szultánsarokban. Különböző nemzetek leteleplői mikor, hogyan, miért érkeztek ide és vették magukra a magyarságot vagy a földművelést? Ha a jövő tudnivalóit keressük, innen

is lehet indulni. Menni pedig többféle úton is lehet annak érdekében, hogy szép emberi irányokat találjunk.

Az egyik kérdés a napi közlekedés és a sport. Innen buszjáráttal ritkán juthatunk el Fülöpjakabra, Jakabszállásra és még tovább Kecskemétre. Nincs új ötletem a probléma buszos megoldására, mert kevesen veszik igénybe. Lehetne egy jó hosszú kerékpárút is? Sok kerekest látok ezen az úton, ritkábban dolgozni járókat, inkább jobb időben tanyai munkába indulókat. Ám sok sportolni vágyó is jön-megy erre a betonon télen-nyáron. Igen, és milyen szépen néz ki a Fülöpjakabról Kunszállásra vezető bicikli és egyben gyalogút! Erre nem lenne jó hasonló?

Van néhány út, amelyek sajnos elnyerték a fával dolgozó vállalkozások „bizalmát”. Miért pont ezek, nem lehet tudni. (Fülöpke felé jó betonút is arra megy keresztül irányban, amerre legtöbbször járnak- igaz, arra van egy nagy tejgazdaság is?) A fülöpkei határban van egy tanyára betelepült, motorral gyakorlatozó fiatal csapat. Gondolom, onnan keresik meg nyaranta a Kurultáj nevű népművészeti rendezvényeket Bugacpusztán. Minden hétvégén pedig erre járnak felénk gyakorlatozni a földúton. Más jó megoldás is lenne, ha pl. kocsival jönnének a látogatók, valahol a kocsit letenni, hátizsákot fölkapni és bekocogni vagy sétálni pl. egy innen induló keskeny erdei úton, néhol megállni, a vadlesekre fölmászni és figyelni a madarak vagy más állatok vonulását. Vezethetne erre hivatalosan út pl. Jakab- Matkópuszta- Kecskemét külső vonala felé, jelölve régi emlékek, tanyák, pici tavak helyét stb. - csak ábrándozom....

Személyes okokból és alacsony szakmai tájkozottságom miatt nem szívesen beszélek állatokról, de kicsit azért kell. Régebben minden tanyához tartozott belőlük valami. A mi tanyánkon semmi nyomukat nem láttam, hacsak a szomszéd tehene miatt fekvésnek induló cseresznyefát nem említettem volna. Ám tejet, tojást én is vásároltam már kicsit távolabbról és szomszédoktól. Régebben vettem tehénvágásból húst is a közelről, szinte évente, hallottam cocák hangjait és láttam lovagolni tanulni unokámat, szaladni néhány kecskét és birkát.

Aztán szép lassan szinte minden elmúlt. Megváltoztak a tartási törvények és nagy baj volt, ha valaki nem vette őket pontosan figyelembe, vagy ha állatai más földjére, erdejére, rétvjére tévedtek. Az állattartás pedig egyre többbe került, drágult a takarmány, az itteni földek pedig nem termettek jól sem étkezési takarmányt, se egyszerű tápértékű füveket. Rendes tanyakerítések pedig szintén drágák, még a mienk is, pedig családi összefogással épült. Kuttyák is járnak a tanyákhoz, fontos biztonsági örök, de az is kiadás. Feladat étkeztetni, évente oltatni, szabadon tartani, de területen belül. Sajnos a belül-tartás sokszor gond, még akkor is, ha van kerítés, kitalálnak az útra. Egy autó sem szeret kuttyát elütni és egy kiránduló sem szeret gyalogosan összetűzni az úton lévőekkel. Ők védik a tanyákat. Láncra verve nem lehet védeni. Tanítani viszont lehet őket. Okosak. Ez lehet a

fejlődés útja. Nekünk szerencsénk volt. Elsőnek egy pesti művelődési ház ajándékozta nekünk rendőrök által tanított németjuhászát. Mi is megtanultuk etetésüket, oltásukat, sétáltatásukat. Ma már nincs kutyám. Az utolsó nehezen viselte, hogy egyedüli gazdája beteg, elköltöztetik új körülmények közé stb. Azóta nincs kutya a tanyán, mert mi lesz velem, ha baj lesz velem?

Macskák is sokan vannak mindenfelé a tanyákon és baj, ha nincsenek, mert egerek ilyenkor boldogan túlszaporodnak. Ám a kutyák általában nem szeretik őket. Ahol ők győznek, nincs cica (van helyettük egér).

Szakemberek sokat tudnának beszélni erdeink, útjaink madárvilágáról. Sokféle van. Én a kicsiket szeretem. Közülük a fecskék azok, akik még tanyánk környékén vannak, ágainkon, áramvezetékeinken már kevesebben. Nem csak a kevesebb bevándorlószám miatt, hanem azért is, mert az élelmet biztosító helyek az állattartás „étkezdéi” és hálópályái csökkennek. Hozzánk még egy-egy páros betelepül a verandatető alá. Ám etetjük a kedves téli-tavaszi madarakat is. Napraforgómagot vásárolok, etető-itatóhelyük van, jönnek a cinkehadak, vörösbegyek.... Fontosak a madarak, védik a fákat a könnyen túltermelődő növényi kártevőktől. A macskáimat megneveltem, ilyenkor nem mehetnek etetőhely közelében. Persze máshol is kóstolgatnak madarakat, de erről már nem tehetek.

Sokat írtam a tanyai múltunkról és többször emlegettem jelen és lehetséges jövőnk útjainkat. A mi múltunkhoz több élhető jelen is hozzátartozik. A legszebb talán az, hogy Jakabszállás tisztelettel emlékszik az itt élt és munkásságában az ő megörökítését fontosnak tartó művészére. Így lett az eredetileg Határ út mára Dulity Tibor dűlőút, tanyánkból pedig Dulity Tibor Emlékház. Látogatható, csak egy telefonos egyeztetés

szükséges: 06 30 9642 488. Itt található életének sírjeles emlékhelye is. Ő ugyancsak egy követ szeretett volna biztosítani számunkra két általa faragott emlékoszlop mellé. Testét (velem egyezően) az Orvostudományi Egyetemre és tanulóira hagyta/hagytuk. Ám az általa vezetett képzőművész tábor egyik régi alkotója, Tóth László felajánlotta, hogy a tanya új épületrésze előtt álló kidőlni akaró öreg akácfa törzséből kifaragja búcsúztató emlékét. Nyírségi kirándulásunk alkalmából Szatmárcséken, Kölcsey Ferenc falujának temetőjében találkoztunk e csónak formájával és Tibornak ez tetszett legjobban a többi síremlék közül.

Nemcsak a múlt és jelen, a jövőt is emlegetem ritkán. Remélem, a jövő útja vonzóan fut majd unokám és a mai fiatalok élete felé.

Van egy dolog, amit nem említettem eddig: kicsit buta telefonom. Ő nekem még tökéletes. Remélem mindvégig így is marad- a kedvemért- még gyártják őt egy kicsit. Ám vendégeim okos telefonjai nálam gyakran némává válnak, pedig ez még nem is a sűrű erdő közepe! Valami távközlést is javítani kellene!

Azt ígértem, hogy Dulity Tiborral a jakabszállási tanyák múltja, jelen, elképzelt jövője útján teszünk néhány személyes lépést. Ő úgy látta, értékelte, hogy mindig a hűség és hűtlenség örök csapdái között közlekedett. Ám amihez mindig hű maradt, az egyszerű falusi emberek és életek világa és az alföldi táj.

Bálványos Huba úgy fogalmaz, hogy művészetében azok a nedvek táplálják, amelyeket sokágú gyökereivel szívott az éltető talajból. „Volt ebben a talajban gazdagon festői hagyomány is természetesen, egészen Nagybányáig. Ám voltak itt sorsok, drámák, szép és csúnya életek, békés és kegyetlen halál, pusztulás és megdicsőülés. Minden, amitől csordultig telik a lélek.”

Tibor szerint, „Amihez hűséges maradtam, az egyszerű falusi emberek és életek világa s az alföldi táj... Most itt élünk Jakabszálláson a Szultán sarokban, ahol nyugalmat, belső békét találtunk, ahol elmélyülten lehet alkotni, együtt lenni gyerekeinkkel, unokákkal, barátainkkal. Mindez együtt jelenti számunkra a szárnyaló eget és a biztonságot adó földet.”

Én pedig boldog lennék, ha emlékeim a múlttól, a jó irány keresése egy szép jövő útjáról, segítenék az utánunk jövőket a szárnyaló és biztonságot adó föld irányainak megtalálásában.

Forrás: *dr. Benkő Éva gondolatai és anyaga*

Fekete János nyugalmazott plébános, író

Bemutatták János atya második könyvét Jakabszálláson

2019. március 27-én kora este tartották meg a Jakabszállási Népfőiskola záró rendezvényét az általános iskola előcsarnokában. A rendezvényen bemutatták Fekete János nyugalmazott címzetes esperes második kiadványát a településről.

Az első kötete két évvel ezelőtt jelent meg, mely a település története mellett a plébánia megalakulásáról és működéséről szólt. A könyv 1945-ig mutatta be az eseményeket. A folytatás mostanra készült el, mely az Adatok a Jakabszállási Római Katolikus Plébánia történetéhez 1945-2016 címet kapta.

A rendezvény házigazdája Szabó Mihály, a népfőiskolai előadássorozat vezetője volt, aki évtizedeken át polgármesterként segítette Jakabszállás fejlődését, és jó kapcsolatot ápolt az egyházzal, így János atyával is.

A könyvet Barna Gábor néprajzkutató mutatta be. Hangsúlyozta, míg az első kötetet János atya a meglévő dokumentumok, kutatásai alapján írta meg, addig a másodikban már saját élményeit, tapasztalatait is megosztja az olvasókkal. Hozzátette: János atya szeret és tud is mesélni. Halk szóval, de derűs mosollyal teszi ezt mindig.

Fekete János atya köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik egykoron segítették a munkáját, majd néhány emlékezetes pillanatot felelevenített papi szolgálatából. Örömmel jelentette be, hogy a könyvből minden jelenlévő kap egy példányt, sőt még a szomszédoknak is vihetnek belőle.

A köszöntők sorát Szabó György Róbert polgármester folytatta, aki kiemelte múltunk nélkül nincs jövőnk. Majd Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke, aki szintén méltatta az atya papi munkásságát. Kiemelte: nem ismert lehetetlent, képes volt a távoli falakat is lebontani, ha valamit el akart érni. Megvolt benne a belső feszültség, de ebből csak a nyugodt erő és nyugodt derű látszott.

Az atya hatással volt a fiatalokra is. A településről ketten is papi hivatást választották: dr. Kocsis Imre és dr. Tóth Tamás, mindketten felszólaltak és köszönetet mondtak az atyának. Szót kért még Magyarné Balogh Erzsébet, a település egykori református lelkésze, aki az összefogás erejéről beszélt. A helyi lokálpatrióták részéről Meggyes János, illetve Szabóné Harkai Erika nyugalmazott könyvtáros üdvözölte a jelenlévőket.

Holécziné Tóth Zsuzsa író

A szüleimmel

Kedves Zsuzsi! A Falukönyv összeállítása kapcsán beszélgetek veled, és arra szeretnék kérni, hogy meséj arról: Te – aki családoddal már húsz éve Piliscsabán élsz – hogyan kötődsz a „mi kis falunkhoz”?

Bár a sz.akvi kivonat szerint Kecskeméten születtem, én jakabszállásinak vallom magamat, hiszen életem első 17 évében szüleimmel itt éltem, és itt végeztem általános iskola első 4 osztályát. Édesanyám + Gere Ilona – aki a jakabszállási Gere Sándor

családjában a 10. gyermekként született 1926-ban. Édesapám az 1922-ben született +Tóth István, szülei fülöpjakabiak voltak, de házasságkötésükkor már Jakabszálláson a IV. ker.40. alatt, a Gere család szomszédságában laktak. Én ebben a tanyában nőttem fel.

Gyermekkoromra nagyon nagy szeretettel emlékszem vissza: szerető családban egykeként nevelkedtem, de a környékben élő rokonaink pl. a velem egyidős unokatestvéreim Gere Erzsébet és bátyja Gere Lajos mellett sohasem volta magányos.

Nagyon nagy szeretettel emlékezem vissza a felsőjakabi általános iskolai évekre. Mészáros tanító nénire – akinek az olvasás szeretetét köszönhetem, az osztálytársaimra -akik közül néhányat a novellásköteteim bemutatóján viszontláthattam.

Ezekről az időkről több novellám is született, a legemlékezetesebb a „Bezzeg az én időmben”, amelynek köszönhetően sor kerülhetett a bemutatkozásomra előbb a falu könyvtárában, majd a polgármesteri hivatal dísztermében is.

Gere Erzsikével a tanyájuk udvarán hímezzük az abroszt a tanári asztalra

Elmesélnéd, hogyan került sor erre a

könyvbemutatóra?

A történet „dióhéjban” az, hogy 2017 karácsonyára a rokonaimnak nem képeslapot, hanem egy novellát küldtem el. Ságiné Kőrösi Évi – aki ekkor a jakabszállási iskolában tanított- a tanári nyomtatójában felejtette ezt a „Bezzeg az én időmben” c. írást, amit Mészáros Melinda vett észre. Olvasás közben jött rá, hogy a történetben az édesanyja és ő is - sőt a te családod is – meg van említve, így rákérdezett milyen írás ez. Évike ezután a kollégáknak és Harkai Erikának is beszélt rólam, az írói ambícióimról, a hamarosan megjelenő elbeszéléskötetéről. Ebből Erika vásárolt a könyvtárnak is és polgármester úrnak is, akinek a kezdeményezésére sor került az „író-olvasó” találkozóval egybekötött rendhagyó osztálytalálkozóra.

Osztályfénykép a felső jakabi iskolánál, 1960-as években

Ki mindenki vett részt ezen?

Könnyekig meghatott, hogy a hideg januári nap ellenére sokan akartak találkozni velem. Iskolaigazgatóm Mészáros Laci bácsi köszöntött, átadva felesége – az első tanító nénim – szeretetteljes üdvözetét is. Ott volt több osztálytárs és iskolatárs is, elnézést, ha mindenkit nem említek meg név szerint. Pl. Tánzos Laci, Harkai Erika, Magyar Ica... László Jóska magával hozta az akkor 92 éves édesanyját, aki egykor az anyukámnak osztálytársa volt u. abban az iskolában ahová mi is jártunk. Még találkoztattam Sinkóné Holéczi Erzsike nénivel is, akinek a boltjába gyerekként öt kilométert biciklizve jutottam el. Ki gondolta akkor még, hogy egyszer rokonok leszünk! Hiszen az én Holéczi Mihály férjem édesapja a két falu (Orgovány és Jakabszállás) határán volt kádár, anyósom Földi Erzsébet pedig jakabszállási születésű volt. De beszélgethettem a polgármester úr édesanyjával is, akinek szülei elsők között értesült édesapám haláláról, hiszen az ő házuk közvetlen közelében gázolta halálra 1974-ben Farkas Imre motorral. Megható visszaemlékezés volt, mert édesapámat, aki ismerte, mindenki szerette.

És a második kötetbemutatón?

Ott találkoztam Szűcsné Ibolya nénivel, aki 2. osztályban tanított, Szabó Eta osztálytársam anyukájával Bárány Eta nénivel – aki egy elveszettnek hitt családi fotónkkal ajándékozott meg (nagyszüleim és én ezen az egy fotón szerepelünk együtt).

Tóth nagyapámékkal

Ekkor találkoztam édesanyáddal – akitől egykor a tejet hordtam kandliban a tanító néni kisbabájának – mint ezt az elbeszélésben is említtem - és több Jakabszálláson ill. Orgoványon lakó kedves ismerőssel. De jöttek régen látott rokonaim is, volt munkatársaim a kecskeméti OTP-ből (ahol 1983-tól a 2003-as pesti értékesítési osztályvezetői kinevezésemig dolgoztam)

Milyen történeteket őrzöl a faluról?

Mivel 10 éves koromtól Kecskeméten jártam iskolába (bejáró voltam a bugaci kisvonattal, mert a szüleim tudták, hogy az orosz tanulás nélkül nem tudok majd középiskolában továbbtanulni és a felsőjakabi iskolában arra nem lett volna lehetőségem) a faluról, az itt előkről nekem kevés emlékem van. Rendelkezésemre álltak viszont szüleim, nagyszüleim, sőt anyósom „meséi”, melyeknek felhasználásával sok ide vonatkozó történet született, amikhez olykor Harkai Erika is biztosított dokumentumokat. Ilyen pl. Szent Rózsika története, vagy a közelmúltban megírt II. világháborús történet arról a gránátrobbanásról, melyben négy ártatlan ember halt meg – köztük anyósom húga is.

Végezetül beszéljél kicsit arról, hogyan születnek az írásaid, és a jövőbeli terveidről?

Nyugdíjasként szellemi elfoglaltságot is kerestem, előbb nyelvtanulásra gondoltam, majd kis idő elteltével megfogalmazódott bennem az a diákkorom óta dédelgetett vágy, hogy írni kezdjek, talán még nem késő. 2016-ban kedvenc hetilapomat olvasva üzenet értékű volt számomra a Központi Médiaakadémia felhívása, mely szerint képzést indítanak írói ambíciókkal rendelkezők számára. Megosztva elképzelésemet a családommal, támogatásra találtam részükről is, ezért jelentkeztem. Felvételt nyertem egy 15 fős csoportba – melynek keretében 2017. januártól május végéig jártam a “kreatív írástechnika” elnevezésű tanfolyamra, és vizsgamunkát írtam, melyet Mörk Leonóra kedvezően bírált el (többek között azt írta, a hősnőm olyan élethű, hogy Csernus doktorral kellene kezeltetni – ő szereti ezeket az önsorsrontó figurákat). Ennek a képzésnek 2019-ben elvégeztem a „haladó” kurzusát is, ahol Kal Pintér Mihály biztatására egy regény megírásába fogtam. Ez a regény is – sok-sok elbeszélésemhez hasonlóan - az alföldi tanyavilágban játszódik, és AMITŐL MINDEN MEGVÁLTOZIK címmel jelenleg lektorálásra ill. kiadásra vár.

Az első tanfolyam elvégzése után jelentkeztem a Kortárs Magyar Irodalom Verslista Baráti Köre csoportba, melynek pályázatai hatására eddig már több száz írásom született. Az általuk évente megjelentetett Sodrásban antológiákban, „Képzeld el” c. irodalmi folyóiratokban és verses kötetekben mindig szerepelnek írásaim. Pályázataikon már nagyon sok oklevelet nyertem, és 2017-ben elnyertem az általuk alapított “KORTÁRS MAGYAR IRODALOMÉRT” díjat.

A Verslistán kívül az Irodalmi Rádióknak és a Magyar Alkotók Nemzetközi Egyesületének is tagja vagyok (tőlük 2021-ben NÍVÓDIJAT is kaptam). Főként ezeknek az alkotóköri köröknek a pályázataira készülnek az írásaim. Az elbeszélés kötetek kiadását és a Nemzetközi könyvszemlén ill. a Budapesti ünnepi könyvhéten való részvételt is az Irodalmi Rádióknak köszönhetem.

Bár az évek telnek, sorra születnek az „élet írta, én csak lejegyeztem” típusú írások. Összeállt egy 3. elbeszéléskötet anyaga, elkészült életem első regénye is. Mind az elbeszélésekben, mind a regényben meríték a tanyasi emberek életéből, az úton-útfélen hallott, olykor megrázó – máskor megmosolyogtató történetekből. Vallom, hogy ha az én korosztályom nem jegyzi le és nem adja tovább ezeket a régi sorsokat bemutató, szívszorító történeteket, feledésbe fognak merülni. Boldog vagyok, hogy ismerhetek olyan embereket, mint Szabóné Harkai Erika, aki egészségét, idejét nem kímélve sokat tesz azért, hogy ezeknek a történeteknek a valóság alapját feltárja, hogy az idősek elbeszéléseit lejegyezze, féltve őrzött fényképeiket megőrizze az utókornak.

Azt vallom: ha az írásaimmal csak öt embernek örömet szereztem – már nem írtam hiába. Így ameddig vannak, akik biztatnak és várják az újabb írásaimat, és ameddig egészségem

engedi, valószínűleg újabb és újabb történetek fognak születni az ujjaim alatt. Hiszem, hogy helyem van azok között az emberek között, akik nem megélhetési gondtól vezérelve azzal szeretnék tölteni idejüket, hogy adjanak az embereknek. Ha jól meggondolom, én ezt tettem eddig is: oktattam a kollégáimat, befektetési, életvezetési tanácsokat adtam az embereknek egy bank keretei között – de szükségem volt a váltásra, és bízom benne: annak a három alkotócsoporthoz a segítségével, akiknek pályázataira tollat ragadok, ezután is tudok olvasmányélményt nyújtani az embereknek.

Forrás: *Holécziné Tóth Zsuzsa beszámolója*

Holécziné Tóth Zsuzsa:

Bezzeg az én időmben

Novella

Gyerekkoromban sokszor hallottam nagyapámtól ezt a mondatot és magamban mosolyogtam rajta: ugyan nagyapa! Nem változhatott olyan nagyot a világ – mivel lehetek mások azok a telek amire Te emlékszel? Azóta eltelt ötven év, és most én mondom ezt, visszagondolva azokra az időkre, amikor heteken át hó fődte az alföldi tájat, de akkora, hogy kihívás volt a kövesútról a fákkal védelmezett kis alföldi tanyánkat megközelíteni!

Kisiskolás voltam, reggelenként a szomszédos tanyán élő unokahúgomhoz és a bátyjához csatlakozva több mint három kilométert gyalogoltam a felsőjakabi iskoláig hátamon az iskolatászkával, kezemben a Síposéktól cipelt tejes kandlival, melyben Mészáros tanító néni kislányának, Melindának naponta vittem a tejet. De ez akkor természetes volt – mint ahogy az is, hogy összevont osztályba jártunk (az elsős a harmadikkal, a másodikos a negyedikkal tanult együtt) és mivel jó tanuló voltam, az un. „csöndes órát” én sokszor nem a tanteremben töltöttem, hanem a tanító néni kislányára vigyáztam az iskolához épített szolgálati lakásban.

Előfordult olyan, hogy a hó kérge olyan keményre fagyott, hogy a nagybátyámékhoz disznótoros vacsorára menet én végig a hó tetején tudtam menni – nem szakadt be alattam. Élveztem a telet, szerettem a szikrázó napban a havas fákat nézni, azt játszottam, hogy kitalálom: melyik ágvillába rakodott hó milyen vadállatot formáz. Arra is emlékszem, hogy egyik télen – talán 1965-öt írtunk – a Tóth nagyapám Pali bátyámtól kölcsönkérte a szamarat, azt egy tuskó után kötötte, és úgy húzatott utat nekem az iskoláig. No persze, ne gondoljátok, hogy ezek után végig ezen a gyalogúton mentünk – nem lettünk volna gyerekek, ha Pannival és a bátyjával Lajoskával nem ott hancúroztunk volna az út mellett a legnagyobb hóban! Tisztán emlékszem, hogy épp javában hógolyóztunk, amikor édesapám – aki aggódott, hogy a megszokott időben nem értem haza – elém jött, hátha a nagy hó miatt nem bírok hazamenni egyedül. De nem haragudott

a „huncutkodásért” – ahogy ő nevezte -hanem hazafelé elmesélte, hogy amikor Ő kisgyerek volt, neki még több mint öt kilométert kellett a temető melletti úgynevezett Hajtó úti iskoláig gyalogolnia. 1929 telén egy reggelre akkora hó esett, hogy a nagyapáék nem engedték iskolába menni. Apukám - aki kitűnő tanuló volt, és imádott iskolába járni - addig sírt és rimánkodott az édesapjának, hogy végül másnap elengedték, de csak Sándor bátyámék tanyájáig jutott: az éjszaka folyamán keményre fagyott hóban teljesen kimerült, és a bácsikámnak kellett őt a hóból kimentenie. Befogott a szánba és úgy hozta haza őt haza átfázva, betegen. Tüdőgyulladás lett, és hetekig nem tudott iskolába járni.

Ó, azok a telek, azok a régi ünnepek! Anyukámék tízen voltak testvérek, így az édesapjuk tíz felé osztotta azt a nyolcvanhét hold földet ott, a sívó homokon a jakabszállási tanyavilágban. A testvérek egy része idővel aztán iparosnak tanult és a városba költözött, de közülük négy ott épített tanyát az „örökségén” közel egymáshoz. Mi pedig az apai nagyapám házához toldott szoba-konyhás lakásban éltünk közvetlenül a testvérek közelében – mert apukám a szomszéd lányt vette feleségül. Így aztán nem voltunk egyedül ott a pusztaságban, és amiben lehetett, segítettük egymást. Emlékszem, hogy imádtam Sándor bátyám lovait hajtani! Nyáron a kocsit, télen a szánt húztuk, amikor mentünk be a falusi boltba, és én roppant élveztem, hogy hallgat rám a Mancsi meg a Sárga. Nagy dolog volt az a két ló, mert lehetett akármilyen világ, a nagybátyám megélt belőlük: „fuvarozott, szántott, boronált – mindig a maga ura volt, sosem kellett a Tsz-ben vagy a városban dolgoznia, mint apukámnak.

Mivel anyukám a tíz testvér közül a legkisebb volt, úgy alakult, hogy anyukája korai halála után ő maradt otthon idős édesapjával a Gere tanyában (édesanyjuk egészségét a 13 gyermek megszülése, a háború, és a beszolgáltatás elmaradása miatti bebörtönzés felemésztette). A testvéreknek természetes volt azután is, hogy anyukám férjhez ment, hogy ha bármilyen ügyes – bajos dolguk volt az anyukámtól kértek tanácsot, és ha családi esemény volt, Ilonkánál gyűltek össze. Számomra ezek a családi összejövetelek feledhetetlen élményt jelentettek.

Szóval így éltünk akkoriban. Most mondjam én is, hogy „bezzeg az én időmbe...”? Nem volt tv, sőt villany sem, de esténként a petróleumlámpa fényénél nagyszerűen lehetett apukával kártyázni, olvasni a természettudományos és a vadászélményekről szóló Kittenberger könyveket - amelyeket én hordtam haza az iskolai könyvtárból - mert mind a ketten nagyon szerettünk olvasni. És azok a malom-csaták, meg a „ki nevet a végén” játszmák! Arra is emlékszem, éppen nálunk volt két kecskeméti unokatestvérem, amikor a játék közben a huzattól hirtelen kialudt a lámpa, és mi ott maradtunk a tökéletes sötétségben, mire apu felkiáltott: „Jaj a kis barnám! Ne bántsátok a kis barnámat (a hat szín közül, ami a „ki nevet” játékban van, ő éppen ezzel a színnel játszott)! Mi pedig kacagni kezdtünk, mert nem, hogy az ő „kis barnáját” nem láttuk - és nem tudtuk leütni - még egymást sem láttuk a sötétben, amíg anyukám újra meg nem tudta gyújtani a lámpát

(ami ugye időbe telt, mert meg kellett várni, hogy a tűzforró üveg egy kissé lehűljön). Igen, apu ilyenkor olyan tudott lenni, mint egy gyerek, imádtam őt, jó volt mellette felnőni. Igazságtalan a sors, hogy csak tizenhét közös évet adott nekünk.

Igen, a Karácsony! Elkalandoztam a múltban, pedig egy Karácsonyról akartam mesélni, arról a Karácsonyról, amikor rájöttem, hogy a fenyőfát nem a Jézuska hozza. Ezen a szentestén az apai nagyszüleimen kívül a keresztanyám is velünk ünnepelt. Ő a városban élt, de mivel nem volt családja, természetes volt, hogy az ünnepeket általában a húgánál tölti. A vacsora (mely ilyenkor mindig orjalevesből, sültekből és töltött káposztából állt, és rendszeresen egy nagy tányér bejglivel fejeződött be) részemről boldog várakozással telt el, majd gyorsan lefeküdtem. Hozzánk ugyanis mindig Karácsony reggelére érkezett meg a Jézuska, ezért igyekeztem ágyba bújni, hogy minél előbb elaludjak – bízva abban, hogy akkor gyorsabban lesz reggel. Szüleim és keresztanyám még fönt maradtak, de ennek akkor még nem tulajdonítottam jelentőséget.

Valószínűleg késő éjjel volt, amikor – talán a szokásosnál több elfogyasztott étel, vagy a finom diós kalács nyomta a gyomromat – felébredtem. A szoba sarkából halk, suttogó női hangot hallottam, és én elszoruló szívvel lestem arra: talán a hold fényében meglátom az Angyalkát, aki Jézuska segítőjeként a fát díszíti. Amint odanéztem, éppen egy kis fehér lepel röppent a fa tetejére – mint később megláttam egy hófehér batiszt kötényke, melyet nekem szántak a szép pepita ruhámhoz – de az angyal helyett keresztanyám állt a feldíszített fánál, kezében a köténnyel.

Hangos, és szívfacsaró zokogásba törtem ki és vigasztalhatatlan voltam: elvették tőlem a Karácsony örömét!

Dr. Sántha György költő

(1888-1974)

1888. ápr. 6-án született a földbirtokos Sántha Gábor és Fazekas Vilma gyermekeként Fülöpháza-Kerekegyházán. Iskoláit Kecskeméten kezdte. A négy elemi elvégzése után a Piarista Gimnáziumba került. Már korán az önképzőkört elnöke lett. Az 1905-ben tett kitűnő érettségi vizsgája után a Pázmány Péter Egyetem Bölcsészkarán folytatta tanulmányait. Egyetemi évei alatt Berlinben és Bernben is tanult. Doktori disszertációját Lenz, mint drámaíró címmel írta.

1910-ben magyar-német szakos kész tanárként állt katedrára Kiskunfélegyházán. A vágya az volt, hogy

francia nyelvet is taníthasson, ezért egyéves tanulmányi szabadságot kért, hogy Párizsba utazhasson. A világhírű Sorbonne egyetem hallgatója lett, ahol Bergsont is hallgatott.

1912-ben hazatért, megnősült, feleségül vette Sikari Kovács Margitot. Öt gyermekük született.

Első verseskötete 1915-ben jelent meg: A bánat harangzúgása címmel. 1920-ban családjával Kecskemétre költöztek, s a Katona József Reáliskola tanára lett.

1930-ban megjelenik a második kötet. A címe: Toronyőr. A romantika korától ismert jelképes „toronyőr” képében, az emberi eszmények, égi igazságok magányos őrzőjeként szól a költő az ekkor született verseken át.

1935-ben már a harmadik kötet látott napvilágot: Aranyhomokon nomád felhők c. alatt.

Költészete ez idő tájt éli csúcát. Ez a népi írók nagy korszaka is egyben, amikor a közügyekben gondolkodó művészek úgy érezték, hogy a magyar társadalom megújításában építeni csak a parasztságra lehet. Sántha György költészete a harmincas években együtt lüktetett a népi írói mozgalom megfogalmazásával. Érett, elismert költő, népben, nemzetben gondolkodó értelmiségi. Ekkor éli fénykorát a Katona kultusz ápolására hivatott Katona József Társaság is, melynek titkára, majd ügyvezető elnöke is volt. A Társaság meghívására, előadói estjeire az ország szellemi életének színe-java

eljött. A hivatalos rendezvények után a vendégek rendszerint a jakabszállási Sántha birtokra, a költő tusculánumába is kilátogattak. Számos anekdota, megírt történet szól ezekről az eseményekről. Erdélyi József, Sinka István, Tamási Áron többször hetekig maradtak nála. Úgyszintén Darvas József, Féja Géza is. De vendégszeretetét élvezte Illyés Gyula, Móricz Zsigmond, Keresztury Dezső, Ortutay Gyula, Németh László, Áprily Lajos, Tóth László, dr. Szabó Kálmán, Simonka György, Julesz Miklós, a volt tanítvány, és a tudós Bodócs Gyula is.

Családi életének költészete is gazdag. A kecskeméti otthonuk, a jakabi szeretett birtoka, a gyermekáldások, a sok meghitt együttlétek mind megtermékenyítőleg hatottak rá. Nagy erőt és inspirációt adott neki a test- és szellemközelség az övéivel, legszentebb, szűkebb közösségével.

1942-ben Pestszentlőrincre hívják gimnázium igazgatónak. Nem megy, inkább korai nyugdíjazását kéri. Azt mondta, hogy nem és nem, semmilyen áron nem akar megválni szeretett lakóhelyétől.

Az 1944-ben, „S maradunk a Végtelenben” címmel már kéziratban összeállt verseskötet a háború miatt nem került kiadásra.

Költészete az 50-es évektől más pályát kezdett írni. Lírikus tehetségét a megjelent kötetei fejlődés szerűen bizonyítják. A hit születése azonban életének és költészetének utolsó szakaszában érett meg és tárulkozott ki. Az 1914-ben, korai versei között megjelent

Örökélet és az 1954-ben megírt Atya-Fiú-Szentlélek című vers átíveli a költő egész életét. Az 1914-es vers utolsó sora: „sub specie aeternitatis” – az örökkévalóság jegyében – és a lelki fordulat után keletkezett Atya-Fiú- Szentlélek című vers egyaránt utal az az örökkévalóságra.

86 éves korában, 1974. február 18-án hunyt el. Sírhelye az örkényi templom altemplomában van. Halálos ágyán még belejavított egy Illyés Gyula versbe. Illyés: Hitem senki földjén című versét írta át Hitem ígéret földjén címmel.

Forrás: *Sántha Melinda (unoka), 2022.*

Szabó József költő, zenész

(1952-2022)

Szabó József vagyok, 1952. július 21-én születtem, Kiskunfélegyházán anyakönyveztek.

Fülöpkakabon Szabó István nagypapám melletti tanyára születtem, szüleim felesbérlők voltak ott.

Másfél éves voltam, mikor Jakabszállásra költöztünk, az ún. Hármashatár-sarokba, azaz Szultán-sarokba. Szüleink ott építkeztek, földet műveltek, szőlőt telepítettek, rengeteget dolgoztunk.

Szüleim: Szabó József és Mészáros Irén. Mindketten fülöpkei nagycsaládból származnak.

Alsó tagozatban a Határ úti iskolába jártunk, tanítónk dr. Magony Ottóné Somkuti Gizella. A felső tagozat a Gaál iskolában volt, Gaál Jenő tanító bácsi tanított, nevelt bennünket. Jakabszállás hivatalosan Kecskeméthez tartozott, de mi inkább Félegyházára jártunk. Félegyházán lettem építőgépész „iparitanuló”, ott laktam bent egy ismerős családnál. A

szakmai gyakorlatot a helyi Gépállomáson szereztem meg. A szakmunkásképző elvégzése után gépszerelő ezermesterként a Jakabszállási Népfrent Szakszövetkezetben dolgoztam. Az akkoriban kötelező sorkatonai szolgálat után, továbbra is a helyi Szakszövetkezetben maradtam. Majd annak utódként a TRUPLAST-ban dolgoztam, mint gépbeállító karbantartó, egészen nyugdíjazásomig.

Családi életünk: 1977-ben házasságkötés Sárga Emesével, gyermekeink: Emese és Ervin.

Lányom a kecskeméti Református Gimnáziumban magyar-angolt tanít, fiam elektroműszerész.

Feleségem egyéni vállalkozóként a jakabszállási Mini Büfét üzemelteti.

Szabó József mindenkor becsülettel, tisztességgel, szorgalmasan végezte munkáját.

Kiváló műszaki érzékkel rendelkezett. Világéletében ezermester feltaláló volt. Gyerekkorától, fiatakorától fogva barkácsolt, házilag készített szerszámokat, gépeket, saját anyagokból saját kezűleg állított össze kerékpárt, saját kivitelezésű Trabant-motoros sárkányrepülőket stb. Ifjúkorában zenélni kezdett, melyhez gitárokat fabrikált különleges házi kivitelben. Testvéröcsével Szabó Andrással és unokaöcsével Lugosi Dezsővel házi kis együttest alakítottak.

Régi slágereket, de inkább keresztény könnyűzenei alapokon álló számokat játszottak, melyekkel keresztény könnyűzenei alkalmakon, búcsúkon, templomokban, adventi estéken léptek fel.

Szabó József keresztény költőként is jelentőset alkotott.

Sok száz verse és jó néhány verseskötete jelent meg. Lásd. Más-Világ, Isten, Te és Én. Itt és most, néhány pozitív gondolattal 101 vers. 1998

Személyes hitvallása:

Kamaszkoromban az egyik albérlőtársamnak volt egy gitárja.

Egy dalt tudott eljátszani, két akkorddal, azt is Ő írta.

Felajánlotta, hogy 100 forintért megvehetem. Megvettem. Megtanultam azt a dalt, és vettem egy, gitáriskola füzetet, amiből tovább tanultam gitározni. Akkoriban volt a „Beatles korszak” kezdete, és indult el a Gitáros mise program is. Az albérletben Kiskunfélegyházán a Tv-ben láttam egy elektromos hegedűt, aminek nem volt „teste” csak egy hullámos ív kötötte össze a húrágycat a hegedűnyakat. Tetszett!

A tanyán, ahol laktunk, nem volt sem áram, sem Tv. Az öcsém, András, s a keresztfiam, Dezső, kisgyerekként kedvelte a gitárhangot.

Később beiratkoztak gitáriskolába és megtanultak ritmus és basszus-gitározni. Néha hárman összeültünk zenélni, de fogalmunk sem volt, miért, Hol fogunk fellépni? És mivel? Egy jakabszállási adventi előadásra a Kultúrházba, meghívást kaptunk, ahol helvéciai fiatalok, gitároztak, énekeltek, és ez nagyon tetszett. Amikor Harkai Erika, aki meghívott, megtudta, hogy tanulunk gitározni, egyből a szponzorunk lett. Adott 8 db kazettából álló magnókazetta sorozatokat, kottaállványokat, „sárga könyveket”, amikben 218 ének volt a Katolikus Karizmatikus megújulás dalaiból, és felajánlotta az iskolában gyakorlás lehetőségét.

Ekkor voltunk nyolcan, tízen. Már egy éve gyakoroltuk az énekeket, amikor hozzájutottunk egy Hang könyvhöz, Dombi Ferenc írásairól, mert Őbenne egy belső Hang válaszolt kérdésekre „odaátról”. Elmentünk egy miséjére Inárcsra, ahol ezeket az énekeket énekeltek, hangszerek nélkül. Megkérdeztük, Feri bácsit: jöhetnénk-e zenélni? Azt felelte: Egy éve imádkozunk zenekarért.

Megszerettek minket és több mint tíz évig jártunk minden hónap utolsó vasárnapján szolgálni. Kis Polskival négyen utaztunk, és az akkorra már elkészült szűkített méretű gitár könnyebben elfért a szűkös helyen.

Közben Jakabszálláson is elkezdődött a gitáros mise szolgálat, minden hó első vasárnapján. Más helyekre is eljutottam, más emberekkel, Sándor és barátai csapattal idősek otthonaiba, hajléktalan szállókra...

Az inárcsi szolgálat véget ért. A jakabi templomi szolgálat is abba maradt, az idős otthonokhoz a covid miatt nem mehetünk, de a jakabszállási Jézus Szíve templomban megújult a gitáros mise lehetőség, minden hónap első vasárnapján.

Van egy Facebook csoportunk is Áldjad Én Lelkem Az Urat csoportnévvel, ahol elérhető az általunk énekelt dalok többsége. Aki szeretné ennek a gitárnak a hangját meghallani, jöjjön a templomba!

Forrás: Szabó József beszámolója

CIVIL SZERVEZETEK

Jakabszállási Lokálpatrióták Egyesülete

2013-ban ünnepeltük a Jakabszállási HÍRLEVÉL c. újság megjelenésének 20. évfordulóját a Jubileumi Vigasság keretében.

Az egyesület a tevékenységét közhasznú tevékenységként végzi. Egyéb céljai és tevékenységei:

- Természet és környezetvédelem (különösen környezet, természet és fogyasztóvédelmi anyagok, kiadványok, dokumentumok, filmek, széleskörben történő bemutatása, terjesztése,
- Nevelési, oktatási és ismeret terjesztési feladatok ellátása (kiadványokkal, tanulmányi kirándulások szervezésével, pályázati lehetőségek felkutatásával és pályázatok megírásával),
- A térségben élő emberek környezeti és emberi gondolkodásmódjának, szemléletének kialakítása, erősítése,
- Rendezvények előadások, megmozdulások szervezésével, koordinálásával, illetve ezeken való részvétellel az állampolgárok felelősségérzetének fejlesztése,
- A lakosság mozgósítása, lelkesítése különböző kezdeményezésekben és megmozdulásokban való részvételre (propagandával, előadásokkal, illetve szakmai vitafórumok, közös munka szervezésével, helyi újság kiadásával és szerkesztésével),

- a Jakabszállási HÍRLEVÉL című újság kiadása,
- Hagyományápolás.

2005-ben azzal a céllal jött létre, hogy településünkön közösséget építsünk. Először a helyi újságot indítottuk újra, majd ezzel párhuzamosan a településszépítéshez is hozzáfogtunk, majd közösségépítő rendezvényeket valósítottunk meg 2013 óta.

2013 óta több közösségépítő rendezvényt tartottunk meg. Legfőbb a Jakab-napi Vigasság és a TeSzedd! akció helyi megvalósítása.

A Falvak éjszakája rendezvény három testvértelepülés közös identitást erősítő rendezvénye 2015 óta. Kunszállás, Fülöpjakab és Jakabszállás összefogott, hogy a közösen teremtsünk meg egy olyan programsorozatot, amely a helyi lakosság bevonásával valósul meg. Ennek társszervezője egyesületünk is, együttműködve a helyi önkormányzattal. Ennél a program sorozatnál a néphagyomány és a helyi értékek megőrzése fontos szempont. A rendezvény méltó megnyitásként a Gasztro Színházi előadáson vehetnek részt az érdeklődők. Az Arany Habverő versenyre jelentkezők leadják az elkészült süteményt a bíráló bizottságnak. A bizottság tagjai a cukrászatban dolgozó neves szakemberek. A legjobbak közé kerülés mindig nagy öröm.

A szabadtűzi ételek főző versenye a hagyományok szerint baráti társaságok, munkahelyi csoportok fognak össze és jönnek családjaikkal együtt, hogy megmutassák főzési tudományukat. Magukról gondoskodnak sátorral, főzőhelyekkel és készítik ínycségeiket, melynek elkészülte után a bíráló bizottság asztalára hoznak kóstolókat, melyeket séfként dolgozó neves szakemberek bírálják el.

Több projektben is együttműködünk Jakabszállás Község Önkormányzatával (pl.: Hungaricum pályázat) és a helyi civil szervezetekkel.

Közösségépítő programokat, rendezvényeket (pl.: világháróklub, gyógynövényes ismeretterjesztő előadások és még több új előadásokat szeretnénk megvalósítani a jövőben is.

Toborzó Alapítvány

Alapítója: G. Nagy Katalin

Kuratórium elnök: Kiss József

Kuratóriumi tagok: Szentkúti Gyuláné, Szabóné Varga Beáta, Csorbáné Sipos Mária, Konfár János, Kocsis István

Célterülete: Jakabszállás és környéke népi hagyományainak felelevenítése és őrzése, az itt felnövekvő nemzedékek összetartása céljából rendezvények (néptánc, népdal, népművészet, népi mesterségek, lovas hagyományok, népdalkörök) megszervezése, tárgyi és anyagi feltételeinek biztosítása. Az alapítvány célul tűzte ki, hogy az 1950-es, 1960-as és 1970-es években hagyománynak számító, szüreti felvonulást és az esti bált megszervezi. Időnként ez a folyamat megszakadt, de újra és újra fel lett elevenítve. Nagy szeretettel és lelkesedéssel kapcsolódtak be a korábbi felvonulások szervezői és szereplői, át adva tudásukat a következő nemzedéknek. A néptánc betanítását több évtizeden keresztül Farkas Pali bácsi vállalta el. Nagyszerű pedagógiai érzékkel tudta a csoportokat formálni, színvonalas műsorokat készíteni. Majd később mikor már időskorára való tekintettel, aktívan nem tudott részt vállalni, akkor mindig megfelelő tudású oktatók kerültek a csoporthoz. Az egész napos rendezvény összeállítása és megszervezése nagyon sok időt és energiát, anyagi áldozatot követelt az alapítvány tagjaitól. G. Nagy Katalin alapító tag széleskörű ismeretségének és nagy teherbírásának köszönhetően magas színvonalú, a megyében, de

az országban is híressé vált ez az esemény, amely 1000-1500 főt is vonzott egy egy alkalommal.

Az alapítvány kezdetben bérletekből finanszírozta a fellépő ruhákat és csizmákat, majd később már ezeket megtudta vásárolni az önkormányzati és mecénások támogatásának köszönhetően. Évente 13-16 csőszpár volt, aki vállalta a felkészülést és 20-24 hintós, akik fogatos lovaikkal, felszerelésükkel a rendelkezésünkre álltak.

Toborzó alapítvány az idő múlásával befejezte tevékenységét és megszűnt.

A birtokában marad népviselet ruhákat és csizmákat az önkormányzatnak ajándékozta.

Szüreti 2016 Alapítvány

Alapító: Szabó László

Kuratórium elnöke: Krisztián Aranka

Kuratóriumi tagok: Konfár János, ifj. Marosi József

Célterülete:

- kulturális és információs
- kommunikációs tevékenység (pl. helyi tömegkommunikáció, művészeti tevékenység, kulturális örökség megőrzése,
- közgyűjtemény,
- épített környezeti védelme,
- népművészet, hagyományőrzés,
- közművelődés, kisebbségi, nemzetiségi kultúra ápolása

Alapítványunk ahogy a nevében is szerepel 2016-ba alapult. Fő tevékenységi körünk a hagyományőrzés, nemzeti értékeinknek őrzése, ápolása, gyakorlása, amelyet néptánc, népzene, kézművesség terén ismerhetnek meg a jakabszállási fiatalok. Ez még kiegészül a lovas sporttal, a lovasok, és a fogathajtók révén, így betekintést kapnak a táncosok a lovas életbe is. Ebben nagy segítséget nyújtott Konfár János, aki ismertsége révén, és ő maga is lovas, lószertő emberként, a környék legszebb lovas fogatait tudta településünkre hívni. Az Alapítvány 2016-tól minden évben egyszer egy szüreti felvonulás

rendezését vállalta. Amely menettel reggel 6:30-kor indultunk zenés reggeli ébresztővel a falu színt összes utcáját bejárva, ezen részt vettek lovasok, fogathajtók, táncsoport tagjai. Itt már reggel a falu érdeklődő része meg lett mozgatva tánc keretében.

Déli 12 órától újra indultunk egy úgynevezett falujárással, ahol közel 20 lovas, legalább ennyi fogathajtó és közel 100 hagyományőrző a kocsikon elindul a falu utcáit bejárni. Ezen alkalommal előre megbeszélte megállóhelyeken leszállunk, és az érdeklődőket megtáncoltattuk, itt is szinte a falu összes utcáját bejárva.

16:00 Érkezés a Parkerdőhöz itt lovas felvonulás, ügyességi bemutató, fogatok bemutatása, menettánc letáncolása, valamint a közönség felkérés történt. A menettáncban évről évre változó számban 13-16 pár fiatal vett részt, akik a táncot fél évnyi kitartó próbával sajátították el, az elszántabb részük egy nyitótáncot is betanult.

Táncunkat nem csak ezen a napon mutathattuk be, felkéréseink is volt: Autoflex céges rendezvényére, Falunapra, Vállalkozók estéjére, Nőnapra bálra, Kecskeméti Hírös Héten, ahol, mint a falu büszkesége, aktív táncsoportként tettünk eleget a felkérésnek, és örültünk a lehetőségnek. Az Alapítvánnyal közösség-fejlesztő munkát is végzünk, a fiatalok összetartásával, és mind emellett nemzeti értékeink megismertetésével, ápolásával.

Pityang Virágai Oktatási Alapítvány

Az alapítvány 2004. augusztus 13-án lett bejegyezve a Bács–Kiskun Megyei Bíróságon.

Az alapítvány célja: a gyermekek oktatása, nevelése, felügyelete, az oktatás-nevelés színvonalának az elősegítése. Ezen túlmenően célul tűzi ki a testi nevelést és az egészséges életmódra és az iskolai életmódra való felkészítést, óvodába bejáró gyermekek ellátása, étkeztetés, családi bölcsőde működtetése, játszóház és táncház szervezése, fogyatékos gyerekek integrált óvodai nevelése, megkésett beszédfejlődésű gyermekek integrált óvodai nevelése, a közösségbe nehezen illeszkedő gyermekek óvodai nevelése, a lelkiileg sérült, magatartási problémákkal küzdő gyermekek óvodai nevelése.

Az alapítvány a Pityang Óvoda és a Szákszorszép Családi Bölcsőde fenntartója.

Keresztény óvodai programmal működő intézmény fenntartója.

Fontosnak tartjuk az alapvető emberi értékek, magyarságtudat, a magyar néphagyomány (zene, tánc, ének, néprajz, hagyományok) megismertetését a ránk bízott korosztállyal és az őket körülvevő családokkal. Rendszeres néptánc foglalkozással, a nevelési-oktatási tervben megjelenő foglalkozásokon, ünnepségeken, falusi rendezvényeken való részvételkor.

Autentikus magyar népzenevel, népi játékokkal, népi díszítőművészet motívumaival, népviselettel érzékeltetjük a múltunk tovább élését a kisgyermekek lelki, értelmi mentális fejlődésében.

Nagy a felelőssége az alapítványban dolgozóknak is, hiszen a „világ” sok olyan információt visz a gyermekek elé a virtuális világból is, amely elbizonytalanítja a családokat. Mi a jó? Mi a követendő? Mihez tartásák magukat? Milyen elvek szerint neveljék a gyermekeiket? Ehhez próbáljuk hozzátenni a fentebb leírt értékek napi közvetítésével a segítségünket.

Pályázatokon alig tudunk részt venni. Ennek 2 oka van. Nincsen emberünk arra, hogy a pályázatokat folyamatosan figyelje. Sajnos igen kevés pályázatot látunk, ami, mint nem állami fenntartók számára íródott.

Falunapon, falusi karácsonyi rendezvényen, idősök napján műsort adunk a helybelieknek.

A szülők lehetőségeik szerint segítik az alapítványt.

Együtt Jakabszállás Gyermekeiért Alapítvány

Az alapítvány 1998-ban alakult. Célja a Jakabszállási Általános Iskola és Óvoda tárgyi feltételeinek javítása, a kimagasló eredményt elért tanulók jutalmazása, esetleg anyagi támogatása, tanítási-tanulási és szabadidős tevékenységek színvonalának emelése. Az alapítvány határozatlan időre alakult. Az alapítvány döntéshozó szerve a kuratórium. Ügyeikben a kurátorok nyílt szavazás során szótöbbséggel határoznak. Az ülés akkor határozatképes, ha azon az elnök és rajta kívül legalább 3 tag egyidejűleg jelen van. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Az Alapító Okirat tartalmazza a kuratórium elnökének feladatkörét. Az ülésekről jegyzőkönyvet kell készíteni és a határozatokról nyilvántartást vezetni. Az alapítvány közhasznú szervezet. A közhasznúsági jelentés tartalmazza:

- számviteli beszámolót,
- költségvetési támogatás felhasználását,
- a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást,
- a közhasznú tevékenységről szóló rövid tartalmi beszámolót.

Szem előtt tartják, hogy a pénz a település gyermekeire javára legyen fordítva. A pénzbeli támogatás befolyt magánszemélyektől, cégtől, vállalkozóktól és a településen élők személyi jövedelem adójának 1%-ból. Az adományozók között előfordult, hogy kikötötte

mely intézményt kívánja támogatni, illetve a saját elképzelését, kívánságát támogatta meg pénzzel. Pl. zongorahangolásra, gyermeknapra, könyvjutalmazásra adományozott.

Az alapító okirat III. pontja rendelkezik az alapítványi vagyon felhasználásáról: Az alapítványi vagyon - annak tőke összege, kamata, hozadéka – a kuratórium döntése alapján pénzübeli támogatás nyújtására és az alapítványi cél megvalósítása érdekében folytatott vállalkozói tevékenységre használható fel. Az Alapítvány vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végez. Az alapítvány révén 2015. óta évente több alkalommal biztosítja községünkben az elektronikai hulladék ingyenes elszállítását.

Jakabszállási Polgárőr Egyesület

A Polgárőr Egyesület 2002-ben alakult, de ezt megelőzően már több éve működött, de a nyilvántartásba vétel, cégbírósági bejegyzés a fenti időpontban történt meg. A szervezet célja, a közrend és közbiztonság védelme, az állampolgárok személyi biztonságának védelme, az állampolgári vagyonvédelem elősegítése, a lakossági biztonságérzet növelése.

Tájékoztatómban igyekszem elkerülni az egyesület érvényes alapszabályában megfogalmazottakat, amelyet a közgyűlés elfogadott. A tagság létszáma változó, megalakuláskor 62 fő, jelenleg 35, ebből 5 fő nő. A polgárőr egyesületet a közgyűlés által választott elnökség irányítja. Az elnökség 3 tagú, elnök, elnökhelyettes, titkár, megszemélyesítve Pomozi Sándor Attila elnök, Provicz János elnökhelyettes, Szabó Mihály titkár. Évente 1 közgyűlés megtartása kötelező.

Az egyesület megalakulása óta a vállalt feladatait példamutatóan teljesíti. A szolgálatok szervezését Pomozi Sándor Attila elnök végzi. Kiváló kapcsolatot alakított ki a rendőrséggel, az önkormányzattal, valamint a községben működő civil szervezetekkel, vállalkozásokkal. Dicséretes, ahogy mozgósítja az egyesület tagjait kisebb katasztrófák megelőzésében és helyreállításában. A tagság több tagja az elmúlt időszakban munkájuk elismeréseként polgárőr kitüntetésben, ill. dicséretben részesült.

Egy tájékoztató kapcsán nem lehet kikerülni az egyesület gazdálkodását sem. Az önkormányzat minden évben támogatja az egyesületet. Szabó György Róbert polgármester a polgárőr bál bevételét az egyesület számára a biztonságos működés érdekében felajánlotta. Az egyesület titkára figyelemmel kíséri a pénzügyi helyzetet, és minden egyes kérdésben egyeztet az elnökkel.

Visszatekintve a múltba 2002-ben tanyavédelmi terepjáró személygépkocsit kaptunk, amit felváltott 2015-ben egy Suzuki Vitara terepjáró autó, melyhez pályázat útján jutottunk. Ugyancsak hozzájutottunk 80 db mobiltelefonhoz, így a külterületi lakosokkal szükség esetén azonnal kapcsolatba tudtunk kerülni. Minden évben bővítettük a polgárőrség tagjainak ruházatát, valamint eszköz állományát. A gépjármű mellett mi

örültünk a kisebb eszközöknek is rádiók, kerékpár. Egy-két napon belül 50 cm³ benzinmotoros robogóhoz jutunk, de fontos számunkra, hogy kapunk 2 db EDR rádiót, amellyel a környező települések szolgálatban lévő polgárőreivel kapcsolatban tudunk lenni.

A biztonságos működést elősegítik a sikeres pályázatok, amelyek fedezik az üzemanyagköltséget, a személyautó biztosítási költségeit, ruházat beszerzését stb. Az egyesület tagjainak elismerésre méltó hozzáállása mellett ki kell emelni az Országos Polgárőr Szövetség, a Bács-Kiskun Megyei Polgárőr Szövetség, a Megyei Rendőr-főkapitányság, a Városi Rendőrkapitányság, a helyi körzeti megbízott, a Jakabszállás Községi Sportegyesület, a Lokálpatrióták, valamint az önkormányzat hozzáállását. Ahhoz, hogy a mi egyesületünk, akiknek tagjai társadalmi munkában végzik a szolgálatot hétköznap és ünnepnap, éjjel és nappal, esőben, hóban és napsütésben, főúton és dűlőúton, jogos és jogtalan kritikák kereszttüzeiben mindig és mindenkor becsületes helytállnak. Köszönjük, hogy szolgálhatunk és élvezhetjük a település lakóinak bizalmát.

Forrás: Szabó Mihály egyesületi titkár

Kecskemét és Vidéke Aero Club

Talán sokan nem is tudják, hogy a Kecskemét és Vidéke Aero Club (KVAC) immár több mint 27 éve sikeresen működik a méltán jó hírű Jakabszállási Repülőtéren.

A megalakuláshoz szükséges tényezők közül a legfontosabb talán a repülőtér akkori tulajdonosának, Csík Imre repülőtársunknak az a bölcs előrelátása volt, miszerint a vitorlázórepülés Jakabszálláson sokban hozzájárulhat az egyetemes magyar repüléshez, de legalább annyira emeli a repülőtér tevékenységének a színvonalát, mint az itt végzett repülőtevékenységek bármelyike. A jó gondolatokat megfelelő tettek követték. Lelkes, a vitorlázó repülést kedvelő és azt már korábban is művelő emberek bábáskodása mellett megalakult a KVAC.

Támogatásra is számíthatunk szerény gépparkunk beszerzésében, az eszközeink térítésmentes tárolásában és gyakran az üzemeltetésben, de számunkra nem kevésbé fontos lelkesítő baráti viszony fenntartásában. A legtöbb hozzájárulást a lelkes induló tagság szellemi fizikai és anyagi erőfeszítései tették ki. Az is igen sokat segített az induláskor, hogy a klubalapítók és a tagság egy része vagy már művelte a vitorlázórepülést vagy a repülés más ágazataiban tevékenykedett. Beindult tehát a vitorlázórepülő élet Jakabszálláson, az alföld szívében, kellő távolságra a katonai repülésektől, lelkes és egyre bővülő klublétszámmal, a fiatal korosztály aktív érdeklődésével.

Ma szerényen, de büszkén elmondhatjuk, hogy ismerik, sőt elismerik tevékenységünket itt a szűkebb „hazánkban” úgy, mint országos vagy nemzetközi szinten egyaránt.

Mi az, amitől jó Jakabszálláson vitorlázó repülni? Mi szabadidős sporttevékenységet folytató nonprofit társaságként működünk, közvetlenül nem készítünk versenyre

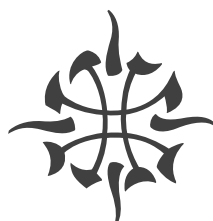
vitórlázórepülőket. Felkészítünk viszont elméletileg és a gyakorlatban minden vitórlázórepülés iránt érdeklődőt arra, hogy biztonságosan repüljön nálunk, legyen tagja egy jó hangulatú társaságnak, töltse szabadidejét szép és sportos tevékenységgel. Azok a fiatalok, akik középiskolásként vagy a későbbiekben hozzánk csatlakoznak, feltétlenül gyarapodnak fegyelmezettségben, kitartásban, precíz, pontos munkavégzési képességekben, jó közösségi értékekben. Mindenképp sportos, egészséges és igazán különlegesen szép szabadidő eltöltési lehetőség, ami gyakran válik szenvedéllyé.

Aki pedig hosszútávon a repülés szeretetétől inspirálva élethivatásának választja ezt a tevékenységet, semmivel össze nem mérhető alapokat gyűjt össze tarsolyába, ami egész életpályáján hasznosítható lesz.

Büszkék vagyunk az eredményeinkre, különösen, amikor azon aktív vagy volt tagjainkra gondolunk, akik már vagy a közforgalmi vagy katonai repülésben kamatoztatják az itt megszerzett ismereteket, de mindazokra is, akik más pályán eredményesek az itt tanult és tapasztalt képességek és pozitív emberi tulajdonságok birtokában és továbbra is a klubunkban vitórláznak.

Ha ma valaki Jakabszállás felett csendesen suhanó vitórlázórepülőt észlel, ne sajnálja a fáradságot, nézzen ki a repülőtérré és várhatóan új élményekben és további érdekes információkban lehet része!

Sági János
klubelnök

TURISZTIKAI ÉRTÉKEK, KIKAPCSOLÓDÁSI LEHETŐSÉGEK, LÁTNIVALÓK

Wolford dűlői Községi Ház

Jakabszálláson a Kisasszonyerdőben a Klebelsberg Erdei Iskola és Községi Ház várja vendégeit. Jakabszállás Kecskeméttől 17 km-re található, a Kecskemét- Baja közötti főútvonalon, Bugac szomszédságában, jól megközelíthető az M5-ös autópályán is.

A tábor a falu központjától 3 km-re nyugodt környezetben található. Turistaszállásként is igénybe vehető.

Szálláshelyünk és a környező vidék ideális helyszínt biztosítanak a különféle nyári táborok, szaktáborok, erdei iskolák, értekezletek, konferenciák lebonyolításához. A szállások kedvező adottságainak és felszereltségének köszönhetően sokféle lehetőséget teremtenek a fedett- és szabadtéri közös programokra. Egyéni és csoportos vendégeket is várunk.

Gedeon Tanya Panzió

A Kiskunsági Nemzeti Park több mint 35 ezer hektáros területén megtaláljuk a Duna-Tisza közének minden védeni érdemes természeti kincsét. Jakabszállás és környéke épp ennek a változatosságnak köszönheti jelentőségét: mocsarak, lápok, nedves rétek, homokbuckavidék, szikes puszta, szikes tavak egyaránt előfordulnak benne.

A páratlanul értékes területe természetesen a bócsai, jakabszállási és a bugaci puszta. A vándorlélek, a csavargásra termett ember nem válogat: mindent látni szeretne. Akkor él igazán, ha úton van. Imádja az ismeretlent. Ami számít az, hogy más legyen. A historikus bugaci puszta Európa térképén aprócska pont. Én mégis erre a helyre invitálom azokat a vándorokat, akik nem csak a zajos turistaparadicsomokat kedvelik.

Egy órányi autóútra Budapesttől, megérint a pusztai homokkal befűjt – másfél évszázaddal ezelőtti – történelem hangulata. Jakabszállás és Bugac környékének egyedülálló madárvilága, védett madarak sokasága az ornitológusok számára maga a paradicsom. (székicsér, szalakóta, gulipán, gyurgyalag, dankasirály stb.) Növényvilága is rendkívüli, hiszen Európában máshol fel nem lelhető növényi társulások fordulnak elő,

mint a láprétek védett növényei, és nőszirmfélék, és a híres ősbörökás. A csikósok büszkén kitűzött kalapdísze, az árvalányhaj is csak itt létezik. A Pusztai emberei mindennapjaikban, eszközeikben, ételeikben, dalaikban, őshonos állataik rideg tartásában hűen őrzik a híres – legendákkal átszótt – betyárvilág emlékeit.

Kitapintható nyugalmat és békességet sugall a mesébe illő táj: gémeskút árnyékában nyargaló lovak, békésen legelésző magyar szürke marhák, közöttük a legnagyobb meglepés is összebújó rackabirkák, a békákat szedegető fehér gólyák, - megannyi kis csoda. Megelevenedett a múlt századbeli, méltán világhírű Bugacpuszta, és eközben feltárul egy másik világ is, a betyárok világa. Hiszen ezt a helyet is emlékek, legendás betyárok sora köti a magyar történelem érdekes, izgalmas időszakához. Ezek közül sokan félreértésből, tévedésekből adódóan váltak üldözöttekké, és lakhelyükké választották a bugaci, bócsai, jakabszállási puszták szabad egét. / Bogár Imre, Bogár Jakab, Dönti Péter stb. / Ezek a történetek, ezek a mesék igazak, és feledhetetlenek.

Aki a környékre érkezik nem mulasztja el meglátogatni a híres Bugaci Csárdát, megtekinteni a Pásztormúzeumot és a hangulatos jakabszállási Gedeon Tanyát.

1990-ben, az indulás évében már az volt a koncepciónk, hogy egy olyan tanyát üzemeltessünk, amely igazán „él”, azaz egyszerre gazdálkodik, földet művel és állatokat tart, majd a lehetőségekhez képest a saját termékei kerüljenek az asztalra. A fő cél a turizmus volt már akkor is, de annak egy tényleges életformát megmutató, tradíciókat bemutató, tanyasi élet-szagú változata európai színvonalon. Mára kiderült, hogy a potenciális vendégeink azon igényét, miszerint látni és érezni szeretnék ezt az értéket, melyet a tanya nyújtani tud, túlságosan megelőlegeztük a 90-es években. El kellett telnie bizony majdnem 18 évnek addig míg ebből reális igény lett a látogatóink részéről. Kellett értesülni a külföldi áruk silány, időnként egészségre ártalmas minőségéről, át kellett élni egy európai kerge marha kór járványt, és szembesülni kellett a ténnyel, hogy egészségtelen kemikáliák kilóit esszük meg évente a hipermarketek irreálisan olcsó áruiban. Lassanként felértékelődött az egészséges életmód, nem mindegy mit eszünk, és az sem, hogy ezt hol szerezzük be. A vendégeink többségének fontos információ az, hogy hol, hogyan, milyen körülmények között nőnek fel az állatok, melyek húsát asztalra tesszük.

Készítünk szürkemarha szalámit, zöldspárga port, búzahúst, hogy csak néhány terméket említsek. A tevékenységek megosztódnak nálunk, elsősorban én foglalkozom a turizmussal, édesanyám és az öcsém az agrár-feladatokkal, ezen belül a házi termékek engedélyeztetése is a testvérem reszortja. Természetesen mindenki minden feladatot elvégz, de minden területnek megvan a felelőse.

Mindegyiknek története van. Az első két szürkemarhánk Zsófi és Dönő 1991-ben került hozzánk. Amikor a szürkemarha gulyánk 15-17 fősre duzzadt, akkor már megvolt a

jogszabályi háttér, hogy mi magunk is vágjunk belőlük. Érdekelt, hogy milyen lehet a szürkemarha kolbász és szalámi, ezért kipróbáltam. Azt mondják a vendégek, hogy nagyon finomak. Nekem ez sokkal jobban ízlik, mint a disznóból készült kolbász.

A kíváncsiság viszi bele az embert olyan dolgokba, amik aztán kinövik magukat. A spárgával még egyszerűbb dolog történt. Az egyik évben nagyon sok termett belőle, és keveset akart fizetni érte a felvásárló. Úgy döntöttünk, hogy nem adunk túl rajta. Két feldolgozási módon gondolkodtunk: az egyik a fehérspárga, amit édesanyám édes-savanyú lében tett el, mely a 78. OMÉK kiállításon különdíjas termék lett.

A másik a zöld spárga, amit bevizsgáltattam, milyen beltartalommal rendelkezik. Kiderült, olyan mennyiségű és minőségű tápanyagot tartalmaz, amely az emberi szervezet számára nélkülözhetetlen. Gondolkodtunk, milyen eljárással tartósítsuk úgy, hogy a beltartalom ne nagyon sérüljön, és akkor kitaláltuk, hogy zöldspárga örleményt állítottunk elő belőle, ami semmiféle adalékanyagot nem tartalmaz.

A búzahús készítésének ötletét is az élet hozta. Ugyanis az első vegetáriánus kérések kapcsán a szokásos rántott sajt, és gomba mellett hússzerű élelmiszert szerettünk volna elkészíteni, aminek nincs köze a húshoz. A sors úgy hozta, hogy egy egészséges életmódtábornak adtunk otthont a tanyán, amikor is egy élelmiszerkémikus egy furcsa állagú élelmiszerral állt elő, mely a gyerekeknek nem ízlett. Anyukám úgy gondolta, lehetne ebből valami finomat varázsolni. Kb. 3 éven keresztül kísérleteztünk vele, mire néhány igazán jó elkészítési módot találtunk. Ez a finomság „búza aranya” néven fut, és nagyon szeretik a vendégeink. Az OMÉK-ra is elvittük. Ez egy olyan búzafehérje, aminek a fehérje tartalma a csirkemellel egyezik meg. Semmi köze a húshoz, de úgy lehet vele dolgozni a konyhában, mint a hússal. Jól veszi fel a fűszereket, és minden konyhatechnológiát bír.

Az általunk előállított termékek helyben értékesíthetők és 40 km-es körön belül, valamint Budapesten. Valójában nehézségek sorával találkozunk azok, akik kézműves terméket szeretnének értékesíteni. Nem piacképes, legfőképp a mennyiség miatt, az ipari előállítás mellett labdába nem rúghatunk. Kecskeméten szoktak szervezni helyi termék ünnepet, ami jó dolog, mi is el szoktunk menni rá. A publikum ilyen rendezvényeken szembesül azzal, hogy milyen sok értékes terméket állítanak elő a termelők. Azért a minőségért és biztonságért, amit a gazda adni tud a termékéhez az ipari előállítású készítmények árához képest a 20-30 százalékkal magasabb árat sok ember rászánja.

Minden termékünk rendelkezik a Bács-kiskun Megyei NAK „Homokhátsági” védjegyével, illetve a Kiskunsági Nemzeti Park védjegyével, valamint a „Kamra-Túra” és a „Háztájit az asztalra” program ajánlásával.

Tipikus magyar vállalkozás vagyunk, a minimális létszámhoz képest 2 fővel kevesebben dolgozunk. 30 hektár terület, amit művelünk, csaknem 200 állatot látunk el, és mellette a vendéglátás is leköti az energiáinkat, tehát nem egyszerű a helyzetünk, de örömmel tesszük. Az a baj, hogy tele vagyunk még ötletekkel, melyeket menetközben meg is valósítunk. Utoljára 10 évvel ezelőtt voltam nyaralni, de megmondom őszintén annyira nem hiányzik.

Valójában egy kirándulás az életünk. Ha nagyon szeretne az ember egy kicsit egyedül lenni, mert tele van a feje, akkor lemegy a csaknem 10 hektáros jakabszállási Görbeszéki tó elméleti tómeder szélére, ahol legelésznek a jószágok, 20 percig nézi őket, és utána úgy érzi, nincs itt baj.

Ebben a szikes tómederben méteres víz volt 100 évvel ezelőtt, nyírás előtt hosszában úszatták át a birkákkal a tavat, hogy kifürödjék a koszt, és így tisztább gyapjat kaptak a gazdák. Manapság is lenne értéke ennek a tónak, egy élőhely rekonstrukciós pályázattal nagyon értékesé tudna válni nem csak a környéken lakóknak és a turistáknak, hanem a gázlőmadaraknak is. Tervünk, hogy visszaállítsuk ezt a tavat eredeti állapotába.

Natura 2000 területről van szó, valószínűnek tartom, hogy kikerül előbb- utóbb olyan vízhelyreállítási pályázat, amelybe ez a projekt belefér.

Addig is vannak más terveink. A hagyományőrzés mentén haladva megszületett néhány ötlet a fejünkben. Korábban is ezen az elven indult el a tanyán az ősi szürkemarhák tenyésztése is. Ezeknek a gyönyörű jószágoknak megvan a története. Együtt jöttek a honfoglaló magyarokkal erre a területre. Később a 13. és 14. század éveiben az igazi gazdagság alapját a marhakereskedelem jelentette. A Zrínyiek a törökkel vívott harcaikat

a marhakereskedelemből származó pénzeiből finanszírozták. Olvasmányainkból emlékszünk, hogy a magyar szürkemarhát lábön hajtották Bambergig. Ez Bajorország egyik lejelentősebb városa volt. 800-1000 db gulyát hajtottak el odáig innen, Bugacról és a jakabszállási tanyákról. Az út 3 és fél hónapig tartott. A mindenki által ismert hajtóút, ami most egy kerületi számon van nyilvántartva, 16 méter széles volt. Az állatok mindig hiánytalanul érkeztek meg, sőt több marha ért célba, mivel útközben születtek borjak. Ennek a történetnek tisztességes lenne részünkről emléket állítani. Ezért felvettük a kapcsolatot a bambergi polgármesterrel, aki nyitott az együttműködésre. A városi könyvtárunkban eredeti dokumentumok találhatóak arról, ahogyan könyvelték a vágóhídon a beérkezett magyar szürkéket, és hogy hol pihentették őket, mielőtt bekerültek a vágóra. Úgy gondolom, hogy egy szép díszkaput kellene tenni erre az útra, de arra is van ötlet, hogyan lehetne felidézni a marhahajtást.

Annál is inkább lenne ennek létjogosultsága, mert hiszen Bamberg a mai napig őriz egy szürkemarha szobrot a történelmi vágóhíd előtt.

Azért a mi szürkemarháinkat is megérintette a világhír. Volt szerencsénk szerepelni a marháinkkal filmekben is. „A sas” című amerikai filmben Oscar-díjas rendezővel és operatőrrel dolgoztak együtt.

Ebben a filmben egy folyót kellett átúszniuk, mely a film elején rettentő látványosan sikerült. Érdeemes megnézni!

A National Geographic csatorna számára készített „Zoltán a farkasember” című ötrészes sorozat több epizódjában is aktív szereplők voltak a szürkéink.

Jakabszállás hírnevét tovább öregbítette egy disznó is, mely a vágása kapcsán szerepelt a „Barbecue Kings” német produkcióban a Pro7 csatornán.

A tómeder és a kapu jövőbeli tervek voltak, az oda vezető úton sem tétlenkedünk. Két pályázat segítségével két vágyunkat sikerült megvalósítanunk, nagyjából 7 évvel ezelőtt. Az egyik a Csillagház, amelyet támogatásból felépíthettünk, három apartmannal, nagyjából 600 méter távolságra a tanya főépületétől. Ez szálláshely bővítés céljából készült. Illetve a közelmúltban egy Kisfaludy pályázat indult panzió felújítás céljából. Úgy gondoltuk, ránk fér a felújítás, mivel 90-ben indultunk, így eljött az idő, hogy hozzányúljunk az épülethez. Ha minden jól megy, lesz egy nagyobb konyhánk és fölötte négy szobát is kialakítunk. Nagyon várjuk, hogy elkészüljön.

Nyugalom, derű, tájba illő gyönyörű ház fogadja a látogatót Az istállónk mindenféle állatokat rejt, az őshonosoktól a kis malacoktól a kis nyulakig. A helyiek birtokában egy kulturális kincsesláda kulcsa van, amit mindenáron érdemes megszerezni. Ha a kincsesláda feltárul, az őszinte érdeklődők megtudhatják mi a betyárszög és csali-kancsó

titka. Milyen a legendás Betyárbecsület? Mi az ostorpattogatás és a lófektetés betyár hagyománya? A mogyorógurító és a patkóhajító versenyünkön keresztül játszva tanulják meg az érdeklődők milyen volt a csikósok, gulyások korabeli játékos időtöltése. Ezek a tradíciók teszik teljessé azt a képet, amely erősíti a tudatosságot, hogy jó magyarnak lenni...

Aki szétnéz a Gedeon Tanyát körülvevő hamisítatlan pusztán, az elfelejti mi is az a depresszió!

A fényűző lehetőségekkel szemben a természet háborítatlanságát, nyugalmát, tisztaságát, az állatok feltétel nélküli szeretetét, őszinteségét kínálom. Semmivel nem helyettesíthető az a testi, lelki nyugalom, amit a Puszta biztosít. A helyszínnek szinte kitapintható pozitív kisugárzása van. A minden itt töltött percnak megvan a maga hangulata, atmoszférája.

Egészen biztos, hogy így van, mert az udvarunkban, különleges véletlen, de egy hármas Szentgyörgy vonal keresztezés van, amely, mint gyógyító földenergia szolgálja a látogatók feltöltődését pozitív, teremtő energiával.

Persze ha sok mindent tesz az ember, akkor nem csupán a biztos siker vár rá. 1990-ben Világkiállításnak kellett volna lennie Budapesten, melynek mi egy pályázatot megnyerve hivatalos kísérőrendezvénye lettünk volna a Világkiállítási Tanács határozatban ismerte el programjainkat. Nagy kudarcot és totális gazdasági mélypontot éltünk meg az elmaradásával, 15 évre megfékezte az életünket ez a válság.

Minden ízletes termékünk mellett azért a fő tevékenység mégis az igényes falusi turizmus, melynek elismeréseképp 2011 decemberében megkaptuk a Pro Turismo díjat. A díj

különleges értéke számomra az, hogy a vidéki turizmusban dolgozó vállalkozó eddig nem kapott ilyen magas elismerést.

„Kecskemét város nagydíját 2020-ban a településünk, Jakabszállás kapta. A díjat A XXII. Térségi Kertészeti és Élelmiszeripari Kiállítás díjátadóján adta át Engert Jakabné képviselő asszony a Jakabszállás község önkormányzata képviselőjében részt vevő Gedeon Zsoltnak. A díj odaítélésének szempontjai: A település a természeti adottságokat kihasználva, a régi hagyományokat megtartva a modern vidéki turizmus kínálatával nyújt számos család, közösség számára a hamisíthatatlan pusztai környezetben, az ökoturizmus termékeiből készült „falusi vendégasztalnál” az egészséges táplálkozást segítve, élményekben gazdag programokat az oda látogatóknak. Méltán lehetnek büszkéek a Gedeon tanyára, a természet közepén felújított Wolford dűlői Községi Házra. Fontos megemlíteni a már hagyományos és egészséges szürke marhából készült szalámit, a kistermelői zöldspárga őrleményt és a homoki fehér spárgát. A bemutatón mindkettőből készült terméket bemutatták. A házilag készült négyféle sajt kiváló ízével fontos lenne, hogy szélesebb körben is elérhetővé váljon.”

Lassan az utódlásról is kellene gondolkodnunk, ami nem könnyű dolog. Úgy hiszem, hogy az öcsém vagy a lányom veheti át anyám után és utánam a tanya irányítását, mindenesetre, ha ez a tanya elfecsérelődne vagy, ha eladná valaki, az nagyon fájna nekem, ezért időben gondoskodnom kell arról, hogy valaki átvegye majd tőlem, és legalább olyan lelkesedéssel és örömmel vigye tovább, mint én teszem.

Addig is az a reményem, hogy még nagyon sokáig megmarad ez a békés szigete a Világnak olyannak, hogy belső békét, örömet, nyugalmat adjon Önöknek és nekünk...

Forrás: Gémes Renáta interjúja, **Összeállította:** Gedeon Zsolt

Magyarkert

Jakabszálláson található a Magyarkert. Magyarország 1:1000-hez méretarányos kicsinyített élő terepasztala, mely a víz és domborzatunkat mutatja be. Európában egyedül álló, élő térkép. Gyermekek részére az élménycentrikus oktatás a célja. Nagyobb tavaink kerültek megvalósításra: Balaton, Tisza tó, Fertő tó, Velencei tó. Folyók 85% kavicsággal kirakott mederrel van megjelenítve, melyben patakként csurdogál a víz. Hegyvidékek bokros zöldellő növényzettel vannak kiemelve. Határt bordósínű berberi bokrok és fehér murva jelképezi. Két kilátóról meglehet tekinteni az egész országot. Táboraink élménycentrikusságát tükrözi, hogy vannak, akik évek óta visszatérő vendégeink vannak. Osztálykirándulások, csapatépítők, családinapok megvalósítása is a repertoárunkat képezi.

Ez Magyarország legnagyobb épített kertje, Európa legnagyobb mérethelyes makettje. A Magyarkert 2011. május 10-én, a Madarak és Fák Napján nyitotta meg kapuját vendégei előtt.

A makett 6 év álmodozás, 2 év tervezés és engedélyeztetés után 2009. végén kezdett épülni. Magyarország talán legszínvonalasabb sportrepülőtere mellett helyezkedik el, így az ország a levegőből is megtekinthető. A Kiskunsági Nemzeti Park Bugac - Orgoványi rétek - Bogárzó háromszögében, Jakabszállás település külterületén, az 54-es főút 20-as kilométerszelvényénél. Budapestről, Szegedről 50, Kecskemétről 10 perc alatt megközelíthető.

A "MAGYARKERT" küldetése: megteremteni Magyarország ökoközpontját. Olyan attrakciókat fejleszteni és olyan projekteket befogadni, ahol élőhelyünk, a FÖLD nevű bolygó megóvása mintaszerű és példa értékű. NEM CSAK ZÖLD! Ellenkezőleg. Totális

befogadó halmaz kíván lenni. 40 hektáros területén minden értelmes kezdeményezésnek helyet fog adni. Az élet szeretetére az értékek megóvására és az élhető élet megteremtésére törekszik. A park szlogenje: ÉLJ! - Érték, Lehetőség, Jóság! A Magyarkert lehetőségeket kínál a családoknak, baráti társaságoknak, mindenkinek, hogy elfeledje a hétköznapi gondjait ezen a kis boldogság szigeten.

A Magyarkert egy megvalósulni vágyó álom, melyhez mindenki hozzá tehet, aki csak akar. Ha csak egy fát akar ültetni, vagy vállalkozását, művészetét, hobbiját akarja bemutatni, tegye!

Gasztronómiai, szabadtéri, sport, tanulmányi programok várják az ideérkezőket. De lehet mű-repülni, sárkány szárnyán, vitorlázva vagy akár hőlégballonból is alátekinteni a tájra, de az extrém programokra vágyók is találnak kedvükre való lehetőségeket: off-road programok, painball, airsoft.

Forrás: *Tóthné Szalontai Tünde*

Jakabszállási Repülőtér (LHJK)

A Jakabszállás repülőtér helyén körülbelül 1994-ig csak mocsaras, gödrös vidék volt, a közelben szeméttelpep. A jakabszállási vállalkozó szellemű Csík Imre már ekkor repteret akart. Megkezdte eldózeroltatni és fűvel betelepíteni a nagy sík területet, és a puszta egyre jobban kezdett repülőtérre hasonlítani. Kezdetben még csak a tulajdonos hangára állt, de mára már 5 hangár, egy hotel, egy uszoda, egy étterem, és egy sportcentrum települt a reptérre. A régió, leggyorsabban fejlődő kis repülőtere.

Jakabszállás reptere több híres személyiséget is elcsábított: használta már Besenyey Péter világbajnok műrepülő pilóta, Veres Zoltán európa-bajnok műrepülő pilóta, Vári Gyula világbajnok vadászpilóta, és Adrian Paul, a Hegylakó sorozat sztárja. 2005. július 29-e és augusztus 6-a között itt, a Jakab-Csík reptéren rendezték meg a VI. Jet-Modell világbajnokságot is.

Kiskunsági Petőfi emlékhelyeink

Petőfi múzsája a Kiskunság!

A pusztá, a kiskun pusztaság, mint a szabadság szimbóluma! Lásd: gyönyörű pusztai versei

Petőfiék kiskunsági élete

Petőfi és családja 1818-1841 között a privilegizált kiskun Szabadszálláson élt. Szabadszálláson, melynek mi Szabadszállási –Jakabszállás néven legeltető pusztája voltunk. Petrovits Istvánnak ez időben kiskun redemptusként jussa volt a jakabi pusztához!

Szabadszállás –Félegyháza közt félúton csak erre járhattak!

Ebben a korban a jószág, a „marha” volt a népek „kincstára”, vagyona. Kecskemét „kincstára” a bugac-monostori pusztán, Szabadszállás „kincstára” a jakabi pusztán legelészett!!!! Kiskunságnak száz kövér gulyája.

A hírös – két-három hétig is tartó - kecskeméti vásárok itt voltak a szomszédban, a matkói Fehér-tó és csárda körül. Lásd emlékoszlop a Dohánygyárnál. Ez is egy fontos Petőfi-emlékhely!!!

Petrovics István, a kecskeméti vásáron szerzett jószágait a jakabi pusztán legeltethette, mert ez volt a szabadszállásiak közlegelője. Számptalan bérlőit folyamatosan el kellett látni, vágójószágokért tehát rendszeresen járt, hazajárt a pusztánkra! Személyes kapcsolatai is a jakabszállási pusztánkra mutatnak: Bankós – Ziger – Petrovics barátság

A Petrovics család a legjobb barátságban volt a fülöpszállási Bankósékkal, kik 1830-1833 között bérlői voltak a jakabi korcsmánknak. Petrovicsék a legjobb barátságban és keresztkomaságban voltak Zigerékkel. Petrovics István, azaz „István öcsém” keresztzülei: Ziger Imre és Debreczeni Borbála. Ziger Imre ezidőtájt 1827-1833 között jakabszállási pusztabíró volt. Tehát itt lakott kint a jakabi pusztán!

Akkoriban a pusztán más fedett hely alig lévén, mint a fontos ügyek hivatala: a „korcsmahivatal”.

Bizonyára gyakran töltötték együtt az időt, kettesben vagy hármásban: Bankós-Ziger-Petrovics, hiszen barátként, komaként, bérlőtársként hasonló ügyek-bajok foglalkoztatták őket, együtt tárgyalhattak netán mulathattak a jakabi csárdánkban. Bankós Károly és Petrovics/Petőfi Sándorkánk barátsága talán éppen innen datálható.

Petőfi Sándort Zigerékhez meghitt kapcsolat fűzte, még a harctérre menvén is látogatta őket.

Néhány szívmengető idézet: „Petrovics István ... ha tehette, nem állt oda a tőke mellé, húst és csontot darabolni, májat és faggyút méricskéltni a vásárlóknak. Ő több kedvét lelte a buzgó vásárlásban, marhák és juhok vásárlásában, bőrök és irhák eladásában; szívesebben kocsikázott ki a határba - oldalán nemegyszer Sanyi fiával - a messzi legelőkön nevelkedő jószágait, meg egy-egy pusztai csárdát megtekinteni;”

Forrás: *Varga Domokos: Kies Kiskunság, szeretett Szentmiklós c. kötet, 71. oldal*

„Petőfi Sándor nem alkudott. Önnön lelkét nem tagadhatta meg. Soha nem ismert gyáva meghunyászkodást. Már csak azért sem, mert az apja fiának született. De azért sem, mert a földesuraktól nem igazott, szabad Kiskunságban nevelkedett. Sőt azért sem, mert ifjúságában ő maga is kiskunnak számított, teljes jogú szabadszállási redemptusfinak. Apja ugyanis Szabadszálláson előbb házat vett, majd szőlőket, majd redemptusföldeket, a hozzájuk tartozó jogokkal együtt. Így jutott be fiastul a kiskunok közé, mintha csak ő is Kötöny király népének sokadízigen sarjadéka volna.”

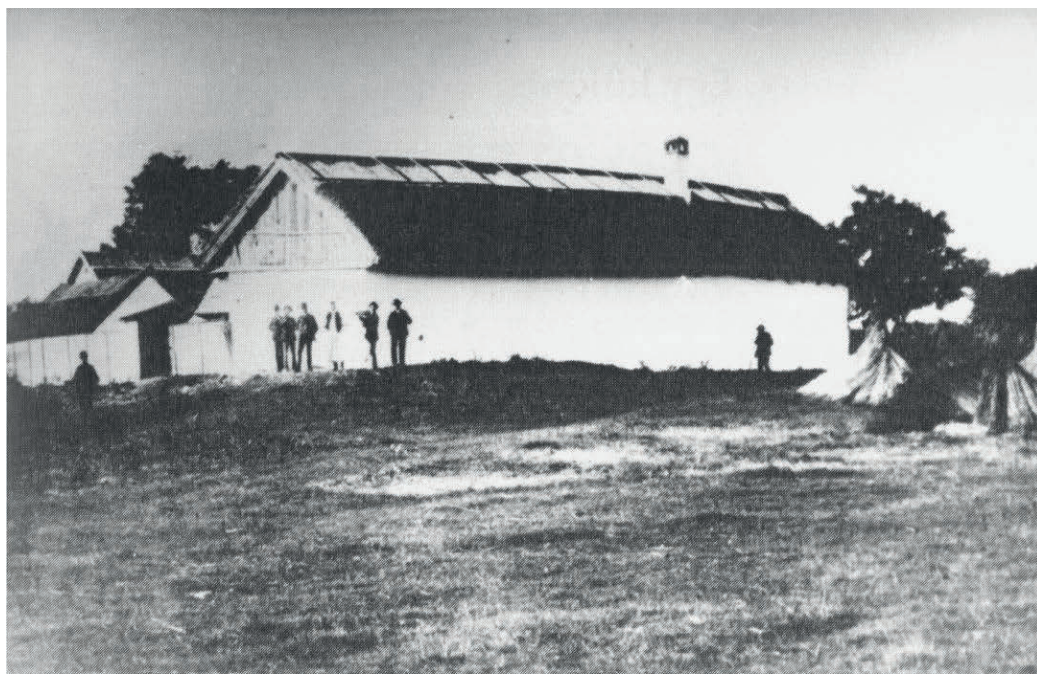
Forrás: *Varga Domokos: Kies Kiskunság, szeretett Szentmiklós c. kötet, 71. oldal*

Petőfi emlékhelyeink Jakabszálláson, ahol a Petrovics család rendszeresen megfordult.

- Felsőcsőszház: A pusztára érkezésük első helyszíne. GPS: 19.5818, 46.7757
- Jakabi csárda – épült 1825-ben. GPS: 19.5910-14 és 46.7584-85, olyan vendégfogadó, ahol ember is, jószág is, kicsit kipihenhetette a korabeli úttalan utak fáradságait. Étellel, itallal, éjjeli szállással szolgált.
- A pásztorok legelő szállása: A reptéri kifutó környéke. GPS: 19.6055, 46.7443,
- 4. Alsócsőszház: Ródlitó déli szélén, közel a bugaci határhoz GPS: 19.6537, 46.7201
- Város Tanya: Szabadszállás Város tanyája a bugaci határszélén. GPS: 19.6309 46.7117

A nevezetes helyek jórészt a kiskunsági piros túraútvonal közelében találhatóak.

A jakabszállási kortsma / csárda 1825 - 1948 között működő vendégfogadó. Visszabontott, de még eredeti része, a Nádas vendéglővel szemben lévő tanyaépület. Fellelhető: Jakabszállás, II. körzet 18. GPS: 19.5910-14 és 46.7584-85. Ezt a jakabi csárdát bérelte a fülöpszállási Senator Bankos János három évig (1830-1833). (Dr. Gaál Gyula sok régi betyártörténeteket gyűjtött össze és adott ki. A kiskunsági betyártörténetek egyik híres helyszíne a „Jakab csárda”).

A szabadjakabi csárda, amelyet Szabadszállás építtetett 1825-ben.
(Madarasy László felvétele 1906-ban készült. Reprodukció: Fekete János)

Ha figyelmesen megnézzük, a legelső kocsmabérlőink: a szabadszállási Senator Rosnyai János 1825–1830, majd a fülöpszállási Senator Bankos János 1830-1833 között. Mind a Rosnyai, mind a Bankos családdal a meghitt barátság már a jakabszállási esztendőben megalapozódhatott, megerősödhetett. Petőfi Sándor és Bankos Károly gyermekkorból induló barátsága talán éppen itt kint a jakabi pusztán kötött. 1827-1833 között: Ziger Imre, Petrovics István árendástársa volt a jakabszállási pusztabíró, majd pusztabérlő. A Ziger családdal pedig keresztkomaságban és a legbensőbb barátságban voltak Petrovicsék. A szintén szabadszállási Ziger Imre „István öcsém” -nek keresztapja, Petrovics Istvánnak régi árendás üzlettársa, a legjobb barátja, keresztkomája, hűséges cimborája volt. Üzleti ügyeiket, akkoriban más hivatalos helység még nem lévén, leginkább a jakabi csárdában, a korabeli „korcsmahivatalban” intézhették.

Bizonyos, hogy ezekben a rokoni, baráti társaságokban szüleivel együtt Petőfi Sándorka is gyakran megfordult kint a jakabi pusztán. Szívhez szóló, csodaszép költeményei ezekből a kiskunsági pusztai élményekből születhettek.

Petőfi Sándor

AZ ÉN PEGAZUSOM

*Magyar csikó az én Pegazusom,
Eredeti derék magyar fajta,
Világospej síma selyem szőrrel,
A napsugár hanyatt esik rajta.*

*Nem nevelték benn az istállóban,
Nem is igen járt az iskolába;
Kinn született, ott kinn fogtam el a
Kis-kunsági szép nagy pusztaságba'.*

*Nem bosszantom a hátát nyereggel,
Egy kis csótár van csak ráterítve,
Úgy ülök rajt, és sebesvágatva
Ragad, mert ő a villám testvére.*

*A pusztákra visz legörömostebb,
Mert a puszta születési helye,
Hej, ha arra fordítom a kantárt,
Ugy megugrik, alig bírok vele.*

Szatmár, 1847. augusztus

Igen nagy ködbe, homályba veszett el lánglelkű Petőfi Sándorunk születése és halála is!

Hol született? Inkább, hol élt! A jelenlegi irodalmak és a levéltári kutatások alapján bizonyos, hogy a Petrovics család 1818-1841 között, azaz 23 éven át szabadszállási lakos volt, hiszen minden összeírásban ott szerepelt!!!

Forrás: Tóth Sándor: *Petőfi és szülei Szabadszálláson kötet 1-240. oldal*

Petrovics családnak a kiskunsági redemptus lét volt minden álma. Tragikus, hogy ez aztán többek közt a Dunának hajjai közt veszett od

Kecskeméthez is intenzíven kötődött a Petrovics /Petőfi család. Petőfi elemi iskolai éveit, a Hruz rokonság, Petrovics István baráti és üzletársi kapcsolatait, a hetekig tartó híres fehértói vásárokat, a szabadjakabszállási és a kecskeméti-bugacmonostori pusztákat. Volna minek utánanézni a korabeli vásárjegyzéseken.

Kérjük a fiatalokat, az érdeklődőket, kutassák tovább ezt a vásár, vásárhely, puszta, csárda témát, jó szakdolgozati lehetőség, hiszen nemcsak Kecskemét Város emlékhelye, hanem Petrovits / Petőfi emlékhelyek!

Forrás: Szabóné Harkai Erika

A jakabi népviselet

Varrassunk együtt!

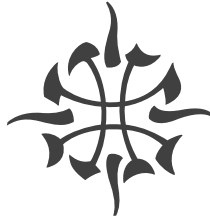

Szeretnénk, hogy a mai kor igényeit kielégítő, használható, de a múltunkat őrző egységes népviseleti ruhákat készítsünk. A nőknek bármilyen színes alapon apró mintás szoknya és mellény és hozzá a kötény, a férfiaknak fekete szövetnadrág parasztos-mandzsettásínggel és hozzá egységes fekete mellény. Mindenki saját magának varratja meg, ez a saját ruhatárat gyarapítja, megőrizve gyermekeinknek, unokáinknak. Jelképezi a településünk összefogását, összetartóerejét. Települési és nemzeti ünnepeinken egységes ruháinkban jelenünk meg, mint ahogy a Falvak éjszakája rendezvény szombati napján már bemutatásra is került az első pár darab.

TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 „Helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon” pályázaton sok kérdőív feldolgozás, közösségi beszélgetés és a helyiérték feltáráson felmerült az az igény, hogy jó lenne, ha Jakabszállásnak is lenne saját népviselete. Hagyományként megőrizve nincs semmilyen írásos anyag, hogy valamikor is használtak volna itt egységes népviseletet. Elkezdődött a kutató munka. Ezen a részen

pásztorok éltek, majd a későbbiek folyamán kertészkedéssel is foglalkoztak. Az 1900-as évek elejétől a 2000-es évekig fennmaradt sok száz fénykép átnézése után megállapítottuk, hogy öltözeteik nagyon egyszerűek voltak, de nem egységesek. A nőknek egyszerű apró mintás ruhák, mellénnyel és köténnyel kiegészítve. A férfiaknak pedig a fekete csizmanadrág, fehér bő mandzsettás inggel és mellénnyel.

Közös célunk legyen, hogy akik itt élünk viseljük ezeket a gyönyörű ruhákat ünnepeken és rendezvényeinken

HOBBIK, GYŰJTEMÉNYEK

Herczeg Hermin oldtimer motor- és gépjármű gyűjteménye

Él Jakabszálláson egy ember, aki megszállottan gyűjti és felújítja a szocialista időszakban Magyarországon forgalomba lévő motorokat és autókat. Herczeg Hermin törzsgyökeres jakabszállási aki jelenleg is itt él a családjával.

Gyűjtői szenvedélyemnek meghatározó időszaka volt amikor 14 éves koromban egy éven keresztül dolgoztam tanulmányaim mellett, hogy megvásárolhassam a hőn áhított használt Simson S51 motorkerékpárt. Végül is sikerült, de kellett hozzá némi szülői segítség is. Ez akkor 5700 Ft-ba került. Nagy öröm és boldogság övezte ezt az időszakot, itt kezdődött a járművek iránti szeretetem.

Nagy becsben volt a motorkerékpár, ha esett az eső, vagy nagyon fújta a szél a homokot akkor nem került használatba, maradt a garázsban a szép tiszta állapotban. 17 éves koromban a nagy motor jogosítványom megszerzése előtt 3 hónappal sikerült megvenni újabb motoromat, amit édesapám segítségével és felügyelete mellett haza szállítottuk. Ez egy MZ ETZ 250 típusú motor volt, ami számomra elég érdekes és különleges járgánynak számított 1986-ban.

A rendszerváltás környékén aztán némiképp feledésbe merült a motorozás más területre sodort az élet. Majd 2000 évek elejétől újra kezdődött a régi járművek iránti vonzalom.

Egy barátság révén kapcsolatba kerültem Bárdi Sándor veterán motorkerékpárgyűjtővel, aki szenvedélyét átadta, a későbbiek folyamán mesteremmé vált a gyűjtés világában, ő segített az első darabok beszerzésében, illetve a megfelelő tárolási módok kialakításában, dokumentálásában.

Rengeteg veterántalálkozót és börzét látogattunk meg együtt. Ilyen például a cseh Brno városa, német Manhein vagy említhetjük még a Lengyelországi Łódź települést is.

Első sorban a Keleti blokkban (a volt szocialista területen) gyártásra kerülő és Magyarországon fellelhető, illetve forgalomban lévő veterán autókat és motorokat gyűjtöm. A gyűjtés során fontos, hogy minél eredetibb, originálabb állapotba kerüljön a gyűjteményembe, hiszen ebben az állapotban lehetséges és érdemes az utókor számára megőrizni ezeket a járműveket.

A gyűjtemény jelenleg 70-100 db közötti motorkerékpárból és 40-50 db személyautóból áll. Motorok közül az 1950-es évektől a rendszerváltásig gyártott motorkerékpárok találhatóak meg az MZ, Simson, Jawa, Pannónia közel teljes sorozat.

A gyűjtemény egyik legkülönlegesebb darabja egy MZ ETS ESKORT modell, mely a Berliini Állambiztonsági Minisztérium rendelésére készült. Állami szintű látogatásokhoz, reprezentatív alkalmakhoz, diszkrét céljából, melyből mindössze 1973-ban 30 db -ot és 1975-ben Magyarország felkérésére ugyancsak kísérő motornak szintén 30 db gyártottak.

Másik viszonylag különleges darabom, egy az 1939-ben gyártott BMV R35 típusú motorkerékpár, melyet a náci Németország vezetői közvetlen a háború megkezdésétől futármotorként gyárttattak. Ezeket főként magas rangú német tisztek használták, mellyel a gyors hírszerzést kívánták biztosítani.

Több esetben elterjedt forma a szocializmusban, hogy újonnan csak állami intézmények, közületeknek vásárolhattak egy-egy különlegesebb típusú járművet, amihez a selejtezés után juthatott csak magán személy.

Egy ilyen motorkerékpár is ékesíti a gyűjteményt mely a régi szürke forgalmiengedély (kiskönyv) tanúsága szerint a kecskeméti járási hivatal részére lett forgalomba helyezve, mely egy Csepel 250-es típusú motorkerékpár 1954-es gyártással.

Személy autókból legfőképpen a LADA típusait gyűjtöm, de megtalálható egy-két más a keleti blokkban használatos autó márká is pl. Wartburg, Trabant, Dácia.

A gyűjtemény részét képezi még a továbbiakban a 80-as 90-es évek első felében magyarországi forgalomba kerülő nyugati márkák közül is pár darab, pl. Volkswagen Golf 1, Mercedes, Audi és BMV korai típusai.

Mára már szinte teljesen elfogytak az eredeti fellelhető darabok, a szenvedély viszont megmaradt, ezért ma már csak a restaurálás formájában működik. Restaurált járművek esetében különösen nagy odafigyeléssel a legapróbb részletekig, csakis eredeti alkatrészek beépítésével történik a felújítás.

Ami pedig a leginkább lenyűgöző, az autók és motorok makulátlan állapota. A fellelhető járművek hatalmas munka befektetésével lettek felújítva és vannak folyamatosan karba tartva egy-egy jármű restaurálása több hónapot esetenként fél akár egy évet is igénybe vesz.

Szinte kivétel nélkül üzemképesek, sőt érvényes forgalmi engedélyük is van esetenként OLD TIMER vizsgával is rendelkeznek.

Az összes szabadidőmet e járművek között töltöm. A restauráláshoz a régi de gyári alkatrészeket a már említett veterán börzéken tudom beszerezni. Igazi öröm számomra, amikor ezek az elfelejtett járművek újra életre kelnek munkám nyomán.

Reménységem, hogy egyszer létrehozhatok egy magán múzeumot, aminek alapjait már el is indítottam, egy saját állandó kiállítással bemutatthatom a múlt emlékeit és féltve őrzött kincseit. A múlt egy szegletét mely számomra a jelen feladatait és a jövő céljait testesíti meg.

Forrás: *Herczeg Hermin beszámolója*

Koller Imre díjnyertes hobbi galambászata

Enyingen születtem 1960. július 22-én, ikrek voltunk, de csak én éltem túl a születés nehéz útját. Először Lepsényben laktunk, majd Balatonkenesére költöztünk, Általános iskolát Balatonkenesén jártam, majd a szakmunkásképzőt Balatonfűzfőn végeztem, ahol a kőműves szakmát tanultam ki.

Sok másához hasonlóan engem is életem párja bővölt el legénykoromban. 1983. nyarán barátnőivel Balatonkenesén nyaraltak, és egy esti diszkóhajón ismerkedtünk össze. Majd közel másfél éves udvarlás után 1984-ben összeházasodtunk és Jakabszálláson telepedtünk le. Jelenleg is itt élünk

feleségemmel, aki a Polgármesteri Hivatalban dolgozik én pedig az építőipari vállalkozásunkban dolgozom. Immár 38 év telt el együtt. Gyermekeink Nóra 1987-ben Dániel 1995-ben születtek. Azóta már felnőttek és van két unokánk is Natali és Lívია.

Interjú: A jakabi Galambász - Koller Imre

Sokan ismerjük Koller Imrét, mint kőműves vállalkozót, de kevesen tudjuk róla, hogy hobbija a galambok tenyésztése és a kiállításokon való részvétel. Hamarosan a kőművesmunkákra hideg van, viszont kezdődik a kiállítási szezon.

Nap mint nap találkozhatunk veled és családdal a faluban. Hogyan kerültél az alföldi tájra?

Nagyon egyszerűen. Sok másához hasonlóan engem is életem párja bővölt el legénykoromban. A barátnőivel Balatonkenesén nyaraltak, és egy esti diszkóhajón ismerkedtünk össze. Majd közel másfél éves udvarlás után összeházasodtunk, és Jakabszálláson telepedtünk le. Jelenleg is itt élünk feleségemmel, aki a Polgármesteri Hivatalban dolgozik és lányommal, valamint fiammal.

A galombokat mikor szeretted meg?

Hatéves gyermekként kapott a család három galambot, hogy vágjuk le. De olyan kedvesek lettek hozzánk, hogy megmenekültek a késtől és hűségesen visszatértek hozzánk, ha ki is repültek. Teltek az évek, és egyre több galambom lett. Elkezdtem őket tenyészteni. Miután

anyósomtól átköltöztünk jelenlegi házukba, nem sikerült vadállatbiztos ketreceket építenem, így elvitte őket egy nyest. Akkor három-négy évig nem is foglalkoztam velük.

De látom a sok szép állaton újra belekezdted ebbe a nem mindennapi hobbiba. Kinek a hatására?

Van egy nagyon kedves barátom, akivel egy óvodába, általános iskolába és középiskolába jártam. Később egy brigádban dolgoztunk és még a katonaságnál is együtt voltunk. Ő látogattuk meg, és mivel ő nem hagyta abba a gyermekkori galambászkozást, adott újra három galambot. Akkor a melléképületeket átalakítottam és elkezdtem tudatosan a tenyésztést. A faluban is találtam galambász barátokat Herczeg Hermin és ifj. Törteli Antal személyében. Több mint tíz éve páva galambokat és debreceni pergőt tenyészttek, és mindent elkövetek a minőség javításáért.

Biztosan vannak tenyésztési szabályok. Melyek ezek?

Beléptem a V-97 Galambtenyésztő Egyesületbe, valamint a Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetségébe. Minden évben ez utóbbtól kapom meg azokat a gyűrűket, amelyekkel egyedileg azonosíthatóak az általam tenyésztett madarak.

Milyen módszerrel készülsz az adott évi megmérettetésekre?

Szeptemberben szétválasztom a hímeket és a tojókat. Ezután általában hat hét alatt levedlenek, és megmutatják legszebb tollkoronájukat.

Hogyan vehetsz részt egy kiállításon?

Maga az idény novembertől következő év februárjáig tart. A nevesebb kiállításokon már csak úgy vehetek részt, hogy eleve meghívnak. Így tudják elérni, hogy valóban az arra érdemesek jelenjenek meg fajtaállataikkal. Egy-egy versenyen a fajta legjobb hímjét, tojóját és esetleg a színgyőztest ismerik el. Az is kitétel, hogy a madár nem lehet több hatévesnél. Előfordult már, hogy ugyanazon galambom kétszer is nyert. Általában mindig új tenyésztéssel indulok.

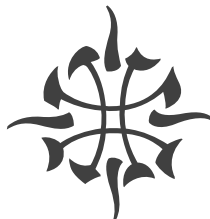
Melyik díjadra vagy a legbüszkébb?

Az első díjamat 1999-ben kaptam, de a 2000-ben Kiskőrösön kapott jubileumi első díjra vagyok a legbüszkébb.

Hol láthatunk legközelebb?

2009. január 10-11-én a Kocsis Pál Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Szakközépiskolában (6000 Kecskemét, Szent Imre u. 9.) rendezendő kiállításon láthatja a nagyközönség galambjaimat.

Forrás: *Jakabszállási Hírlevél, 2008. decemberi szám*

GASZTRONÓMIA

Szőke Béláné rétese

(1944-2021)

Mindannyian őrziünk emlékeinkben olyan ízeket, amely az otthonunkhoz, szüleinkhez, nagyszüleinkhez köthető, s amihez foghatót sehol máshol nem éreztünk, nem kóstoltunk, csakis otthon. Ehhez nem csak az ízvilág és egy sütemény illatú konyha kapcsolódik, hanem megannyi élmény és családi történet, melynek elválaszthatatlan része a gondoskodó szeretet. Talán ezért is szeretjük annyira a saját kezűleg készített házi süteményeket (nem csak enni, hanem sütni is).

A jakabszállási Szőke Béláné Jolika néni 60 éve készíti házi rétesét, és aligha akad olyan a faluban, aki még nem kóstolta, vagy nem hallott róla. Süteménye évtizedek óta ott van a családi összejöveteleken, lakodalmakon, keresztelőkön, ünnepségi asztalokon. Sokak számára az általa készített rétes AZ IGAZI RÉTES, csupa nagybetűvel, amelyet mind a mai napig nagynyja hagyományos, négy lábú sütőjében süt.

Egy jakabszállási tanyán nőtt fel és nagyon szerette nézegetni nagymamája sárga süteményeskönyvét. A rétesekről szóló oldalon a leírás mellett volt egy rajz is, amely a tészta húzását mutatta be. Ez fogta meg az akkor hetedik osztályos kislányt. Amikor a szülei elmentek otthonról, öccse segítségével készítette el első rétesét, kemencében. Ettől

kezdve egyre többször szerzett vele örömet hazaérkező szüleinek, majd szép lassan kellő gyakorlatot a készítésében.

„A titka a nagy türelem, a jó liszt és szeretni kell készíteni.”

Jolika néni 25 évig dolgozott a jakabszállási önkormányzatnál, idősgondozásban. Ez idő alatt három kis Trabantot koptatott el, miközben az idős lakosokat látogatta a tanyavilágban, akiktől elmondása szerint rengeteget tanult. Vitte nekik az ebédet, a gyógyszert, a bevásárlást és ami még ezeknél is többet jelentett: gondoskodást és figyelmet. Már családi anekdotának számít, hogy a Trabant anyósülését kivették, hogy melegvizes fazékra helyezve ott keljen meg a fánk, s mire kiért a tanyára idős gondozottjához, már csak sütni kellett.

Az időseknek és kollégának vitt rétesek híre hamar elterjedt a faluban, így vált híressé Jolika néni rétese a településen.

Íme a recept úgy, ahogy tőle hallottam:

Hozzávalók 1 adaghoz:

- 50 dkg liszt,
- 1 diónyi zsír (kimondottan házi sertészsír), amelyet el kell morzsolni a liszttel,
- 1 egész tojás,
- annyi langyos, sós víz, amennyit a tészta felvesz.

A fentiekből puha tésztát gyúrunk, amelyet hólyagosra kell dolgozni. Ha összeállt, két gombócra szedjük. Ezeket külön – külön is jól átdolgozunk, majd olvasztott zsírral megkenjük és forró edénnyel vagy fazékkal leborítjuk. Így hagyjuk pihenni 20-30 percet.

Ezt követően egy tiszta abrosszal leborított asztalon kezdhethetjük húzni a tésztát annyira, hogy egészen elvékonyodjon (az abrossz mintája átlátsszon), majd hagyjuk egy kicsit szikkadni. Ezután meglocsoljuk olvasztott zsírral, a széleket körben felhajtjuk, a töltelékét egyenletesen elosztjuk, majd jó szorosan feltekerjük.

Zsírozott tepsibe adagoljuk, és a rudakat megkenjük olvasztott zsírral.

Ha olyan töltelékét használunk, amely levet enged (meggy, szilva, túró) azonnal süssük.

Sütés után zsírpapíron pihentetjük, majd frissen szeleteljük.

Jolika néni tippje: ha nincs friss gyümölcsünk (pl. télen) használjuk befőtt gyümölcsöt. Lehetőleg kerüljük a fagyasztott terméket, ugyanis felengedés után összeesik és nagyon sok levet ereszt.

Jolika néni szívesen tanít bárkit a mesterségére, aki érez magában elég türelmet, kitartást és tovább örökítené a jakabszállási rétes titkát.

Forrás: *Jakabszállási Hírlevél, 2018.*

Nádas vendéglő

„Ahol még a kerítés is pacalból lehetne.” A hagyományos magyar ételeket kínálják 33 éve a Nádasban.

Sokat változott 1986 óta a Nádas Étterem, de a pacal még mindig ugyanolyan. Szentkúti Gyula annak idején azzal a céllal nyitotta meg az 54-es út melletti kis talponállóját, hogy a betérő jakabszállásiaknak és az éhes utazóknak finom pörköltet kínáljon. A fejlesztéseknek köszönhetően nem csak a hagyományos, magyaros ételek száma növekedett, de az évek során a gasztro-egység bővítésével vendéglővé nőtte ki magát a

hely, ahova az ország minden tájáról betérnek a vendégek. Időközben a családi vállalkozást Szentkúti Gyula fia, György vette át, aki elmondása szerint gyerekkorától folyamatosan tanult bele ebbe a mesterségbe. Vele beszélgettünk az étterem történetéről.

Milyen volt a kezdet?

Édesapám világiéletében vendéglátással foglalkozott. Amikor a vendéglő megnyílt, a 80-as éveket írtuk, vagyis a szocialista rendszer végén valósította meg élete nagy tervét. Az ÁFÉSZ-től megvásárolta a területet, ahol korábban egy benzinkút működött. Annak helyén önerőből hozta létre a kisvendéglőt, ami gyakorlatilag egy talponállóként indult. Háromféle pörköltet lehetett kapni, pacalt, marhapörköltet és birkapörköltet. Akkoriban az 54-es úton átmenő forgalom alkotta a vendéggözönség nagy részét, elsősorban sofőrök tértek be ebédelni. Ma már más a vendégkör, kamionos szinte nincs is, amióta az autópálya megépült.

Ahhoz képest, hogy – ahogy ön fogalmazott – talponállót épített az édesapja, ma három épületből álló vendéglő fogadja a betérőket. Hogyan zajlott a fejlesztés?

A hely évről-évre fejlődött, emlékszem, amikor gyerekként a szemem előtt mentek végbe a változtatások. A 2000-es években nagyobb átalakítás történt, akkoriban alakította ki apám a középső építményt, és az étlap választék is folyamatosan bővült. Persze kaptunk néhány visszajelzést, hogy miért csak tradicionális ételeket készítünk, és a választékot miért nem szélesítjük tovább. Erre csak azt mondhatom, hogy a vendégeink elsősorban a pacalért és a birkapörköltért keresnek minket és térnek vissza hozzánk időről időre, miért változtassak, ha ezeket keresik.

Svájcban is több olyan éttermet üzemeltetnek, amelyek egyételes helyek. Hansnál csak rántott húst lehet kapni, a szemben lévő másik étteremben meg egy másik féle ételt vagy maximum kétfélét. Mindegyik jól prosperál.

A legjobb visszajelzést a vásárló adja. Amíg ők elégedetten fogyasztják a pörköltjeinket, addig mi is elégedettek vagyunk. Bár egy kicsit változtattunk az elmúlt években, mivel a felmerülő igényeket igyekszünk kielégíteni. De a pacalpörkölt örök kedvenc, mindig megtalálható az étlapunkon, és aszerint a recept szerint készül, mint édesapám idejében.

Hányan dolgoznak az étteremben?

Jelenleg 17-en dolgoznak nálunk, sokan Kecskemétről, Fülöpjakabráról, Orgoványról, Bócsáról, Soltvadkertről jönnek, de helyieket is foglalkoztatunk. Elsősorban a régi munkatársak között vannak jakabszállásiai. A világ hozta magával, hogy kevesebben dolgoznak helyiek.

A vendégkört tekintve jelenleg hány jakabszállási vásárló fordul meg önöknél?

A helyiek száma 1-2%, az ide betérők zömét az átmenő forgalom adja. A hely előnye, hogy egy frekventált helyen található, így az ország számos településéről érkeznek ide vendégek, az egyszerű embertől az országgyűlési képviselőig nyugodtan pacalozik itt mindenki. Törzsvendégeink közül sokan már évtizedek óta járnak hozzánk. De valójában nálunk szinte mindenki törzsvendég, ritkán jön be új vendég, ennek ellenére előfordul, hogy először toppan be valaki hozzánk.

Hogyan tudják elérni, hogy mindig ugyanazt a minőséget kapja meg a vendég?

Pörköltet főzni egyszerűnek tűnik, de ez nem olyan, mint amikor otthon főzök bográcsban, teljesen más kategória. Itt nagy tételben és mindennap ugyanazt a minőséget előállítani, ahhoz bizonyos műszaki feltételekre van szükség a háttérben. A napi mennyiségeket elő is kell készíteni és az alapanyagokat is folyamatosan biztosítani kell a megfelelő minőségben.

Korábban több helyi beszállítótól vásároltunk rendszeresen terményeket, de ma már nem törekszünk arra, hogy helyi legyen az áru. Azt, hogy helyi terményeket használjon az ember, sajnós el kell felejteni. Ha például nincs hagyma Jakabszálláson, akkor tovább kell menni. A mai specializálódott világban Jakabszálláson senki nem termel hagymát, lehet, hogy Juliska néninek van hat dugványa, de az az ő saját konyhájára terem, és nem a Nádas vendéglőt fogja ellátni. Azért, hogy az áruellátás folyamatos legyen, más, állandó forrásokból szerezzük be az alapanyagokat.

Mikor határozta el, hogy ön is a családi vállalkozásban dolgozik majd?

Akkor kezdtem komolyabban belefolygni az étterem mindennapjaiba, amikor a középiskola elvégzése után úgy döntöttem, hogy ebben a szakmában szeretnék tevékenykedni. Édesapámnak dolgoztam tizenvalahány éven keresztül, tisztelem, becsülöm őt, a mai napig nagyon jóban vagyunk. Természetesen volt vita közöttünk, hogy ne lett volna, még a ház is zengett, de mindig tisztázódtak a dolgok. Aztán 2015-ben átvettem az üzletet tőle. Itt nőttem fel, ebből élek, ezért lelkesedem. Szeretem ezt a vendéglőt, és büszke vagyok édesapámra. Nyilván tudom, hogy vannak hibái, de akkor is szeretem.

Amikor 2015-ben átvette az üzlet vezetését, milyen változtatás járt a fejében?

Szerettem volna én is megvalósítani az elképzeléseimet, melyek egyike egy különterem kialakítása volt, ahol a kisebb, családi hangulatú rendezvényeket tudunk lebonyolítani, maximum 50 főig. Első sorban névnapi, szülinapi ünnepek, bankett, halotti tor, kisebb esküvő lebonyolítására alkalmas a helyiség. Egyre nagyobb igény van ilyen jellegű rendezvényekre alkalmas helyszínre, és amióta megépítettük az új termet, úgy veszem észre, hogy az elvárásoknak meg tudunk felelni. Valójában az igény találkozott a kínálattal, így ezzel a különteremmel tudtuk bővíteni a repertoárt.

Itt él a családjával Jakabszálláson?

Én ugyan Soltvadkerten nőttem fel, de már 20 éve itt lakom Jakabszálláson. Két lányom született, az idősebb kilenc éves, a kicsi öt éves. Az idősebb a jakabszállási iskolába jár, én pozitív véleménnyel vagyok az iskoláról, jó a közösség, modern számítógépekkel felszerelt termekben tanulhatnak a gyerekek. A tehetség úgysis utat tör magának, nem feltétlenül kell egy nagyvárosi "versenyistállóba" íratni a gyereket, azokat az ismeretet, amire szüksége van, megkapja a helyi iskolában is.

A lányok érdeklődnek már az étterem iránt?

A lányaim sokszor bejönnek az étterembe, de egyelőre csak ismerkednek a környezettel. 16 éves koráig egy fiatal nem tud hatékonyan segíteni, de jó, hogy itt vannak, és látják a folyamatokat, így beleszoknak. Nem szeretném rákényszerítve őket erre a pályára. Annak idején apukám is azt gondolta, hogy nekem nem kötelező ezt a szakmát választanom, ha nem akarom. Tanuljak azt, amit szeretnék. Végül úgy hozta a sors, hogy a gimnáziumi évek után elvégeztem a vendéglátói üzletvezetői technikumot. Úgy fogom fel, hogy nekem ez egy hobbi. Látom ennek a szakmának a szépségét, előnyét, de a hátrányait is. Az biztos, hogy nem tudnám így vezetni az éttermet, ha nem ebben nőttem volna fel. A vendég számára a látható átalakulás például az új terem és a terasz, de van egy csomó olyan dolog a háttérben, ami nem látható változást hozott az elmúlt négy év alatt.

Mik a céljai? Lesznek újabb fejlesztések, átalakítások?

Több változást is szeretnék, de minden esetben alaposan át kell gondolnom, hogyan lehet úgy változtatni, hogy megmaradjon a hely jellege. Tedd a jót még jobbá – ez lehetne a jelmondatom is, de ez sokszor nem egyszerű a megvalósítás terén. Vannak, akik azt gondolják, hogy milyen jó nekem, mert beleszülettem. Aki ezt mondja, annak igaza van, de csak 50%-ban. A teendők maradék 50%-át már nem irigyelnék tőlem. A mai világban ahhoz, hogy megtartsunk valamit, ami az utóbbi 33 évben jól működött, annak érdekében nagyon sok mindent kell tenni a háttérben. Olyan dolgokat, amelyek nem látszódnak, csupán azt a célt szolgálják, hogy működjön minden rendben. Úgy mond a helyben járáshoz is haladni kell előre.

Mi jelenti a legnagyobb elismerést, örömet a munkája során?

A legnagyobb elismerés mindig is az volt és jelenleg is az, hogy bejön a vendég, és itt fogyaszt. Nekem nem kell szakmai fórum vagy verseny, az nem hoz lázba. Megfordultak a vendégek között hírességek, előadóművészek, politikusok, hétköznapi módon viselkedtek, mint bárki. Itt nem férnek bele a sztárallűrök, de nem is tapasztaltunk még ilyen megnyilvánulásokat. Ugyanúgy beáll mindenki a sorba, ugyanúgy elfogyasztják a hírességek is, amit kérnek. Természetesen egy gesztus erejéig odaszólunk, hogy jó napot művész úr, jó napot, kedves művésznő, hogy van? A hely jellegéből adódóan ennél nagyobb figyelmet nem tudunk fordítani, haladni kell mindenkinek tovább.

Az az egyik legnagyobb öröm számomra, hogy itt az országgyűlési képviselő és a jó munkásemler is egymás mellett, 20 centi távolságra ugyanúgy és ugyanazt a pacalpörköltet kanalazza. Ennek a helynek pontosan ez a szépsége. Tehát itt nincsenek társadalmi különbségek, a pacal összehoz.

Forrás: *Jakabszállási Hírlevél*

Manya fánk receptje

30-35 db-hoz:

- 1 kg jó minőségű liszt
- 6 dkg élesztő
- 6 dl zsíros tej
- 10 dkg cukor
- 10 dkg olvasztott vaj
- 8 db tojássárgája
- 1 dkg só
- 4 cl rum
- 1 citrom reszelt héja

Az élesztőt egy evőkanál cukorral és 2 dl tejjel felfuttatjuk kb. 20 perc.

A liszthez hozzáadjuk a sót, a tojássárgáját a maradék cukorral összekeverjük, hozzáadjuk az olvasztott vajat és a rumot, legvégül a citrom reszelt héját.

A liszt közepébe mélyedést készítünk, hozzáöntjük a felfuttatott élesztőt és a tojásos keverékünket, valamint a citrom reszelt héját, és lassan kezdjük hozzáadni a maradék kézmeleg tejet. Hólyagosra dagasztjuk.

45-50 percet letakarva pihentetjük, majd a nyújtódeszkán ujjnyi vastagra nyújtjuk és kiszaggatjuk. Letakarva 20-25 percet pihentetjük.

Lassú tűzön, de nem forró olajban kisütjük. Amikor rakjuk az olajba a kezünkkel mélyedést nyomunk bele és ezzel lefelé fordítva rakjuk. Leborítjuk fedővel így kb. 2 percig sül, majd leveszük a fedőt és még 2 percet sütjük.

Papírtörlőre rakjuk. Porcukorral megszórva tálaljuk.

Forrás: *Értéktör-Tanulókör foglalkozás*

Húsvéti kalács recept

Hozzávalók 2 darabhoz:

- 1 kg félfogós liszt
- 1 mokkáskanál só
- 12 dkg cukor
- 6 tojássárgája
- 5 dl habtejszín
- 2dl tej az élesztő felfuttatásához + 1 ek cukor
- 1 dl tej a tésztába
- 5 dkg élesztő
- 2 ek kakaó a barna tésztába
- Tetejére 1 tojás

Forrás: *Értékőr-Tanulókör foglalkozás, Cigányné Pál Gyöngyi receptje*

Tej- és tojásmentes brownie

Hozzávalók a tésztához:

- 25 dkg finomliszt
- 20 dkg kristálycukor
- 5 ek. kakaópor
- 6 ek. olaj
- 2,5 dl víz
- 3 ek 5 %-os eset (vagy ennek megfelelő arányú erősebb ecet)
- 1 púpozott mokkáskanál szódabikarbóna
- 1 mokkáskanál só

Krémhez:

- 20 dkg ráma
- 17 dkg porcukor
- 3 púpozott ek. kakaópor
- ek. rum (pici rumaroma)

Tepsihez 2 dkg vaj, pici liszt.

Először összekeverem a sütemény tésztáját. Az összes hozzávalóanyagot keverőtálba öntöm és addig keverem, amíg teljesen egynemű, habos tömeget kapok. Vajjal kikent, belisztezett, közepes nagyságú tepsibe simítom, a tetejét elegyengetem. (Gáz tepsibe 2 adag kel!!)

Amíg a tészta megsül, elkészítem a krémet: a vajat felolvasztom, utána beleteszem az összes többi hozzávalót, összekeverem.

A még meleg tésztára kenem a folyékony csoki krémet.

Forrás: *Kriminál Klaudia receptje*

Káposztával töltött sós

A hájas tésztát vagy leveles tésztát vékonyra nyújtjuk, az egyik szélét végig rakjuk káposztával, feltekerjük.

Káposzta elkészítése: a káposztát apróra vágjuk és zsíron dinszteljük, majd sóval borssal ízesítjük.

A tetejét megkenjük tojássárgájával, és megszórjuk szezámaggal.

Kb. 2 cm-es darabokra vágjuk és kisütjük.

Forrás: *Orlikné Tóth Kriszta receptje*

Meggyes-csokis mignon

Hozzávaló 16 darabhoz

Tészta:

- 22 dkg liszt
- 15 dkg porcukor
- 10 dkg vaj
- 10 dkg reszelt étcsokoládé
- 6 tojás
- 1 cs. sütőpor
- csípett só

Krém:

1 réteg:

- 20 dkg étcsokoládé
- 3 dl tejszín
- 5 dkg cukor

2 réteg:

- házi meggylekvár

Máz:

- 25 dkg porcukor
- 6 evőkanál víz
- 2 evőkanál kakaópor
- 2 evőkanál citromlé

Díszítés:

- olvasztott-ét és fehér csokoládé
- meggy

Vajat keverd habosra a cukorral, és egyesével add hozzá a tojássárgákat. Jól dolgozd össze, majd forgasd hozzá a sütőporral és csokireszelékkel vegyített lisztet. A fehérjét verd fel egy csipet sóval kemény habbá, és óvatosan dolgozd a masszába. Öntsd a tésztát vajjal kikent, liszttel megszórt tepsibe és előmelegített sütőben 170 fokon sütsd kb 20 perc alatt aranybarnára.

A krémhez a tejszínt öntsd egy lábosba és kezd el melegíteni. Add hozzá a cukrot, a kis darabokra vágott csokit, és forráspontig hevítsd. Tedd félre, hogy kihűljön. A piskótát vágd félbe és vágd ketté. Az első réteg piskótát kend meg a kihűlt csokikrémmel, helyezd rá a második réteg piskótát, kend meg meggylekvárral, majd helyezd rá a harmadik réteg piskótát. Tedd egy két órára hűtőbe. Ezt követően vágd kis kockákra, vagy tetszés szerint bármilyen formára.

A mázhoz a porcukrot a vizet és a citromlét tedd egy tiszta lábosba, kis lángon állandóan kevergetve forráspontig melegítsd. Ha jó sűrű, fényes és nehezen folyós a massa fokozatosan adagold hozzá a kakaóport. Spatula segítségével gyorsan vond be mázzal a mignonokat. Fontos, hogy minden oldalukat befedje a massa. Olvasztott csokival, meggyzemekkel tovább díszítheted.

Tedd a sütit a hűtőbe és hagyd megdermedni.

Forrás: *Fazekas Emőke receptje*

Mimóza szelet

Hozzávalók a tésztaalapokhoz:

- 50 dkg liszt
- 20 dkg margarin
- 3 db tojássárgája
- 1 cs. sütőpor
- 10 dkg porcukor
- ½ citrom reszelt héja és leve
- szükség szerint tejföl
- csipet só

A krémhez:

- 25 dkg margarin 20 dkg porcukor
- 5 dl tej
- 5 ek. liszt
- 1 db citrom leve és reszelt héja
- valamint baracklekvár a lap kenéséhez

Máz:

- 25 dkg porcukor
- 1 ek citromlé
- 2 ek víz

A sütéshez nagy méretű gáztepsi sütőpapírral béleelve.

Elkészítés:

A tésztahozzávalóit össze gyúrjuk annyi tejföllel, hogy könnyen nyújtható, rugalmas tésztát kapjunk.

4 cipót formálunk egyenként tepsi méreteire nyújtjuk, és világosra megsütjük.

A krémhez a lisztet a cukorral és a tejjel csomómentesre keverjük, felfőzzük sűrű krémmé, majd kihűtjük.

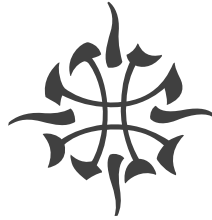
A margarint kihabosítjuk, majd a kihűlt krémmel jók kikeverjük. A citrom levével és héjával ízesítjük, azzal is jó habosra keverjük.

Alsó lapra kenjük a citromos krém felét, rátesszük a 2. lapot, megkenjük baracklekvárral, rátesszük a 3. lapot, majd rákenjük a citromos krém másik felét. Befedjük a 4. lappal és hűtőbe tesszük.

Tetejére citromos cukormázát kenünk.

Másnap szeleteljük.

Forrás: *Tóthné Kothencz Mária receptje*

KIEMELT RENDEZVÉNYEK

Jakab-napi Vigasság

A település fő kulturális rendezvénye 2013 óta a Jakab-napi Vigasság, amelyet július egyik szombati napján rendeznek meg. Egész napos kulturális, szórakoztató és gyermek programok várják mind a helyieket, mind az ide látogató vendégeket.

A vigasság keretében szervezik meg a Főzőversenyt és az Aranyhabverő házi sütemények versenyét. A főzőversenynek igazán közösségépítő és összetartó ereje is van, hiszen ilyenkor csapatok keretében együtt vannak a családok és a barátok, esetleg munkahelyi csoportok.

Általában ezen a napon adják át a település díszpolgári címét és az azzal járó oklevelet is. 2015 óta a szomszédos Kunszállás és Fülöpjakab községekkel közösen megvalósított Falvak éjszakája program a vidéki élet szépségeire kívánja felhívni a figyelmet az érték- és hagyományőrzést a középpontba állítva. 2022-ben csatlakozott a programokhoz Orgovány nagyközség is.

Falvak Éjszakája

Felhívni a figyelmet a falusi élet szépségeire, értékeire. Ebben partnerek Kunszállás, Fülöpjakab, Jakabszállás és Orgovány települések évek óta.

A célközönség elsősorban a környékbeli családok, akik megismerhetik egymás hagyományait, termelőit, kézműveseit, de természetesen a közeli és távoli falvakból és városokból is várjuk az érdeklődőket, hiszen a mottó is a vidéki élet szépségeire és azok fennmaradására helyezi a hangsúlyt!

Hagyományaink ápolását nem lehet elég korán elkezdni, abba úgymond bele kell születni! A szülőké, a családé a felelősség, hogy olyan gyermekeket neveljenek, akik tisztelik és folytatják ősünk hagyományait!

Jakabszállás közművelődési feladatellátását 3 közművelődési színtér: a 2020-ban felújított Sántha György Művelődési Ház, a Jakabszállási Központi Park és egy tanyai iskolából kialakított Wolford-dűlői Közösségi Ház biztosítja. A komfortos, akadálymentesített művelődési ház modern bútorokkal és technikai felszerelésekkel áll a lakosság szolgálatában. Az épület udvarán közösségi eseményekre alkalmas parkosított tér várja a látogatókat. A feladatellátás szakmai irányítását főállású, szakirányú végzettséggel rendelkező közösség-szervező irányítja, segíti a községben működő több mint 10 egyesület, alapítvány tevékenységét, otthont biztosít rendezvényeikhez. Az önkormányzat a közösségi színterek működéséhez szükséges feltételeket folyamatosan biztosítja, tárgyi, technikai eszközökkel segíti a programok színvonalas megvalósítását, a pályázati lehetőségek elérése révén folyamatosan fejleszti az infrastrukturális feltételeket.

MEZŐGAZDASÁGI SZAKSZÖVETKEZETEK

A Gépállomás

A gépállomás a szocialista országokban a 20. század közepén elterjedt állami vállalati forma volt a mezőgazdasági szektorban, amelynek elsődleges feladata a szántóföldi növénytermesztés szolgálatába állítható munkagépek üzemeltetése, a gépi munka elvégzése, emellett pedig a nagyüzemi mezőgazdaság technikai és részben szervezési-szakmai feltételeinek biztosítása, az agrárszektor tervgazdasági céljainak elérése volt. Magyarországon 1948 és 1965 között.

Forrás: *Wikipédia*

Jakabszálláson 1950-ben alakult meg a gépállomás. A szocializmus építéséhez a géppark megteremtése a fontos falun is. A szocializmus építésének szilárd bázisa a gépállomás. Először a Bódog féle tanyában telepedett le.

„Április 1 óta arrafelé eddig soha nem hallott traktorzúgástól, hangos a jakabszállási határ. Jakabszállás népének Pártunk nemcsak megmutatta a felemelkedés útját, de tettekkel segíti előre a boldogulás felé. Ennek a segítségnak, az. ötéves tervnek jegyében vonult be Jakabszállásra e hó elején a gépállomás. A jakabszállási dolgozó parasztság olyan örömmel is fogadta, mint egy nagy ajándékot. Még ott sem voltak a gépek, de már megindult a kis- parasztok, középparasztok sora a földművesszövetkezet felé, hogy szerződést kössenek a gépi munkára. Mire a gépek és a traktorosok megérkeztek, már 193 hold előjegyzés volt szántásra. Az. első szántásnál ott szorongott a fél falu, ünnepelték a berregő masinákat, meg hatottan szorongatták az olajosarcú traktorosok kezét. Nekilendült Jakabszálláson a tavaszi munka, egyre több lovat, tinócskát kötöttek be az istállóba, hogy helyettük a kitűnő és olcsó gépi erő dolgozzék. Április eleje óta a jakabszállásiak hamar megszokták a földeken függően mozgó G. 35-ösöket, de sohasem láttak még Sztálinyecet. Így történt aztán hogy amikor a félegyházi gépállomás sztahanovista Tóth-brigádja a 14 ekefejes szántás bemutatására április 17-én átment a jakabszállási határba, olyan lett a falu, mint a méhkas. Mindenki látni akarta a „tankot” — ahogyan ők elnevezték a hernyótalpas szovjet gépet —, amint két öl szélességben húzza a barázdákat és óránként több, mint négy holdat szánt fel. A gépi munka igazi áldása viszont akkor mutatkozik meg legjobban, ha nagyüzemben használják. Beszélnek nekik a termelőszövetkezeti mozgalomról, ahol jómód, gazdasági és kulturális felemelkedés,

igazi, felszabadult emberi élet a tagok osztályrésze. Ahol nem rabja, hanem ura az ember a földnek s ahol a munka nem egy életen át tartó keserves-verejtékes robot, hanem öröm, mert megkönnyíti a közös összefogás és a gép.”

Gépállomás rohamosan fejlődött. Műhelyek, színek épültek, és úgy néz ki, mint egy kis gyártelep. A legmodernebb mezőgazdasági gépekkel fel van szerelve. Rendelkezik a mélyszántáshoz, forgatáshoz szükséges gépekkel is. A lakosság igen kedveli ezeket a gépeket, mert a szőlő és gyümölcsstelepitésnél ez igen megkönnyíti munkájukat.

A gépállomás hatóköre kiterjed egész Bács-Kiskun Megyére, sőt Szolnok, Pest, Csongrád Megyére. A gépállomás gépei dolgoztak Kenderesen, Jászfényszarun, Kunszentmártonon, sőt a Dunántúlon, Balatonkilitin is. Ilyen távolságra vasúton szállítják az erőgépeket.

A gépállomás mindenütt becsületet szerzett a munkájával, úgy, hogy fennállásának 10. évfordulója alkalmával elnyerte az „Élüzem” kitüntető címet. Az első igazgatója Nagy József volt. Ő még nehéz körülmények között kezdte munkáját. Utána következő igazgatók: Túri József, Vajkovszki Miklós, Oláh György, Babarcsi Károly. Most Bíró Ferenc vezeti. Előzőleg főgépészként dolgozott és így érti a gépállomás technikai részét. Igazgatása alatt lett a gépállomás „Élüzem”.

1964-ben megszűnik a gépállomás az akkori földművelésügyi miniszter rendelete alapján.

A termelőszövetkezetek

A falu gazdasági életét a második világháború után a Népfront Szakszövetkezet határozta meg. 1956 augusztusában Jakabszállás községben Csorba Ferenc 24 holdas középparaszt kezdeményezésére 10 dolgozó paraszt — közöttük néhány középparaszt is — egy új termelőszövetkezet alakítását tervezi; A termelőszövetkezet alakítását tervező dolgozó parasztok kéréssel fordultak Baksa Andrásához, a községi tanács elnökéhez, legyen segítségükre abban, hogy a környékükön egy vízlevezető csatornát létesítsenek, hogy a közös gazdálkodásra szánt földterületről a belvizeket levezethessék és ezzel megteremtsék a nagyüzemi gazdálkodás alapját. Jakabszállás határában ugyanis még mindig nagy kiterjedésű terület áll víz alatt s emiatt sem egyénileg, sem a közös gazdálkodással nem érnek el eredményeket a dolgozó parasztok. A községi tanács a napokban határozott ígéretet kapott a Csongrádi Vízügyi Igazgatóságtól a vízlevezető csatorna építésére. Az ígéret szerint a csatorna építését ez év őszén megkezdik és így meglesznek a feltételek ahhoz, hogy Jakabszálláson új termelőszövetkezeti csoport alakuljon. A községi tanács, valamint a községi pártszervezet most széleskörű felvilágosító munkába kezdett, hogy őszre minél több egyéni gazda kövesse Csorba Ferencék példáját.

Forrás: *Magyar Néprajzi Lexikon/termelőszövetkezet*

A községben 1961-ben történt meg a mezőgazdaság szocialista átszervezése.

A parasztság az egyszerűbb szövetkezeti formát választotta, amelynek során öt termelőszövetkezeti csoport és egy tsz alakult 876 taggal. A termelőszövetkezeti csoportok 1965-ig egyesültek,

- „Népfront termelőszövetkezeti csoport” elnöke Wolford Mihály.
- „Őszibarack termelőszövetkezeti csoport” elnöke Polyák Mihály
- „Új Élet termelőszövetkezeti csoport” elnöke Bohács Ádám
- „Haladás termelőszövetkezeti csoport” elnöke Faragó Antal
- „Petőfi termelőszövetkezeti csoport” elnöke Galló Pál

A csoportok keretében lehetőség nyílt a magántermelésre és a közös termelésre egyaránt. A tagoknak beviteli kötelezettség alá esett a tulajdonukban lévő szántó, rét, legelő, és erdőterület. A csoportoknak megalakuláskor közös területük is lett részben leadott földekből, és állami tartalékföldekből. A közös földek megműveléséhez a csoportoknak nem volt megfelelő termelőeszközük, így a százalékos művelés volt az elterjedt. A termelőszövetkezeti csoportok gazdasági ereje kicsi volt, érdemi fejlődést nem tudtak felmutatni.

A Népfront és az Őszibarack szőlőt és gyümölcsöst kezdet telepíteni. Talán éppen a termelési szerkezet korszerűsítésének köszönve 1962- februárjában az első összevonások alkalmával éppen a Népfront és az Őszibarack maradt meg. Nagy hiba, hogy ezen a területen megszüntették a Wolford-féle faiskolát. Állami kezelésben tovább is fenn kellett volna tartani, hogy a kialakult tapasztalatokkal és a talajviszonyoknak megfelelő módon előállított csemeték álljanak a lakosság, ill. termelőszövetkezeti csoportok rendelkezésére. Kár azzal kísérletezni, hogy más helyen új faiskolát létesítsenek. Itt rendelkezésre áll a szakember és a bekerített terület. Rendelkezésre állnak a betanított dolgozók is. Ez a jakabszállási faiskola elláthatná a környék homokos területeit. Sok tapasztalat bizonyítja, hogy a sovány futóhomokon nevelt csemeték életképesebbek, mert több hajszálgökörral rendelkeznek.

Az 1965 tavaszán bekövetkező egyesülés eredményeként a két termelőszövetkezet egygé forrt össze és a Népfront elnevezést tartotta meg.

Népfront Mezőgazdasági Szakszövetkezet

A „Népfront” termelőszövetkezeti csoport központi irodát kezd építeni. Az egyesüléssel megteremtődtek a termelés bővítésének feltételei.

A „Népfront” szakszövetkezet elnöke 1965 óta Nagy Béla. Mint ipari munkás a fővárosban dolgozott katonai szolgálata után három évig, majd DISZ titkárként visszatért szülőfalujába. 1961-től megválasztásáig a Községi Tanács VB elnökhelyettese volt.

Megkezdődött a táblásítás 1965 végére 600 kh. közösen művelt terület volt.

Ekkor kezdődött meg a szövetkezet központjának kialakítása, eddig csak a gépállomástól bérelt két irodahelyiség állt rendelkezésre. A Gépállomás épületeit, telephelyét a Népfront Termelőszövetkezet 800 ezer Ft-ért vásárolta meg. A szövetkezet a gépállomástól nem csak a berendezéseket vette át, hanem a dolgozók túlnyomó többségét is, - jó képzettséggel, gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező gárdát. A szövetkezet vezetősége számukra melléküzemágot teremtett. Ez gazdaságosnak bizonyult mind a dolgozók, mind a szövetkezet számára.

A termelőszövetkezet vezetősége elhatározta, hogy meglévő tőkéjét a gyorsan megtérülő, gazdaságos üzemágak fejlesztésére fordítja, s az így képződött nyereségből finanszírozza a mezőgazdaság lassabban megtérülő beruházásait.

Megkezdődött a szőlő és gyümölcs telepítés. A nagyobb arányú telepítést a csaknem félezer holdas állami tartalékterületen folytatták. A tagsági föld felajánlások s ennek nyomán a táblásítások folytán a közös terület évről évre gyarapodott, s mostanra már eléri a 3300 holdat. A nagyüzemi ültetvények ennek nem csekély hányadát foglalják el. Őszibarackból 105, szőlőből 100, szamócából 20, kajsziból 122, körtéből 10 hold a közös terület. Minthogy ezek eltelepítése 1968-ban befejeződött, immár az összes terület termőre fordulásáról adhatunk számot.

Az, hogy hozamában, termelékenységében a közös messze megelőzte a tagsági termesztést, korszerű művelést és évenkénti nagy ráfordításokat, feltételez. Elsősorban a talajerőpótlást kell hangsúlyoznunk. A terület szervesanyagigényét évente elemeztetik a kiskőrösi szakszövetkezeti talajlaboratóriumban. Évente felhasználnak több mint 300 vagon szerves trágyát, amit nagyrészt a Tiszántúlról vásárolják és szállítják ide. Tavaszonként, zöldtrágya és homokfogás céljából vetik be a gyümölcsösök sorközeit.

Régóta földiepertermő vidék a mienk — mondta Sike Mihály — Lajosmizse mellett a megye legjobb szamócás községe vagyunk. Bács-Kiskun termésének a fele tőlünk kerül ki.

Az elmúlt héten jelentkeztek a szamócával — elsőnek a megyében— a jakabszállási termelőszövetkezeti csoportok gazdái. A héten több mint tíz vagonnal várnak belőle. Az

első szállítmánnyal Ferihegyről indult a repülőgép — Münchenbe. Előreláthatólag több „szamócás” repülőgépet is indítanak, egyebek között a Szovjetunióba is.

Bán Gyula az Orgovány és Vidéke Körzeti Fmsz itteni II. sz. felvásárló telepének vezetője nyilatkozza: „Az utóbbi napokban a szárazság miatt sok fonnyadt foltos gyümölcsöt hoztak be a termelők. A borús, állandóan esőre hajló reggeli óra ellenére is a forgalom élénk volt a telepen, ahol hajnali 4-től délig félezer termelő is megfordul naponta. Május 27., a földieper „nyitánya” óta 700 mázsányit vettek át. A végre kedvezővé vált időjárás azzal kecsegtet, hogy a két és fél ezer mázsa tervet szinte játszi könnyedséggel teljesítik. Hiszen az idény július első hetében fejeződik csak be. Az átvevő telep dolgozóinak gyakorlott munkáját megkönnyíti az is, hogy a termelők nemcsak a gazdálkodásban, szereztek rutint, hanem az osztályozáson, a csomagolásban is. Egyébként korántsem a szemre legmutatósbab számocát szállítják külföldre. A kevésbé érett, de megfelelő nagyságú bogyóknak az úton van idejük színesedni, pirosodni. Különösen az áru azon részének, amelyik hűtővagonban „utazik” a két német államba. A keddi felhozatal nagyrésze egyébként svéd exportra került.”

Ebben az időben a földieper fogyasztói ára a minőségtől függően 11 forint 50 fillértől 20 forintig ingadozik.

Ekkor a településen 19 db televízió, 390 db rádió, 18 db személyautó van. Mindez a számocának és az őszibaracknak köszönhető.

Melléküzemágakat hoztak létre: a fuvarozó részleg, 10 tehergépkocsival és 10 db traktorral megkezdte gépparkjának a kialakítását. Valamint lakatosüzemet indítottak.

A termelőszövetkezet 1968-ban megvásárolta az Orgoványi Áfész-től a pálinkafőző üzemet, mely a Sári János féle tanyán működik. Eredetileg Sári János alapította

Ezt a kisebb kapacitású főzdet — évi nem egészen 500 hektós termeléssel — évek óta üzemeltetik, melynek vezetője Sipos Szabó László. Szükségessé vált azonban a kapacitás növelése — már csak azért is, mert termékeik nagyon keresettek. Az új, 1500 hektós évi teljesítőképességű szeszfőzdéjük 1973-ben kezdi meg működését. A pálinka alapanyagát részben a szövetkezet saját gyümölcsöséből, részben a környező gazdaságoktól átvett szeszipari minőségű gyümölcsökből biztosítják. Többféle gyümölcsöt használnak alapanyagul, alma-körte, szilva, sárgabarack, törköly. Szeszfőzdet egy új üzemmel bővítették 1980-ban Itt kb. 10 000 hl pálinkát főznek, ez az ország pálinkatermelésének 5-6 %-a.

A szakszövetkezet 1970-től 5 fővel megkezdte a pálinka palackozást is. Az immár hatféle — kajszi-, szilva-, alma-, törköly-, őszibarack- és vegyes gyümölcs-pálinkát helyben palackozták. A palackozó üzemrészt fokozatosan bővítették így mindig többen többen

dolgoznak. Itt minden munkafolyamatot kézzel végeztek a mosogatást, töltést, zárást, és a címkézést is. Ennek ellenére nagyon jól működött a palackozó üzem. Csorba Ferenc palackozó üzemvezető és raktáros beszámolója szerint körülbelül 100 hl pálinkát palackoztak naponta kettő vagy öt deciliteres esetenként egy literes üvegekbe. Molnár Dánielné a palackozó csoport vezetője és a helyi Nőtanács elnöke ügyesen szervezte a munkát, aki nem volt elég ügyes a mosogatásban azt olyan helyre rakta, hogy legyen értelme a munkájának.

Az értékesítési és a feldolgozó tevékenységet hasznosan és jól egészíti ki a szállítás. Mert hiszen a belföldön értékesítésre kerülő készárú sem elhanyagolandó, a közös és a tagsági együtt meghaladja a száz vagont. Az ország összes ipari központjába eljutnak a jakabszállási pálinkák, sikerrel „betörtek” továbbá a rosszul ellátott Szolnok megyei területekre is, a megyeszékhelyre elsősorban, de Jászberénybe és Abádszalókra is például.

1971-ben a helvéciai „Rákóczi”, 1975-ben az „Aranyhomok” szakszövetkezet csatlakozott a „Népfront” szakszövetkezethez.

A szakszövetkezet összes területe 5.498 ha az átlagos aranykorona érték 6,5 aranykorona, amely mutatja a talaj gyenge minőségét.

A Nyárlőrinci Állami gazdasággal közösen 3 millió üveg pezsgő előállítására alkalmas pezsgőgyártást hoztak létre, amelybe közel 10 millió forinttal társultak. A szakszövetkezet 1981-ben hozzá kezdett egy 720.000 darabos broiler telep létesítéséhez, amely 1982 óta üzemel és jelentős eredményt hoz. Első vezetője Dr. Záhonyi Zsuzsanna. A Baromfiipari Vállalat, a Gabonaforgalmi és a RÉMI Dózsa Tsz. segítségével, a szakszövetkezet gesztorságával eredményesen üzemel.

A szövetkezet hitelt nem vesz igénybe teljes egészben saját forrásból gazdálkodik.

Az alaptevékenységen belül a legeredményesebb üzemága a szőlészet és borászat. A gyenge talaj adottságok (6,5 aranykorona/ha) miatt rendszeresen veszteséges a rozstermelés és a szántóföldi növénytermelés valamennyi ágazata. A csúcsmunkák idején a palackozó dolgozói, mint egy 56 fő részt vesznek a mezőgazdasági munkában, pl. szüretkor. A helvéciai Állami Gazdasággal közösen működtetnek egy 100 fős diák tábort. A szakszövetkezetben igen jelentős a tagi, háztáji áruterelés. A tagi, háztáji gazdaságokból többek között 20326 db hízott sertést, 7690 tonna szőlőt, 2400 hl bort vásároltak fel. A szövetkezet 1973-tól 1983-ig minden évben elnyerte a Kiváló Szövetkezet címet.

A rendszerváltás előtt, a végelszámolást megelőzően a szövetkezetnek 1400 tagja volt, területe 7096 ha-ra terjedt ki. Az egyéni gazdálkodók száma 1150 volt, akik 1521 ha-on gazdálkodtak.

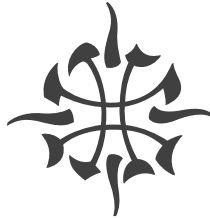
Mára a tsz-nek földje nem maradt, csak melléküzemei működnek. A baromfitelepen Jobbágy István az üzemvezető.

A borászati, pezsgő-, pálinka-, és palackozó üzem, és a műanyagüzem: Lajos György üzemvezető.

Ma már sokan helyben találnak munkát, de maradtak még ingázók az iparban megélhetést kereső jakabszállásiak 300-400-an, akik rendszeresen eljárnak.

A helyi mezőgazdaságban dolgozók ma főleg szőlőt és gyümölcsöt (kajszi és őszibarackot), paradicsomot, rozsot, búzát termelnek. A bor- és gyümölcserősítési nehézségek miatt az újra telepítés megállt. Fejlettek a háztáji gazdaságok. A szőlő és gyümölcsfelvásárlást, részben a szakszövetkezet területén, a Dermofrukt Kft. végzi, a többit a gazdák viszik piacra. Az állattenyésztés területén a szarvasmarha-, sertés- és baromfinevelés dominál.

2003. novemberében végelszámolással megszűnt.

CSEPEL MŰVEK MOTORKERÉKPÁRGYÁR JAKABSZÁLLÁSI ÜZEMÉNEK TÖRTÉNETE

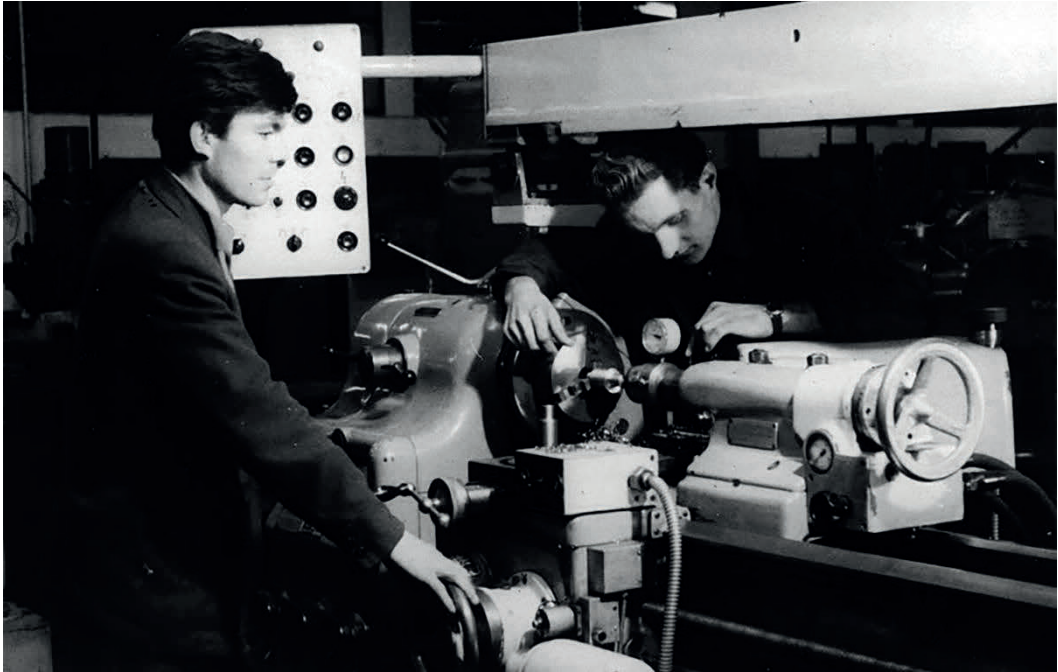
A Jakabszállási lakosság foglalkoztatását a mezőgazdasági munkán kívül úgy oldotta meg a Népfront Szakszövetkezet, hogy a Csepel Művek Budapesti Gyáregységéhez kezdetben hetente 30-40 fő helyi lakos munkást vittek fel, majd későbbiekben ez a létszám megduplázódott.

A dolgozók számára a Motorkerékpár gyár biztosított munkát és szállást Csepelen, így hétvégeként utaztatták haza az embereket. Idővel rájöttek arra, hogy a helyi és környékbeli munkaerőt nem szállítják hetente oda és vissza hanem Jakabszállásra telepítenek egy üzemet. A Népfront Szakszövetkezet 1966-ban megvásárolta a helybeli gépállomás telephelyét, melyen nem sokkal később megteremtették a Csepel Motorkerékpárgyárral kialakított kooperáció alapját.

A Csepelen meglévő nagy mértékű munkaerőhiányt tette szükségessé azt, hogy 1968. májusában a Csepelművek Motorkerékpárgyára üzemegységet letelepítette Jakabszállásra. A motorkerékpárgyár bérleti díjat fizetett a szövetkezettől bérelt ingatlanért. Az épületek kialakítását a szövetkezet az üzemi feltételeknek megfelelően biztosította (energiaellátás, fűtés, világítás, téliesítés stb.).

Az alkatrész gyártáshoz szükséges gépek letelepítése Csepelről folyamatosan történ melyeken megindult a termelés. Kezdetben a épfront Szakszövetkezet által megbízott Hack Miklós után Szabó László vezetésével indult be a termelés, diszpécserként Csorba Ferenc Jakabszállási lakos tevékenykedett. Ekkor a szakmai vezetés színvonala nem volt kielégítő, a dolgozók betanítása nem kelő figyelemmel és színvonalon történt. Ennek következtében nagyon sok selejt alkatrészt gyártottak kezdetben. Az üzemegységben legelőször a 250-s Pannónia motorkerékpárhoz készítettek kb 25 féle félkész alkatrészt. Minden nap tehergépkocsi vitte a félkész árut Csepelre és hozta vissza a megmunkálandó nyersanyagokat. A kezdeti nehézségek ellensúlyozására 1969. július 1-én került Ambrus Sándor a jakabszállási üzem élére üzemvezetőként. Sanyi bácsinak nagy gyakorlata volt a gyári munka vezetésében, mert ő Csepelen a Motorkerékpárgyárban több 3 éves szakmai tapasztalatra tett szert, mint üzemvezető. Céljával tűzte ki, hogy az üzem termelési színvonalát a Csepeli anyavállalat szintjére fogja fejleszteni. Ambrus Sándornak ugyan

kellő tapasztalata volt az üzem vezetésében, mely azonban mégsem bizonyult elegendőnek a feladatok mértékéhez képest, ezért 1969. novemberében Ördög Antal jakabszállási lakos üzemmérnök, fő művezetőként került az üzem vezetéséhez. Ördög Antal neve már kezdetektől fogva felmerült az üzemvezetői pozíciót illetően, azonban korábban sorkatonai szolgálatát töltötte.

Az üzem adminisztratív munkáját Bene Kálmán és házastársa Bene Kálmánné, mint üzemgazdász és bérelszámoló látták el. Bene Kálmán nyugdíjazása után Zsikla Márta helybeli lakos vette át a feladatát. A dolgozók helybeli és környékbeli- szakképzettség nélküli- emberek voltak, akik korábban mezőgazdasági munkát végeztek a faluban, illetve a nők háztartásbeliek voltak.

A Jakabszállási üzem 1970-re 150 főt foglalkoztató munkahellyé fejlődött. Három műszakos munkarendben dolgoztak. A szorgalmas munka eredményét megmutatta, hogy a „Kiváló Üzem” címet is oda ítelték Jakabszállásnak. Több tucat „Kiváló Dolgozója” lett az üzemnek, a szocialista brigád mozgalom Csepeli mintára itt is működött, aktívan részt vettek a dolgozók a kommunista szombatokon a Csepeli irányelvek alapján. Ebben az időszakban technológusként segítette a vezetés munkáját Hegedűs József.

Erős szakszervezet működött melynek vezetői voltak: Csorba Ferenc, Hegedűs József, Kiss József, valamint Poór Ferencné. A szakszervezeti vezetők a dolgozók érdekeit képviselték (segélyezés, üdültetés stb.).

A KGST országaiban gyártott motorkerékpárok közül az MZ típusú motorkerékpárt helyezték előnybe ezzel a Pannonia gyártmányú motorok sorozat gyártását be kellett fejezni (T5, T10, P12, P20, P21 típusok). Ezt követően ezekhez a típusokhoz a pótalkatrész ellátásai kötelezettség érdekében a pótalkatrész gyártás maradt meg. Az üzem a 10 éves pótalkatrész ellátási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Közében a Csepel Műveken belül történt centralizáció következtében egyesült a Motorkerékpárgyár, a Kerékpárgyár, a Vasalógépgyár, és a Varrógépgyár. Ettől kezdve a cég neve Csepel Művek Jármű-és Konfekcióipari Gépgyár-ra változott. Ennek következtében a jakabszállási munkaerő foglalkoztatásban bekerült a kerékpáralkatrészek, valamint vasaló és varrógép alkatrészek gyártása. A fentiek újabb kihívást jelentettek az üzem életében.

Az addigi üzemvezető Ambrus Sándor 1982-ben nyugdíjba vonult, az üzemvezetői teendőket ettől kezdve Ördög Antal vette át. Az ő irányítása alatt történt meg a profil váltás. Innentől kezdve zömében kerékpáralkatrészeket gyártottak melyeket hőkezelésre és egyéb műveletekre Csepelre szállítottak, majd ismét visszakerültek Jakabszállásra komplett részegységek készre szerelése céljából (első agy, hátsó agy stb.)

Az alkatrész gyártáson és összeszerelésen felül a kerékpárok kerekeinek készre szerelését folyamatosan meghonosította a vezeték. Az átállás kezdetben nehezen indult, de folyamatosan elérték, hogy 600-800 pár biciklikereket felgumizva szállítottak naponta közvetlenül a szerelőszalagra. Az 1980-as évek végére a Csepel Művekben fokozatosan előtérbe került az önköltség csökkentése, így a decentralizáció miatt a korábban említett gyáregységek szétváltak és önálló költségvetéssel dolgoztak. Előállt az a helyzet, hogy nem érte meg a Jakabszállási üzemegység bérleti és napi szállítási költségeit finanszírozni, ennek következtében 1990-ben megtörtént a jakabszállási üzem megszüntetése és bezárása.

Az ekkor foglalkoztatott 120 fő produktív és in produktív létszám elhelyezéséről kellett gondoskodni. A dolgozók munkalehetőséget kaptak a Népfront Szakszövetkezet Műanyag-és Palackozó üzemében, a Matkói cipőgyárban és a kecskeméti Habselyem üzemében. A géppark Csepelre történő felszállítása és az üzem bezárása 1991. első negyedévében befejeződött, mellyel kapcsolatos feladatokat Ördög Antal üzemvezető, Trepák János művezető és Zsikla Márta könyvelő látta el.

Forrás: Ördög Antal, egykori üzemvezető elbeszélése nyomán, 2022.

POSTA TÖRTÉNETE

1902-től 1950-ig a postahivatalok mellett postaügynökségek szolgálták ki a lakossági és a hivatali igényeket. 1931-től postaügynökség van a jakabszállási vasútállomás épületében. 1935-től Absolon Jenő, 1943-tól Igó László postaügynök.

A jakabszállási Kun István családi házának - ma Posta – épületének története, ahogy visszaemlékszik Kun István (88 éves)

Kun István nagypapa (1876-1943) építkezési szándékkal már korábban megvásárolta a 400 négyszögöles telket, hogy majd építkezzen rá. A vályogtéglákat elkészítették és tárolták is a tanyán. 1943-ban váratlanul meghalt (vakbélgyulladásban). Még ebben az évben elindult az építkezés, az özvegy és gyermekei összefogásával és szorgos munkájukkal. A ház megépült 1944-ben. Gyermekei Kun István, Kun József, Kun László, Kun Mariska (Sári Jánosné), Kun Ilona (Sipos Szabó Béniné), Kun Bözsike (Pallaginé).

A ház tervezésének története

1943 év húsvétján a nagymama nálunk volt vendégségben. Én kilenc éves voltam. Kocsonyát ettünk, majd kimentünk megnézni a gyönyörű rozst, ami már-már nagymamát eltakarta. Aztán asztalhoz ültek és édesapám Kun István (1901-1979) gazdálkodó, fogott egy nagy kockás papírt és lerajzolta a ház tervrajzát. Ezt a Jegyző később kisebb kiegészítéssel jóváhagyta, sőt, megdicsérte.

A ház téglalap forma, minden irányban csapott tetővel. A faluban ez volt az első ilyen ház. A ház két részből állt. Egyszer egy 2 szoba komfortos és egy egyszoba konyhás lakásból, utcára néző ablakkal. A bejárat az udvar felől volt, egy üveges verandán át lehetett bejutni. Tehát: két utcára nyíló ablakú szoba, nagy konyha, spájz, fürdőszoba és 1 utcára nyíló ablakú szoba, konyha. Az udvarról nyílt a kamra. Az udvaron 4-6 lónak istálló meg kocsiszín, disznóól is volt. Az építőmester nevére nem emlékszem (későbbiekben politikával foglalkozott). A gerendának és a lécnak valót Fülöpjakabon fűrészték fel,.1944 májusában a ház már állt, tető is volt rajta, mégpedig szürke palatető. A fa kerítés is elkészült. A nagymama nem élvezhette a házat mert a háború miatt először német katonák, majd orosz katonák költöztek be. Katonai kórházként is működött. Nagymama valamelyik gyerekénél lakott. 1944-45-ben megszűnt a hadi kórház, nagymama visszaköltözött. Aztán közérdekből a ház egyik fele fodrászműhely lett, az egyszobás lakrészt meg a postás és családja kapta meg. A nagy istállót a Tanács tárolóhelynek használta. A PÁRT úgy döntött, hogy “öregasszonynak a temetőben van a helye, illetve,

hogyan menjen a gyerekeihez lakni”. A kislakásban beköltözött egy „jó káder”. Pontosan hogyan és mikor lett a posta posta, nem tudom. Én elkerültem Pécsre, majd Budapestre.

Forrás: *Kun István elmondása alapján, fia dr. Kun Levente*

1942-től átminősítésre kerültek a postaügynökségek, így postahivatal kezdte meg tevékenységét. 1944. év elején Bene Kálmán országos helyettesítő postamesterként kerül ide Balatonberényből, először a vasútállomás épületében működő postához (postaügynökséghez), majd a fő utcán álló Kun féle házban megnyitott a Posta Hivatalban, amely azóta is itt működik. Bene Kálmán elkerült Jakabszállásról, az üresen maradt postavezetői állást 1958-ban Géro Istvánné pályázta meg.

Géro házaspár története

Az előzményeket sajnos nem tudom, csak attól kezdődően, amikor a szüleim ide kerültek. 1958-ban megpályázta a jakabszállási postahivatal vezetői pozícióját. Édesanyám, Géro Istvánné. A pályázatát elfogadták, összeházasodtak, majd ebben az évben ide is költöztek a postához tartozó szolgálati lakásba. Édesanyám ekkortól egészen nyugdíjazásáig, azaz 1992-ig volt itt postavezető.

A hivatalban ketten dolgoztak, a vezető, aki a pénzforgalmi tevékenységeket is ellátta, valamint a felvevő, aki a csomagokat, leveleket, táviratokat, totó-lottó szolgáltatást és a telefon központosítást is ellátta.

A felvevő személye változó volt: Krisztián Jánosné, Szepesi Antalné, Géro István, Nemes Józsefné. A hivatalban ekkor még három kerékpáros kézbesítő is dolgozott. Ketten a külterületet látták el, egy pedig a belterületet kézbesítette. Az induló kézbesítő gárda Hajnal Gergely, Virágh János és Végh Pál voltak.

1992-ben ifj. Géro István vette át a postavezetést, ekkor Nemes Józsefné, mint egyesített felvevő dolgozott mellette. 1994-ben ifj. Géro István a Szegedi Postaigazgatóság ellenőrzési osztályára került, s helyét néhány hónap múlva Nemes Józsefné vette át. Ekkor az egyesített felvevő Kovács Mónika volt, aki 2001-ben férjhez ment, elköltözött, s helyét Martonné Géro Ilona vette át, mint egyesített felvevő. Nemes Józsefné nyugdíjba vonulása után éveken keresztül helyettesek látták el a postavezetői tevékenységet. Utána Takács-

Hajagos Szilvia lett a postavezető, jelenleg is ő látja el ezt a pozíciót. A felvételt jelenleg Kothenczné Balogh Éva látja el, előtte pedig helyettesek látták el kb. két éven keresztül.

Amit még érdekességképp el tudok mondani, hogy először a kisvasút szállította a posta-küldeményeket. Utána a Kiskunfélegyháza felé közlekedő Volán-busz hozta-vitte a feladott küldeményeket. Csak ezek után alakult ki egy olyan gépkocsis körjárat, ami a környék kispostáinak hozta, illetve délután begyűjtötte a küldeményeket.

A kerékpáros kézbesítés a belterületen a mai napig fennáll, de a külterületen, amikor 1976-ban elkészítették a postaláda csoportokat, akkortól gépkocsis kézbesítés lett. Ezt először id. Géro István látta el, amikor nyugdíjba vonult, akkor Faragó Lajos lett helyette, majd Takács Csaba csinálta hosszú éveken keresztül. Jelenleg sajnos elég gyakran változik a kezelők személye.

Forrás: *Martonné Géro Ilona postatörténeti és családi visszaemlékezése*

Nemes Józsefné (Bertus Ágnes)

Nemes Józsefné született Bertus Ágnes vagyok. 1950 november 15-én születtem Kiskunfélegyházán. Általános iskolába Jakabszálláson jártam. A kecskeméti Katona József Gimnáziumban érettségiztem 1969-ben. Első munkahelyem a Kecskeméti Téglagyár volt, mint adminisztrátor, majd az Állatforgalmi Vállalatnál voltam kontírozó könyvelő. 1970. május 30-án kötöttem házasságot Nemes Józseffel. Ági lányom 1973. január 12-én, Csilla 1974. április 14-én született. A GYES-t megszakítva adódott lehetőség és 1976-ban kezdtem dolgozni a helyi postán, mint egyesített felvevő.

Feladatom volt:

- a távbeszélő központ kezelése,
- levél-, távirat-, csomagfelvétel,
- hivatali kézbesítés,
- értékcsikk, hírlap, totó-lottó árusítás,
- kisnyeremény kifizetés,
- hírlap kezelés/előfizetés leszámolás, árusítás, számadás készítés.

Kézbesítők:

- Hajnal Gergely-Virág János
- Végh Pál-Géror István-Faragó Lajos
- Takács Csaba

Belterületiek:

- Petrányi Gáborné-Csúri Ferencné
- Babák Istvánné-Csehné Varga Ilona
- Cseh László-Faragó Lajosné

Géror Istvánnét a fia ifj. Géror István váltotta a vezetői székben, majd egy kecskeméti hölgy következett, aki nem sokáig bírta idegileg ezt a beosztást, ezért egy kicsit „kényszerből” én vettem át a posta vezetését 1995-ben. Természetesen már korábban elvégeztem az ehhez szükséges szakmai 1 éves tanfolyamot. Helyettem a felvételi munkakörbe Rontóné Nagy Erzsébet - Faragó Anita - Martonné Géror Ilona és Szécsényi Józsefné következett. A 2000-s évekig a levél-távirat-hírlap-csomagforgalom jelentős volt, főleg nevezetes ünnepek és névnapok alkalmával. Ma már távirat nincs, hírlap előfizetés nincs, csomagot külön kézbesítő viszi házhoz. Telefonközpont kezeléséről nem sokat tudok beszélni, azt csinálni kellett nem volt egyszerű nagyban függtünk a Kecskeméti központtól, de szerettem csinálni, és úgy gondolom engem is szerettek az előfizetők. 25 helyi előfizető volt, őket kellett kiszolgálni oda-vissza.

Néhány elismerés a munkámért:

- 1994. Köztársasági elnöki emléklap

Szakmai:

- 2005. Igazgatói elismerés
- 2007. Vezérigazgatói dicséret
- Kiváló dolgozó

Nem szakmai:

- 1990-1994 önkormányzati képviselőtestületi tag
- 1997 Jakabszállás Községért emlékérem

Harminckét év postai munkaviszony után 2007. december 31-én jöttem el nyugdíjba. Szép volt, jó volt, elég volt. Itthon egyre nagyobb szükség lett rám. Sajnos egyre inkább betegápolóvá kellett válnom édesanyám és férjem mellett. Mindketten „elmentek”, 2015 január, illetve februárjában. Azóta egyedül élek, nem unatkozom, imádom a környezetemet gondozni, rendbe tartani és persze hazavárni a lányaimat és két unokámat.

Forrás: *Nemes Józsefné nyugalmazott postahivatali vezető visszaemlékezése, Jakabszállás, 2022 augusztus 3.*

Faragó Lajosné

(1987-2016 között Postás Jakabszálláson)

Kiskunfélegyházán születtem, Bugacon laktam és jártam iskolába. Az első munkahelyem is a helyi Termelőszövetkezetnél volt. Megismerkedtem Faragó Lajos jakabszállási fiúval és 1978-ban házasságot kötöttünk, Jakabszálláson építkeztünk. Született két leányunk 1979-ben Anita, 1980-nan Erika. Gyes után itthon maradtam. 1987-ben a „POSTÁN” kerestek kézbesítőt, ugyanis Végh Pál nyugdíjba ment, helyettese Petrányi Gáborné volt, de ő lebetegedett. jelentkeztem, szerencsére felvettek. Géro Istvánné volt a posta vezetője, a férje Géro István pedig a külterületi postás. Az első napomon Géro István jött velem, megmutatni a munkát és a belterületet. A következő nap már egyedül jártam a falut, hamar megismertem az embereket és ők is szeretettel tisztelettel befogadtak és segítettek!

1988-1989-ben elvégeztem a kézbesítő és felvevői szakmunkás iskolát. Az első tíz évben még nagyon sok napi újság előfizetés volt: 240-300 db, heti újság 100-120 db, hivatalos levél az nem sok napi 30-35 db, szerelmeslevél az egy kicsit több, katonai behívó parancs

is alkalmanként 20-25 db, távirat az sűrűn érkezett, a jó és rossz hírek kézbesítése érdekében. Névnepokra és ünnepekre több száz képeslap érkezett naponta. Mind ez mellett lottót és újságot is árultam. Abban az időben 450 címhely volt a faluban. Sokáig földesek, homokosak voltak az utcák, kemény hideg és havas telek, sokszor egész nap esett az eső, hó, a szél is mindig szembe fújt. a falu nagyon gyorsan növekedett, fejlődött, nőtt a terület, egyre több a lakos, ezért lett egy 4 órás postás is, Csúri Ferencné.

Géro István és férje nyugdíjba vonulása után, Nemes Józsefné lett a vezetőnk és Faragó Lajos a férjem a külterületi postás 6 évig. Következő külterületes kollega Takács Csaba, vele 16 évig egymás munkáját segítettük, nagyon jó kolléga volt. A 2000-es években már a telefon és a technika fejlődésének hatására a képeslapok, szerelmeslevelek száma nagyon lecsökkent, de a számlalevelek igen megsokasodtak, sőt a reklámújságok is. Ahogy a falu lakossága növekedett, úgy a mi munkánk is nehezebbé, felelősségteljesebbé vált. A Szegedi Igazgatóságtól kétszer kaptam „Kiváló dolgozó” kitüntetést.

Szerettem az embereket, megértőek és kedvesek voltak, ez adott erőt a nehézségek leküzdésében. Nem csak „POSTÁS” voltam a számukra, hanem családtag, akivel megosztották, örömeiket, bánatukat, gondjaikat. Kölcsönös volt a „BIZALOM” huszonkilenc évig. Nagyon sok kedves emlék melengeti a szívemet, lelkemet.

Postahivatalunk ma is az eredeti Kun István féle házban működik.

Forrás: Faragó Lajosné nyugalmazott postás, Jakabszállás, 2022. július 30., Verók István Postanyitási dátumok Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye településein, Fiókposta Katalógus pu.ibk10025.hu

JAKABSZÁLLÁSI KISVASÚT TÖRTÉNETE

A keskenyvágányú vasút építése

Kecskemétnek régi terve volt, hogy nagyterjedésű pusztáit gyors közlekedési eszközzel kapcsolja a városhoz. Különösen Bugac volt elzárva a várostól, pedig itt terültek el a város gazdaságai, és néprajzi nevezetesség is akadt itt bőven. A város elhatározta, hogy keskenyvágányú vasutat épít. A tervek szerint Kecskemétről kiindulva Törökfáinál (akkor Fehértónál) kétfelé ágazott volna a vasút, és Kunszállást, valamint Köncsögöt érintve haladt volna. E két ág Bugacon találkozott volna újra. A kivitelezés során a jelenlegi vonalat valósították meg, mert ez volt a legrövidebb út.

A vasút létesítéséhez angol kölcsönt vett fel a város. A munkálatokat 1928-ban kezdték el és a vasút 1929 őszén megnyílt. Először bizony szegényes volt. Gőzmozdony vontatta, de mégis óriási jelentőségű volt a puszták életében. Sok csipkelődő megjegyzés kísérte indulását, de mindből érezni lehetett a szeretetet a "mi" vasútunk iránt.

A vasút igen fellendítette Jakabszállás mezőgazdasági termelését. A menetrendet úgy állították össze, hogy a mezőgazdasági termeléssel foglalkozó parasztság igényeinek és érdekének megfelelően. Este ún. gyümölcsvonat indult Kecskemétre és hajnalban hozta az

árujukat eladó embereket haza. Egész nap szedhették a gyümölcsöt a következő napi piacra. A vasút megjelenésének köszönhető többek között, hogy Jakabszállás a szamóca és a többi gyümölcs (őszibarack) országos hírré tett szert, sőt az ország határán túl is becsületet szerzett a magyar névnek.

A vasút kitágította az itt lakó nép látókörét is, mert megindult az idegenforgalom Jakabszálláson keresztül Bugacra. A világ minden tájáról jöttek idegenek, angolok, amerikaiak stb. Ezeknek romantika kellett. A jakabszállási gazdák is átmentek Bugacra és kocsiztatták ezeket az izgalmakra vágyó elpuhult turistákat. Sok pénzt hozott ez, közvetve Jakabszállásra is. Forgalmasabb napon 20-22 különvonal szállította a külföldieket. Ilyen esetekben a jakabszállási állomásfőnök, Absolon Jenő teljesített szolgálatot Bugacon, hogy a forgalom zavartalanul bonyolódjon le.

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története*

A Kecskeméti Kisvasút egy keskeny nyomközű vasúti hálózat a Kiskunságban, a 149-es számú Kecskemét–Kiskunmajsa vonalából áll.

1927. augusztusában kezdődtek el Szank közigazgatási területén a vasútépítési munkálatok. A vasút hivatalos átadására ünnepélyes keretek között 1928-ban került sor. A vonalon kezdetben gőzmozdonyok, illetve dízel motorkocsik dolgoztak, majd a '60-as évek elején megjelentek Mk48-as mozdonyok és személykocsik. A település szélén az 54-es főút mellett, kiépített vasútállomáson teherátrakodó helyet alakítottak ki mellékvágánnyal és épülettel, ezzel megteremtődött Jakabszálláson a tömeges áruszállítás feltétele is. A Kiskunmajsa–Kecskemét közötti keskenynyomtávú Kecskeméti

Gazdasági Vasútnak, ami a teherszállítás mellett a személyszállítást is biztosította Jakabszálláson egy állomásépülete és megállója is voltak a Jakabszállási tanyáknál.

Az első megrázkódtatását a '30-as évek gazdasági világválsága idején élte meg, amikor kis híján fel is számolták. Megmentésére már ekkor a turizmust hívták segítőül, hogy minél többen keressék fel a bugaci puszták szépségeit. Több híresség is eljutott így Bugacra, mint Tagore hindu költő vagy Gusztáv Adolf svéd király, de Móricz Zsigmond is ellátogatott ide. 1984-ben ismét a turizmustól remélték a nehézségek megoldását, amikor beindították a nosztalgiaüzemet. 2009. december 12-e óta a szünetel a közlekedés Kecskemét és Kiskunmajsa között, így vasúton már nem érhető el Szank.

Jakabszállási vasútállomás épülete

A Kecskeméti Gazdasági Vasút Bugacon át Kiskunmajsáig vezető vonalát 1928. szept. 12-én adták át. A vasút a térség, benne Jakabszállás életének, fellendülésének a legfontosabb korabeli eszköze volt. A bugaci kisvasút néven ismeretes járat 2009. 12. 12-ig működött.

1928-ban megindult a forgalom a Kecskemét-Kiskunmajsa közötti keskeny nyomtávú vasútvonalon. A Jakabszállás határát észak-déli irányban átszelő „kisvasút” köldökszinórként kapcsolta a 18-25 km-re fekvő Kecskeméthez a pusztai tanyák népét. A község határában négy megállója volt: széttörte pusztai elszigeteltségük kérégt,

könnyítette közlekedésüket, termékeik piaci értékesítését, az orvoshoz való eljutást, jóeszű gyermekeik továbbtanulását.

Forrás: *Juhász Antal Duna-Tisza közti migráció és hatása a népi műveltségre c. kötet 238. oldal*

Épülnek az állomások

A bugaci kisvasút, ... rohamosan közeledik a teljes befejeződés felé. Az állomások építése idebent a városban, valamint a vonal mentén gyors tempóban halad és átadásuk az előirt időben meg is fog történni.

Forrás: *Kecskeméti Közlöny, 1928. június (10. évfolyam, 123-146. szám) 64. 1928-06-07 / 128. szám*

Hétfőn kiírják a pályázatot a bugaci vasút állomásépületeinek építésére: Legutóbbi számunkban adtunk hírt arról, hogy a város a bugaci vasúthoz megvásárolta a teherkocsikat, továbbá, hogy hétfőn 500 munkással látnak hozzá a vasútvonal földmunkáihoz. A vasútépítés rohamos előkészítése máris újabb gyors lépésekkel haladt előre. A tanács elhatározta, hogy a földmunkákkal egyidejűleg megkezdeti a vasútállomás építését is. Az ügy már annyira előrehaladt állapotban van, hogy az építésre a pályázatot már hétfőn ki is írják.

Forrás: *Kecskeméti Lapok*, 1927. július-november (60. évfolyam, 150-260. szám) 1927-10-16 / 235. szám

Vasútállomások épületei

Az épületek külön tervek szerint készültek. A vonali épületek terveinél figyelemmel voltak a puszta környezetére és arra, hogy azok a vasút mentén települő szőlők és gyümölcsösök hangulatába beleilleszkedhessenek. Az épületek a városi erdőhivatal által az alsómonostori tégláégetőben készült téglából épültek. Bugacon ugyanis sokkal jobb téglát csinálnak, mint bent Kecskeméten.

Állomások: A vonalon van 7 állomás és 3 rakodó kitérő, továbbá 13 épület nélküli perronnal és jelzőtáblával ellátott feltételes megállóhely. A szárnyvonalon van 2 rakodó megállóhely és 2 feltételes megállóhely. Kecskeméten és Kiskunmajsán egy-egy 10 méteres fordítókorong van.

Vasúti megállók Jakabszálláson: Felső-Jakabszállás, Jakabszállás, Kocsis tanya, Jakabszállási tanyák. Az állomások úgy vannak elhelyezve, hogy már meglévő község, illetve tanyacsoport céljait szolgálják, illetve községek, vagy tanyacsoportok településére alkalmas keretet nyújtsanak.

Az állomásépületekhez állomáskezelő, jegykiadó szolgálat tartozott: Az állomás elöljáró, az állomás épületében szolgálati lakást kapott. A legelső jakabszállási állomáskezelő Tóth Ferenc volt, 1928-tól. Absolon Jenő: 1930- , Barkóczy Tibor: 1940- , Igó László: 1943- , Szilágyi Antal: 1948- , Kun József 1948-1953 Györgyi János az 1969-ig Csúri Mihály 1970-es évektől nyugdíjazásáig volt a legutolsó állomásfőnök.

A vasút újra nyitásától függetlenül is egy külön projekt lehetne a műemlék jellegű állomásépületek felújítása, számukra új (turisztikai célú) funkció biztosítása. Az állomáson lévő felvételi épületek szinte egyformák, vagy hasonlóak, a hozzájuk tartozó, szintén egyforma gazdasági épületekkel és melléképülettel együtt. Az állomás felvételi épülete részleteiben és egészében is szép. Az épületek a körülményekhez képest jó állapotban vannak, szerencsére még bőven menthetőek.

Forrás: *aranykerk.blog.hu*

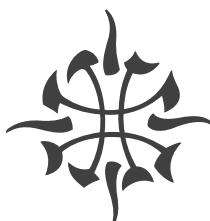
A jakabszállási állomás épülete az 1928-as eredeti állapotban maradt meg, megőrizve a közel 100 évvel ezelőtti korszakra jellemző építészeti stílusjegyeket. A jellegzetes, arányos, mives épület homlokzata részben nyerstégla-architektúrás felületekből áll. A fából készült, zöldre festett oszlopos, boltíves, farácsos megoldások a korszakra jellemző pótolhatatlan értéket képviselnek, azok a mai állapotukban is ámulatba ejtenek.

Forrás: *A Kiskunsági kisvasút újraindítása*

„A jakabszállási vonal Kecskemét város gyönyörű teljesítménye, ... Kecskeméttől Kiskunhalasig és Félegyházáig elterülő vidéknek szüksége volt a jakabszállási vonalra. Hiszen e nagy területnek sem útja, sem más közlekedési hálózata nincsen, s az említett vasút nagyon régi és nagyon égető hiányt pótol. ... Kecskemét városának vezetősége, elsősorban pedig főjegyzője nagyon bölcsen és megfelelően cselekedett a jakabszállási vonal megépítésével...”

Forrás: *Magyarország, 1928. október 28 (9. évfolyam, 223-248. szám)1928-10-28 / 246. szám adt.hu, Jakabszállási Települési Értéktár - Szabóné Harkai Erika javaslata*

POLITIKAI ÉLET

Az 1919-es Tanácsköztársaság eseményei Jakabszálláson

1919. március 21, a Tanácsköztársaság megalakulásának híre Jakabszállásra is eljutott. Böszörményi István orgoványi tanító szervezte a Pártot. A direktórium itt is megalakult. Elnöke: Faragó Mihály, tagjai: Derdák György tanító, Körösi Béla, Kurucz János, Erdélyi Sándor és K. Tóth István. A direktórium tevékenységéről annyit tudnak a korabeli öregek, hogy a puszta biztonságára ügyeltek. Amikor a román kapitalisták csapatai megtámadták a Tanácsköztársaságot, a jakabszállásiak is fegyvert fogtak a Tanácsköztársaság védelmére. Ezt bizonyítja, hogy tanítójuk Vörös János is fegyvert fogott, és mint vöröskatona harcolt a proletariátus államának védelméért. A Tanácsköztársaság bukása után nem is térhetett vissza Jakabszállásra, pedig a nép szerette és szívébe zárta. Alpr környékén tanítóskodott és 1957 táján hunyt el.

A Tanácsköztársaság bukása után az ellenforradalmi bosszúállás Jakabszálláson is munkába lépett. Schmidt és Nadasdi nevű ébredő hadnagyok és Korom József csendőr volt a vezetőjük. Faragó Mihályt és Derdák Györgyöt elhurcolták, és kegyetlenül megkínozták, Orbán Lajos kisparasztot is felelősségre vonták, és lakásán agyon akarták löni. Teréz leánya mentette meg. A támadók közé vetette magát és a golyó az ő tenyerét érte. 1920. elején az ébredők egymással is meghasonlottak. Ördög Antal nevű gazdálkodó kinyilvánította, hogy elítéli garázdálkodásukat, mert rablások is előfordultak és nemcsak a „szent eszme” volt a fontos. Ördög Antal kijelentette, hogy feljeleníti őket az antant missziónál, ha garázdálkodásukat nem hagyják abba. Ördög Antal tehát útjukban volt és elhatározta elpusztítását. A gyilkosságot az orgoványi ébredők vezetésével hajtották végre. Éjjel kicsalták a lakásából és agyonlőtték. Jellemző volt vitézségükre, hogy nyíltan nem mertek támadni.

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története, 1965.*

Jakabszállás népének élete a Horthy rendszer idején

Az első világháború alatt és után a betelepült lakosság sokat szenvedett, mert a talaj művelése nem adta meg a megélhetést. A szél állandó mozgásban tartotta a homokot és tönkretette a vetéseket. Így a 2-5 holddal rendelkező kisparasztok eladták birtokaikat. Azokat a környező nagyobb gazdák vásárolták össze, ők pedig elmentek cselédnek. A kulturáltabb növénytermesztés a 20-as évek közepétől indult meg. Wolfordék Wéberéktől behozták a szamócát és az Jakabszálláson elindult diadalmas hódító útjára. Ma is ez adja Jakabszállás fő jövedelmi forrását. Wolfordék faiskolát létesítettek és ellátták a környéket a homoktalajon alkalmas gyümölcsfákkal. Ebben az időben indult meg a szőlő telepítése is.

A telepítési kedvet nagyban fokozta az a hír, hogy Kecskemét város keskenyvágású vasutat szándékozik építeni Bugacra. Ez vonzotta a pénzzel rendelkező kecskeméti városi embereket is, akik itt birtokot vásároltak és úttörői, példaadói lettek a gyümölcskultúra megteremtésének. Ebben az időben keletkezett a Baltás féle gyümölcsös is, amely ma is nagy mennyiségben termeli az almát exportra. Ugyanekkor, 1936-ban, telepítették a jelenlegi Polyák Mihály féle gyümölcsöst is. Itt az őszibarackra helyezték a fő súlyt. Mindkét gyümölcsöst a Wolford féle faiskola látta el gyümölcsfával. E három család eredménye lelkesítette és segítette kialakulni Jakabszálláson a gyümölcstermesztés mai szintjét. Kialakult még egy belterjes gazdaság a Dubecz György féle birtokon. Itt szőlő és baracktermeléssel foglalkoztak.

Természetesen a szegényparasztság napszámra járt. Dubecz György éves sommásokat alkalmazott. Pálmonostoráról toborozta munkásait. A béreket nem a munkavállalók, hanem a munkaadók szabták meg és az a lehető legalacsonyabb volt. Azok a gazdaságok, amelyek nem tértek rá a szamóca és gyümölcstermelésre, bizony csak tengették életüket. Hogy pénzhez jussanak gyalog, a hátukon vitték be kis termésüket Kecskemétre. Ez oda-vissza 34 km. utat jelentett. A vonat 64 fillérbe került. Egy napi napszámba. Jellemző volt az akkori paraszti életre, hogy a 17 holdas paraszt is kénytelen volt megélhetés után nézni, mert a földje nem tartotta el. Steiner Józsefné 17 hold föld mellett elvállalta a II. és IV. sz. iskola takarítását 5-5 pengőért havonta.

A kisparasztok elszegényedését a birtokvásárlás okozta. A gazdasági válság miatt lecsökkent gabonaárak miatt nem tudták fizetni a banki kölcsönöket és a bank elárvereztette földjüket. Sokan úgy segítettek magukon, hogy bebiztosították tanyájukat, és a legelső ézengés alkalmával felgyújtották. A biztosítási összegből próbálták életüket újra kezdeni. Sokan azonban nem tudtak többet tanyát építeni. Azok a dombok oldalába vájt putriban laktak. Ilyen putriban lakott Sárga József is a felsőjakabszállási iskola mellett, pedig valamikor tajtékpipából pipázó bérlő volt, és feleségének 20 hold földje volt.

A gyermekek is rongyokban jártak iskolába, állandó segítségre szorultak. Karácsonykor kiosztott ruhácska volt a legnagyobb segítség számukra. Szász Katalin, a Központi Iskola hivatalsegéde úgy tudott iskolába járni, hogy a községi jegyzőtől kapott egy szoknyácskát. Ez volt minden öltözéke első osztályos korában. A gyermekek késő ősszel és kora tavasszal mezítláb jártak iskolába, mert cipőjük nem volt. A téli cipő is az ócskapiacról került ki. Természetesen nehezen húzta ki a telet. A táplálkozás igen gyenge volt. A napszámba járó ember élelme a kenyér és a leves volt. A tisztálkodási lehetőség is igen gyenge volt. Az iskolás gyermekekben mindig lehetett találni fej vagy ruhatetűt. A betegségek, trachoma, fejkomba mindennaposak voltak. Szórakozási lehetősége a fiatalságnak nem volt. Az ún. padkaporos bálak nyújtottak némi szórakozást. Időnként a korcsmákban rendezett bálak alkalmat adtak a fiatalság virtuskodásának, keserűségének levezetésére. Bicskázás nélkül nemigen múlt el mulatság.

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története, 1965.*

Kuláküldözés

A kuláküldözés 1948-ban a kommunista hatalomátvétellel kezdődött meg. A sztálinista Rákosi-rezsim kíméletlen harcot indított a magyar agrártársadalom ellen. A párt minden eszközzel arra törekedett, hogy lerombolja a hagyományos paraszti életformát és a gazdákat földjük elhagyására kényszerítse. Rákosi Mátyás MDP főtitkára 1948. augusztus 20-án kecskeméti beszédében hirdette meg a „kuláküldözést”.

A kulák orosz eredetű szó, jelentése ököl, illetve gazdag paraszt. Kuláknak minősült, akinek 25 hold, vagy annál több szántója, 5 hold szőlője továbbá cséplőgépe, malma, boltja péksége volt.

Jakabszálláson a megállapított adó:

Sorszám	Megnevezés	Ft
1.	1-3 holdra	5000.- Ft
2.	3-8 holdra	13400.- Ft
3.	8-15 holdra	25900.- Ft
4.	15-25 holdra	-
5.	I. dolgozó parasztokra összesen:	44300.- Ft

6.	II. Kulákokra	73300.- Ft
7.	III. TSZCS tagokra	3600.- Ft
8.	Kereskedőkre	200.- Ft
9.	Iparosokra	3100.- Ft
10.	Szellemi foglalkozásúakra:	-
11.	Minden egyéb	-
12.	Kereskedő és iparos összesen:	124500.- Ft

Kecskemét, 1951. szeptember 20.

Megyei Tanács elnöke

BKML XXIII 734 16/1951.

Sztálin halála után 1953. júniusában Nagy Imre vezetésével konszekciós intézkedést hozott a kormány. A kulák lista eltörlése bizonyult a legfontosabb döntésnek.

Munkaszolgálatra az 1928. 1929. 1930. 1931. 1932-ben született és a szülőket „kuláknak minősített” fiatal férfiakat vitték el. Ők voltak a „talicskás” katonák, mivel fegyvert nem mertek a kezükbe adni.

Jakabszállásról az alábbiak voltak munkaszolgálatosok.

	Név	Anyja neve
1.	Bajági Imre	Kocsis Júlia
2.	Balogh Gyula	Varga Karolina
3.	Berente István	Zs. Kovács Ilona
4.	Berente Gergely	Zs. Kovács Ilona
5.	Bozsó Balázs	Gyenes Erzsébet
6.	Bozó József	Gyenes Erzsébet
7.	Dormány Dezső József	Farkas Margit
8.	Herédi Szabó János	Kocsis Rozália
9.	Herédi Szabó Mihály	Kocsis Rozália
10.	Megyesi József	Csík Erzsébet
11.	Megyesi József	Csík Judit
12.	Petró László	Áron Julianna
13.	Faragó László	Kun Mária
14.	Berki Sándor	Aczél Judit

Faragó László és Berki Sándor nem Jakabszállásról vonultak be, de halálukig itt éltek községünkben.

Bajáki Imre: 1932. 10. 09-én született Kecskeméten. Anyja Kocsis Julianna, aki özvegyként nevelte fel három gyermekét. A baj az volt, hogy 25 holdnál több területük volt. Egyik része a Kis-Bogárzó területére esett. Ez szikes, elég gyér legelő volt. A másik része 3 aranykoronás homok terület. 1953. március 2-án vonul be Székesfehérvárra építő munkára. Közben a politika enyhülése miatt 1953. december 4-én Komáromba került a lövészekhez. Ekkor már megbízható lett. 1955. március 30-án szerelt le, mint bányász.

Balogh Gyula: Jakabszállás 178. sz. alatti lakos. Apja Balog József anyja Varga Karolina. 1927. március 30-án született Kecskeméten. Szüleinek 40 hold földje volt. Ez a terület 7 főt tartott el. Itt is az volt a baj, hogy a családnak volt szőlője, aminél 5-ös szorzót használtak. Egy hold szőlő 5 hold szántónak felelt meg. Egy 1957-es Jakabszállás Községi Tanács elnöke által írt levélben, mely Titkos minősítésű volt, a családot kizsákmányolónak minősítették. További bűnük, hogy édesapja a felszabadulás előtt 12 évig a képviselő testület tagja volt, sőt pénztárnoki tevékenységet is ellátott. A fénykép 1952-ben készült. A katonakönyv már nincs meg, így nem tudom beazonosítani, hogy hol volt munkaszolgálatos. BKML XXIII.791.

Berente István: 1928. március 23-án született Kecskeméten. Apja Berente László, Jakabszállás 172. szám alatti lakos. 35 hold földön gazdálkodott. Beadási kötelezettségének eleget tesz. továbbá jelentették, hogy politikai magatartása osztály helyzeténél fogva nem mondható jónak. Munkához való viszonya jónak mondható. 9 tagú családot tartott el a terület. Alkalmazottat nem tartottak a birtokon. Katona könyve már nincs meg. Dormány Dezsővel együtt volt katona. BKML. XXIII. 734.

Berente Gergely: 1929. június 30-án született Kecskeméten. Apja Berente László, Jakabszállás 172. szám alatti lakos. 35 hold földön gazdálkodott. Beadási kötelezettségének eleget tesz, továbbá jelentették, hogy politikai magatartása osztály helyzeténél fogva nem mondható jónak. Munkához való viszonya jónak mondható. 9 tagú családot tartott el a terület. Alkalmazottat nem tartottak a birtokon. Katona könyve nincs meg. Együtt volt katona Megyesi Józseffel. Ami bizonyítható, Recsken volt katona. Feleségét ott ismerte meg, aki a konyhán dolgozott. Mindig éhes volt a katona és ételmet kunyerált a szép konyhalánytól.

Bozó József: 1931. május 3-án született Jakabszálláson, anyja Gyenes Erzsébet. 1952. február 18-án vonult be katonának. Legtöbbet a Dorogi Szénbányában dolgozott. 1954. június 1-én szerelt le. A katonakönyvbe csak Sztálinváros, Esztergom van beírva. Az idős Bozó családnak 26,5 hold szántója, 1,5 hold szőlője volt. Ez a terület 9 fős családot tartott el. A földek általában 4 aranykoronások voltak.

Bozsó (Bozó) Balázs: 1932. október 1-én született Kecskeméten. Anyja Gyenes Erzsébet. 1953. március 3-án vonult be katonának. Szolgálati helye Esztergom. A teljes katona időt letöltötte, de csak a fele volt munkaszolgálat. A Nagy Imre kormánya ezt a rendszert eltörölte. 1954. január 1-től 1955. április 9-ig lövészként teljesített szolgálatot.

Dormány Dezső József: 1930. március 27-én született Kecskeméten. Anyja Farkas Margit. 1951. július 28-án vonult be építőipari munkásnak, ahol kőtörő, betonozó volt. Építő munkát végeztek a taszári repülőtér építésénél. továbbá Hódmezővásárhelyen, Esztergomban, Gyöngyösön. Gyöngyös van beírva a katonakönyvbe, de Recsken is mint kőtörő megfordult. Fűtetlen barakkokban voltak elszállásolva, nagyon kevés ennivalót kaptak a nehéz fizikai munka végzéséhez. Alagról írt levelet a leszerelés előtti időből. 1953. október 26-án szerelt le. A családnak 60 hold földje volt, átlagban 4 aranykoronás. Ez a terület 6 fő családtagot, 1 fő neveltet tartott el.

Herédi Szabó János: 1931. október 26-án született Kiskunfélegyházán, anyja neve Kocsis Rozália. 1952. február 18-án vonult be katonának. Abasár, Verpelét, Budapest volt, ahol a szolgálati időt letöltötte. Vakolómunkás, betonozó volt a fő feladata. A Herédi Szabó családnak 25 hold szántója, 2 hold szőlője volt. Itt a szőlő miatt kerültek a kulákklistára. Ugyanis 1 hold szőlő 5 hold szántóval volt egyenértékű. Ez a terület 5 fős családot tartott el. Átlag értéke 5 aranykorona.

Herédi Szabó Mihály: 1932. október 31-én született Jakabszálláson. Anyja Kocsis Rozália. 1953. március 2-án vonult be katonának. Budapesten hídépítésen vett részt. Majd a Nagy Imre kormánya enyhített a munkaszolgálatosok sorsán, 1953. júniusában. A hátra levő idejét rendes katonaként teljesítette, 1955. február 1-én szerelt le.

Megyesi József: 1931. december 20-án született Jakabszálláson. Anya Csík Judit. 1952. február 18-án vonult be munkaszolgálatra. Sajnos a katonakönyve már egy „új” változat, amiben nem látható, hogy hol teljesítette munkaszolgálatát. 4 hold szántó és 5 hold szőlő volt a családnak. Ez a terület a 7 fős családot tartotta el. Bozó Józseffel, aki ma is él, együtt voltak a Dorogi Szénbányában. Recsken Berente Gergellyel volt. Itt fűtetlen, fából készült barakkban laktak. A barakkban se ajtó, se ablak nem volt zárható. A fekvés csak egyszerűen szalmán történt. Majd szakácsként szerelt le, 1954. április 26-án. BKML. XXIII. 734/d.

Megyesi József: 1931. szeptember 3-án született Jakabszálláson. Anyja Csík Erzsébet. 1952. február 18-án vitték el munkaszolgálatra. Abasár, Ózd, Miskolc, Budapest rendeltetési hellyel. Együtt katonáskodott Berente Gergellyel Recsken, ahol kőtörők voltak. Majd betonos pozícióba küzdötte fel magát. 1954. május 31-én szerelt le. A családnak 10 hold szőlője volt és ez volt a probléma. Ugyanis ezt ötszörös szorzóval szorozták fel, így ez 50 hold szántónak felelt meg. Ez a terület 8 fős családot tartott el. (2. házasság).

Petró László: 1929. február 21-én született Páhin. Anyja Áron Julianna. 1952. február 18-án vonult be katonának. Abasár, Ózd, Miskolc volt, ahol a katonaidőt eltöltötte. Kötörés, útépités volt a feladata. A fő bűne az volt, hogy a szüleinek 40 hold 2,5-3 aranykoronás földje volt. Erre a területre 4 fő vállalkozott, hogy azt megművelje és megéljen belőle. Ma is Jakabszállás legsilányabb területe. Ha Fülöpkén vettek volna földet, 8 holdnak lett volna ennyi az aranykorona értéke. 1954. május 31-én szerelt le.

Faragó László: 1932. június 22-én született Orgoványon. Anyja neve Kun Mária. A szülők kb. 20 hold szántóval és 2 hold szőlővel rendelkeztek. Itt is a szőlő okozta a problémát, mert 10 hold szántónak felelt meg a terület. 1952. november 13-án vonult be katonának. Szakácsként dolgozott, 1954. november 3-án szerelt le. A katonakönyvet új könyvre cserélték le, ahol nem követhető a helyszín. Együtt katonáskodott Bozó Balázssal, aki már a vegyes rendszerben katonáskodott.

Berki Sándor: 1927. január 6-án született Orgoványon. Anyja Aczél Judit. A szüleinek két helyen volt birtoka. Egyik Bugacon, a másik Orgoványon volt. Bugacon a gazdaságuk elég fejlett lehetett. Akkora istálló volt, hogy az államosítás után 15 lovat kötöttek be. Orgoványon szőlőik voltak. Ez a terület 4 fős családot tartott el. Munkaszolgálatra Orgoványról vonult be. Az élete jelentős részét Jakabszálláson élte le, a református egyház szolgálatában. A katona ideje alatt Berente Istvánnal voltak együtt. Gyapotot szedtek, illetve a taszári repülőtér építésében, mint betonozó vett részt. A katona könyve sajnos nincs meg.

A település múltjával szorosan összekapcsolódik ez a történelmi időszak. Emléket szeretnénk állítani ezeknek az embereknek és családjuknak a történelem viharáiban elszenvedett meghurcoltatásaikért.

Forrás: *Jakabszállási Települési Értéktár, Földiné Dormány Margit feldolgozása alapján*

1956-os események Jakabszálláson

Október 26.

Fercsi László, Trungel Nagy György, Megyesi István, Holéczi István, Holéczi Béla és Fokti László a tanácsháza előtt követelte a vörös csillagok eltávolítását. Valamikor a nap folyamán Orgovány felől egy teherautón harminc katona és civil érkezett. A posta előtt álltak meg. Követelésükre a postamester a posta homlokzatán lévő csillagot leragasztotta.

Október 27.

Tüntetés kezdődött a főutcán és a tanácsháza előtt. Fercsi László, Trungel Nagy György, Galló László, Farkas László, Nagy Sándor, Farkas Balázs, Berki Ferenc, Gál Ferenc és Kállai István követelte a csillagok eltávolítását, a begyűjtési és az adóügyi iratok elégetését. Nagy Sándor lekaparta a szövetkezeti bolt táblájáról a vörös csillagot. Utána a tanácsháza előtt gyülekezett egy ötven-hatvan fős tömeg. Ekkor érkezett egy gépkocsin ide Fődi János, régi pártszervező, a korábbi községi párttitkár. A posta előtt többen bántalmazni kezdtek, alaposan megverték. Fődi János egy idő után el tudott menekülni. Göröcz Béla és Csík Imre segítségével a lakására jutott, majd kerékpáron a tizennégy kilométerre lévő Kecskemétre ment, ahol a homokbányai laktanyában értesítette a történekről a katonaságot. Itt értesült, hogy Orgoványról már kivonult Jakabszállásra egy katonai egység. Őket Baksa András tanácselnök utasítására Kurucz István vb-elnökhelyettes hívta ki. A tüntetők ezután a tanácsháza elé mentek, ahol Baksa András és Kurucz István igyekezett az útjukat állni, ennek ellenére a begyűjtési iratokat kihordták a tanácsháza elé, és elégették. Ekkor érkezett a tanácsházára Bugacról Nagy Ferenc rendőr törzsőrmester, aki körzeti megbízott volt Jakabszálláson. Telefonálni akart a bugaci rendőrörsre, hogy utasítást kérjen. Dulakodás kezdődött, melynek során Nagy Ferencet késsel megszárták. Utána átkísérték a körzeti megbízotti irodába, amely egy tanya volt, ahol elvették a fegyvereit, és itt is elégették az iratokat. Ekkor érkezett meg az orgoványi tűzérálatkulat különítménye. Az Orgoványról érkező katonák először a tanácsházához mentek, majd bezavarták az utcáról a házakba az összes embert. Utána Nagy Ferenc rendőrtörzs őrmester lakására mentek, ahol a felkelők voltak. Ők észrevették a katonákat, és felkészültek a tüzelésre. A járőr felszólította őket, hogy tegyék le a fegyvert, egy részük ennek eleget is tett, őket letartóztatták. Ugyanekkor egy másik, száz méterre lévő tanyából ismeretlenek tüzet nyitottak a katonákra. Egy-kétperces rövid tűzharc alakult ki. Ekkor nem sebesült meg senki. Két felkelőt ekkor is elfogtak, másik kettőnek azonban sikerült elmenekülnie. „Az őrizetbe vettek közül a fő szervező, aki leszúrta a rendőrt, ismét a lerakott fegyverekhez igyekezett nyúlni, és ekkor Lovász főhadnagy őt agyonlőtte. Ezután a rend lényegében helyreállt.” Más adatok szerint a tanyaudvarán a katonákat vezető tiszt felszólította a csoportot a fegyverek eldobására. A felszólítás hatására eldobták fegyverüket, és Galló László, valamint Kállai István kivételével elmenekültek. Az ítélet

szerint Galló László ismét meg akarta fogni az egyik fegyvert, mire a katonák parancsnoka agyonlőtte. Kállai István közben az istálló mögé húzódott egy másik eldobott fegyverrel, és öt lövést adott le a levegőbe, majd elmenekült. A katonák elfogták, de hamarosan elengedték.

Október vége

Jakabszálláson is megalakult a forradalmi bizottság, Elnöke Wolfold Mihály lett.

Tagok: Sike Mihály, Sári János, Tombác Lajos, J. Szabó Bálint, Tóth József, Zsoldos Sándor.

A nemzetőrség parancsnokának Bíró Ferencet választották, helyettese Egyed Lajos rendőr törzsőrmester lett.

Tagok: Fercsi László, G. Nagy János, Balogh Gyula, Meggyesi István, Petrányi Gyula, Holétzi András, Kiss László, Gál M. Jenő, P. Kocsis István, Szemerédi Károly, Sike Mihály, Sári János, Tombác Lajos, J. Szabó Bálint, Tóth József, Zsoldos Sándor.

Megalakult a Jakabszállási Gépállomás Munkástanácsa, melynek Mold József lett a vezetője, és bekerült a vezetőségbe Bíró Ferenc, valamint Jankó Lajos is. Mint tudjuk a szabadságharcot országosan leverte a szovjet hadsereg.

Névsor azokról, akik bármilyen módon is részt vettek a szabadságharc helyi eseményeiben

Balogh Gyula: Jakabszálláson született 1927-ben. Anyja neve: Varga Katalin. Foglalkozása: gépkocsivezető. A forradalom alatt a községi nemzetőrség tagja lett.

Berki Ferenc: Tiszasülyön született 1914. január 14-én. Anyja neve: Hagyó Veronika. Iskolai végzettsége 5 elemi. Önálló földműves volt.

Október 27-én részt vett a jakabszállási tüntetésen. 1957. február 7-én letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 7 év 6 hónap börtönre és 10 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Nép bírósági Tanácsa 1957. december 2 -án 11 év börtönre és 10 év jogvesztésre súlyosbította az ítéletét.

Bíró Ferenc: Szabadkán (Jugoszlávia) született 1909-ben. Anyja neve: Buzman Mária. Iskolai végzettsége: gépészeti technikum. A Jakabszállási Gépállomás igazgatója volt. A forradalom alatt a nemzetőrség parancsnoka lett.

Farkas Balázs: Kocséron született 1888. január 9-én. Anyja neve: Czeczon Erzsébet Iskolai végzettsége: 6 elemi. Önálló földműves volt. 1945-48 között az FKGP községi vezetője volt. Október 27-én részt vett a jakabszállási tüntetésen. 1957. február 7-én

letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 6 év börtönre és 10 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Népbírószági Tanácsa 1957. december 2-án 8 év börtönre és 10 év jogvesztésre súlyosbította az ítéletét.

Fercsi László: Kecskeméten született 1919. március 1-jén. Anyja neve: Zsámboki Mária. Iskolai végzettsége: 2 elemi. Önálló földműves volt. Október 27-én részt vett a jakabszállási tüntetésen, majd a nemzetőrség tagja lett. 1957. január 12-én letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 8 év börtönre és 10 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Népbírószági Tanácsa 1957. december 2-án 10 év börtönre, teljes vagyonelkobzásra és 10 év jogvesztésre súlyosbította az ítéletét.

G. Nagy János: Orgoványon született 1922. június 26-án. Anyja neve: Dormány Anna. Foglalkozása földműves. A forradalom alatt a községi nemzetőrség tagja lett.

Galló László: Meghalt 1956-ban a szabadságharc ideje alatt. A halálos lövést a templomkert melletti epreskertben kapta.

Gál Ferenc: Kecskeméten született 1937. október 23-án. Anyja neve: Kurucz Teréz. Iskolai végzettsége: 4 általános. Önálló földműves volt. Október 27-én részt vett a jakabszállási tüntetésen. 1957. február 7-én letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 10 év börtönre és 10 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Népbírószági Tanácsa 1957. december 2-án 10 év börtönre, teljes vagyonelkobzásra és 10 év jogvesztésre súlyosbította az ítéletét.

Gál M. Jenő: Kiskunfélegyházán született 1909-ben. Anyja neve: Rigó Erzsébet. Foglalkozása tanító. A forradalom alatt a községi nemzetőrség tagja lett.

Holéczi András: Orgoványon született 1902-ben. Anyja neve: Sallai Éva. Foglalkozása kovácsmester. A forradalom alatt a községi nemzetőrség tagja lett.

J. Szabó Bálint: Jakabszálláson született 1931-ben. Anyja neve: Puskás Erzsébet. Foglalkozása: állami gazdasági dolgozó. A forradalom alatt a községi forradalmi bizottság és a nemzetőrség tagja lett.

Kállai István: Jakabszálláson született 1923. július 5-én. Anyja neve: Beke Teréz. Iskolai végzettsége: 3 elemi. Önálló földműves volt. Október 27-én részt vett a jakabszállási tüntetésen és a katonákkal vívott tűzharcban. 1957. február 7-én letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 3 év 6 hónap börtönre és 3 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Népbírószági Tanácsa 1957. december 2-án 1 év börtönre és 1 év jogvesztésre csökkentette a büntetését.

Kiss László: Kecskeméten született 1921-ben. Anyja neve: Borbély Rozália. Foglalkozása: földműves. A forradalom alatt a községi nemzetőrség tagja lett.

Megyesi István: Jakabszálláson született 1922.szeptember 10-én. Anyja neve Kiss Erzsébet. Iskolai végzettsége: 6 elemi. Önálló földműves volt. Október 26-án részt vett a tüntetésen, követelte a kommunista jelképek eltávolítását. A községi nemzetőrség tagja lett. 1957. február 7-én letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 1 év 4 hónap börtönre és 1 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság, Népbírószági Tanácsa 1957. december 2-án 1 év felfüggesztett börtönre csökkentette a büntetését.

Mold József: Mezőkovácsházán született 1907-ben. Anyja neve: Nováki Irén. 1945 előtt községi főjegyző volt. A forradalom alatt a Jakabszállási Gépállomás Munkástanácsának elnöke lett. Részt vett a községi forradalmi események és a sztrájkok szervezésében. A forradalom után állásából elbocsájtották. Bírósági eljárás nem indult ellene.

Nagy Sándor: Jakabszálláson született 1922. március 8-án. Anyja neve: Farkas Julianna. Iskolai végzettsége: 3 elemi. Október 27-én részt vett a jakabszállási tüntetésen, és a katonákkal vívott tűzharcban. 1957. február 7-én letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 7 év börtönre és 10 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Népbírószági Tanácsa 1957.december 2-án 10 év börtönre, teljes vagyonek kobzásra és 10 év jogvesztésre súlyosbította a büntetését.

P. Kocsis István: Jakabszálláson született 1930-ban. Anyja neve: Lugosi Judit. Foglalkozása: állami gazdasági dolgozó. A forradalom alatt a községi nemzetőrség tagja lett.

Petrányi Gyula: Kecskeméten született 1925-ben. Anyja neve: Búza Eszter. Foglalkozása: alkalmi munkás. A forradalom alatt a községi nemzetőrség tagja lett.

Sári János: Jakabszálláson született 1925-ben. Anyja neve: Kun Mária. Foglalkozása: földműves. A forradalom alatt a nemzetőrség és a községi forradalmi bizottság tagja lett.

Sike Mihály: Orgoványon született 1914-ben. Anyja neve: Jancsó Teréz. Foglalkozása: földműves, TSZ-tag. A forradalom alatt a községi forradalmi bizottság és a nemzetőrség tagja lett.

Szemerédi Károly: Hódegyházán született 1917-ben. Anyja neve: Varga Katalin. Foglalkozása: földműves. A forradalom alatt a községi nemzetőrség tagja lett.

Tombácz Lajos: Szegeden született 1934- ben. Anyja neve: Sári Mária. Foglalkozása: állami gazdasági dolgozó. A forradalom alatt a községi forradalmi bizottság és a nemzetőrség tagja lett.

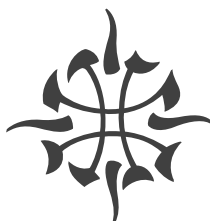
Tóth József: Zsigádon született 1916-ban. Anyja neve: Miklós Erzsébet. Foglalkozása: fodrász. A forradalom alatt a községi forradalmi bizottság és a nemzetőrség tagja lett.

Trungel Nagy György: Kecskeméten született 1920. április 20-án. Anyja neve: Magyar Julianna. Iskolai végzettsége 5 elemi. Október 27-én részt vett a jakabszállási tüntetésen és a katonákkal vívott tűzharcban. 1957. február 7-én letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 9 év börtönre és 10 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Népbírósági Tanácsa 1957. december 2-án 12 év börtönre és 10 év jogvesztésre súlyosbította a büntetését.

Wolfold Mihály: Mohácson született 1904-ben. Anyja neve: Brunner Erzsébet. Foglalkozása: önálló földműves. A helyi népfront elnöke volt. A forradalom alatt a községi forradalmi bizottság vezetője lett.

Zsoldos Sándor: Orgoványon született 1917. január 13-án. Anyja neve: Czirkos Julianna. Iskolai végzettsége: 4 ipari iskola. Foglalkozása: cipész kisiparos. Október 27-én részt vett a jakabszállási tüntetésen, és a katonákkal vívott tűzharcban. A községi forradalmi bizottság és a nemzetőrség tagja lett. 1957. február 7-én letartóztatták. A Kecskeméti Megyei Bíróság 1957. május 2-án 6 év börtönre és 10 év jogvesztésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Népbírósági Tanácsa 1957. december 2-án 9 év börtönre és 10 év jogvesztésre súlyosbította a büntetését.

Forrás: *jakabszallas.net*

ELNEVEZÉSEK JAKABSZÁLLÁSON ÉS KÖRNYÉKÉN

Szultán sarok: a Kunszállás felőli sarkot nevezték így. Valószínűleg törökök átvonulásának emlékére. Egy kútról is beszélnek az öregek, hogy ott valami török, a nép szerint szultán itatta a lovát.

Ló-fogó erdő: a Kunszállási sarokban lévő Jakabszállási - és Matkói erdőt nevezték így. A betyárok a lopott lovat itt gyűjtötték és cserélték, majd innen vitték a bácskai vásárookra. A Jakabszállás - Matkó és Kunszállás érintkezésénél lévő út a szegény legények idejében igen fogalmas volt. Itt közlekedtek a betyárok és cigányok Bugac felé. Wolford Mihály elbeszéli, hogy 1906-ban ezen a részen évszázados erdő volt. Maga is látta, hogy a cigányok itt táboroztak, lakodalmat tartottak. Sokszor látta, hogy 20-27 kocsiból álló karavánok vonultak Bugac felé vagy Bugac felől.

Zsidóhegy: Kiskunfélegyházi út és Hajtó út találkozásánál alakult ki. Kiskunfélegyházi zsidó birtoka volt, az kifarcellázta 5 kh területekben. A lakosság ma is zsidóhegynek nevezi. Ez a terület nagyrészt szőlővel telepítődött be. Ezen a területen a mai Egyház erdejének a helyén házhelyeket is osztottak ki. Ide akarták telepíteni a községet. Jakabszállás kataszteri hold térképén ma is láthatók ezek a házhelyek.

Dűlő elnevezések

A legjellegzetesebb dűlő elnevezés a **Baromjárás dűlő**. Jakabszállás északi részét hívják így. Ez utal arra, hogy itt valamikor szilajpásztorkodással foglalkozott a nép.

Bíróhalmi dűlő, ma a nép az egyik részét **Túróczi dűlő**nek is nevezi.

Lódri dűlő: A Hajtó úti iskola környékén van.

Görbeszéki dűlő: A bugaci határon halad végig.

Öregerdő-dűlő: A Kiskunfélegyházi úti iskola környékén van.

Pulykás dűlő: Az orgoványi sarokban a T. Hegedúsék környékén.

Pusztaházi dűlő: A régi pusztaház környékén.

Kerekes dűlő: Kerekes M. környékén.

Orgoványi dűlő: Orgoványi határ mellett.

Mátészéki dűlő: A Mátészéki tó környékén.

Matkói dűlő: A matkói határ mellett.

Bukros dűlő: A Kozma tanya környékén.

Kocsma dűlő: A községi koccsma mellett.

Wolford dűlő: A Wolfordok környékén.

Temető dűlő: Az új temető mellett.

Gőröcs dűlő: Gőröcs Béla tanyája környékén.

Sutasor: Barta István tanyája mellett vezető tanyasor. Minden háznál található balkezes ember.

Bori sor: A matkói határ melletti tanyasor. Boriak laknak ott.

Öreg tanyasor: A Hajtó úti iskola melletti tanyasor.

Út elnevezések: a múltra utaló elnevezés a **Hajtó út**. Ezen az úton hajtották Bugacra az állatokat tavasszal és ősszel pedig vissza. Teletetni odahaza telettették Kecskeméten.

Forrás: *Palánkai 32-33. o., Jakabszállás nyelvjárási sajátosságai c. dolgozat, Borbély Etelka gyűjtése, Jakabszállás, 1955.*

Nagyobb vizek

Jakabszállás tavakban elég gazdag volt, de mára már mind kiszáradt csak a helyük található.

Legnagyobb tava a **Bogárzó**. Ez tavaszi időben a falutól egész a Hajtó úti iskoláig lenyúlik. Szikes tó és így halászati szempontból nem jelentős. Volt már olyan elgondolás, hogy fürdőt létesítenek a partján. Egy helyen állítólag ki is mélyítették. Vadkacsára szoktak vadászni környékén a vadászok. Másik nagy tó a Hajtó úti iskolától délre lévő **Ródliszéktó**. Köncsög határán található a **Mátészéki tó**, Kiskunfélegyházi úttól délre a **Dajna tó**. Esős, nedves tavaszokon ezek a tavak tengerré duzzadnak és a termőföldeket is veszélyeztetik. Levezető csatorna még nincs kiépítve, amely a Duna, vagy Tisza felé terelné ezeket a vizeket. Érdekes megemlíteni, hogy a Duna-Tisza csatorna első tervek szerint Jakabszálláson vezetett volna keresztül. A 20-as években ki is jelölték és Berente László tanyája mellett, tehát a község belterületén vezetett volna keresztül. Ez az ág Csongrádnál csatlakozott volna a Tiszába. Az újabb terv szerint Kecskemét fölött vezet majd és Tizsakécskénél csatlakozik a Tiszába. A Jakabszálláson átvezető terv szerint a természetes vizek romlását növelte volna, de lényegesen hosszabb lett volna.

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története, 34. oldal, 1965.*

Súlyos elemi károk esztendei

Jól mondja a népi közmondás, ha a termés sokat alszik kint, csak akkor biztos, ha zsákban vagy kamrában van. Számptalan csapás érte községünket. Ezek közül néhányat megemlítek. 1906-ban, 1909-ben és 1911-ben voltak nagy Kecskemét körüli *földrengések*. Jakabszálláson az 1911-i volt észlelhető. Éjjel rontott a lakosságra. Szerencsére akkor még elég gyéren lakott hely volt. A tanyák recsegték-ropogtak, falak megrepedeztek, a kémények ledőltek. Halálos sérülés nem történt. 1944 tavaszán ismét volt egy földlökés a délutáni órákban. Csak megbillent a föld az emberek alatt és vége is volt. A falóra megállt a falon, a képek elferdültek. 1955. január 27-én reggel 7 órakor megmozdult a föld Jakabszálláson. Még az ágyban feküdtek az emberek. Olyan érzés volt, mint amikor megbillen az ágy, és ki akar esni az ember belőle. Dunaharaszti táján volt a gócpontja. Kecskeméten is okozott némi kárt. Jakabszálláson az ijedelmen kívül nagyobb bajt nem okozott.

Ez mind azt bizonyítja, hogy községünk alatt még mozgásban van az elsüllyedt Tiszai őshegység. (Elmondhatjuk, hogy vannak hegyeink, de a föld alatt tartjuk kb. 2000-2500 m. mélységben.)

Meg kell említenünk, még az 1928-29. évi telet, amikor 130 év óta folyó időjárási feljegyzések szerint nálunk volt *a leghidegebb tél*. A hőmérő -34 fokot mutatott. Az apróvadak és madarak nagyon sokat szenvedtek a hideg miatt. Kora tavasszal és nyáron, amikor nagyon várjuk az esőt, kerekedik egy nagy fekete felhő. Örömmel gondol mindenki rá, hogy megjön az áldást jelentő eső. Azonban mire ideér nem lesz belőle csak szél. Ez a szél azután felkavarja a port és viszi hetedhét határon át. Ezt nevezi a nép "*jakabi eső*"-nek.

Forrás: *Palánkai István: Jakabszállás története, 35. oldal, 1965.*

SPORT TEVÉKENYSÉGEK ÉS KIMAGASLÓ EREDMÉNYEK

---

ifj. Bertus Lajos labdarúgó sportsikerei

1990. szeptember 26-án Kecskeméten születtem. Édesapám Bertus Lajos törzs gyökeres jakabszállási, édesanyám Kocsis Ilona. Két testvérem van: Ilona (1989) és Katalin (1986).

2009-2013 Kecskeméti TE, 2009. május 30-án Kecskemét – Diósgyőr meccsen mutatkoztam be az NB I.-ben. A negyedik meccsemen sikerült megszerezni az első gólimat, ami hatalmas boldogsággal töltött el. A Legnagyobb sikerem a magyar kupa győzelem volt 2011-ben, ami egy felejthetetlen emlék marad nekem és a klubnak is. 2013 nyarán a Puskás Akadémia megkeresésére a felcsúti csapathoz szerződtem. Sajnos kevés játéklehetőséghez jutottam az itt eltöltött egy év alatt, ezért Tököli Attila másodedző és Haraszti Zsolt ügyvezető igazgató

bizalmának hála Paksra igazolhattam. Pályafutásom legszebb és legeredményesebb időszakát Csertői Aurél vezetőedzőnek és a Paksi FC-nek köszönhetem.

2019. januárjában éltem a borsodi csapat által felkínált ajánlattal és Mezőkövesdre igazoltam. Ez az időszak nem úgy alakult a pályafutásomban, ahogy szerettem volna, ezért Haraszti Zsolt megkeresésére örömmel mondtam igent. Így 2020 januárjától ismét büszkén viselhettem a Paksi FC mezét. 2020. szeptemberétől Bognár György vette át a csapat irányítását. Ebben a szezonban szinte végig alapemberként játszhattam, ezért váratlanul ért, amikor a következő szezon kezdetekor kiderült, hogy már nem számol velem. A több játéklehetőség reményében a váltás mellett döntöttem. Szerencsére voltak választási lehetőségeim és a feljutási eséllyel rendelkező Diósgyőri csapathoz szerződtem, bízva abban, hogy rutinnal hozzá segíthetem őket céljaik eléréséhez. Sajnos a

2021/2022-es idényben nem sikerült élvonalbeli tagságot szereznünk, de a csapattársaimmal mindent megteszünk azért, hogy az idén sikerüljön.

Családom: Feleséggel Csillával 2011 nyarán ismerkedtünk meg. 2017. június óta élünk boldog házasságban. 2018. október 5-én megkaptuk életünk legszebb ajándékát, kisfiunkat Benettet, aki azóta is bearanyozza a mindennapjainkat. Az idei év végén pedig, egy újabb kis Csodával bővül a családuk, akit már izgatottan várunk.

Forrás: *ifj. Bertus Lajos beszámolója (Diósgyőr, 2022. július 10.)*

Interjú

Mikor és hogyan kezdődött a pályafutásod?

Már óvodás korom óta bejárok Kecskemétre focizni. Apa hordott be nagycsoportosként. Majd, amikor már ötödikes lettem, önállóan jártam be busszal a heti három-négy edzésre.

Hogy zajlott egy napod gyerekkorodban?

Reggel iskola, ebéd után indultam edzésre. Onnan fél hét körül értem haza. Ezután tanultam másnapra. Sok másra nem jutott időm. Hétféteken is az egyik nap mindig volt valamilyen torna vagy éppen egy meccs. Mindenfelé jártunk az országban, sőt még külföldön is sokat megfordultunk diákkoromban. Manapság pedig napi két edzésem van. Egy délelőtt, egy délután. A meccseket általában szombati napon szervezik. Így az életem 70 százaléka a foci körül forog. Édesapád izzig vérig sportember, és a családot is „megfertőzte a foci”.

Milyen volt nektek látni a sikereidet belülről?

Apa és anya is nagyon boldog, valamint a nővéreim is büszkék rám. Valójában az is nagyban hozzásegít ahhoz, hogy sikeres futballistává váljak, hogy tudom, édesapámnak (nekem is) egy nagy álma válna valóra ezzel. Ilyen szempontból az egész családom mellettem áll. Támogatnak és biztatnak. Szinte minden meccsemre eljönnek, sokszor édesanyám biztatására, aki végigizgulja a mérkőzéseimet.

A barátaitól milyen visszajelzést kaptál?

Igazából apán keresztül kaptam nagyon sok gratulációt, hiszen vele találkozhatnak hamarabb. Jól esett nagyon, és ezúton is köszönöm nektek a biztatást. Anyáékat megállítják és gratulálnak olyanok, akiket nem is ismernek.

Az első meccs, melyen játszhattál, május 30-án volt. Ekkor 8 percet voltál a pályán, majd olvastam, hogy volt, amikor 2 percre állítottak be. Ez mire elég?

Igazából a bizonyításra nagyon kevés, de ez egyszer motivál, hogy érdemes fociznom, másszor pedig bizonyíték, hogy számítanak rám. Ez egy csapatjáték. Akár végig játszom a meccset, akár csere vagyok. Középpályásként a támadásban és a védekezésben is ki kell vennem a részem. Egyébként erről a meccsről elraktam a csapattagok által aláírt mezemet, hogy ez örök emlék maradjon.

Olvastam a hírekből, az újak közül csak veled írtak alá három plusz egyéves szerződést. Mit jelent ez számodra?

Valamilyen szinten ki is emeltek, és úgy érzem, hosszú távon számítanak a munkámra. Sőt az újak elé az edző példaképül is állított, mint aki a kitartó munkájával elérhette ezt. Megmutattam, hogy sikerülhet, és ez több fiatal játékosnak is adhat motivációt. Mint saját nevelésű játékos, be tudtam kerülni a csapatba, amiben nagy szerepe volt Szabó István utánpótlásedzőnek. Ő az, aki 7 éven keresztül próbálta átadni minden tudását, folyamatosan biztatott és mindig kiállt mellettem. S talán a városnak is előnyösebb egy saját játékosal kiállni, továbbá a nézők is jobban örülnek egy helybélinek a csapatban.

Hogyan fogadtak be a nagyobbak?

Többen ismertek már az utánpótlásból régebről, így könnyebb volt a beilleszkedés.

Azt olvastam a megyei lapban, hogy a Fradi védőiből bohócot csináltál! Ez mit jelent?

Ezen azt értik, hogy a meccsen elég sok cselem sikerült. Mivel testalkatomnál fogva lent van a súlypontom, így sokkal mozgékonyabb vagyok, mint a magas védőjátékosok. Igazából ezt tudtam kamatoztatni ezen a mérkőzésen. Legnagyobb előnyöm, hogy sokat tudok futni. A Honvéd elleni meccsen számítógéppel lemérték a teljesítményem. 12900 métert futottam. Ebből 1200 méter teljes sprint volt.

Úgy tudom, hogy ha nem jön össze a nagypályás foci, akkor ott van a futsal (ejtsd futszál). Mesélnél erről?

Ez igazából a teremfoci, bár Magyarországon még nem olyan népszerű. A nagypályás foci mellett tavaly egy évet végig fociztam itt, és az U21-es magyar válogatottba is bekerültem. Pont dilemmában voltam, mert ha nem kapok szerződést a felnőtt csapatban, akkor Pestre mentem volna futsalozni az Aramis csapatába.

A sok siker után hogyan éled át a kudarcokat?

Volt már sok és lesz is. Azt mondom, hogy bár rágódok a kudarcokon két-három napot, de utána muszáj elfelejteni és előre nézni. Menni tovább. Általában egy kudarc engem inspirál, és még többet dolgozom utána. Szerencsére ezen az őszön inkább több jó ért, mint rossz.

Szinte hirtelen jött ez a rivaldafény. A sikerek után is jakabinak érzed magad?

Igen, ez marad mindig is. A családom és én magam is jakabi leszek mindig.

További sok sikert kívánok neked és a csapatnak.

Forrás: Szabó György Róbert, *Jakabszállási Hírlevél*, 2020.

Czigány Zsombor cselgáncsozó

2002. szeptember 19-én születtem Kecskeméten. Jakabszálláson élek.

Már egészen kisgyerekkoromban szerettem a mozgást és az tette ki a mindennapjaimat. Itt Jakabszálláson, ahol élek, a szomszéd gyerekekkel naphosszat bicikliztünk, fociztunk.

Itt kezdtem el az iskolát, ahol párhuzamban jártam focizni, kézilabdázni, és szüleim hordtak judo edzésre, Kecskemétre a Guri Judoba. Egész eddigi életemben sportoltam, de igyekeztem a tanulásra is nagy hangsúlyt fektetni.

Gitározni tanultam, részt vettem a matekszakkörökön és nyelvtan-helyesítő háziversenyeken is jeleskedtem. Gyerekkoromtól kezdve sokat olvastam, amikor az időm engedte.

Aztán egy nagy változás jött az életemben. Akkori osztályfőnököm, Veszeliné Révész Magdolna tanárnő azt ajánlotta, hogy a felső tagozatot a Kecskeméti Református

Általános Iskolában kezdtem. Szüleim a tanárnő tanácsát megfogadva beírtattak Kecskemétre.

Kecskeméten a judo mellett döntöttem és azt folytattam komolyan tovább. Amit nagyon jól tettem, hiszen káprázatos élményekben volt részem általa. Diákkoromban már rengeteget versenyeztem külföldre kijutottam és egész Magyarországot bejárhattam a versenyző barátaimmal.

Tizennégy évesen a Kecskeméti Judo Club versenyzője lettem.

Tizenöt éves koromban nyertem az első nemzetközi versenyemet Litvániában. Ez volt az International Children Games, amin 40 nemzet 600 versenyzőt vonultatott fel különböző sportágakban. Ezután jöttek a magyar versenyek.

Közben a tanulásban is teljesíteni kellett és így vettek fel a Kecskeméti Református Gimnáziumba. Serdülőből átkerültem az Ifjúsági korcsoportba, ahol jóval erősebb ellenfelekkel kellett szembe néznie. Napjaimat kitöltötte a tanulás, az edzések. Minden este 6-8-ig edzések voltak, ahol folytatódott a kemény munka.

Cigány Zsombor kiemelkedő bajnoksági érmei

2017-ben bronzérmes lettem az Ifjúsági „B” korosztály magyar bajnokságán.

Ezt követően egy újabb, már nemzetközi siker: 2018-ban megnyertem a 31. Nemzetközi Budapest Kupát. Ugyanebben az évben Ifjúsági „B” magyar bajnoki ezüstérmet szereztem. Pár hónappal később megrendezték az Ifjúsági Magyar Bajnokságot, ahol sikerült megnyerni az aranyérmet.

2019-ben eggyel idősebb korosztályban Junior „B” magyar bajnok lettem. Azután a pandémia miatt sorra maradtak el a versenyek. A 2020.10.17-én megrendezett Junior magyar bajnokságon 6 hónap judo kimaradással 3. lettem.

2019-ben és 2020-ban oklevelet kaptam Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatától a kiemelkedő sportteljesítményem miatt.

2020/2021. Év Judosa címet pedig a Kecskeméti Sportiskolától kaptam.

2021-ben halasztottam egy évet az egyetemen. A fókusz jelenleg a sporton van. Heti 10-11 edzéssel, két budapesti kerettedzés, célzott diétával és minden erőmmel harcolok azért, hogy jövőre bekerüljek a Junior Európa bajnoki csapatba. Edzőimnek hálás vagyok a sok segítségért, hogy útmutatást adtak a sportolással kapcsolatos életvitelre is.

Edzőim: Nagysolymosi Sándor, Nagysolymosi Tibor, Horváth Levente, Cseh Márk. Nevelőedzőm Kerekes Sándor – Guriga - volt.

Az Év Sportolója 2020/2021 Czigány Zsombor cselgáncs, 31. Budapest CUP 2018

A szüleim támogatása nélkül nem születhettek volna ilyen szép eredmények, ezért szeretnék nekik is köszönetet mondani.

Legvégül pedig köszönöm, hogy Jakabszállás is fontosnak tartja a fiatalok sportolását.

Forrás: *Czigány Zsombor beszámolója*

Dr. Czabán László sportélete

Dr. Czabán László, született 1968. július 12-én Kiskunhalason. 1992-ben a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen, Budapesten fogorvosi végzettséget szerzett. 1994-ben a SOTE Fogorvostudományi Karon fogszakorvosi vizsgát tett. 1992-től Orgovány községben fogorvosként dolgozik. Jakabszállás községben 2001-től fogorvosként praktizál.

Munkája mellett aktívan sportol. Triatlon versenyeken 1994-től rendszeresen részt vesz. A nagyatádi hosszútávú triatlon versenyeken eddig 10-szer volt befutó.

Számos maratoni és félmaratoni futást teljesített. A Balaton Szupermaraton versenyen 3, a Tour de Pelso kerékpárversenyen 3, a Balaton átúszását is szintén 3 alkalommal teljesítette.

A hónap embere 2011. december, dr. Czabán László

Laci pontosan hét éve tagja a klubunknak ezért ebből az alkalomból a mostani Demonstrációs Edzésünkön megkapta a klub Hűség Emlékplakettjét. Három gyermeke is jár, vagy járt az edzéseinkre, Tamás szintén most kapott Hűség plakettet. Sokrétű mozgás jellemzi őt is, a családját is, a hosszútávú kihívásokat is kedveli, mint pl. a maratoni futás vagy a triatlon versenyek. 2006 októberében volt már a Hónap embere, illetve a Kiválóság díjat is megkapta korábban. Egyszer a Hónap mondását is a személyével illusztráltuk:

Örülünk annak, ha egy ifjú tanítvány teljes intenzitással és odafigyeléssel edz. De igazán nagy tisztelet illeti azt, aki mindezt már család, munka és sok egyéb kötelezettsége, elfoglaltsága mellett teszi.

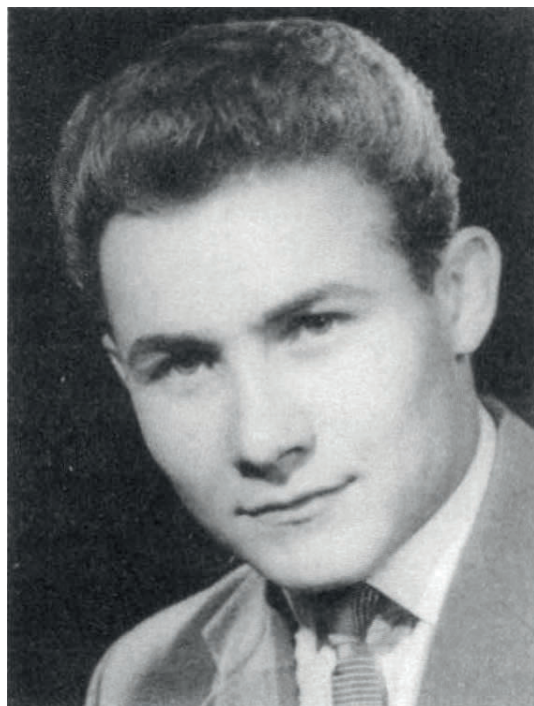
Versenyek: 8. Spuri Balaton Szupermaraton (egyéni), 10. Spuri Balaton Szupermaraton (egyéni), 12. Spuri Balaton Szupermaraton, (egyéni)

Forrás: *tatamicentrum.hu nyomán*

Faragó Benjámín cselgáncsozó

(1944-1966)

A háborúban odaveszett édesapa, Faragó Benjámín után egy hadiözvegy és három hadiárva maradt: Faragó Benjámín, Mihály és Péter.

Az özvegy édesanya, a későbbiekben már Csontos Antal nevelőapa segítségével nevelte fel őket.

A háború utáni nehéz évek, az árvaság, a beszolgáltatások, padlássöprések, a földek kollektivizálása. Kemény élet volt akkoriban. A földnélküliség, a munkanélküliség elől, mint az akkori fiatalok jó része iparvidékre menekültek a munka és jobb kereset reményében. A Faragó fiúk Tatabányára kerültek, ahol az ottani sportklubban kezdtek el sportolni, birkózni, cselgáncsozni.

Benjámín szorgalmas, jó fiú volt, villanszerelő szakmát szerzett, majd munka mellett leérettségizett, mindenütt derekasan helytállt, a sportban is kiválóan teljesített.

Külön elismerés volt a klubnak, hogy 1959-ben a TBSC cselgáncsszakosztálya rendezte meg a vidékbajnokságot. A vendéglátók „éremesője” sok szurkolót szerzett a sportágnak. Illés Mihály és Magyar Viktor a következő évben bajnok lett, Faragó Benjamin a második, Nyakó József, Dózsa Zoltán és Varga Attila a harmadik helyen végzett.

A hatvanas évek előtt kialakult egy erős együttes, mely vitathatatlanul vezette a vidékiek ranglistáját, sőt olykor a fővárosi szakosztályokkal is felvette a versenyt.

Egy sikeres nemzetközi találkozó is zajlott a Wismut ellen: a TBSC döntetlentért el, míg a fővárosi nagy csapatok kikaptak a németektől. A tatabányaitársaság gerincét ezekben az években Faragó Benjamin, Szabó I. József (Stüsü), Mayer György, Magyar Viktor, Magyar János, Nyakó József és Szabó József alkották. Közülük többen is szerepet vállaltak a szakosztály és a klub szervezeti, szakmai életében. A cselgáncs-birkózó kettősség szomorú következménye volt egy tragikus baleset: 1966 novemberében a TBSC nagyon tehetséges birkózója és cselgáncsozója, a nemzetközi versenyekre hivatalos Faragó

Benjamin a birkózóválogatott tagjaként utazott Prága felé. A repülőgép Pozsony közelében lezuhant, és a tatabányai sportreménység szörnyethalt. „Faragó Benjamin, a Tatabányai Bányász huszonhat éves sportolója a legnépszerűbbek közé tartozott. Az apró termetű, csendes bányász gyerek a szőnyegen félelmetes ellenfélnek bizonyult. Látványos, szép győzelmeket aratott, aztán a mérkőzés után csöndes mosollyal félrevonult. Hétköznap a bányában dolgozott, a szénfalak között. A sport volt az ünnepnapja” - írta róla megemlékezve a Népsport 1966. november 24-én.

Faragó Benjamin példája mutatja, hogy a Bányász szakosztályaiban nagyon sok munkásfiatal kapott lehetőséget.

A legnagyobb büszkeséggel és tisztelettel emlékezhetünk meg községünk szülöttéről, hősies küzdelméről, eredményes szép ifjúságáról, hogy a legnehezebb körülmények között a felemelkedés kiváló példája volt és lehet fiataljaink számára.

A mai napig is megrendezésre kerülnek Tatabányán a Faragó Benjámint emlékversenyek.

Forrás: *Jakabszállási Települési Értéktár*

Fekete András sportteljesítménye

A sportolói múltamról kértek, hogy írjak. Írási képességeimet figyelembe véve mindenkinek szerencséje, hogy nem kell sokat visszamenni az időben.

Be kell valljam soha nem voltam igazán sportos természet. Sőt például a futást kifejezetten utáltam. Mindig azt vallottam, hogy nem öregedtem meg még hozzá. Viszont most már eljött ez az idő is, ma már kifejezetten rosszul érzem magam, ha nem tudok futni, ami sajnos jelenleg is igaz, mert egy hosszan tartó sérülés még mindig megkeseríti a napjaim.

A sportot 2013-ban fedeztem fel. Kellett valami elfoglaltságot találni magamnak, és szerencsémre a mozgást választottam szabad időm lekötésére. Első próbálkozásom a TRX irányába indult. Ez egy speciális, Y alakú heveder, amit felfüggesztenek egy fix pontra, és a két szárát fogva különböző saját testsúlyos gyakorlatot lehet vele végezni. Az első óra felénél kiültem a terem szélére, és csak pihegve néztem a többieket, majd 2 napig nem bírtam csak segédeszközzel felállni az ágyról, mert olyan izomlázam lett. Ez olyan maradandó élmény volt számomra, hogy a következő TRX órára csak egy év elteltével mentem el. A kettő között próbáltam valami egyszerűbb sportot keresni, ami nem más, mint az uszoda lett. Kb. 1 évig heti több alkalommal is látogattam az uszodát, de igazán szerelem sosem lett, mert számomra nagyon unalmas volt, illetve az uszoda zsúfoltsága is zavart.

Mint ahogy már írtam, egy évvel később ismét neki veselkedtem a TRX-nek, amit köszönhetően az úzásnak egy fokkal könnyebben vettem. Lassan a mindennapjaim részévé vált az edzés, heti 3 alkalommal jártam és így új barátokat is találtam. Egy ilyen sportos társaságban többfajta ember is van, akik különböző sportokat is űznek. Így rajtuk keresztül hallottam először a Spartan Race nevű versenyről.

A Spartan Race tulajdonképpen egy akadályfutó verseny sorozat, amit terepen rendeznek, általában valamilyen hegyes/dombos területen, különböző hosszúságú távon és eltérő számú akadályon. Jellemzője a versenynek, hogy vannak kötelezően teljesítendő akadályok, és vannak olyanok, amit, ha nem tud a versenyző teljesíteni, helyette 30 burpeet kell csinálnia, ami tulajdonképpen a 4 ütemű fekvőtámasz egy fajtája.

A táv hossza és az akadályok száma az évek során módosult, jelenleg a következő típusok a legjellemzőbbek:

Sprint: 5 km-es táv, legalább 20 akadállyal. Ez a legrövidebb.

Super: 10 km-es táv, legalább 25 akadállyal, miközben a terep egyre nehezedik.

Beast: 21 km-es táv, legalább 30 akadállyal.

Ultra: 50 km-es táv, legalább 60 akadállyal.

Az akadályok nagyon változatosak, cipelés, mászás, egyensúlyozás, ügyességi, és természetesen ezek kombinációja. Ami még jellemzi, hogy a víznek és a terepnek köszönhetően a verseny végére a résztvevők nyakig sárosak lesznek.

Amikor első alkalommal felmerült a kérdés, hogy érdekelne a dolog, elég mereven elutasítottam, mondván, hogy nem normális, aki kúszik-mászik sárban, fut, és még ezért fizet is elég komoly összegeket. Persze mint lenni szokott, a barátok meggyőztek, a kíváncsiság hajtott, így 2015 végén beneveztem a 2016. áprilisban Visegrádon

megrendezésre kerülő Sprint futamra. Ebből kifolyólag viszont nem halogathattam tovább a futást, 2015 karácsony másnapján elkezdtem a futást. Terv az volt, hogy a szüleimtől (Jakabszállás régi nevén Engels utca) kifutok a Ludastóig és vissza. Ez egy 8 km-es táv, de már 500 m után belesétáltam, és ez így ment végig sajnos. Hát innen indult az én futó „karrierem”. Eleinte a futás, mint szükséges rossz volt, mert maga a Spartan versenyek hangulata beszippantott: változatos volt, folyamatosan küzdeni kellett, mindig más helyszínen szervezték, egy csomó új ismerőst szereztem, illetve végre legálisan, felnőttfejjel lehetett sárban fürdeni.

Még az első évben megszereztem első Trifectámat, ami nem más, mint egy éven belül részt venni 3 különböző távú versenyen. Ehhez a Visegrádi Sprint futamon kívül még volt egy Beast verseny Szlovákiában, valamint ősszel egy Super Tokajban.

A következő évben szerettem volna természetesen feljebb tolni a lécet, így a következő állomásának az Ultra versenyt néztem ki. Ez a verseny a távon és az akadályok számának növelésén kívül abban is különbözik még, hogy szintidők vannak a teljesítésre. Ez annyit jelent, hogy a teljes távon belül vannak bizonyos rész távok, amit meghatározott időn belül el kell érni. Amennyiben ez nem sikerül, úgy a versenyző karjáról levágják az időmérő chipjét az ellenőrző ponton, és számára a versenynek vége.

2017-ben ezt a versenyt szintén Szlovákiában rendezték csak ezúttal Valcsában. Ez akkor még „csak” 42,5 km volt a táv kb. 2600 méter szintemelkedéssel és 61 akadállyal. Egy ilyen hosszú verseny alatt, ami ráadásul hegyekben van, többször elgondolkodtam, hogy mit keresek én itt, mi a jó ebben, és ebben a rengeteg burpee sem segített. Viszont a sikeres teljesítés mindent felülír, ami az összes szenvedést feledteti.

Itt jöttem rá, hogy ha továbbra is szeretném ezeket a versenyeket teljesíteni, és javítani szeretnék az eredményemen, ahhoz bizony többet kell futni hegyekben. Így a 2018-as év már ebbe az irányba mozdult. Szerencsére több sporttárs is így gondolkodott, sok hétvégén vágtuk magunkat autóba, és mentünk fel a Budai hegyekbe, a Pilisbe, Mátrába és róttuk az erdei ösvényeket. Ezekhez gyakran verseny sem kellett, csak akarat, hogy reggel 3-4 órakor keljünk, és a hajnalban már a terepen gyűjtsük a kilométert és a szintet a lábunkba. Ebből a baráti társaságból alakítottuk meg a saját futócsapatunkat, ami a „Síkhülyék” nevet kapta.

A 2018-as évben így már nem csak a Spartan versenyek jöttek, hanem több terepfutó eseményen is részt vettem. Ezek az ország több pontján voltak, távban pedig 30 és 50 km környékén mozogtak. Sajnos ehhez az évhez kötődik az első komolyabb sérülésem is, amit Romániában gyűjtöttem be. Itt a Brassó mellett szerettem volna az első Spartan Trifecta hétvégémet teljesíteni. Ami annyit jelentett, hogy egy hétvégén kell lefutni egy Sprint, egy Super és egy Beast távot. Ez sajnos nem jött össze, mert a második versenyen, a fű

alatt megbúvó gödröt nem vettem észre, aminek következtében kifordult a bokám, és a Trifecta érem helyett egy bokaszalagszakadást sikerült begyűjteni.

2019-ben egyértelműen a terepfutás volt már a fő irány, itt már a Spartan csak egy kellemes mellékvágány volt, amiben csak az Ultra teljesítése szerepelt a tervek között. A fő verseny pedig az UTH (Ultra Trail Hungary) versenyének 2. leghosszabb távja a Szentlászló Trail volt.

Mielőtt azonban még részt vettem volna a Szentlászló Trailen, egy másik ikonikus terep versenyt kellett teljesíteni, ami nem más volt, mint a Mátrabérc Trail. Ez egy cca. 54 km-es távú verseny 2800 méter szintemelkedéssel a Mátra gerincén végig, Sirok-Kőpusztától Szurdokpüspökig. Olyan csúcsokat érintve, mint Kékestető, Galyatető, és a végén, még a Muzslát is meg kell mászni. Futó életem talán legrosszabbul sikerült távja lett. Sajnos az elején elkapott a hév, magamhoz képest elfutottam magam, és már Kékestetőn, ami még csak alig 20 km-nél van, a feladás gondolata is megfordult a fejemben. Végül végig küzdöttem a távot, de nem volt egy sikerélmény, és több mint 9 óra alatt vánszorogtam be. Ez elég nagy pofon volt a fő verseny előtt, ami 1 hónap múlva jött és 30 km-el hosszabb volt, illetve a szintet is többet kellett leküzdeni.

Végül elérkezett az UTH hétvége. Az UTH-t sokan csak a terepfutás ünnepének nevezik. Ez minden évben pünkösdkor van, 4 távon rendeznek versenyt, és mind Szentendréről indul (kivéve a Visegrád Trail) és Szentendrén a Duna Korzón fejezzük be.

Távok:

- Visegrád Trail: 29 km / 1100m szintemelkedés (az egyetlen táv, ami Visegrádról indul)
- Szentendre Trail: 54 km / 1800m szintemelkedés
- Szentlászló Trail: 84 km / 3100m szintemelkedés
- Ultra Trail: 112km / 4200m szintemelkedés

2019. június 9-én hajnali kettőkor indultam a 84 km-es „ismeretlenbe”. Ez egy igazi élmény utazás volt. Az éjszakai erdőben, a sok terepfutók fejlámpáinak fénye megadta a hangulatot. Hajnalban a madarak csiripelésével ébredt az erdő. A napfelkelte Dobogókőnél ért el, ahol csodálatos volt, ahogy a fények a hegyek mögül felsejlettek. Persze ezek a napsugarak később rendesen megnehezítették még az utamat. Ahol nem az árnyékban futottunk, ott nem ritkán 30 fok feletti hőmérséklet tett próbára, amin az út folyamán, a frissítópontokon „felszolgált” jég próbált segíteni több-kevesebb sikerrel. A kaland, ami több mint 12 órán át tartott, igazi hullámvasút volt, de nem csak a domborzat miatt, de hangulatilag is sok mindent megél az ember. De a célba érkezés mindent felülír. Szentendrén, ahogy beértem a városba, a macskaköves útra ráfordultam, minden megváltozott: hirtelen könnyebb lett lábam, a fáradságot nem éreztem már, az arcomon

pedig egy letörölhetetlen vigyor jelent meg. Itt a sok turista tapsol, úgy érzi az ember, hogy mindenki neki szurkol, a cél előtt pedig a speaker már mondja is befutó nevét, így mindenkinek jut „15 perc” hírnév.

2019. őszén még várt egy Spartan kihívás. Más Spartan futás nem is volt ebben az évben, de azt hiszem ez is egy újabb mérföldkő volt. Az előző évben sérülés miatt elbukott Tifecta hétvégét akartam bepótolni. De hogy emeljem a tétet, a 3 versenyes kihívásnál a Beast (~25km) távot az Ultra (~50km) távra cseréltem. Ez verseny Lengyelországban került megrendezésre, Krynica mellett. Most elkerült a sérülés, így egy fantasztikus hétvége keretében begyűjtöttem Trifecta hétvégéért járó érmet.

2020-as évre nagy reményekkel kezdtem készülni. Fő versenynek szintén az UTH versenyt terveztem, de már a 112 km-es fő távra neveztem. Ennek áldoztam mindent, erre tettem fel mindent. Viszont a sors közbeszólt és jött a COVID. A versenyeket törölték, sőt még az is bekövetkezett, amire ma sem találok szavakat: gyakorlatilag a hegyeket is lezárták. A hegyi településeken nem láttak bennünket szívesen, a futók/túrázók nem szívesen látott emberek lettek.

Szerencsére a nyár elejére javult a helyzet, így visszatérhettünk kedvenc kikapcsolódásunkhoz, a terepfutáshoz. Az év hátralévő része főként a közösségi futásoké lett, csak 2 nagyobb verseny maradt, ami a szeptember elején Cseh Liberecben tartott Spartan Ultra és az Októberi Mátrabérc Trail volt.

Sajnos a Bérc után viszont megálljt kellett parancsolni a futásnak, amihez a mai napig nem sikerült probléma- mentesen visszatérni. A térdem környékén egy szűrő fájdalom tette lehetetlenné a futás élvezetét, amit csak nehezített egy sarok környéki fájdalom. Több javaslatot is meghallgattam, voltam orvosi vizsgálaton, gyógytornán, pihentetésen, és többféle kezelésem, de nem akart javulni a helyzet.

Az egészségügy gondok miatt 2021-ben nem is igazán voltam versenyen. Ahol mégis starthoz álltam, az az UTT (Ultra Tisza Tó) volt. Itt is csak azért, mert az egyik futótársam kért meg. Sajnos kiesett egy versenyzőjük a csapatukból, így helyette kellett beugranom. Mivel a lábam továbbra sem volt százas, így nagy szerencse volt, hogy a teljes távból csak cc 35 km jutott rám, és az is több részletben. Ez a futás azért volt számomra különösen érdekes, mert még sem váltóban, sem betonon nem versenyeztem. Az élmény fantasztikus volt, jó volt újra élvezni a versenyek hangulatát, találkozni sok ismerőssel.

Hát ez vagyok én és a futás. Gyors nem vagyok, és már nem is leszek. Talán éppen ezért az ultra távok vonzanak inkább. Remélem, 2022-ben az álom versenyemet végre megrendezik, és én is fel tudok rá készülni, és a 112 km végén, Szentendrén a Duna korzón az összes turista nekem tapsol.

Szerintem semmi rendkívülit nem értem el, amit bárki kitartással és akaraterővel ne tudna végig csinálni. Ettől függetlenül szeretek már futni, erdőkben-hegyekben barangolni. Többször kérdezték, hogy miért csinálom, mi ebben a jó, hogy órákon keresztül „kínozzom magam”. Én is többször gondolkoztam már rajta, hiszen sokszor van, hogy menet közben fáj, és csak a célba érkezés jár a fejembe, illetve az, hogy soha többé. Mégis mikor beérkezem, akkor minden megszépül, egy hatalmas boldogság tölt el, valami, amit nem lehet megfogalmazni. Na, én ezért csinálom: a célba érkezés utáni 3 percért.

Forrás: *Fekete András beszámolója*

Földi Tibor sportrepülő

Tibor imádja a repülést, eddig 223-szor emelkedett a magasba

Földi Tibor minden vágya, hogy repülőgép-pilóta legyen. A ranglétrán folyamatosan halad előre. Kétévesen már a reptéren szaladgált, ötévesen repült először kisrepülővel. Azóta évről évre többször repült, csak tavaly 77-szer. Repülőgép-szerelőnek tanul, érettségi után pedig jöhet az első jogosítvány megszerzése.

Honnan ered ez a hatalmas szenvedélyed a repülőgépek iránt? – kérdeztük a most érettségire készülő 19 éves Földi Tibort.

Kétéves korom óta érdekelnek a repülők. 2002-ben édesanyám elvitt a jakabi repülőtérré, ahol azonnal beleszerettem a repülőkhöz. Azóta – mondhatni – megszállottja vagyok, nagy álmom, hogy magam is pilóta legyek. A kisrepülőgépekre a jogosítványt mindenképpen szeretném megszerezni, aztán ki tudja, lehet, hogy meg sem állok az utasszállító repülőgép pilótaképzésig – mesélte boldogan.

Mikor ültél először kisrepülőgépen?

2005-ben. Az élet úgy hozta, hogy édesanyám 2003-ban a jakabi reptéren helyezkedett el, így egyre gyakoribb vendég voltam ott. A teraszról figyeltem a fel- és leszállásokat, majd közelebb merészkedtem. Egy helyi pilóta, Bogdándi Tibor beavatott mindenbe, körbevezetett, sokat mesélt. Hozzá hasonlóan a reptér akkori tulajdonosa, Csík Imre is szívesen elkalauzolt a repülők világában. Aztán eljött 2005, és felszállhattam.

Ötévesen milyen érzés volt a repülés?

Vas Géza pilóta ajánlotta fel, hogy szívesen elvisz egy körre. Választhattam a négyszemélyes Cessna 172 és a kétszemélyes Zlin-142 típusú repülő között. Nagyon megijedtem, de édesanyám biztatott. Nélküle azonban nem akartam felszállni, így végül a Cessna mellett döntöttem, mert ott elfértünk. Fantasztikus élmény volt a repülés, azonnal beleszerettem. Hozzáteszem, később a Zlin-142 lett a kedvenc típusom, bár arra még jó néhány évet várnom kellett, hogy felszállhassak vele.

Ezt követően folyamatosan repültél?

Igen, abban a szerencsében volt részem, hogy öt éves korom óta folyamatosan repülhettem, évről évre többet. Közben egyre több mindent megtanultam a repülőterek életéről is. A motoros repülőkhöz mellett a vitorlásrepülésbe is beleszóltam, először 2008-ban, egy Góbéval. A budaörsi Endresz György Repülőklub éppen Jakabszálláson táborozott. 8 éves kislányként odamerészkedtem hozzájuk, és összebarátkoztunk. Már az első nap elvittek egy körre. Ez óriási hatással volt rám. Ezen felbátorodva, utána megkerestem a Kecskemét és Vidéke Aero Klub vezetőjét, Sági Jánost, akivel jó kapcsolatot alakítottam ki. Innentől kezdve eljártam a nyári táboraikba, hétfégenként repültem velük.

Milyen repülőkhöz utaztál még?

Sok-sok új barátot tettem szert az évek alatt. Mészáros Imre például Beechcraft BE-76 Duchess kétmotoros repülővel vitt el többször, nagy kedvencemmé is vált ez a típus. 13

évesen ültem először benne, de azonnal beleszerettem, hiszen hihetetlen jó élmény volt érezni azt az erőt. Andráska Jánossal pedig Roko NG-6 repülőgépén ülhettem többször.

Összeszámoltad már, összesen hányszor ültél repülón?

Igen, összesen 223-szor. Ezt minden repülés után feljegyzem a telefonomban. A legtöbbet 2018-ban, tavaly összesen 77-szer szálltam a magasba. Voltam Szlovákiában, Kamenica nad Cirochou repülőterén, valamint Hajdúszoboszlón is. Emellett elvittek Jakabról Siófokig, Győrig, Kutasig. Helyben is sokat repültem például Varga Dáviddal.

Hogyan kerültél kapcsolatba a szlovák pilótákkal?

Tavaly nyáron Szlovákiából érkezett egy csoport a jakabi reptérre, mert megvásárolták az üzemén kívül lévő Zlin-142 repülőket. Éppen kint segítkeztem a repülőtéren, amikor a kommunikációban segítségre szorultak. Segítettem, és így meghívást kaptam hozzájuk. Augusztus 24-én jött el az a pillanat, amikor végre utazhattam Zlin-142-vel. 2005 óta vágytam erre, végre teljesült ez az álmom! Aztán nem sokkal később, novemberben Hajdúszoboszlón is beülhettem egybe, Márton Tamáséknak köszönhetően.

A pályaválasztásodat is meghatározta a repülőgépek iránti szenvedélyed. Hol tanulsz?

A végső célom, hogy repülőgép-pilóta legyek. Ehhez számomra az első lépcsőfok a repülőgép-szerelő szak elvégzése. Csepelen tanulok, a Kossuth Lajos Két Tanítási Nyelvű Műszaki Szakgimnáziumban, ahol az angolt is magas szinten visszük, hiszen ez is elengedhetetlen egy pilótánál. A szakmai gyakorlatomat helyben tölthetem el, a jakabi Mészáros Imre által vezetett Mészi Air Service-nél, ami szintén nagy segítség számomra.

Szegedi repülőtéren

A repülőket nemcsak nézed és ülsz bennük, de szívesen fotózod is. Mikor alakult ki ez a szenvedélyed?

2012 óta fényképezek, eleinte csak egy kompakt kis géppel, de aztán idővel bebizonyosodott, hogy ha komolyan gondolom, akkor egy tükörreflexes gépre lesz szükségem. 2018-ban vettem egy komoly gépet. Azóta minden megváltozott, a képeim megteltek étellel. Több repülő oldalnak is küldtem már képeket, tavaly pedig elindultam az első fotópályázatomon a Magyar Vitorlázórepülő Szövetségnél, amit sikerült megnyernem.

Éz nagyon nagy teljesítmény! Mít ábrázolt a kép?

A jakabi reptéren sikerült lekapnom egy különleges pillanatot két repülőről. Az egyik a Kecskemét és Vidéke Aero Club HA-5562-es lajstromjelű vitorlázó Góbéja éppen száll fel, háttérben pedig a jakabi Genevation Aircraft GenPro típusú műrepülőgépe látható. A képet az teszi igazán különlegessé, hogy bemutatja: a magyar repülőgépgyártás múltban és a jelenben is él.

Mít jelent számodra a repülés?

Felszabadító érzés, ha repülhetek, semmi más nem számít. Ráadásul, fentről gyönyörű, különleges fotók készíthetők.

Nagyon szépen köszönöm Mindenkinek a segítségét és a támogatását, aki hozzájárult ahhoz, hogy mára ez a repülés megvalósulhatott. Köszönöm oktatóimnak a kitartó munkájukat, a Rózsavölgyi Air teljes csapatának, hogy lehetőséget biztosítottak számomra és hogy végig biztattak és terelgettek ezen az úton.

Forrás: <https://www.baon.hu/kozelet/helyi-kozelet/tibor-imadja-a-repulest-eddig-223-szor-emelkedett-a-magasba-1716607/>

Kun István hosszútávfutó

1934.okt.3-án születtem Jakabszálláson. Édesapám Kun István (+1979), édesanyám Dubecz Sára. (+1976). Húgom Megyesi Józsefné, Kun Sarolta. (+ 2021).

Elemi iskolámat Jakabszálláson, Somfai Tanító úrnál kezdtem. Már ott kitűntem magasugrásban. A felsőbb osztályokat Kecskeméten végeztem. Középiskolába szüleim osztályidegen volta miatt nem kerülhettem, ezért 1 évig fizikai munkát végeztem Budapesten a Tüzépnél. Csak ezután tanulhattam tovább és szerezhettem szakérettségi bizonyítványt 1955-ben, Pécsen. Az érettségi megszerzése után a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnök Karán tanultam tovább, ahonnan azonban fél év után szüleim osztályidegen volta miatt eltávolítottak. Jóval később aztán vegyésztechnikai végzettséget szereztem.

Időközben atletizálni kezdtem a MAFC-BEAC csapatánál. Sportkarrierem 1955-től 1978-ig tartott. Hosszútávfutásban lettem sikeres, 5000 méteren, 10.000 méteren és maratoni távon (42.195 méter). A legjobb időm maratonon 2 óra 24 perc 13,4 másodperc volt (1964. okt. 25. Csepeli Maratoni – ahol első lettem, az elért időeredményem akkor kiemelkedően jó időnek számított.)

Ezzel az eredményemmel “ÉRDEMES SPORTOLÓ” lettem. Ez kiemelt juttatásokkal járt (havi pénzügyi támogatás ún. kalóriapénz, külföldi edzőtáborozási lehetőség, akkor elsősorban Csehszlovákiában és Lengyelországban stb.) Pályafutásom alatt több mint 60 maratonon indultam, többek között az akkor neves nemzetközi versenynek számító 1964. évi Kassai Maratonon (1964. VIII. 8.), időeredményem: 2 óra 28 perc 50,4 másodperc volt, ahol ekkor a 4. helyen végeztem. További öt esztendőben versenyeztem az évenként megrendezésre kerülő Kassai Maratonon (utoljára 1969-ben). A Nemzetközi Szegedi Maratonon 1960-ban futottam először, 1962-ben a második helyen végeztem, majd minden évben indultam, utoljára 1974-ben. 1962-ben második helyen végeztem a Csepeli Maratonon, ahol 1959-ben indultam először, amikor is harmadik lettem (2 óra 43 perc 10,2 s), Csapat maratoni bajnokságban magyar bajnok lettem.

Pályafutásom során versenyeztem közép és hosszú távokon egyaránt (1500m, 3000m, 5000m, 10 000m, 20 000 m, félmaraton, maraton). és 10km, 50 km gyaloglásban is számtalan alkalommal, igen eredményesen.

A kötelező sorkatonai szolgálatot 2 hónap alatt a Honvéd-Kiképző-Edzőtáborban teljesítettem. Rózsavölgyi István közép és hosszútávú világrekorderrel együtt edzettem, majd Ő később a csapatába hívott. Nekem akkor már volt trénerem – Antal Gyula személyében – aki később Görögországban vállalt edzőségeket.

A Budapesti Honvéd Sportegyesület az Iharos Sándor közép és hosszútávú világcsúcstartó Emlékversenyére minden évben meghív vendégnek.

A Szegedi Maratonon (1967-ben) ismertem meg Tabajdi József (Kiskunhalas) hosszútávfutó versenyzőt, akinek mentora lettem, felkészüléséhez rendszeresen tanácsokkal láttam el. Két évvel ezt követően az 5. helyen végzett. Azóta is jóbarátok vagyunk.

A sportolás mellett ún. sportállásban dolgoztam az Armafil Ipari Szövetkezetnél. Itt munkaidőkedvezményt biztosítottak számomra sporttevékenységemhez. A munka mellett atléta edzői képesítést szereztem és mellékállásban edzősködtem a Testvériség SC-nél, ahol főleg utánpótláskorú versenyzőkkel foglalkoztam. Az aktív versenysportolás befejezése után ugyanennél a szövetkezetnél kooperátori, anyagbeszerzői, végül üzemfenntartói munkakört láttam el nyugdíjazásomig.

Mindig közösségi ember voltam. A tömegsport szervezésében is részt vettem, évtizedekig voltam társadalmi munkában lakóhelyemen az ATTE (Angyalföldi Természetbarát és Testedző Egyesület) elnökségének tagja. A rendszerváltást követően egészen a közelmúltig a választókörzetünkben a Szavazatszedő Bizottság elnöke voltam az önkormányzat delegáltjaként (pártonkívüliként).

1986-ban családommal a „Sportol a család” budapesti döntőjében vettünk részt. 1968-ben megházasodtam, feleségem Sztrilich Margit (1945). akit a sport révén ismertem meg. Gyermekeim dr. Kun Levente (1971) orvos, dr. Kun Olivér (1974) jogász, és dr. Kun Viktória (1978) jogász. Unokáim: Kun Zsófia Boglárka (2006), Lakatos Borbála (2016), Lakatos Márton (2019). Gyermekeim és unokáim a legnagyobb kincseim. Családomban igyekeztem a sport szeretetét átörökíteni.

Forrás: *Kun István elmondása alapján családja beszámolója*

Káldi Csaba ultratávfutó sportteljesítményei

Káldi Csaba a fiatalabb korosztály példaképe lehet, ami a sportteljesítményét illeti. Amíg Jakabszálláson lakott, sokszor láttam és találkoztam vele a falu utcáin, amikor az edzéseit tartotta. Látszott rajta, hogy szereti, amit csinál. A kitartásának és rendszeres edzéseinek fiatal életkora ellenére nagyon gyorsan meglett az eredménye. Az alábbi sport önéletrajzból megismerjük az eddigi eredményeit és további terveit:

1987. 10. 25-én születtem Kecskeméten, s jakabszállási lakosként nőttem fel. Iskolai éveimben a foci edzéseket kedveltem leginkább, de a testnevelés órákat nem igazán szerettem. Az évek során többszörösen próbáltam ki magam a harcművészetek területén, de inkább kevesebb, mint több sikerrel, így elengedtem a további kísérletezést.

22 évesen fejeztem be a tanulmányaimat, belevetettem magam a dolgozó emberek világába. Abban az időszakban teljesen felhagytam a mozgással, elkényelmesedtem, ha menni kellett valahová, akkor szinte csak robogóval és autóval jártam, ami egyre inkább hízáshoz vezetett. Rendszeresen dohányoztam, hétfévente a helyi kocsmákban töltöttem az időt a haverokkal. Majd elérkezett a változás ideje, egy év alatt megszabadultam 10 kg-tól, 2013-ban pedig lettem a cigi. Elkezdttem kocogni.

Kezdetben kifutottam az utca végén a földútra, majd vissza. Talán még 1 km sem ment. Nagyon rossz állóképességem volt. Küzdöttem, mindig kicsit többet akartam és a kitartásnak köszönhetően egyre könnyebben ment a dolog. Később a focipályán is köröztem, azután már a falu utcáit koptattam. Karácsonyra a családtól futócipőt kaptam, ettől még nagyobb motivációt. Akkor még a téli hónapokban nem igazán mentem ki futni, de tavasszal kezdetét vette valami, ami azóta is kitart.

Júliusban kaptam egy Wizz Air Budapest Félmaraton nevezést szeptemberre.... nem volt őszinte a mosolyom. Nővérem és párja volt a lelkes elkövető, akik már jártasak voltak a futás és a versenyek világában. Gyakorlatilag mondhatni, Ők indítottak el igazán ezen az úton. Szorgosan készültem, hiszen amikor megkaptam a nevezést 7 km kocogás volt az, ami stabilan ment.

Eljött a nagy nap, tele az újdonság varázsával és izgalommal. Sikeresen célba értem, akkor már éreztem, hogy magával ragadt a befutáskor érzett eufória és a büszkeség, hogy teljesítettem 21,1 km futást. Az elkövetkező pár napban nagyon fájtak az izmaid, de eközben megtudtam, hogy két héttel később Kecskeméten is szerveznek versenyt,

mégpedig a Hírös Félmaratont. Nem is kellett több, beneveztem, s naná, hogy a félmaratoni távra! Ezt már másfél perccel jobbra sikerült futni, mint a budapestit. Innentől kezdve felpörögtek az események!

2015-ben már minden versenyen ott akartam lenni, nem volt olyan hónap, amikor minimum egy félmaratoni versenyt ne futottam volna, de mellette belekóstoltam a triatlon világába is, persze azt még csak rövid távon. 2015. őszén már elindultam a Spar Budapest Maratonon is, ahol a futó ismerősök váltóban végig kísérték az első alkalommal! Egyre több embert ismertem meg a sport, a futás által, így alkalmam nyílt a későbbiekben csatlakozni a kecskeméti alakulathoz, akik időnként külföldre is járnak futni. Ennek köszönhetően futottam már maratont Madridban, Kassán, Veronában, Prágában, Bécsben és természetesen itthon is, Budapesten, és rendszeresen visszajáró futó vagyok Debrecenbe. Nővérem

párjával 3 alkalommal csináltuk meg 2 fős váltóban a nagyatádi Extrememan Ironmant, ami 3,8 km úszásból, 180 km kerékpározásból és 42,2 km futásból áll. De voltam már csapattag az Ultrabalatonon és az Ultra Tisza Tó versenyen is.

A futást illetően kíváncsi voltam mi van a maratoni távon túl, így 2017 augusztusában indultam el Kecskeméten az első 6 órás futásomon, ahol a kezdők szerencséjével és kicsivel több, mint 58 km lefutásával a dobogó 3. fokára állhattam! Természetesen innentől kezdve egyre több 6 órason mérettetem meg magam. Azonban, hogy ne mindig csak hosszútávú versenyeken fussak, ezért nagyon sokszor indultam a kecskeméti Benkó Zoltán Szabadidőközpontban rendezett rövid távú 7,2 km-es versenyeken is. A rendszeres résztvevőknek több alkalommal volt éves összesítés és díjátadó vacsora, igazán családi légkör alakult ki.

A futás mellett kerékpározni és túrázni is szívesen megyek. A Téli Mátra Túrát is be szoktam iktatni, ami januárban kerül megrendezésre, és minden évben más és más, az időjárás viszonyosságoknak köszönhetően! Ez egy teljesítménytúra, aminek a teljesítéséhez elengedhetetlen a jó fizikum. A 40,5 km-re szoktam nevezni, amire 10,5 óra a szintidő, és 1599 m a szintemelkedés. Mátrafüredről indul a túra és Kékestetőt érintve kell teljesíteni! Eddig egyszer nem engedtek már fel a Kékesre, túl későn értem az

ellenőrző ponthoz, így az eggyel rövidebb távon kellett befejeznem. Párommal elkezdjük az Országos Kéktúra útvonalát is bejárni, ami szintén csodás helyeket tár a szemünk elé. A párommal való megismerkedést is az Ultrafutásnak köszönhetem, hiszen versenyen találkoztunk! Együtt tekertük már körbe a Balatont is egy nap alatt (Ő már többször is teljesítette) és részt vettünk a kerékpáros SZÉP kihíváson is, ami Kecskemét környező településein keresztül halad és 205 km a táv.

A futásban még a mai napig is keresem az újabb kihívásokat. 2020-ban és 2021-ben teljesítettem az eddigi leghosszabb versenyemet, ez pedig nem más volt, mint a Korinthosz 80. Bajáról indulunk és Szekszárdra érkezünk, gáton, töltésen keresztül. Részben aszfaltos, részben terep verseny. 2020-ban plusz különlegesség volt, hogy éjszaka 11-kor volt a rajt, akkor még 11 órás szintidővel. Ezt idei évre módosították 10 órára és délután 2-kor rajtoltunk. Az első alkalommal 9 óra 5 perc alatt teljesítettem és nagyon megviselt, idén pedig 8 óra 37 perc alatt csináltam meg. Talán ez annak is köszönhető, hogy az utóbbi időben már edzővel készülök, aki figyel a terhelésre, megfelelő pihenésre, mert bizony a kellő pihenés nélkül nincs fejlődés!

Az ultra távok nagyon felkeltették a figyelmem, így tervben van a jövőt illetően egy 100 km-es vagy 12 órás futás. Talán ez lesz számomra a következő lépcsőfok. Most már próbálok a futás mellett hangsúlyt fektetni az erősítő edzésekre is.

Többnyire nagyobb sérülések nélkül megjártam az idáig vezető utat. Nem mondom, hogy mindenkinek futnia kell, de az biztos, hogy valamit sportolnia kellene! Nem csak a test változik meg a sport által, hanem az elme is, az ember személyisége!

És hogy mire vagyok a legbüszkébb a futást illetően? Talán a 3 órás versenyen futott 40,5 km-re, és arra a 6 órás versenyre, amikor az utolsó negyedórában, még magamnak is

meglepetést okozva, egy jóval gyorsabb tempót produkálva lehajráztam az első versenyzőt az hihetetlen adrenalin löket volt.

Meddig szeretnék futni? Amíg csak élek, hiszen nagyon szeretem, nem tudom elképzelni az életem már futás nélkül! A lakásomban is kialakítottam egy "dicsőség" falat, ami segít a nehezebb napokon is elindulni edzeni! Felkerültek a rajtszámok, befutó szalagok és egy édesapám által készített egyedi éremtartó díszeleg előtte.

Mottóm: "A leghosszabb út önmagamtól önmagamig tart. Én futva teszem meg!"

Forrás: *Tornai Szabolcs - Eksztázis c. könyv, Káldi Csaba beszámolója*

Szalai Ottó Ironman

Szalai Ottó önéletrajza

„A láb mindig kéznél van!”

1970. április 18-án születtem Kecskeméten. Alkatomból adódóan már az általános iskolában engem (is) vittek mezei futóversenyekre, sportrendezvényekre. Folytatódott ez a tendencia a gimnáziumban és a sorkatonai szolgálat alatt is. Itt különös odaadással vártam a versenyeket, hisz jutalom szabadság járt a jó szereplésért.

Az életem részévé vált így a sport, elsősorban a futás. De a húszas éveim elején szívesen bringáztam Soltvadkertre a tóhoz vagy fagyizni. 1996-ban az akkori barátnőmmel Görögországba mentünk kb. 3 hetes kirándulásra, előre megtervezett rend szerint bejártuk Paraliától a Korinthoszi félszigetig szinte mindent. Így jutottunk el Marathón városába és a sírhalomhoz is. Itt valóban

'megcsapott a történelem szele', és az emelkedett hangulatomban lettem a nagyesküt, hogy én ezt a távot előbb-utóbb le fogom futni.

A hazaérkezésünk után óriási odaadással kezdtem készülni, edzeni a nagy megmérettetésre, és a következő évben, 1997 október első vasárnapján viszonylag jó idővel, 3 óra 50 perc alatt teljesítettem a klasszikus Budapest Maratont. Az érzés leírhatatlan; örömkönnnyek, hidegrázás, és óriási büszkeség. A következő évtől kezdve mindig rajthoz álltam (mind a mai napig) ezen a versenyen, amikor az egészségem engedte. 2016-ban született (ezidáig) az egyéni csúcsom itt, akkor csak 3 óra 14 perc kellett a 42 km 195 m teljesítéséhez. Az idén egyébként rezgett az egyéni csúcs trónja, 3 óra 17 perc volt a célidőm.

A kétezres évek második felében hallottam a duatlon versenyekről, mivel szerettem kerékpározni is, gondoltam próbára teszem magam ott is. Orfűre kezdtünk járni versenyezni, csodaszép környezetben az állandó emelkedők tették különleges kihívássá a versengést itt.

A táv egyébként 10 km futás, 40 km kerékpározás, 5 km futás volt. Az egyik ilyen rendezvényen hallottam, hogy a Sporik valami „Ájronmen+-ről beszélgettek. Sietve érdeklődtem, hogy avassanak be engem is mi is ez a verseny. Akkor mondták, hogy a triatlon leghosszabb távja, vagyis 3.8 km úszás, 180km kerékpározás, 42 km futás, (vagyis egy maratonnal zárul). Mondtam nekik, hogy ez tényleg jó lehet, de hány nap alatt rendezik, hogy kontrollálják, hangolják össze ezek mérését? Reggel kezdődik az úszással, utána bicaj, azt követően a futás és ameddig tart, max.16 óra a versenyidő. Azt hittem a bolondját járatják velem, ezeket nem lehet egy nap alatt megcsinálni, gondoltam.

A vezérhangya persze elindult nálam is, tudtam, hogy ezt egyszer nekem is teljesítenem kell. Elkezdtem uszodába járni és még tudatosabban készülni a hosszútávú triatlon verseny, vagyis az IronMan teljesítésére. 2010-ben tavasszal Balatonfüreden sikerrel indultam egy Sprint távon (harmada a hosszútávnak), majd Orfűn egy középtávon (ez 1.9 km + 90 km + egy félmaraton), és miután ez is biztatóan ment beneveztem -számomra- a versenyek versenyére, a legendás nagyatádi hosszútávú triatlon versenyre (IM).

Eszement energiával vettem magam a hazai triatlon élet megkoronázását jelentő nagyatádi verseny felkészülésébe, és még abban az évben augusztus végén, 11 óra 42 perc alatt sikerrel célba értem, vagyis IRONMAN lettem. Ráadásul - a hosszú sport múltamnak köszönhetően - kisebb holtpontok mellett - nagyobb probléma nélkül átestem a tűzkeresztségen.

Azóta már 9 alkalommal, sikerrel vettem itt az akadályt, a legjobb időm 10 h 54 perc volt, amivel a közel 600 indulóból a 103. lettem. Idén teljesítettem a 10. hosszútávomat, és e kis jubileumot sikerült megkoronázni egy abszolút 57. helyezéssel és korosztályos negyedikkel.

A fő versenyeken kívül minden évben indulok a Pécs-Harkány országúti futóversenyen, a Kékes csúcsfutáson, Futóhomok félmaraton Bugacon, Nyakvágó félmaraton Ballószögön, a kecskeméti futóversenyeken, dombfutásokon. Általában az első 10 %-ban szoktam végezni. Elég sokszor álltam már dobogón a helyi versenyeken, amit az érmek, kupák demonstrálnak. Amire nagyon büszke vagyok még, hogy 2017-ben a Kékes csúcsfutáson 19. helyen értem fel Magyarország tetejére a kb. 3000 indulóból.

Amíg egészségem engedi, mindenképp folytatni szeretném a szabadidős sportolást, az eredményeimben is úgy érzem - a korom ellenére - tudok még csiszolni. Egy híres hatvanas éveiben járó japán maratoni futó mondta egyszer: „Egy futónak ötvenéves kora felett egyetlen nagy célja lehet, minél lassabban lassuljon le...” Ez még kicsit később lesz rám igaz, remélem. Addig is mindenkit biztatok a minél több mozgásra, futásra, kerékpározásra, egyszerűen sportolásra, hisz ne feledjük, nincs kifogás.

Forrás: Szalai Ottó beszámolója

Anekdota a jakabszállási sportolóinkról, emberpróbáló teljesítmény, avagy ki nevet a végén

Történt egyszer az Óperenciás tengeren innen, a Kínai Nagy Falon túl, egészen pontosan Magyarországon egy hangulatos kis faluban, nevezzük mondjuk Jakabszállásnak,

ahonnan nekivágott néhány bátor legény a KINIZSI SZÁZAS elnevezésű teljesítménytúrának. (Ez egy 100 km hosszú gyalogtúra, ami Budáról indul a Pilis és Gerecse vonulatait hátrahagyva s Tata mellett érnek célba a vállalkozó szelleműek). Volt közöttük egy forrófejű, nagyszájú, aki addig csak a futóversenyeken tette próbára magát. Persze csak tréfából, de "hősünk" az első néhány tíz kilométeren folyamatosan zrikálta a többieket, hogy kocogjanak már egy kicsit vagy gyalogoljanak hátrafelé, hogy egy picit nehezsé a feladatot, de ha így folytatják, akkor legalább a célba érkezés után ne kelljen bezállnia a hazafelé tartó autóba, hanem visszagyalogol még Pest felé...

Ilyen és ehhez hasonló beszólások közepette haladt jó hangulatban a csapat, mígnem 40-50 km megtétele után drasztikusan lecsökkentek, majd a 60 km felé abbamaradtak az intrikák. Ezt észrevette persze a rutinos túrázó, - aki abban az évben teljesítette 15. alkalommal ezt a távot -, de erre ügyet se vetve gyalogoltak tovább. 80 km megtétele után, már nem bírta szó nélkül újonc barátunk és kipakolt:

Valóban embertpróbáló ez a verseny, igen sajog minden porcikám. Alig van már lábujjam, amin nincs víz hólyag, és elképzelni sem tudom, hogy fogom kibírni a maradék 20 kilométert. Csak mondja már azt valaki, hogy ő is fáradt, ő sem érzi a lábait, őt is kínozza már a 16 órás gyaloglás minden szépsége!

Körülbelül fél perces néma menetelés után - végre - megszólalt közülünk a rutinos, a rá jellemző higgadt magabiztossággal: Láttad a Vukot? Na, ettől még jobban kiakadt "hősünk", mert hát persze hogy látta, de hogy jön ez most ide? Ő úgy érzi képtelen továbbmenni, és jönnek itt neki a Vukkal... Akkor tudod mit mondott az öreg róka a kis Vuknak?! Nem tudom, de most az sokkal jobban érdekelné, hogy fogok célba érni. TANULJ MEG TÚRNI! Hosszú-hosszú percekig szótlanul mentek, a fiatal nem panaszkodott tovább. Fogcsikorgatva, hajnali fél háromkor célba értek és hát a sportteljesítményen túl több szempontból egy életre szóló élménnyel lettek gazdagabbak!

„Ne sírj, mert véget ért. Mosolyogj, mert megtörtént” - Gabriel Marquez

Forrás: *jakabszallas.net*

Rendszeres olvasóink értesültek arról, hogy évek óta futsz. Még a maratoni táv sem jelent akadályt számodra. Hogyan kezdődött?

Az általános iskolában Pethesné Mónika néni fiatal pedagógusként nagy vehemenciával irányított minket a sport felé. Rám ez erősen hatott. Akkor a mezei és a megyei futóversenyeken vettem részt, általában sikerrel. Azután a gimnáziumban is szerettem a futást, holott ez akkor kötelező volt. Később azon kaptam magam, hogy már itthon is esténként rendszeresen futok tavasztól őszig néhány kilométert. Gyerekkoromban

nagyon szerettem még biciklizni. Szüleim korán felismerték, hogy ha igazán meg akarnak büntetni, elég, ha a bicajomra ráteszik a lakatot egy hétre. Ilyenkor magamba roskadva tudtam, hogy valamit nagyon elrontottam...

Mivel én is Katonás voltam, tudom, hogy a röplabda sem maradhatott ki az életedből. Ezen kívül kipróbáltál más sportokat is?

Az első munkahelyemen egy kollégám hívott rögbizni. Magamra nézve: nevettem, de mint kiderült a csapatnak van egy „háromnegyed” nevű része, melyben csak futók vannak. Ezek viszik a labdát, amihez iszonyatos gyorsaság kell. Másfél évig küzdöttem, de hiába futottam jól, azért a nagysúlyban lévő ellenfél „egynegyede” sikeresen harcolt ellenünk. Így aztán ez a sport számomra abbamaradt.

A rögbi után, a futást folytatva, hogyan döntötted el, hogy a maratoni távban is kipróbálsz magad?

Egy görögországi kirándulás alkalmával a 90-es évek közepén megnéztük a maratoni sírhalmot. És szó szerint megérintett a történelem szele. Ott megfogadtam, hogy akkorra már majd' tíz éves futás után teljesítem a maratoni távot. Addig ugyanis a leghosszabb edzésem tíz-tizenöt kilométer volt. 1996-ban - életem első amatőr utcai futóversenyén - teljesítettem a Budapest Maratont három óra ötven perc alatt. Leírhatatlan érzés volt.

Ha az eredmények szóba jöttek, mi volt eddig életed legjobbja?

Tavalyi volt a legjobb. Három óra harmincnyolc perc alatt teljesítettem. Félmaratonon egy óra harminckét perc a 'csúcsum'. Megfogadtam, hogy amíg egészségem engedi, minden évben lefutom ezt a távot és minél több, futóknak szervezett rendezvényen részt veszek. Eddig 12 félmaratoni és 8 maratoni távon indultam.

Beszélnél arról bővebben milyen eseményeken veszel részt egy évben?

Március elején kezdődik a szezon a Pécs-Harkány Országúti futóversennyel. Május végén a Kinizsi Százas teljesítménytúrára megyünk, június közepén Kékes Csúcsfutás, július eleje Hortobágyi Félmaraton, majd Orfűi Extrém Duatlon (10 km futás + 45 km bicaj + 5 km futás). Augusztus 24-én Wörthersee Halbmarathon Ausztriában, szeptember első vasárnapján a félmaratoni, október első vasárnapján a maratoni távot teljesíthetjük Budapesten. November közepén a Balaton Maratonra készülök.

Melyik a legkülönösebb számodra?

Talán a hortobágyi. Gondold el, nyáron a pusztában, ahol a fű adja a legnagyobb árnyékot, milyen érzés lehet futni. Ráadásul a futamot délután egy órakor indítják útnak.

A másik élményekben teli a Kékes csúcscsútság. Rengeteget - a kiírás szerint 671 métert - emelkedik a 11 és fél kilométeres táv. Mátrafüredről indulunk, és Kékestetőn a kő megérintése a cél. Igazi „csúcsmélység” itt futni.

Vannak különleges helyek Magyarországon is, de ha jól tudom a sportolásban kacsingatsz külföldre is. Merre jártál tavaly?

Igazából a legbüszkébb arra vagyok, hogy a Wörthersee Halbmarathont teljesítettem. A rajtot Veldenben indítják, míg célba Klagenfurtba érünk. Gyakorlatilag végigfutunk a Wörti-tó északi részén. Különleges érzés itt magyarként célba érni!

Azt értem, hogy világbárá vagy, de azért áruld már el, honnan szerezted erről tudomást?

2007-ben a nászutunk során Veldent is érintettük. Az apartmanban lévő tájékoztató füzetben olvastam az eseményről. Nagyon megfogott minket ez a tóparti város. Olyan, mint egy ékszerdoboz. Sokan sportolnak, sétálnak itt esténként. Igazi nyugodt hangulatot árasztó vidék ez.

Jó tanácsaid azoknak, akik most kezdenek el futni?

Lényeges dolog a mértékletesség. Mindenki annyit fusson eleinte, amennyi jól esik. Aztán később egyszer-egyszer növelje a távot, de a napi edzésadag mindig „élvezhető” legyen. A másik, hogy itt aztán tényleg nem csak a húszéveseké a világ. Sokan meglepődnének,

hogy ezeken a versenyeken hány ötven-hatvan éves bácsi és NÉNI vesz részt! Nem csak nagyon egészséges, de szerintem a legjobb kikapcsolódás is a futás. Tehát hajrá, mindenki húzzon bele, mert ne feledjük: a láb mindig kéznél van!

További sok sikert kívánok a versenyekhez.

Szalai Ottóról érdemes még tudni, hogy a futáson kívül több mindennel foglalkozik szabadidejében. Verseket ír, melyeket a HÍRLEVÉL is közölt már. Még gimnazista volt, amikor verses füzetet jelent meg a Katona József Gimnáziumban. Ezen kívül dobolni is tanult, zenekart alapított, és rendezvényeken lépett fel. Dalszövegeket is írt, és ehhez jön még a futás. Szóval igazán sokoldalú ember!

Forrás: *jakabszallas.net, Jakabszállási Hírlevél*

Tánczos László sportélete

Tánczos László 1957-ben Kecskeméten született. A Jakabszállási Általános Iskolában, a Kecskeméti Katona József Gimnáziumban, majd a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen tanult növényvédelmi szakmérnökként végzett. Tanulmányai befejezését követően a Jakabszállási Népfront Mezőgazdasági Szakszövetkezetben dolgozott, majd vállalkozóként folytatta munkáját. Jelenleg a JELI2000 Kft. ügyvezető igazgatója. Három gyermeke és két unokája van. A sportolással kapcsolatos múltjáról és jelenéről:

1981-1998-ig kézilabda edzéseket vezetett a Jakabszállási Általános Iskolában. Labdarúgás segédedzői, labdarúgás középfokú edzői, súlyemelés középfokú edzői végzettségeket szerzett. 1975-1976-ban a Kiskőrösi Birkózó Szakosztályban, 1976-1977-ig GEAC Atlétikai Szakosztályban, 1980-1993 között a Jakabszállási Labdarúgó Szakosztályban sportolt.

A Budapest félmaratont tizenkilencszer, a Siófok maratont tizennégyszer, a Budapest maratont tizenhétyszer, a Kinizsi Százas Teljesítménytúrát ötször, a Kunság 100 gyalogtúrát tizennégyszer teljesítette. Tánczos László jelenleg is aktívan sportol napi szinten és versenyeken is rendszeresen részt vesz.

Tánczos László sportban elért eredményei:

- Súlyemelés Magyar Junior Bajnoki bronzérem (1980.)
- Magyar Egyetemi és Főiskolai Bajnoki aranyérem négy alkalommal
- Labdarúgás Megye II. osztály bronzérem
- Oklevelek, számtalan érmek és kupák

Olimpiai Ötpróba szervezése és teljesítése, amely a következőket foglalja magába: Felejthetetlen élmény négyévente a magyar olimpikonokért szurkolni. A saját életében elért kisebb-nagyobb sportsikerekkel viszont akár naponta átélheted a győzelem érzését. Mert nem lehet ugyan mindenki olimpikon, de önmagával bárki képes megküzdeni. Az Olimpiai Ötpróba Program célja, hogy egyre több ember életében váljon mindennapos örömforrássá a sport. Az pedig szinte már csak a ráadás, hogy végül a legkitartóbb ötpróbázó ott biztathatja a tokiói olimpián a magyarokat.

A 2020-as olimpiáig tartó Olimpiai Ötpróba országSZerte számos sportrendezvénnel várja a tartalmas, aktív kikapcsolódásra vágyó amatőr sportolókat. Ezekben az eseményekben az Olimpiai Ötpróba keretében jelenleg hat sportágban próbálhatod ki teljesítő képességed határait: futás, úszás, országúti kerékpározás, hegyi kerékpározás, evezés (kajak-kenu), túrázás.

Az egyes eseményeken különböző távokat lehet teljesíteni az egyes sportágakban, és a távok sikeres teljesítése esetén pontokat kapsz, amit az egész program ideje alatt gyűjthetsz. Megfelelő pontszám elérése esetén a pontjaidat jutalmakra válthatod be.

Sok kicsi sokra megy: érdemes együtt sportolni családtagjaiddal, osztálytársaiddal vagy munkatársaiddal, mert ha az Ötpróba rendszerében családot alakítotok ki, iskolához vagy munkahelyhez csatlakoztok, az egyéni teljesítményetek és pontszámok a támogatott csoportoknak is beszámítanak és összeadódnak.

Hogyan kezdted el foglalkozni a futás gondolatával? Kinek a hatására?

A testvérem harmadikosként megnyerte a Katona József Gimnázium mezei futóbajnokságát, és abban a pillanatban eldöntöttem, én is meg fogom nyerni, mint negyedik. Ha meghalok is, meg kell nyernem a magam és a saját évfolyamom dicsőségére!

És mennyi idő telt el a két futás között?

Rögtön az ő versenyük után következett a miénk. Nagy felkészülési idő nem volt.

Megnyerted?

Igen, sikerült. Megnyertem. Aztán 1976 őszétől a Gödöllői Egyetemi Atlétikai Clubban versenyeztem. A futásról 1977-ben a súlyemelésre váltottam. A téli terembeli alapozó edzésnél együtt voltunk futók a súlyemelőkkel, mivel mindkét sportágban ugyanúgy kell erősíteni. Akkor az alsóbb súlycsoportokban nem volt versenyzője a súlyemelő szakosztálynak, és mivel a házi bajnokságokon is jó eredményt értem el ebben is, így váltottam. Súlyemelő lettem.

Egyetemi Főiskolai Országos bajnokság 1978/1979

MSSZ Országos Utánpótlás bajnokság 1980. III. helyezés

Legjobb eredményed ebben a sportágban?

1979-ben országos junior ranglistavezető voltam, de sajnos elrontották a nevezésemet, így ebben az évben nem indulhattam a magyar bajnokságon. Ellenben ugyanezen a hétvégén 10 kilogrammal emeltem többet a Mecsek kupán, mint a magyar junior bajnok. 1980-ban bronzérmes lettem, és egy évvel később elértem az egyéni csúcsumat a főiskolás magyar bajnokságon, ahol összetettben 205 kilogrammot teljesítettem.

Hogyan tértél vissza a futáshoz?

Miután befejeztem az egyetemet, a helyi focisapatban kezdtem sportolni. Nem volt időm és energiám a heti hat edzésre a súlyemelőknél, a munka mellett. A jó focis erőnléthez pedig kell a futás, így kézenfekvő volt. Majd a 90-es évek elején abbahagytam a focizást. Egyre több időt töltöttem íróasztal és számítógép előtt. Éreztem, hogy valamit tenni kell, és a sportos múltamból kézenfekvő volt, hogy folytassam a futást. 2000-ben futottam az első maratoni távot (42 kilométer és 195 méter) Budapesten.

Hol edzel rendszeresen?

A repülőtéren lévő felszállópálya körül, hetente 40- 60 kilométernyi távon. Ott jó a fű. Sokkal puhább, mintha betonon futnék. Ez nem készíti ki annyira az ízületeket. Amikor rossz az idő, az otthoni futópadon edzek.

Miért ajánlod az olvasóknak a futást?

Tudni kell, hogy a sportolás erősíti az immunrendszert. Ebből következik, hogy ritkán vagyok beteg. De fogyókúrának is nagyon hatásos. Legolcsóbb és legeredményesebb méregtelenítés is egyben a futás. Ha valaki most kezd a futáshoz, akkor az első időszak egy kínszenvedés, de pár hónap után már élvezni fogja.

Ha jól tudom, emellett távgyalogolsz is?

Igen. A Kinizsi 100 Teljesítménytúrát többször, míg a Jakabszálláson is áthaladó Kunság 100 Teljesítménytúrát több mint tízszer teljesítettem. De van, aki ezeket a faluból magasabb szintem műveli (anyja neve ugyanaz). Mindig nagy élménnyel térek haza egy ilyen hosszú távú versenyről.

Teljesítménytúra a Kiskunságban, Kinizsi 100

Forrás: *jakabszallas.net*

Tánczos Csaba sportélete és az El Camino

Tánczos Csaba vagyok, 1958. július 8-án születtem Kecskeméten. A jakabszállási Általános Iskola tanulója voltam, és még 14 évesen a VIII. osztályban a 143 cm magassággal a legkisebbek között álltam a tornaórán. A kecskeméti Katona József Gimnáziumban folytattam tanulmányaimat. Dunszt Ferenc a tornatanárunk a januári futóversenyre válogatta ki a gyerekeket, akiknek külön futóedzéseket tartott. Én nem kerültem kiválasztásra. De megkértem a tanár urat, hogy engedje meg, hogy velük együtt edzhessek. Elérkezett a januári iskolai selejtező. Évfolyamonként 5 osztály volt, 30 fős létszámokkal, ami kb. 150 gyereket jelentett, ennek a fele fiú. A gimnáziumi versenyen I. helyezett lettem, így kerültem be a városi versenyre. Ott a legjobb futók között az V. helyezést értem el. Innen az első három helyezett mehetett a további versenyekre. Ettől kezdve folyamatosan részt vettem különféle versenyeken.

A Katona József Gimnázium után a Kecskeméti Kertészeti Főiskolán folytattam tanulmányaimat. Már a kezdetben felmérték a főiskolán, hogy kiknek van jó eredményük a futásban. Az évfolyamunkra került be Francia Vilmos, egy ifjúsági válogatott tájfutó. Három fős csapatot alkottunk. Én is bekerültem a csapatba. Például az egyik országos csapatbajnokságot a jakabszállási Kisasszonyerdőben – a Gaáliskola mögött – a homokbuckákban rendezték meg. Egyesek bírálták, hogy miért rendeznek az Alföld közepén tájfutó versenyt, amikor ilyen jellegű versenyeket a hegyekben szoktak rendezni, mert itt nincs semmi kihívás. A futóhomokban a homokbuckák egymást érték, ami azt jelentette, hogy meg kellett mászni a buckákat és bokáig süppedtek a homokba a versenyzők. Ez sok erőfeszítést kívánt. A verseny végére kiderült, hogy mégiscsak komoly kihívás van ezen a „sík” terepen is. Ezen az országos versenyen III. helyezést ért el a csapatunk.

A főiskola elvégzése után Jakabszálláson a Népfront Mezőgazdasági Szakszövetkezetben agronómusként dolgoztam. Gyerekkorom óta szeretek focizni, itt a tsz-ben egy ideig a nagycsapatban játszottam. Egyre inkább átváltottam a gyalogtúrákra.

Az első gyalogtúráim a Kiskunságban kezdődtek a Kunság 100 gyalogtúrával. Ez 2x50 km távokból áll. Ladánybenéről indul, Jakabszálláson a tornateremben van szálláshely éjszakára és a túra Petőfiszálláson ér véget. Az érintett védett természetvédelmi területek

a fülöpházi buckavidékek, az orgoványi rétek és a bugaci pusztaság. Ez a túra az országos piros jelzés nyomán halad. A túrákat Szabó Endre a Kecskeméti ÉDOSZ Kinizsi Természetbarát Sportegyesület elnöke szervezte több éven keresztül.

Én is a gyerekeimmel együtt több alkalommal, megcsináltuk ezt a gyalogtúrát. Ezeken a túrákon találkoztam olyanokkal, akik a Kinizsi Százas hosszú távú - 100 kilométeres - gyalogos teljesítménytúrát a Pilisben és a Gerecsében, valamint Budapest és Szárliget vagy Tata között 24 órán belül kell, teljesítik. Úgy gondoltam, hogy ezt én is meg tudom csinálni!

26 hivatalos teljesítem van, valamint 2 saját elhatározásból végrehajtott túráim, mert 2020-ban és 2021-ben a covid pandémia miatt hivatalosan nem rendezhették meg a túrákat. Ezeket 16 db helyszíni fényképpel kellett igazolnom, amelyeken helyi jellegzetességek vannak a háttérben. A teljesítményeim elismeréseként kaptam egy névre szóló egyedi pólót, amelyen a teljesített gyalogtúrák évszámai szerepelnek.

El Camino

2010. őszén vetettük a gabonát, és a Kossuth rádióban egy délutáni műsorban foglalkoztak az El Camino, Szent Jakab úttal. Ezt hallgatván, elhatároztam, hogy én is részt veszek rajta. A négy rádióadásból az jött le, hogy igen kemény dolog ezt az utat végig járni. Elhatároztam, hogy rövid időn belül én is megcsinálom. Egy év felkészülést hagytam magamnak, ez idő alatt rendszeresen gyalog jártam ki a tanyánkra. Ezen kívül rendszeresen részt vettem – eddig már 19 alkalommal – a Kinizsi Százas teljesítménytúrán. Véleményem szerint egy közepesen edzett ember is meg tudja csinálni ezt a Szent Jakab utat. 2011. augusztus 27-én Budapestről indultunk. Két napos buszozás után érkezünk a franciaországi kiinduló helyhez, Estella Lizerrába, melyről egy rövid regisztráció után reggel 7 órakor neki indultunk az útnak.

A kisbuszon öten utaztunk, mint zarándokok. Én ekkor 53 éves voltam és egy 30 éves sráccal mentünk végig az El Camino-n. A második naptól csatlakozott egy magyar lány az olasz barátjával és négyen mentünk tovább egy darabig. Ez az útvonal a Világörökség része.

Kiépített turista utakon, járható be a zarándoklat. Évente sok tízezer ember teszi meg ezt az utat. A zarándoklat utolsó 100 kilométerén nagy a tömeg. A spanyolok közül sokan az utolsó 100 kilométert teszik meg, mert akkor is megkapják a végén az oklevelet.

Az útra csak a legszükségesebbeket vittem magammal, hogy minél könnyebb legyen a csomag. 2 póló, 2 alsó, 1 rövidnadrág, 1 szélzseki és másfél liter víz elegendő az úton egyik szállástól a másikig. Az egyik zarándokút Franciaországból indul a Pireneusokon, ahol nagy sziklás hegyvidékeken, és fennsíkokon kell átjutni.

Maga az alapszakasz hivatalosan 798,6 kilométer hosszú. A vagányabbak még legyalognak az óceánig. Santiago de Compostela az óceántól még 200 km-re van.

Naponta általában 30 kilométernyi a túraszakasz. A szálláshelyekre könnyű odatalálni „albergue” feliratok nyomán. A hálóban egyszerű, emeletes vaságyak voltak párosával összetolva. A szobák koedukáltak. Ki, ki mellé keveredik, ezt előre nem lehet tudni. Egész normális társaság volt az úton.

Mindenki idegen volt. Volt velünk egy lány, akinek az olasz barátja Kínában úrjogot oktatott. Ez a srác kissé naiv módon vadonatúj cipőben jött a túrára. Rám is kérdeztek, hogy nem tellett-e volna egy jobb cipőre. Én egy olyan kényelmes, jól bejáratott régi cipőmben mentem, amelyik itt-ott ki volt szakadva. Az olasz srácnak már az első napon vízhólyagos lett a talpa, a harmadik napon már a vére folyt a cipőben, és estére már potyogtak a könnyei. Fel is adta a gyaloglást. A barátnője velünk maradt és végig csinálta az utat, ahol új barátsága alakult ki, amely tartósnak bizonyult és családot alapítottak. Ma is tartom velük a kapcsolatot.

Érdekességként említem, hogy a zarándokút elején az út mentén volt egy tartály bor, csapra szerelve és mindenki önkiszolgáló módon ihatott egy pohár bort.

Chemin DE Saint-Jacques zarándokútlevél

A szálláshelyeken mindig egytálétel jellegű meleg vacsorával vártak, ez 10 euróba került, és 2 személyre adtak még egy üveg bort. Az itt eltöltött idő alatt sokat beszélgettünk az útitársakkal, anekdotáztunk. Nagy asztaloknál közösen vacsoráztunk. Igen érdekes emberekkel találkoztunk, beszélgettünk. Útközben mindig változtak a személyek, minden

földrészeiről érkeztek zarándokok, az új-zélanditól kezdve a japánon át európaiak mind-mind megfordultak ott. Általában reggel 7 órakor indultunk el, és kb. naponta 30 kilométert mentünk a következő szálláshelyig. Egy ilyen szakaszt kb. 7-8 óra alatt tettünk meg. A zarándokút hangulatos, kis településeken, szép kis falukon keresztül vezetett. Elég néptelen vidék, csak egy-két ház lakott. Komoly, nagyon szép templomok vannak arrafelé. Údító volt betérni, mert ezekben a nagy épületekben mindig hűvös van. Napról-napra haladtunk a célunk felé, teljesen biztos voltam benne, hogy végig fogom csinálni.

Megérkeztem a zarándokút végcéljához Santiago de Compostella városába, ahol a zarándokút végpontja Szent Jakab székesegyház. Ez egy hatalmas, ódon, régi katedrális. Évszázadok óta zajlik ez a Szent Jakab zarándoklat, régen hetek teltek el, hogy a zarándokok tisztálkodás, fürdés nélkül értek ide, ezért a templom közepén egy nagy füstölő van felkötve, mert ezzel az illatot akarták elnyomni. Ma már a szálláshelyeken mindenütt van tisztálkodási és mosási lehetőség. Különösebb nyelvi ismeretekkel nem készültem az útra, én csak magyarul és oroszul beszélek. Az 1980-as években lengyelek jártak ide dolgozni a TSZ-be ahol a lengyelekkel oroszul folyamatosan tudtunk beszélni, és megértettük egymást. Ezzel az úton is jól elboldogultam.

Az út elején kaptunk egy zarándoklapot, melyet minden állomáshelyen lebélyegeztünk, ezzel igazoltuk a zarándokút adott szakaszának teljesítését. Mintegy 1000 kilométert tettem meg 30 nap alatt, mivel én még a tengerpartig tovább gyalogoltam. Óriási élmény volt ez a zarándoklat.

A hazaút kissé viszontagságosra sikerült konfliktusokkal terhelt volt, mert a visszaút ki volt fizetve előre. De a kisbusz nem érkezett meg a megbeszélthelyre és időre. Kiderült, hogy útközben a buszsofőrünk karambolozott. A busztársaság tulajdonosával megállapodtunk, hogy hazajöhetünk repülővel és finanszírozza számunkra a költségeket. Egy közeli repülőtérre mentünk, ahol elpanaszoltuk, hogy mi történt, s mielőbb szeretnénk visszautazni Budapestre.

Az ügyintéző együttérzően segített és ajánlotta, hogyha felszállunk 20 perc múlva egy repülőre Madridban kapunk csatlakozást, onnan mehetünk Frankfurtig, ahol át kell szállni a Malév gépre, amely Budapestre tart. A repülőgépünk hamar megtelt. Felszálláskor megkérdeztem az egyik stewardest, hogy Wolford úr a gépen van-e? – Nincs. Felszállás után odajött a stewardess, és megkérdezte, hogy miért érdeklődtem a pilóta iránt? Egy falubeliek vagyunk vele. Behívott a pilótafülkébe és út közben a pilótákkal remekül elbeszélgettünk. Rendkívül élménygazdag volt az egész zarándokutam.

„A Szent Jakab-út, spanyolul Camino de Santiago a világ harmadik legfőbb keresztény zarándokútja, és az egyik Spanyolország egyedülállóan sok, 38 Világörökségi helyszíne közül. Több útvonal is létezik (néhányat említve: Francia út, Ezüst út, Északi út, az Angol út, a Jakab-út stb.), valamint egyéni utak is tervezhetők (pl. van, aki a Margitszigetről

indul) de mindegyikben közös, hogy az út Santiago de Compostela városába vezet, melynek székesegyházában Idősebb Szent Jakab Apostol földi maradványait őrzik. Az út már a 11. századtól ismert, ma pedig igen népszerűvé vált: nem csak a vallásos emberek, hanem azok is megteszik, akik önmagukat keresik - évente több, mint százezren kelnek útra, köztük közel 1000 magyar. Az igen hosszú út megtétele, önmagunk legyőzése egy életre szóló élmény, mely megváltoztathatja az embert. A rendkívül népszerű író, Paulo Coelho a Zarándoklat című művében számol be az útjáról. A zarándokúthoz nem szükséges térkép: a sárga nyilak és a kagylók mindenkit útbaigazítanak (ez főleg a legjobban kiépített francia útra igaz). A legnépszerűbb, Saint-Jean-Pied-de-Port-tól menő francia út 780 kilométer hosszú, és a Pireneusokon való átkelés után, négy nagyobb spanyol várost, Pamplonát, Logronot, Burgost, Leónt érinti, mielőtt eléri a célpontot, Santiago de Compostelát, ahonnan sokan még tovább mennek az óceánhoz.

Az oklevél

Minden zarándok, aki az előre meghatározott követelményeknek eleget tesz, latin nyelvű oklevelet kap. A tartalma a következő:

„A compostellai Szent Apostoli és Érseki Egyház káptalanja, aki őrzője a Szent Jakab apostol oltár pecsétjének, ahogy a világ minden tájáról akár áhítatosságból, akár fogadalom okán érkező minden hívő és zarándok számára, akik Szent Jakabnak, a mi apostolunknak és Spanyolország védőszentjének és védelmezőjének a küszöbéhez járulnak a látogatásáról hiteles tanúsítványt állít ki, mindazokkal, akik meg kívánják ezt tekinteni, tudatja, hogy: XY úr, miután az utolsó száz kilométert gyalog vagy lovagolva, avagy az utolsó kétszáz kilométert kerékpáron megtette, eme legszentebb templomot kegyessége okán alázatosan felkereste. Hittel mindezekben a fentnevezett szent egyház pecsétjével megerősített eme írás neki kiadatik. Compostella, az Úr X. évében, Y havának Z. napján.”

Maraton - Félmarton

Kezdetben félmaratont futottam. Mindig úgy álltam oda minden versenyhez, hogy számít az eredmény is. A jakabszállási repülőtéren szoktam edzeni a kifutópályát futom körbe. Heti szinten egy-két alkalommal futok itt szintentartásként 10-10 kilométert. Erőpróba, rendezvény esetén le kell futnom az adott távot is. Korábban 1 kilométerre 5 percet szántam, de mindig maradt belőle 1-2 perc. Nagyon szeretem, és jól bírom a futást.

Egy baráti beszélgetés alkalmával azt mondtam, hogy ezt én is meg tudom csinálni, sporttársam Szalai Ottó ezt a kijelentést zokon is vette. De én bizonyítani akartam és már másnap kimentem a tanyára kocogni. Egy füves részen próbálkoztam, 600 métert sem tudtam lefutni abban a tempóban. Messze van ez még a 42 kilométerhez. Közben a cimboráim a Budapest Maratonra készülődtek. Megkérdeztem tőlük mi lehet az az

időeredmény, amit már nem kell szégyellni. Hát 55 évesen 4 órán belül futni, azzal már dicsekedni is lehet. 3 óra 51 perc lett az eredményem, 9 perccel jobb lett, mint terveztem. A vége felé is 1500-1600 méterrel felülmúltam a tervezett önmagamam. A következő évben még javítani tudtam és 3 óra 45 perc lett az időeredményem. A versenyek kapcsán kerestem az Ottó társaságát és megbeszéltük mik legyenek a következő terveim? A tervem 3 óra 39 perc 59 másodperc. Az Ottó letolt, hogy ne arcszkodjak, ne képzelődjek. A versenyen végül 3 óra 40 perc 57 7 másodpercre sikeredett a végeredményem. Sajnos a koronavírus miatt, egyelőre szünetelnek ezek a nagy rendezvények. Jakabszálláson rajtam kívül három sporttársam futott eddig maratont: Dr. Czabán László, Szalai Ottó és Tánczos László. A bátyámmal együtt járunk versenyekre, összetartás van közöttünk.

Forrás: *Tánczos Csaba beszámolója*

Szabó Endre természetjáró

Kecskeméti születésű vagyok, 2001 óta jakabszállási lakos. Sport iránti rajongásom már az általános iskolában kezdődött, foci, kézilabda, atlétika.

Ipari tanulóként már csak a foci maradt. Az ITSK-val megyei I. ifjúsági bajnokságot nyertem 1964-ben. 1965-68 között a honvédségnél Kecskeméten a megyei I-ben, leszerelés után egy évet az NB II-ben KTE-nél rúgtam a labdát.

1970-ben visszatértem az akkor már Mezőfi SE néven futó honvéd csapathoz. Itt megyei I. bajnok lettem. NB III. egy térd sérülés után 1974-ben fejeztem be a labdarúgó pályafutásom, közben leérettségiztem.

1975-ben alapító tagja lettem az ÉDOSZ Természetjáró Egyesületnek. Innentől számítom turisztikai tevékenységemet. 1976-ban bronz jelvényes túravezető lettem.

14 évig vezettem úttörő vándortábort, remélem sok gyerekekkel - van rá példamegszerettettem a túrázás örömét a természet szeretetét.

Az iskolában ide költözésem után, Dolog Ernő igazgató úrral megalakítottuk a természetjáró csoportot, elindítottuk a lelkes tanárokkal a tiszakécskei tábort.

Bicskei István tanár úrral gyerekeket vittünk helyben, Mátrában, Pilisben túrázni.

26 éven keresztül minden évben bejártam (nem egyszerre) a 2x50 km-es teljesítmény túra útvonalát, mely a településünkön is keresztül ment. Itt ismertem meg a Tánczos testvéreket, Tánczos Lászlót és Tánczos Csabát, akik a gyerekeikkel vettek részt a teljesítmény túrán.

Túráimról teljesség igénye nélkül: Őrség-Göcsej, Őrség- Gorickó (Szlovén), Karancs-Medves csúcsai, 5x teljesítettem a Téri Ödön emlék túrát (Kübekháza – Óbéba (Románia), Mátrabérc, Bükk 900-as csúcsa, XXIV. Subiecki túra (1982), Gyermekvasút nyomában, Hajta-30, stb... hely hiánya miatt csak ezeket említem meg. Jelvényeim, kitűzőim súlya meghaladja az 1 kg-ot. 47 év alatt még számtalan túrát bejártam, túrát vezettem az ország tájegységein.

Az Alföldi Kék túra útvonal kijelölésében, jelzéstetésében is részt vettem.

A Tátra szerelmese lettem 1982-től, azóta minden évben tél- nyáron túrázok a mai napig is a szeretett hegyemen. A Beszkidektől a Vratnáig túráztam a hegyekben Szlovákiában. A lengyel Tátra is meghódítva. Ausztriában végig jártam a Medve szurdokot. A Kis és Nagy Rába szurdokot.

Itt említem meg, hogy az összes túráimon túratársam volt, kedves feleségem. 1998 óta az Egyesület elnöke vagyok. A mai napig is túrázok, de már csak módjával, 5-10-15 km teljesítése már elég.

Teljesítményem elismerései:

- 1963-64-65 Edzett ifjúságért elismerés Bronz, ezüst, arany fokozat (OTSH)
- 1978-79-80. Kilián jelvény sport teljesítményért Bronz, ezüst, arany (OTSH)
- 1981-83-85 bronz-, ezüst-, arany- „Turista” elismerés (MTSZ)
- Több megye turistája elismerés (Nógrád, Pest, Heves stb.)

Kitüntetésem:

- 2005. a „Természetjárás fejlesztéséért” bronz fokozat (MTSZ)
- 2012. a „Természetjárás fejlesztéséért” ezüst fokozat (MTSZ)

Forrás: Szabó Endre beszámolója